

Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai pricinami naudojantis šiame dokumente pateikiamomis nuorodomis

► **B** EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2021/2115

2021 m. gruodžio 2 d.

kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013

(OL L 435, 2021 12 6, p. 1)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	2022 m. vasario 15 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2022/648	L 119	1	2022 4 21
► <u>M2</u>	2023 m. vasario 8 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2023/813	L 102	1	2023 4 17

pataisytas:

- **C1** Klaidų ištaisymas, OL L 181, 2022 7 7, p. 35 (2021/2115)
- **C2** Klaidų ištaisymas, OL L 227, 2022 9 1, p. 136 (2021/2115)
- **C3** Klaidų ištaisymas, OL L 77, 2023 3 16, p. 19 (2021/2115)

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES)
2021/2115**

2021 m. gruodžio 2 d.

kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013

I ANTRAŠTINĖ DALIS

**DALYKAS IR TAIKYMO SRITIS, TAIKYTINOS NUOSTATOS IR
TERMINŲ APIBRĖŽTYS**

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės dėl:
  - a) bendrųjų ir konkrečių tikslų, kurių turi būti siekiama naudojantis Sąjungos parama, finansuojama Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis pagal bendrą žemės ūkio politiką (BŽŪP), ir susijusių rodiklių;
  - b) intervencinių priemonių rūšių ir bendrų reikalavimų, kurių valstybės narės turi laikytis siekdamas minėtų tikslų, ir susijusių finansinių priemonių;
  - c) BŽŪP strateginių planų, kuriuos, atsižvelgdamos į konkrečius tikslus ir nustatytus poreikius, turi parengti valstybės narės ir kuriuose nustatomos siektinos reikšmės, apibrėžiamos su intervencinėmis priemonėmis susijusios sąlygos ir paskirstomi finansiniai ištekliai;
  - d) koordinavimo bei valdymo ir stebėsenos, ataskaitų teikimo bei vertinimo.
2. Šis reglamentas taikomas EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis finansuojamai Sąjungos paramai, skirtai įgyvendinti intervencines priemones, nurodytas valstybės narės parengtame ir Komisijos patvirtintame BŽŪP strateginiame plane, apimančiame laikotarpį nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d. (toliau – BŽŪP strateginio plano laikotarpis).

2 straipsnis

Taikytinos nuostatos

1. Pagal šį reglamentą teikiamai paramai taikomas Reglamentas (ES) 2021/2116 ir pagal tą reglamentą priimtos nuostatos.
2. Pagal šį reglamentą EŽŪFKP lėšomis finansuojamai paramai taikomas Reglamento (ES) 2021/1060 19 straipsnis, III antraštinės dalies II skyrius (išskyrus 28 straipsnio pirmos pastraipos c punktą) ir 46 bei 48 straipsniai.

▼ B*3 straipsnis***Terminų apibrėžtys**

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) ūkininkas – fizinis ar juridinis asmuo arba fizinių ar juridinių asmenų grupė, nepriklausomai nuo tai grupei ir jos nariams pagal nacionalinę teisę suteikto teisinio statuso, kurių valda yra teritorinėje Sutarčių taikymo srityje, kaip apibrėžta Europos Sąjungos sutarties 52 straipsnyje kartu su Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 349 ir 355 straipsniais, ir kurie verčiasi pagal šio reglamento 4 straipsnio 2 dalį valstybių narių nustatyta žemės ūkio veikla;
- 2) valda – visi vienos valstybės narės teritorijoje esantys ūkininko valdomi vienetai, naudojami žemės ūkio veiklai;
- 3) intervencinė priemonė – paramos priemonė, kurios tinkamumo finansuoti sąlygas pagal šiame reglamente numatytas intervencinių priemonių rūšis valstybė narė nustato savo BŽŪP strateginiame plane;
- 4) veiksmas –
  - a) projektas, sutartis, veiksmų arba projektų arba veiksmų grupė, atrinkti pagal atitinkamą BŽŪP strateginį planą;
  - b) finansinių priemonių atveju – bendra tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų suma, suteikta finansinei priemonei, ir vėlesnė finansinė parama, pagal tą finansinę priemonę teikiama galutiniams gavėjams;
- 5) viešosios išlaidos – veiksmų finansavimui skirtas įnašas, skiriamas iš nacionalinių, regioninių arba vietos valdžios institucijų biudžeto, Sąjungos biudžeto, skirto EŽŪGF ir EŽŪFKP, viešosios teisės subjektų biudžeto arba valdžios institucijų ar viešosios teisės subjektų asociacijų biudžeto;
- 6) tarpinės reikšmės – konkrečių finansinių metų tarpinės reikšmės, kurias valstybės narės iš anksto nustato pagal savo intervencijos strategijas, nurodytas 107 straipsnio 1 dalies b punkte, ir kurios, kiek tai susiję su rezultato rodikliais, turi būti pasiektos tam tikru BŽŪP strateginio plano laikotarpio momentu, kad būtų užtikrinta savalaikė pažanga;
- 7) siektinos reikšmės – reikšmės, kurias valstybės narės iš anksto nustato pagal savo intervencijos strategijas, nurodytas 107 straipsnio 1 dalies b punkte, ir kurios, kiek tai susiję su rezultato rodikliais, turi būti pasiektos BŽŪP strateginio plano laikotarpio pabaigoje;
- 8) atokiausi regionai – SESV 349 straipsnyje nurodyti atokiausi regionai;

▼B

- 9) ŽŪŽIS – bendri organizaciniai ir žinių srantai tarp asmenų, organizacijų ir institucijų, besinaudojančių žemės ūkiui ir tarpusavyje susijusioms sritims skirtomis žiniomis ir tas žinias kuriančių (žemės ūkio žinių ir inovacijų sistema);
- 10) mažosios Egėjo jūros salos – mažosios Egėjo jūros salos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 229/2013 1 straipsnio 2 dalyje;
- 11) savitarpio pagalbos fondas – valstybės narės pagal nacionalinę teisę akredituota ūkininkų, kurie yra fondo nariai, savidraudos sistema, pagal kurią fondui priklausantiems ūkininkams, patyrusiems ekonominių nuostolių, skiriamos kompensacinės išmokos;
- 12) mažiau išsivystę regionai – mažiau išsivystę regionai, kaip tai suprantama Reglamento (ES) 2021/1060 108 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punkte;
- 13) paramos gavėjas – kalbant apie 69 straipsnyje nurodytas kaimo plėtrai skirtas intervencinių priemonių rūšis:
  - a) viešosios arba privatinės teisės subjektas, juridinio asmens statusą turintis ar jo neturintis subjektas, fizinis asmuo arba fizinių ar juridinių asmenų grupė, atsakingi už veiksmų iniciavimą arba jų inicijavimą ir įgyvendinimą;
  - b) valstybės pagalbos sistemų atveju – pagalbą gaunanti įmonė;
  - c) finansinių priemonių atveju – kontroliuojantįjį fondą įgyvendinantis subjektas arba, jeigu kontroliuojančiojo fondo struktūros nėra, specialųjį fondą įgyvendinantis subjektas, arba, jei finansinę priemonę administruoja 123 straipsnyje nurodyta vadovaujančioji institucija (toliau – vadovaujančioji institucija), ta vadovaujančioji institucija;

▼C3

- 14) paramos norma – veiksmui skirtų viešųjų išlaidų dalis; finansinių priemonių atveju ši norma reiškia paramos bendrąjį subsidijos ekvivalentą, kaip apibrėžta Komisijos reglamento (ES) Nr. 702/2014 ⁽¹⁾ 2 straipsnio 20 punkte;

▼B

- 15) LEADER iniciatyva – bendruomenės inicijuota vietos plėtra, nurodyta Reglamento (ES) 2021/1060 31 straipsnyje;
- 16) tarpinė institucija – viešosios ar privatinės teisės subjektas, įskaitant regionines ar vietos įstaigas, regionines plėtros institucijas arba nevyriausybinės organizacijas, kuris yra pavaldus nacionalinei arba regioninei vadovaujančiajai institucijai arba kuris atlieka užduotis tokios institucijos vardu;
- 17) finansiniai metai – žemės ūkio finansiniai metai pagal Reglamento (ES) 2021/2116 35 straipsnį.

⁽¹⁾ 2014 m. birželio 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 702/2014, kuriuo skelbiama, kad tam tikrų kategorijų pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius (OL L 193, 2014 7 1, p. 1).

4 straipsnis

BŽŪP strateginiuose planuose apibrėžtini terminai ir sąlygos

1. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose apibrėžia terminus „žemės ūkio veikla“, „žemės ūkio paskirties žemė“, „reikalavimus atitinkantis hektaras“, „aktyvus ūkininkas“, „jaunasis ūkininkas“ ir „naujas ūkininkas“, taip pat atitinkamas sąlygas pagal šį straipsnį.

2. Terminas „žemės ūkio veikla“ nustatomas taip, kad būtų galima prisidėti prie privačių ir viešųjų gėrybių teikimo vienu arba abiem iš toliau nurodytų būdų:

- a) žemės ūkio produktų gamyba, kuri apima tokius veiksmus kaip gyvūnų auginimas arba žemės dirbimas, be kita ko durpininkystės būdu, kai žemės ūkio produktai yra SESV I priede išvardyti produktai, išskyrus žvejybos produktus, taip pat medvilnė ir trumpos rotacijos želdiniai;
- b) žemės ūkio paskirties žemės laikymas tokios būklės, kad ji būtų tinkama ganyti arba dirbti be jokios parengiamosios veiklos, kurią vykdant nebūtų apsiribota įprastais žemės ūkio metodais ir mechanizmais.

3. Terminas „žemės ūkio paskirties žemė“ nustatomas taip, kad apimtų ariamąją žemę, daugiamečius pasėlius ir daugiamečius žolynus, be kita ko tais atvejais, kai toje vietovėje jie sudaro agrarinės miškininkystės sistemas. Terminus „ariamoji žemė“, „daugiamečiai pasėliai“ ir „daugiametis žolynas“ valstybės narės išsamiau apibrėžia vadovaudamosi šiomis bendrosiomis apibrėžtimis:

- a) ariamoji žemė – pasėliams auginti dirbama žemė arba žemės plotai, kuriuose gali būti auginami pasėliai, bet kurie yra palikti pūdymui; be to, įsipareigojimo galiojimo laikotarpiu tai – pasėliams auginti dirbama žemė arba žemės plotai, kuriuose gali būti auginami pasėliai, bet kurie yra palikti pūdymui ir kurie buvo atidėti pagal šio reglamento 31 straipsnį ar 70 straipsnį arba jo III priede pateiktame sąrašė nurodytą 8 GAAB standartą, arba Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 ⁽²⁾ 22, 23 arba 24 straipsnį, arba Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 ⁽³⁾ 39 straipsnį, arba Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 ⁽⁴⁾ 28 straipsnį;
- b) daugiamečiai pasėliai – ne sėjomainos būdu auginami pasėliai (išskyrus daugiamečius žolynus ir daugiameses ganyklas), kuriais žemė apsėta penkerius metus ar ilgiau ir iš kurių pakartotinai gaunamas derlius, įskaitant daigynus ir trumpos rotacijos želdinius;

⁽²⁾ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai ir iš dalies pakeičiantis bei panaikinantis tam tikrus reglamentus (OL L 160, 1999 6 26, p. 80).

⁽³⁾ 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL L 277, 2005 10 21, p. 1).

⁽⁴⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL L 347, 2013 12 20, p. 487).

▼B

- c) daugiamečių žolynas ir daugiamečių ganykla (bendrai vadinami daugiamečių žolynu) – žemė, kurioje natūraliai auga (nesėjama) arba auginama (sėjama) žolė ar kiti žoliniai pašarai ir kuri penkerius metus ar ilgiau nebuvo įtraukta į valdos sėjomainą, taip pat, jeigu taip nusprendžia valstybės narės, kuri penkerius metus ar ilgiau nebuvo ariama ar dirbama arba joje nebuvo atsėta kitokios rūšies žolė ar kiti žoliniai pašarai. Joje gali augti arba būti auginami ir kitų rūšių augalai, pavyzdžiui, krūmai arba medžiai, kurie gali būti skirti ganymui, ir, jeigu taip nusprendžia valstybės narės, kitų rūšių augalai, pavyzdžiui, krūmai arba medžiai, kurie gali būti skirti gyvūnų pašarui, su sąlyga, kad joje ir toliau vyrauja žolė ir kiti žoliniai pašarai.

Valstybės narės taip pat gali nuspręsti, kad daugiamečių žolynu būtų laikoma šių rūšių žemė:

- i) žemė, kurioje auga arba yra auginami bet kurios rūšies šiame punkte nurodyti augalai ir kuri naudojama pagal nusistovėjusią vietos praktiką, kai žolė ir kiti žoliniai pašarai ganyklų plotuose tradiciškai nevyrauja arba neauga;
- ii) žemė, kurioje auga arba yra auginami bet kurios rūšies šiame punkte nurodyti augalai, kai žolė ir kiti žoliniai pašarai ganyklų plotuose nevyrauja arba neauga.

4. Kai taikomos intervencinių priemonių rūšys tiesioginių išmokų forma, terminas „reikalavimus atitinkantis hektaras“ nustatomas taip, kad jis apimtų plotus, kuriais ūkininkas disponuoja ir kuriuos sudarytų:

- a) visa valdoje esanti žemės ūkio paskirties žemė, kuri tais metais, kuriems prašoma paramos, yra naudojama žemės ūkio veiklai arba, jei ji naudojama ir ne žemės ūkio veiklai, daugiausia yra naudojama žemės ūkio veiklai; deramai pagrįstais atvejais dėl aplinkosaugos, biologinės įvairovės ir su klimatu susijusių priežasčių valstybės narės gali nuspręsti, kad reikalavimus atitinkančiais hektarais taip pat gali būti laikomi tam tikri žemės plotai, žemės ūkio veiklai naudojami tik kas antrus metus;

b) bet kuris valdoje esantis plotas, kuris:

- i) pasižymi kraštovaizdžio elementais, kuriems taikoma išlaikymo pareiga pagal III priede pateikiamame sąrašė nurodytą 8 GAAB standartą;
- ii) paprastai sudarydavo minimalią ariamosios žemės, paskirtos negamybiniam plotams ir objektams, įskaitant pūdymui paliktą žemę, dalį pagal III priede pateikiamame sąrašė nurodytą 8 GAAB standartą, arba
- iii) ūkininko atitinkamo išipareigojimo galiojimo laikotarpiu yra nustatomas arba išlaikomas dėl 31 straipsnyje nurodytos ekologinės sistemos.

Jei taip nusprendžia valstybės narės, „reikalavimus atitinkantis hektaras“ gali pasižymėti kitais kraštovaizdžio elementais, jeigu jie nėra vyraujantys ir dėl užimamo ploto žemės ūkio sklype labai netrukdo vykdyti žemės ūkio veiklos. Įgyvendindamos tą principą valstybės narės gali nustatyti didžiausią žemės ūkio paskirties sklypo, kuris pasižymi tais kitais kraštovaizdžio elementais, dalį.

▼B

Kiek tai susiję su daugiamečiu žolynu, pasižyminčiu pavieniais reikalavimų neatitinkančiais elementais, valstybės narės gali nuspręsti taikyti fiksuotus sumažinimo koeficientus, kad nustatytų plotą, kuris būtų laikomas atitinkančiu reikalavimus;

c) bet kuris valdoje esantis plotas, dėl kurio suteikta teisė į išmokas pagal šio reglamento III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnio 2 poskirsnį arba pagal bazinės išmokos sistemą ar vienkartinės išmokos už plotus sistemą, nustatytą Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 III antraštinėje dalyje, ir kuris nėra reikalavimus atitinkantis hektaras, kaip nustato valstybės narės remiantis šios dalies a ir b punktais:

i) tam plotui taikant Direktyvą 92/43/EEB, 2009/147/EB arba 2000/60/EB;

ii) taikant pagal šį reglamentą nustatytas su plotu susijusias intervencines priemones, kurioms taikoma Reglamento (ES) 2021/2116 65 straipsnio 1 dalyje nurodyta integruota sistema ir kurios sudaro sąlygas durpininkystės būdu gaminti produktus, neišvardytus SESV I priede, arba taikant biologinei įvairovei arba šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimui skirtas nacionalines sistemas, kurių sąlygos atitinka minėtas su plotu susijusias intervencines priemones, jeigu tomis intervencinėmis priemonėmis ir nacionalinėmis sistemomis prisidedama prie vieno ar daugiau iš šio reglamento 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose išdėstytų konkrečių tikslų pasiekimo;

iii) ūkininko įsipareigojimo įveisti mišką galiojimo laikotarpiu pagal Reglamento (EB) Nr. 1257/1999 31 straipsnį arba Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 43 straipsnį, arba Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 22 straipsnį, arba šio reglamento 70 ar 73 straipsnį, arba pagal nacionalinę sistemą, kurios sąlygos atitinka Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 43 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis arba Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 22 straipsnį, arba šio reglamento 70 ar 73 straipsnį;

iv) ūkininko įsipareigojimo atidėti žemės plotą galiojimo laikotarpiu pagal Reglamento (EB) Nr. 1257/1999 22, 23 ir 24 straipsnius, Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 39 straipsnį, Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 28 straipsnį arba šio reglamento 70 straipsnį.

Kanapėms auginti naudojami plotai laikomi reikalavimus atitinkančiais hektarais tik tuo atveju, jei auginamų veislių kanapėse tetrahidrokannabinolio kiekis sudaro ne daugiau kaip 0,3 %.

5. Terminas „aktyvus ūkininkas“ nustatomas taip, jog būtų galima užtikrinti, kad parama būtų skiriama tik tiems fiziniams arba juridiniams asmenims ar fizinių arba juridinių asmenų grupėms, kurie bent minimaliai verčiasi žemės ūkio veikla, kartu nebūtinai užkertant kelią tam, kad ją gautų ir kelių rūšių veiklą vykdančios arba ne visą darbo laiką ūkininkaujantys ūkininkai.

▼B

Nustatydamas, kas yra aktyvus ūkininkas, valstybės narės taiko objektyvius ir nediskriminacinius kriterijus, pavyzdžiui, atsižvelgia į pajamų vertinimo rezultatus, darbo jėgos sąnaudas ūkyje, bendrovės tikslą ir ūkininkų žemės ūkio veiklos įtraukimą į nacionalinius ar regioninius registrus. Tokie kriterijai gali būti nustatyti viena ar keliomis valstybių narių pasirinktomis formomis, be kita ko, sudarant neigiamą kriterijų, pagal kuriuos ūkininkas negali būti laikomas aktyviu ūkininku, sąrašą. Jei valstybė narė aktyviais ūkininkais laiko tuos ūkininkus, kurie už praėjusius metus nėra gavę tam tikrą sumą viršijančių tiesioginių išmokų, ta suma turi būti ne didesnė kaip 5 000 EUR.

6. Terminas „jaunasis ūkininkas“ nustatomas taip, kad apimtų:

- a) viršutinę amžiaus ribą, nustatomą tarp 35 ir 40 metų;
- b) buvimo valdos valdytoju sąlygas;
- c) tinkamą parengimą ar įgūdžius pagal valstybių narių nustatytus reikalavimus.

7. Terminas „naujas ūkininkas“ nustatomas taip, kad juo būtų įvardijamas ūkininkas, kuris nėra jaunasis ūkininkas ir kuris yra valdos valdytojas pirmą kartą. Valstybės narės įtraukia kitų objektyvių ir nediskriminacinių reikalavimų, kiek tai susiję su tinkamu parengimu ir įgūdžiais.

8. Siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą, Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis, pagal kurias išmokos turi būti skiriamos su sąlyga, kad būtų naudojama sertifikuota tam tikrų veislių kanapių sėkla ir taikoma kanapių veislių nustatymo procedūra, taip pat būtų tikrinamas šio straipsnio antros pastraipos 4 dalyje nurodytas jose esantis tetrahidrokanabinolio kiekis.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

TIKSLAI IR RODIKLIAI

5 straipsnis

Bendrieji tikslai

Remiantis SESV 39 straipsnyje nustatytais BŽŪP tikslais, tikslu palaikyti vidaus rinkos veikimą ir vienodas sąlygas ūkininkams Sąjungoje ir subsidiarumo principu, parama EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis turi būti siekiama toliau gerinti darnų vystymąsi ūkininkavimo, maisto produktų ir kaimo vietovių srityse ir ji turi padėti ekonomikos, aplinkos ir socialinėje srityse siekti toliau nurodytų bendrųjų tikslų, kurie padės įgyvendinti Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m.:

- a) puoselėti pažangų, konkurencingą, atsparų bei įvairesnį žemės ūkio sektorių, užtikrinantį ilgalaikį aprūpinimą maistu;
- b) remti ir stiprinti aplinkos apsaugos, įskaitant biologinę įvairovę, ir klimato srities veiksmus ir padėti siekti su aplinkos apsauga bei klimatu susijusių Sąjungos tikslų, įskaitant jos išpareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą;

▼ B

- c) stiprinti socioekonominę kaimo vietovių struktūrą.

*6 straipsnis***Konkretūs tikslai**

1. Bendrųjų tikslų turi būti siekiama įgyvendinant šiuos konkrečius tikslus:

- a) remti perspektyvias ūkių pajamas ir žemės ūkio sektoriaus atsparumą visoje Sąjungoje, siekiant didinti ilgalaikį aprūpinimą maistu ir žemės ūkio įvairovę, taip pat užtikrinti žemės ūkio gamybos ekonominį tvarumą Sąjungoje;
- b) labiau orientotis į rinką ir didinti ūkių konkurencingumą tiek trumpuoju, tiek ilguoju laikotarpiu, be kita ko, daugiau dėmesio skiriant moksliniams tyrimams, technologijoms ir skaitmenizacijai;
- c) gerinti ūkininkų padėtį vertės grandinėje;
- d) prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, be kita ko, mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant anglies dioksido sekvestraciją, taip pat plėtoti tvariąją energetiką;
- e) skatinti darnų vystymąsi ir veiksmingą tokių gamtos išteklių kaip vanduo, dirvožemis ir oras, valdymą, be kita ko, mažinant priklausomybę nuo cheminių medžiagų;
- f) prisidėti stabdant biologinės įvairovės nykimą ir ją didinant, gerinti ekosistemines paslaugas ir išsaugoti buveines bei kraštovaizdžius;
- g) pritraukti ir išlaikyti jaunuosius ūkininkus bei naujus ūkininkus ir sudaryti palankesnes sąlygas tvariai verslo plėtrai kaimo vietovėse;
- h) skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę;
- i) gerinti tai, kaip Sąjungos žemės ūkio sektorius tenkina visuomenės poreikius, susijusius su maistu ir sveikata, įskaitant aukštos kokybės, saugius ir maistingus maisto produktus, pagamintus tvariu būdu, mažinti maisto atliekas, didinti gyvūnų gerovę ir kovoti su antimikrobiniu atsparumu.

2. 1 dalyje nustatyti tikslai turi būti papildyti ir susieti su kompleksiniu tikslu modernizuoti žemės ūkį bei kaimo vietovėse puoselėjant žinias, inovacijas bei skaitmenizacijos galimybes ir dalijantis jomis žemės ūkyje bei kaimo vietovėse, ir skatinant ūkininkus jomis naudotis, sudarant geresnes galimybes naudotis moksliniais tyrimais, inovacijomis, žinių mainais ir mokymu.

3. Siekdamas konkrečių 1 ir 2 dalyse nustatytų tikslų valstybės narės, padedamos Komisijos, imasi tinkamų priemonių, kad sumažintų administracinę našą ir užtikrintų BŽŪP įgyvendinimo supaprastinimą.

▼B*7 straipsnis***Rodikliai**

1. 5 straipsnyje ir 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų tikslų pasiekimo lygis vertinamas remiantis bendrais rodikliais, susijusiais su produktu, rezultatu, poveikiu ir kontekstu, kaip nurodyta I priede. Tie bendri rodikliai apima:

- a) produkto rodiklius, susijusius su taikant remiamas intervencines priemones gautu produktu;
- b) rezultato rodiklius, susijusius su atitinkamais konkrečiais tikslais ir, kai aktualu, kompleksiniu tikslu, kaip nurodyta 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse, ir naudojamus su tais konkrečiais tikslais susijusioms kiekybinėms tarpinėms reikšmėms bei siektinoms reikšmėms nustatyti BŽŪP strateginiuose planuose ir pažangai, padarytai siekiant tų siektinų reikšmių, įvertinti; su aplinkos ir klimato srities tikslais susiję rodikliai gali apimti intervencines priemones, kuriomis prisidedama prie išsipareigojimų pagal XIII priede išvardytus Sąjungos teisėkūros procedūra priimamus aktus vykdymo;
- c) poveikio rodiklius, susijusius su 5 straipsnyje ir 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytais tikslais ir naudojamus įgyvendinant BŽŪP strateginius planus ir BŽŪP;
- d) konteksto rodiklius, nurodytus 115 straipsnio 2 dalyje ir išvardytus I priede.

2. Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas I priedas, kad būtų pritaikyti bendri produkto, rezultato, poveikio ir konteksto rodikliai. Tie deleguotieji aktai griežtai apriboti – jie apima vien techninių problemų, su kuriomis valstybės narės susiduria taikydamos tuos rodiklius, sprendimą.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRI REIKALAVIMAI IR INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ RŪŠYS*I SKYRIUS***BENDRI REIKALAVIMAI**

1 skirsnis

Bendrieji principai*8 straipsnis***Strateginis požiūris**

Valstybės narės siekia II antraštinėje dalyje nustatytų tikslų nustatydamos intervencines priemones pagal šios antraštinės dalies II, III ir IV skyriuose nurodytas intervencinių priemonių rūšis – atsižvelgdamos į savo poreikių vertinimą ir laikydamosi šiame skyriuje nustatytų bendrų reikalavimų.

9 straipsnis

Bendrieji principai

Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose nurodytas intervencines priemones ir 13 straipsnyje nurodytus GAAB standartus rengia vadovaudamosi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija ir bendraisiais Sąjungos teisės principais.

Valstybės narės užtikrina, kad intervencinės priemonės ir 13 straipsnyje nurodyti GAAB standartai būtų nustatomi remiantis objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, būtų suderinami su tinkamu vidaus rinkos veikimu ir neiškraipytu konkurencijos.

Valstybės narės, vadovaudamosi pagal šio reglamento 118 ir 119 straipsnius Komisijos patvirtintais BŽŪP strateginiais planais ir šiame reglamente bei Reglamente (ES) 2021/2116 nustatytais principais bei reikalavimais, nustato teisinę sistemą, pagal kurią ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams teikiama Sąjungos parama. Jos įgyvendina tuos Komisijos patvirtintus BŽŪP strateginius planus.

10 straipsnis

PPO vidaus parama

Valstybės narės intervencines priemones rengia vadovaudamosi šio reglamento II priede išvardytais intervencinių priemonių rūšimis, įskaitant 4 straipsnyje nustatytas apibrėžtis ir sąlygas, tokiu būdu, kad jos atitiktų kriterijus, išvardytus PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priede.

Visų pirma, bazinė pajamų parama tvarumui didinti, papildoma perskirstomoji pajamų parama tvarumui didinti, papildoma pajamų parama jauniems ūkininkams ir su klimatu, aplinka bei gyvūnų gerove susijusios sistemos turi atitikti su tomis intervencinėmis priemonėmis susijusius kriterijus, išvardytus tose PPO sutarties dėl žemės ūkio II priedo dalyse, kurios nurodytos šio reglamento 2 priede. Kitų intervencinių priemonių atveju šio reglamento II priede nurodytos PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo dalys yra orientacinės ir tos intervencinės priemonės vietoj pirmiau nurodytų dalių gali atitikti kitą PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo dalį, jei tai yra apibrėžta ir išaiškinta BŽŪP strateginiame plane.

11 straipsnis

Susitarimo memorandumo dėl aliejingųjų sėklų įgyvendinimas

1. Jeigu valstybės narės numato kitas plotu grindžiamas intervencines priemones nei tos, kurios atitinka PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo nuostatas, įskaitant susietąją pajamų paramą pagal šio reglamento III antraštinės dalies II skyriaus 3 skirsnio 1 poskirsnį, ir jeigu tos intervencinės priemonės yra susijusios su kai kuriais arba visais Europos ekonominės bendrijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų susitarimo memorandumo dėl aliejingųjų sėklų pagal GATT priede nurodytomis aliejin-gosiomis sėklomis, bendras remiamas plotas, grindžiamas atitinkamų

▼ B

valstybių narių BŽŪP strateginiuose planuose nurodytais planuojamais gauti produktais, turi neviršyti didžiausio remiamo ploto visos Sąjungos mastu, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi tarptautinių Sąjungos įsipareigojimų.

2. Ne vėliau kaip 2022 m. birželio 8 d. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas orientacinis referencinis remiamas kiekvienos valstybės narės plotas, apskaičiuojamas remiantis kiekvienai valstybei narei 2016–2020 m. laikotarpiu priklausiusia Sąjungos vidutinio dirbamo ploto dalimi. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 153 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Kiekviena valstybė narė, ketinanti skirti paramą, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, 118 straipsnio 1 dalyje nurodytame pasiūlyme dėl BŽŪP strateginio plano nurodo atitinkamus planuojamus gauti produktus, išreikštus hektarais.

Jeigu, valstybėms narėms pranešus apie visus planuojamus gauti produktus, viršijamas didžiausias remiamas plotas visos Sąjungos mastu, nurodytas šio straipsnio 1 dalyje, Komisija apskaičiuoja kiekvienai valstybei narei, pranešusiai apie didesnę plotą nei jos referencinis plotas, taikytiną sumažinimo koeficientą, proporcingą jos planuojamų gauti produktų perviršiui taip, kad būtų išlaikytas didžiausias remiamas plotas visos Sąjungos mastu. Kiekviena atitinkama valstybė narė informuojama apie tą sumažinimo koeficientą Komisijos pastabose dėl BŽŪP strateginio plano pagal 118 straipsnio 3 dalį. Kiekvienai valstybei narei taikytinas sumažinimo koeficientas nustatomas 118 straipsnio 6 dalyje nurodytu įgyvendinimo sprendimu, kuriuo Komisija patvirtina BŽŪP strateginį planą.

Valstybės narės po 118 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos savo iniciatyva nebegali keisti savo remiamo ploto.

4. Jeigu valstybė narė ketina padidinti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus planuojamus gauti produktus, nustatytus Komisijos patvirtintame jos BŽŪP strateginiame plane, ji apie peržiūrėtus planuojamus gauti produktus Komisijai praneša teikdama prašymą iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą pagal 119 straipsnį anksčiau nei metų, einančių prieš atitinkamus prašymų teikimo metus, sausio 1 d.

5. Kad nebūtų viršytas 1 dalyje nurodytas didžiausias remiamas plotas visos Sąjungos mastu, Komisija, kai tikslinga, nustato sumažinimo koeficientus arba peržiūri esamus sumažinimo koeficientus, jei tie koeficientai nustatyti pagal 3 dalies antrą pastraipą, visoms valstybėms narėms, kurios viršijo jų BŽŪP strateginiuose planuose nurodytą savo referencinį remiamą plotą.

Komisija atitinkamas valstybes nares informuoja apie sumažinimo koeficientus ne vėliau kaip iki metų, einančių prieš atitinkamus prašymų teikimo metus, sausio 31 d.

▼B

Kiekviena atitinkama valstybė narė ne vėliau kaip iki metų, einančių prieš atitinkamus prašymų teikimo metus, kovo 31 d. pateikia atitinkamą prašymą iš dalies pakeisti jos BŽŪP strateginį planą, kuriame pateiktas antroje pastraipoje nurodytas sumažinimo koeficientas. Sumažinimo koeficientas tai valstybei narei nustatomas 119 straipsnio 10 dalyje nurodytu įgyvendinimo sprendimu, kuriuo Komisija patvirtina BŽŪP strateginio plano dalinį pakeitimą.

6. Dėl aliejingųjų sėklų, kurioms taikomas šio straipsnio 1 dalyje nurodytas susitarimo memorandumas, valstybės narės 134 straipsnyje nurodytose metinėse veiklos rezultatų ataskaitose praneša Komisijai bendrą hektarų, už kuriuos buvo faktiškai išmokėta parama, skaičių.

7. Valstybės narės į jokias plotu grindžiamas intervencines priemones, nurodytas 1 dalyje, neįtraukia konditerijoje naudojamų saulėgrąžų sėklų auginimo.

2 skirsnis

Paramos sąlygos*12 straipsnis***Principas ir taikymo sritis**

1. Valstybės narės į savo BŽŪP strateginius planus įtraukia paramos sąlygų sistemą, pagal kurią ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams, gaunantiems tiesiogines išmokas pagal II skyrių arba metines išmokas pagal 70, 71 ir 72 straipsnius, skiriamos administracinės nuobaudos, jei jie nesilaiko BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų III priede išvardytų Sąjungos teisės aktų valdymo reikalavimų ir GAAB standartų, susijusių su šiomis konkrečiomis sritimis:

- a) klimatu ir aplinka, įskaitant vandenį, dirvožemį ir ekologinių sistemų biologinę įvairovę;
- b) visuomenės sveikata ir augalų sveikata;
- c) gyvūnų gerove.

2. Į BŽŪP strateginius planus įtraukiamos taisyklės dėl veiksmingos ir proporcingos administracinių nuobaudų sistemos. Tos taisyklės turi visų pirma atitikti Reglamento (ES) 2021/2116 IV antraštinės dalies IV skyriuje nustatytus reikalavimus.

3. Taikomos III priede nurodytų teisės aktų, kuriais nustatyti valdymo reikalavimai, taikytinos redakcijos, o direktyvų atveju – valstybių narių įgyvendintos nuostatos.

4. Šiame skirsnyje teisės aktu nustatytu valdymo reikalavimu laikomas kiekvienas atskiras III priede pateiktame sąraše nurodytas ir tame priede nurodytu atitinkamu Sąjungos teisės aktu nustatytas valdymo reikalavimas, kuris iš esmės skiriasi nuo visų kitų to paties teisės akto reikalavimų.

▼B*13 straipsnis***Su gera agrarine ir aplinkosaugos būkle susijusios valstybių narių pareigos**

1. Valstybės narės užtikrina, kad būtų išlaikoma visos žemės ūkio paskirties žemės, įskaitant žemę, kuri nebenaudojama gamybos tikslais, gera agrarinė ir aplinkosaugos būklė. Valstybės narės, vadovaudamosi pagrindiniu III priede nurodytų GAAB standartų tikslu, nacionaliniu arba regioniniu lygmeniu ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams nustato minimaliuosius standartus dėl kiekvieno tame priede pateiktame sąrašė nurodyto GAAB standarto. Nustatydamos standartus valstybės narės atsižvelgia, kai aktualu, į konkrečius atitinkamų vietovių ypatumus, įskaitant dirvožemio būklę ir klimato sąlygas, taikomas ūkininkavimo sistemas, ūkininkavimo praktikas, ūkio dydį bei struktūrą, žemės naudojimą ir atokiausių regionų ypatumus.

2. Siekdamos III priede nustatytų pagrindinių tikslų valstybės narės gali nustatyti standartus, papildančius nustatytuosius tame priede, kuriais siekiama tų pagrindinių tikslų. Tokie papildomi standartai turi būti nediskriminaciniai, proporcingi ir turi atitikti nustatytus poreikius.

Tačiau valstybės narės nenustato minimaliųjų standartų, kuriais siekiama kitų nei III priede nustatytų pagrindinių tikslų.

3. Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis, kuriomis siekiama užtikrinti vienodas sąlygas, kiek tai susiję su santykiu, susijusiu su 1 GAAB standartu.

3 skirsnis**Socialinės paramos sąlygos***14 straipsnis***Principas ir taikymo sritis**

1. Valstybės narės į savo BŽŪP strateginius planus įtraukia nuostatą, kad ne vėliau kaip nuo 2025 m. sausio 1 d. ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams, gaunantiems tiesiogines išmokas pagal II skyrių arba metines išmokas pagal 70, 71 ir 72 straipsnius, turi būti skiriama administracinė nuobauda, jei jie nesilaiko reikalavimų, susijusių su taikytinomis darbo ir įdarbinimo sąlygomis arba darbdavių pareigomis pagal IV priede nurodytus teisės aktus.

2. Valstybės narės, į savo BŽŪP strateginius planus įtraukdamos administracinių nuobaudų sistemą, kaip nurodyta 1 dalyje, remdamosi savo institucinėmis nuostatomis konsultuojasi su atitinkamais nacionaliniais socialiniais partneriais, atstovaujančiais žemės ūkio sektoriaus administracijai ir darbuotojams, ir visapusiškai gerbia jų savarankiškumą, taip pat jų teisę derėtis ir sudaryti kolektyvines sutartis. Ta administracinių nuobaudų sistema neturi daryti poveikio socialinių partnerių teisėms ir pareigoms, jei jie pagal nacionalines teisines ir kolektyvinių derybų sistemas yra atsakingi už IV priede nurodytų teisės aktų įgyvendinimą arba jų vykdymo užtikrinimą.

▼B

3. Į BŽŪP strateginį planą įtraukiamos taisyklės dėl veiksmingos ir proporcingos administracinių nuobaudų sistemos. Tos taisyklės turi atitikti atitinkamus Reglamento (ES) 2021/2116 IV antraštinės dalies V skyriuje nustatytus reikalavimus.

4. IV priede nurodyti teisės aktai, kuriuose yra nuostatų, kurias apima I dalyje nurodyta administracinių nuobaudų sistema, taikomi taikytinos redakcijos ir taip, kaip juos įgyvendina valstybės narės.

4 skirsnis

Ūkių konsultavimo paslaugos*15 straipsnis***Ūkių konsultavimo paslaugos**

1. Valstybės narės į savo BŽŪP strateginius planus įtraukia sistemą, pagal kurią ūkininkams ir kitiems pagal BŽŪP teikiamos paramos gavėjams teikiamos konsultavimo dėl žemėtvarkos ir ūkių valdymo paslaugos (toliau – ūkių konsultavimo paslaugos). Valstybės narės gali remtis jau esamomis sistemomis.

2. Ūkių konsultavimo paslaugos apima ekonominius, aplinkos ir socialinius aspektus, atsižvelgiant į esamas ūkininkavimo praktikas, taip pat naujausios technologinės ir mokslinės informacijos, gautos vykdant mokslinius tyrimus ir diegiant inovacijas, teikimą, be kita ko, kiek tai susiję su viešųjų gėrybių teikimu.

Teikiant ūkių konsultavimo paslaugas viso ūkio plėtojimo ciklo metu teikiama tinkama pagalba, be kita ko tada, kai ūkis įsteigiamas pirmą kartą, gamybos modelių pritaikymui prie vartotojų paklausos, novatoriškų praktikų taikymui, žemės ūkio metodų, skirtų atsparumui klimato kaitai didinti, taikymui, įskaitant agrarinę miškininkystę ir agroekologiją, gyvūnų gerovės gerinimą ir prireikus saugos standartus ir socialinę paramą.

Ūkių konsultavimo paslaugos turi būti integruotos į tarpusavyje susijusias ūkio konsultantų, tyrėjų, ūkininkų organizacijų ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų teikiamas paslaugas, kurios sudaro ŽŪŽIS.

3. Valstybės narės užtikrina, kad teikiamos paslaugos būtų nešališkos ir kad konsultantai būtų tinkamai kvalifikuoti bei apmokyti ir neturėtų jokių interesų konfliktų.

4. Ūkių konsultavimo paslaugos pritaikomos prie įvairių rūšių gamybos ir ūkių ir apima bent:

▼B

- a) visus BŽŪP strateginiame plane nustatytus ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams taikomus reikalavimus, sąlygas ir valdymo įsipareigojimus, įskaitant reikalavimus bei standartus, apibrėžtus pagal paramos sąlygas, ir su intervencinėmis priemonėmis susijusias sąlygas, taip pat informaciją apie finansines priemones ir verslo planus, nustatytus pagal BŽŪP strateginį planą;
- b) valstybių narių nustatytus Direktyvos 92/43/EEB, Direktyvos 2000/60/EB, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1107/2009⁽⁵⁾ 55 straipsnio, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/50/EB⁽⁶⁾, Direktyvos 2009/128/EB, Direktyvos 2009/147/EB, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/429⁽⁷⁾, Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/2031⁽⁸⁾ bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/2284⁽⁹⁾ įgyvendinimo reikalavimus;
- c) ūkininkavimo praktikas, kuriomis vengiama atsparumo antimikrobinėms medžiagoms formavimosi, kaip nustatyta 2017 m. birželio 29 d. Komisijos komunikate „Bendros sveikatos koncepcija grindžiamas Europos kovos su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms (AAM) veiksmų planas“;
- d) rizikos prevenciją ir valdymą;
- e) paramą inovacijoms diegti, visų pirma 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos EIP veiklos grupių projektams rengti ir įgyvendinti;
- f) skaitmenines technologijas žemės ūkyje ir kaimo vietovėse, kaip nurodyta 114 straipsnio b punkte;
- g) darnų maisto medžiagų valdymą, be kita ko, vėliausiai nuo 2024 m. taikant Ūkių tvarumo priemonę maisto medžiagų naudojimui valdyti, t. y. skaitmeninę taikomąją programą, kurią naudojant būtų informuojama bent apie:
- i) pagrindinių maisto medžiagų pusiausvyrą lauko mastu;
- ii) su maisto medžiagomis susijusius teisinius reikalavimus;

⁽⁵⁾ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinantis Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB (OL L 309, 2009 11 24, p. 1).

⁽⁶⁾ 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje (OL L 152, 2008 6 11, p. 1).

⁽⁷⁾ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai („Gyvūnų sveikatos teisės aktas“) (OL L 84, 2016 3 31, p. 1).

⁽⁸⁾ 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB (OL L 317, 2016 11 23, p. 4).

⁽⁹⁾ 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (OL L 344, 2016 12 17, p. 1).

▼B

- iii) dirvožemio duomenis, pagrįstus turima informacija ir analizėmis;
- iv) su maisto medžiagų valdymu susijusius Integruotos administravimo ir kontrolės sistemos (IAKS) duomenis;
- h) įdarbinimo sąlygas, darbdavių pareigas, darbuotojų sveikatos ir saugos reikalavimus bei socialinę paramą žemės ūkiu besiverčiančiose bendruomenėse.

*II SKYRIUS***INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ RŪŠYS TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ FORMA***1 skirsnis***Intervencinių priemonių rūšys, išmokų sumažinimas ir minimalieji reikalavimai***16 straipsnis***Intervencinių priemonių rūšys tiesioginių išmokų forma**

1. Šiame skyriuje intervencinių priemonių rūšys gali būti atsietosios ir susietosios tiesioginės išmokos.
2. Atsietosios tiesioginės išmokos yra šios:
  - a) bazinė pajamų parama tvarumui didinti;
  - b) papildoma perskirstomoji pajamų parama tvarumui didinti;
  - c) papildoma pajamų parama jauniems ūkininkams;
  - d) klimatui, aplinkai ir gyvūnų gerovei skirtos sistemos.
3. Susietosios tiesioginės išmokos yra šios:
  - a) susietoji pajamų parama;
  - b) specialioji išmoka už medvilnę.

*17 straipsnis***Išmokų dydžio apribojimas ir proporcingas mažinimas**

1. Valstybės narės gali apriboti bazinės pajamų paramos tvarumui didinti, skirtinos ūkininkui konkrečiais kalendoriniais metais, dydį. Valstybės narės, kurios nusprendžia nustatyti išmokų dydžio apribojimus, 100 % sumažina sumą, viršijančią 100 000 EUR.
2. Bazinės pajamų paramos tvarumui didinti dydį, skirtiną ūkininkui konkrečiais kalendoriniais metais ir viršijančią 60 000 EUR, valstybės narės gali sumažinti iki 85 %.

▼B

Valstybės narės gali nustatyti papildomas skirtinas sumas, viršijančias 60 000 EUR, ir tiksliai apibrėžti toms papildomoms sumoms taikytinus sumažinimo procentinius dydžius. Jos užtikrina, kad kiekvienai skirtinai sumai taikomas sumažinimas būtų lygus ankstesnei skirtinai sumai taikytam sumažinimui arba didesnis už jį.

3. Prieš taikydamos 1 arba 2 dalį, valstybės narės iš bazinės pajamų paramos tvarumui didinti sumos, skirtinos ūkininkui konkrečiais kalendoriniais metais, gali atimti:

- a) su ūkininko deklaruota žemės ūkio veikla susijusius visus darbo užmokesčius, įskaitant su užimtumu susijusius mokesčius bei socialines įmokas;
- b) lygiavertes reguliaraus ir neapmokamo darbo sąnaudas, susijusias su žemės ūkio veikla, kurią vykdo atitinkamame ūkyje dirbantys asmenys, negaunantys darbo užmokesčio arba gaunantys mažesnę atlygį nei paprastai už suteiktas paslaugas mokama suma, bet kuriems atlyginama ekonominiiais ūkio verslo rezultatais;
- c) ūkininko deklaruotų sutarčių sudarymo sąnaudų, susijusių su žemės ūkio veikla, darbo sąnaudų elementą.

Apskaičiuodamos pirmos pastraipos a punkte nurodytas sumas, valstybės narės naudoja ūkininko faktiškai patirtas darbo užmokesčio išlaidas. Tinkamai pagrįstais atvejais ūkininkai gali prašyti naudoti standartines išlaidas, kurias atitinkama valstybė narė turi nustatyti pagal metodą, kuris turi būti išsamiau apibrėžtas jos BŽŪP strateginiame plane, remiantis su nacionaliniu arba regiono lygmeniu vykdoma žemės ūkio veikla susijusiu vidutiniu standartiniu darbo užmokesčiu, padaugintu iš atitinkamo ūkininko deklaruotų metinių darbo vienetų skaičiaus.

Apskaičiuodamos pirmos pastraipos b punkte nurodytas sumas, valstybės narės naudoja standartines išlaidas, kurias atitinkama valstybė narė turi nustatyti pagal metodą, kuris turi būti išsamiau apibrėžtas jos BŽŪP strateginiame plane, remiantis su nacionaliniu arba regiono lygmeniu vykdoma žemės ūkio veikla susijusiu vidutiniu standartiniu darbo užmokesčiu, padaugintu iš atitinkamo ūkininko deklaruotų metinių darbo vienetų skaičiaus.

4. Juridinio asmens arba fizinių ar juridinių asmenų grupės atveju valstybės narės gali taikyti 1 ir 2 dalyse nurodytą sumažinimą tų juridinių asmenų ar grupių narių lygmeniu, kai nacionalinėje teisėje numatyta, kad atskiri nariai gali prisiimti teises ir pareigas, kurios yra palyginamos su atskirų ūkininkų, turinčių valdos valdytojo statusą, teisėmis ir pareigomis, visų pirma kiek tai susiję su jų ekonominiu, socialiniu ir mokestinio statusu, su sąlyga, kad jie prisidėjo prie atitinkamų juridinių asmenų ar grupių žemės ūkio struktūrų stiprinimo.

5. Sumažinus išmokas numatomomis gauti lėšomis pirmiausia turi būti finansuojama papildoma perskirstomoji pajamų parama tvarumui didinti, jei tai nustatyta atitinkamame BŽŪP strateginiame plane, o paskui – kitos prie atsietųjų tiesioginių išmokų priskiriamos intervencinės priemonės.

▼B

Valstybės narės taip pat gali visas tas lėšas arba jų dalį perkelti į EŽŪFKP ir panaudoti IV skyriuje nurodytų rūšių intervencinėms priemonėms finansuoti. Toks lėšų perkėlimas į EŽŪFKP įtraukiamas į BŽŪP strateginio plano finansines lenteles ir 2025 m. gali būti peržiūrėtas pagal 103 straipsnį. Tokiam perkėlimui netaikomos pagal tą straipsnį nustatytos didžiausios lėšų perkėlimo iš EŽŪGF į EŽŪFKP ribos.

6. Komisija suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus pagal 152 straipsnį, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis, kuriomis nustatomas suderintas šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyto išmokų sumažinimo apskaičiavimo pagrindas, siekiant nustatyti išsamias taisykles dėl lėšų paskirstymo ūkininkams.

*18 straipsnis***Minimalieji reikalavimai**

1. Valstybės narės nustato mažiausią plotą ir neskiria tiesioginių išmokų aktyviems ūkininkams, kuriems priklausantis reikalavimus atitinkantis valdos plotas, dėl kurio prašoma skirti tiesiogines išmokas, yra mažesnis už tą mažiausią plotą.

Valstybės narės taip pat gali nustatyti mažiausią tiesioginių išmokų sumą, kurią galima išmokėti ūkininkui.

2. Tais atvejais, kai valstybė narė nusprendžia nustatyti mažiausią plotą pagal 1 dalies pirmą pastraipą, pagal 1 dalies antrą pastraipą ji vis dėlto turi nustatyti mažiausią sumą tiems ūkininkams, kurie gauna su gyvūnais susijusią paramą, mokamą už gyvūno vienetą tiesioginių išmokų forma, ir kurių valdomas plotas yra keliais hektarais mažesnis už tą mažiausią plotą.

Nustatydamos mažiausią plotą arba mažiausią sumą valstybės narės turi siekti užtikrinti, kad tiesiogines išmokas aktyviems ūkininkams būtų galima skirti tik tuo atveju, jeigu:

- a) atitinkamų išmokų administravimas nesudaro pernelyg didelės administracinės naštos; ir
- b) atitinkamomis sumomis veiksmingai prisidedama siekiant 6 straipsnio 1 dalyje nustatytą konkrečių tikslų, kurių padedama siekti tiesioginėmis išmokomis.

3. Graikija gali nuspręsti šio straipsnio netaikyti mažosioms Egėjo jūros saloms.

*19 straipsnis***Įnašai į rizikos valdymo priemones**

Nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2021/2116 44 straipsnio 1 dalies, valstybė narė gali nuspręsti skirti iki 3 % ūkininkui mokėtinų tiesioginių išmokų, kurie būtų skirti ūkininko įnašui į rizikos valdymo priemonę.

Valstybės narės, nusprendusios pasinaudoti šia nuostata, ją taiko visiems ūkininkams, gaunantiems tiesiogines išmokas konkrečiais metais.

▼B

2 skirsnis

Atsietosios tiesioginės išmokos

1 poskirsnis

Bendrosios nuostatos*20 straipsnis***Bendrieji reikalavimai atsietosioms tiesioginėms išmokoms gauti**

Valstybės narės skiria atsietąsias tiesiogines išmokas aktyviems ūkininkams laikydamosi šiame skirsnyje nustatytą ir jų BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau apibrėžtą sąlygų.

2 poskirsnis

Bazinė pajamų parama tvarumui didinti*21 straipsnis***Bendrosios taisyklės**

1. Valstybės narės bazinę pajamų paramą tvarumui didinti (toliau – bazinė pajamų parama) teikia laikydamosi šiame poskirsnyje nustatytą ir jų BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau apibrėžtą sąlygų.
2. Valstybės narės bazinę pajamų paramą skiria kaip metinę atsietąją išmoką už reikalavimus atitinkantį hektarą.
3. Nedarant poveikio 23–27 straipsniams, bazinė pajamų parama skiriama už kiekvieną aktyvaus ūkininko deklaruotą reikalavimus atitinkantį hektarą.

*22 straipsnis***Paramos už hektarą suma**

1. Bazinė pajamų parama skiriama kaip vienoda suma už hektarą, išskyrus tuo atveju, kai valstybės narės nusprendžia tą paramą skirti remdamosi 23 straipsnyje nurodytomis teisėmis į išmokas.
2. Valstybės narės gali nuspręsti nustatyti skirtingą bazinės pajamų paramos už hektarą sumą skirtingoms teritorijų, kuriose esama panašių socioekonominių arba agronominių sąlygų, įskaitant tradicinius žemės ūkio metodus, kaip nustatyta valstybių narių, pavyzdžiui, tradicinį ekstensyvųjį ganymą aukštikalnių ganyklose, grupėms. Pagal 109 straipsnio 2 dalies d punktą bazinės pajamų paramos suma už hektarą gali būti sumažinta, atsižvelgiant į paramą, teikiamą pagal kitas atitinkamame BŽŪP strateginiame plane numatytas intervencines priemones.

23 straipsnis

Teisės į išmokas

1. Valstybės narės, taikančios Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 III antraštinės dalies I skyriaus 1 skirsnyje nustatytą bazinės išmokos sistemą, gali nuspręsti bazinę pajamų paramą skirti remdamosi teisėmis į išmokas pagal šio reglamento 24–27 straipsnius.

2. Jei valstybės narės, kurios taikė Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 III antraštinės dalies I skyriaus 1 skirsnyje nustatytą bazinės išmokos sistemą, nusprendžia bazinės pajamų paramos daugiau nebeskirti remiantis teisėmis į išmokas, teisės į išmokas, suteiktos pagal tą reglamentą, nustoja galioti metų, einančių prieš metus, nuo kurių turi būti taikomas šis sprendimas, gruodžio 31 d.

24 straipsnis

Teisių į išmokas vertė ir konvergencija

1. Valstybės narės nustato teisių į išmokas vieneto vertę prieš atlikdamos konvergenciją pagal šį straipsnį – teisių į išmokas vertę proporcingai suderindamos su jų verte, nustatyta pagal Reglamentą (ES) Nr. 1307/2013 2022 prašymų teikimo metams, ir susijusia išmoka už klimatui ir aplinkai naudingas žemės ūkio praktikas, numatytas to reglamento III antraštinės dalies III skyriuje 2022 prašymų teikimo metams.

2. Valstybės narės gali nuspręsti nustatyti skirtingą teisių į išmokas vertę pagal 22 straipsnio 2 dalį.

3. Kiekviena valstybė narė ne vėliau kaip iki 2026 prašymų teikimo metų nustato valstybės narės arba kiekvienos teritorijų grupės, nurodytos 22 straipsnio 2 dalyje, didžiausią individualių teisių į išmokas vertę.

4. Kai pagal 1 dalį nustatyta teisių į išmokas vertė skiriasi valstybėje narėje arba 22 straipsnio 2 dalyje nurodytoje teritorijų grupėje, atitinkama valstybė narė užtikrina, kad teisių į išmokas vertės konvergencija siekiant vienodos vieneto vertės būtų atlikta ne vėliau kaip 2026 prašymų teikimo metais.

5. 4 dalies tikslais kiekviena valstybė narė užtikrina, kad ne vėliau kaip 2026 prašymų teikimo metais visų teisių į išmokas vertė sudarytų ne mažiau kaip 85 % 2026 prašymų teikimo metų 102 straipsnio 1 dalyje nurodytos bazinės pajamų paramos planuojamos vidutinės vieneto sumos, kaip nustatyta jos BŽŪP strateginiame plane valstybės narės arba 22 straipsnio 2 dalyje nurodytos teritorijų grupės atžvilgiu.

6. Valstybės narės finansuoja teisių į išmokas vertės padidėjimą, kuris būtinas siekiant laikytis šio straipsnio 4 ir 5 dalių, panaudodamos visas įmanomas sumas, gautas taikant šio straipsnio 3 dalį, ir, kai būtina, sumažindamos teisių į išmokas vieneto vertės, nustatytos pagal šio straipsnio 1 dalį, ir 2026 prašymų teikimo metų 102 straipsnio 1 dalyje nurodytos bazinės pajamų paramos planuojamos vieneto sumos, kaip nustatyta BŽŪP strateginiame plane valstybės narės arba 22 straipsnio 2 dalyje nurodytos teritorijų grupės atžvilgiu, skirtumą.

▼ B

Valstybės narės gali nuspręsti taikyti sumažinimą visoms teisėms į išmokas, kurių vertė nustatoma pagal šio straipsnio 1 dalį, viršijančioms 2026 prašymų teikimo metų 102 straipsnio 1 dalyje nurodytą bazinės pajamų paramos planuojamą vieneto sumą, kaip nustatyta BŽŪP strateginiame plane valstybės narės arba 22 straipsnio 2 dalyje nurodytos teritorijų grupės atžvilgiu, arba jų daliai.

7. 6 dalyje nurodytas sumažinimas grindžiamas objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais. Nedarant poveikio pagal 5 dalį nustatytai mažiausiai vertei, vienas iš tokių kriterijų, pvz., gali būti maksimalaus sumažinimo, kuris negali būti mažesnis kaip 30 %, nustatymas.

8. Valstybės narės užtikrina, kad teisių į išmokas vertės pagal 3–7 dalis būtų koreguojamos nuo 2023 m.

*25 straipsnis***Pasinaudojimas teisėmis į išmokas**

1. Valstybės narės, kurios nusprendė skirti paramą remdamosi teisėmis į išmokas, skiria bazinę pajamų paramą aktyviems ūkininkams, nuosavybės teisės arba nuomos pagrindais turintiems teisių į išmokas, kai jie pasinaudoja tomis teisėmis į išmokas. Valstybės narės užtikrina, kad, siekdami pasinaudoti teisėmis į išmokas, aktyvūs ūkininkai deklaruotų reikalavimus atitinkančius hektarus, susietus su teise į išmokas.

2. Valstybės narės užtikrina, kad teisėmis į išmokas, įskaitant faktinio ar numatomo paveldėjimo atvejus, būtų pasinaudojama tik toje valstybėje narėje arba 22 straipsnio 2 dalyje nurodytoje teritorijų grupėje, kurioje jos buvo suteiktos.

3. Valstybės narės užtikrina, kad pasinaudojimas teisėmis į išmokas suteiktų teisę į išmoką, grindžiamą jose nustatyta suma.

*26 straipsnis***Teisių į išmokas rezervai**

1. Kiekviena valstybė narė, kuri nusprendžia skirti bazinę pajamų paramą remiantis teisėmis į išmokas, administruoja nacionalinį rezervą.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, kai valstybė narė nusprendžia nustatyti skirtingą bazinės pajamų paramos sumą pagal 22 straipsnio 2 dalį, ji gali nuspręsti sukurti kiekvienai tame straipsnyje nurodytai teritorijų grupei skirtą rezervą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad teisės į išmokas iš rezervo būtų suteikiamos tik aktyviems ūkininkams.

4. Valstybės narės naudoja savo rezervą pirmiausia tam, kad suteiktų teises į išmokas šiems ūkininkams:

a) jauniems ūkininkams, pirmą kartą naujai įkūrusiems valdą;

b) naujiems ūkininkams.

▼B

5. Valstybė narė suteikia teises į išmokas arba padidina esamų teisių į išmokas vertę aktyviems ūkininkams, kuriems tos teisės priklauso pagal galutinį teismo sprendimą arba galutinį tos valstybės narės kompetentingos institucijos administracinį aktą. Ji užtikrina, kad iki tos valstybės narės nustatytos dienos tie aktyvūs ūkininkai gautų informaciją apie tame sprendime arba akte nustatytų teisių į išmokas skaičių ir vertę.

6. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai rezervo nepakanka teisėms į išmokas suteikti pagal 4 ir 5 dalis, jis būtų papildomas taikant linijinį visų teisių į išmokas vertės sumažinimą.

7. Valstybės narės gali nustatyti papildomas rezervo naudojimo taisykles, įskaitant papildomas ūkininkų, kurie gaus išmokas iš rezervo, kategorijas, su sąlyga, kad 4 ir 5 dalyse nurodytos prioritetingos grupės jau yra gavusios išmokas iš rezervo, ir tais atvejais, kai tai lemtų rezervo papildymą. Kai rezervas papildomas taikant linijinį teisių į išmokas vertės sumažinimą, toks linijinis sumažinimas taikomas visoms teisėms į išmokas nacionaliniu lygmeniu arba, jeigu valstybės narės taiko 2 dalyje numatytą nukrypti leidžiančią nuostatą, atitinkamos 22 straipsnio 2 dalyje nurodytos teritorijų grupės lygmeniu.

8. Valstybės narės nustato iš rezervo suteikiamų naujų teisių į išmokas vertę, atitinkančią nacionalinę vidutinę teisių į išmokas vertę teisių į išmokas suteikimo metais arba vidutinę kiekvienai 22 straipsnio 2 dalyje nurodytai teritorijų grupei nustatytą teisių į išmokas vertę teisių į išmokas suteikimo metais.

9. Valstybės narės gali nuspręsti padidinti esamų teisių į išmokas vertę iki nacionalinės vidutinės vertės teisių į išmokas suteikimo metais arba iki kiekvienai 22 straipsnio 2 dalyje nurodytai teritorijų grupei nustatytos vidutinės teisių į išmokas vertės.

*27 straipsnis***Teisių į išmokas perleidimas**

1. Teisės į išmokas perleidžiamos tik aktyviam ūkininkui, įsisteigusiam toje pačioje valstybėje narėje, išskyrus perleidimą faktinio ar numatomo paveldėjimo atvejais.

2. Jeigu valstybės narės nusprendžia nustatyti skirtingas bazinės pajamų paramos sumas pagal 22 straipsnio 2 dalį, teisės į išmokas perleidžiamos tik toje teritorijų grupėje, kurioje jos buvo suteiktos.

*28 straipsnis***Išmokos smulkiesiems ūkininkams**

Valstybės narės gali skirti smulkiesiems ūkininkams, kaip nustatyta valstybių narių, išmokas kaip fiksuotąją sumą arba sumą už hektarą, vietoj tiesioginių išmokų pagal šio skyriaus šį ir 3 skirsnius. Valstybės narės BŽŪP strateginiame plane parengia atitinkamą intervencinę priemonę, kurią gali pasirinkti ūkininkai.

▼B

Metinė išmoka kiekvienam ūkininkui neviršija 1 250 EUR.

Valstybės narės gali nuspręsti nustatyti skirtingas fiksuotąsias sumas arba sumas už hektarą, priklausomai nuo skirtingų plotui taikomų ribų.

3 poskirsnis

Papildoma pajamų parama

29 straipsnis

Papildoma perskirstomoji pajamų parama tvarumui didinti

1. Valstybės narės papildomą perskirstomąją pajamų paramą tvarumui didinti (toliau – perskirstomoji pajamų parama) teikia laikydamosi šiame straipsnyje nustatytų ir jų BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau apibrėžtų sąlygų.

Nukrypdomos nuo šios dalies pirmos pastraipos arba 98 straipsnio, valstybės narės gali atsižvelgti į poreikį perskirstyti pajamų paramą naudodantis kitomis priemonėmis ir intervencinėmis priemonėmis, finansuojamomis EŽŪGF lėšomis, siekdamos tikslo užtikrinti sąžiningesnį paskirstymą ir veiksmingesnį bei efektyvesnį pajamų paramos tikslumą, jei jos savo BŽŪP strateginiuose planuose gali įrodyti, kad tokio poreikio klausimas yra tinkamai sprendžiamas.

2. Valstybės narės užtikrina tiesioginių išmokų perskirstymą iš didesnių valdų mažesnėms ar vidutinio dydžio valdoms, numatydamos perskirstomąją pajamų paramą kaip metinę atsietąją išmoką už reikalavimus atitinkantį hektarą ūkininkams, turintiems teisę į 21 straipsnyje nurodytos bazinės pajamų paramos išmoką.

3. Valstybės narės nacionaliniu ar regiono lygmeniu, kuri gali sudaryti 22 straipsnio 2 dalyje nurodytos teritorijų grupės, nustato sumą už hektarą arba skirtingas sumas už skirtingą hektarų skaičių, taip pat didžiausią vienam ūkininkui priklausančių hektarų, už kuriuos mokama perskirstomoji pajamų parama, skaičių.

4. Suma už hektarą, kurią numatoma skirti atitinkamais prašymų teikimo metais, turi neviršyti tų prašymų teikimo metų nacionalinės vidutinės tiesioginių išmokų už hektarą sumos.

5. Nacionalinė vidutinė tiesioginių išmokų už hektarą suma apibrėžiama kaip atitinkamais prašymų teikimo metais tiesioginėms išmokoms taikomų nacionalinių viršutinių ribų, nustatytų V priede, ir visų tais prašymų teikimo metais planuojamų gauti bazinės pajamų paramos produktų, išreikštų hektarų skaičiumi, santykis.

▼B

6. Juridinio asmens arba fizinių ar juridinių asmenų grupės atveju valstybės narės gali taikyti 3 dalyje nurodytą didžiausią hektarų skaičių tų juridinių asmenų ar grupių narių lygmeniu, kai nacionalinėje teisėje numatyta, kad atskiri nariai gali prisiimti teises ir pareigas, kurios yra palyginamos su atskirų ūkininkų, turinčių valdos valdytojo statusą, teisėmis ir pareigomis, visų pirma kiek tai susiję su jų ekonominiu, socialiniu ir mokestiniu, su sąlyga, kad jie prisidėjo prie atitinkamų juridinių asmenų ar grupių žemės ūkio struktūrų stiprinimo.

Ūkininkų, kurie priklauso susijusių juridinių subjektų grupei, atveju, kaip nustatyta valstybių narių, valstybės narės gali taikyti 3 dalyje nurodytą didžiausią hektarų skaičių tos grupės lygmeniu jų nustatytinomis sąlygomis.

*30 straipsnis***Papildoma pajamų parama jaunesiems ūkininkams**

1. Valstybės narės gali teikti papildomą pajamų paramą jaunesiems ūkininkams, nustatytiems pagal 4 straipsnio 6 dalyje nustatytus kriterijus, pagal šiame straipsnyje nurodytas ir jų BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau apibrėžtas sąlygas.

2. Valstybės narės, vykdydamos pareigas pritraukti jaunųjų ūkininkų siekiant 6 straipsnio 1 dalies g punkte nurodyto tikslo ir skirti šiam tikslui pagal 95 straipsnį bent sumą, nurodytą XII priede, gali skirti papildomą pajamų paramą pirmą kartą naujai įsisteigusiems jaunesiems ūkininkams, turintiems teisę į 21 straipsnyje nurodytos bazinės pajamų paramos išmoką.

Valstybės narės gali nuspręsti skirti paramą pagal šį straipsnį ūkininkams, kurie yra gavę paramą pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 50 straipsnį, likusiam to straipsnio 5 dalyje nurodyto laikotarpio laikui.

3. Papildoma pajamų parama jaunesiems ūkininkams teikiama ne ilgiau kaip penkerius metus nuo pirmųjų išmokos jaunesiems ūkininkams paraiškos pateikimo metų ir laikantis sąlygų, kurios turi būti nustatytos pagal BŽŪP teisinę sistemą, taikomą laikotarpiu po 2027 m., kai penkerių metų laikotarpis baigiasi po 2027 m. Valstybės narės užtikrina, kad paramos gavėjams nebūtų suteikta jokių teisinių lūkesčių laikotarpiui po 2027 m.

Ta parama teikiama arba kaip metinė atsietoji išmoka už kiekvieną reikalavimus atitinkantį hektarą, arba kaip fiksuotosios sumos išmoka kiekvienam jaunajam ūkininkui.

Valstybės narės gali nuspręsti skirti paramą pagal šį straipsnį tik už nustatytą didžiausią hektarų skaičių vienam jaunajam ūkininkui.

4. Juridinio asmens arba fizinių ar juridinių asmenų grupės, pavyzdžiui, ūkininkų, gamintojų organizacijų ar kooperatyvų atveju valstybės narės gali taikyti 3 dalyje nurodytą didžiausią hektarų skaičių tų juridinių asmenų ar grupių narių lygmeniu:

▼B

- a) kurie atitinka „jaunojo ūkininko“ apibrėžtį ir sąlygas, nustatytas pagal 4 straipsnio 6 dalį, ir
- b) kai nacionalinėje teisėje yra numatyta, kad atskiri nariai gali prisiimti teises ir pareigas, kurios yra palyginamos su atskirų ūkininkų, turinčių valdos valdytojo statusą, teisėmis ir pareigomis, visų pirma kiek tai susiję su jų ekonominiu, socialiniu ir mokestiniu statusu, su sąlyga, kad jie prisidėjo stiprinant atitinkamų juridinių asmenų ar grupių žemės ūkio struktūras.

4 poskirsnis

Klimatui, aplinkai ir gyvūnų gerovei naudingos sistemos*31 straipsnis***Klimatui, aplinkai ir gyvūnų gerovei naudingos sistemos**

1. Valstybės narės įsteigia savanoriškas klimatui, aplinkai ir gyvūnų gerovei naudingas sistemas (ekologines sistemas) ir teikia joms paramą pagal šiame straipsnyje nurodytas ir jų BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau apibrėžtas sąlygas.
2. Valstybės narės pagal šį straipsnį remia aktyvius ūkininkus arba aktyvių ūkininkų grupes, įsipareigojusius laikytis klimatui, aplinkai bei gyvūnų gerovei ir kovai su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms naudingų žemės ūkio praktikų.
3. Valstybės narės sudaro klimatui, aplinkai, gyvūnų gerovei ir kovai su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms naudingų žemės ūkio praktikų, kaip nurodyta 2 dalyje, sąrašą. Tos praktikos turi atitikti vieną ar daugiau iš 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose ir, kiek tai susiję su gyvūnų gerovės didinimu bei kova su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms, 6 straipsnio 1 dalies i punkte nustatytų konkrečių tikslų.
4. Visos ekologinės sistemos iš esmės turi apimti bent dvi iš toliau nurodytų veiklos sričių, susijusių su klimatu, aplinka, gyvūnų gerove ir kova su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms:
- a) klimato kaitos švelninimą, įskaitant dėl žemės ūkio praktikų išmestamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą, taip pat esamo anglies dioksido saugojimą ir anglies dioksido sekvestracijos didinimą;
- b) prisitaikymą prie klimato kaitos, įskaitant veiksmus, kuriais didinamas maisto gamybos sistemų atsparumas ir gyvūnų bei augalų įvairovė siekiant didesnio atsparumo ligoms ir klimato kaitai;

▼B

- c) vandens kokybės apsaugą ar gerinimą ir spaudimo vandens ištekliams mažinimą;
- d) dirvožemio degradacijos prevenciją, dirvožemio atkūrimą, dirvožemio derlingumo ir maisto medžiagų valdymo bei dirvožemio biotos gerinimą;
- e) biologinės įvairovės apsaugą, buveinių ar rūšių išsaugojimą arba atkūrimą, įskaitant kraštovaizdžio elementų ar negamybinių plotų išlaikymą ir kūrimą;
- f) veiksmus, kuriais siekiama tvariai ir mažiau naudoti pesticidus, visų pirma pesticidus, keliančius pavojų žmonių sveikatai ar aplinkai;
- g) veiksmus, kuriais siekiama didinti gyvūnų gerovę ar kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms.

5. Pagal šį straipsnį valstybės narės skiria išmokas tik už įsipareigojimus, kurie:

- a) viršija atitinkamus teisės aktais nustatytus valdymo reikalavimus ir GAAB standartus, nustatytus pagal I skyriaus 2 skirsnį;
- b) viršija atitinkamus minimaliuosius trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimo, gyvūnų gerovės reikalavimus, taip pat kitus atitinkamus nacionalinėje ir Sąjungos teisėje nustatytus privalomus reikalavimus;
- c) viršija žemės ūkio paskirties žemės išlaikymo pagal 4 straipsnio 2 dalies b punktą sąlygas;
- d) skiriasi nuo įsipareigojimų, už kuriuos išmokos skiriamos pagal 70 straipsnį.

Pirmos pastraipos b punkte nurodytų įsipareigojimų atveju, kai nacionalinėje teisėje nustatomi nauji reikalavimai, kurie viršija Sąjungos teisėje nustatytus atitinkamus minimaliuosius reikalavimus, parama įsipareigojimams, kuriais prisidedama prie tų reikalavimų laikymosi, gali būti teikiama ne ilgiau kaip 24 mėnesius nuo dienos, kurią jie tampa privalomi valdai.

6. Pagal 5 dalį valstybės narės, apibūdindamos įsipareigojimus, kuriuos turi vykdyti šiame straipsnyje nurodytų ekologinių sistemų naudos gavėjas, gali remtis vienu ar daugiau reikalavimų ir standartų, nustatytų pagal I skyriaus 2 skirsnį, su sąlyga, kad su ekologinėmis sistemomis susijusios pareigos viršija atitinkamus teisės aktais nustatytus valdymo reikalavimus ir valstybių narių pagal I skyriaus 2 skirsnį nustatytus minimaliuosius geros agrarinės ir aplinkosaugos žemės būklės standartus.

Nedarant poveikio Reglamento (ES) 2021/2116 87 straipsnio 1 daliai, aktyvūs ūkininkai arba jų grupės, dalyvaujantys įgyvendinant ekologines sistemas, įsteigtas pagal pirmą pastraipą, laikomi atitinkančiais III priede nurodytus atitinkamus reikalavimus ir standartus, su sąlyga, kad jie vykdo su atitinkama ekologine sistema susijusius įsipareigojimus.

Valstybės narės, kurios įdiegia ekologines sistemas pagal šios dalies pirmą pastraipą, gali užtikrinti, kad taikant jų valdymo ir kontrolės sistemas nebūtų dubliuojamos patikros tais atvejais, kai taikomi tie patys reikalavimai ir standartai tiek pagal tas ekologines sistemas, tiek pagal III priede nustatytas pareigas.

▼B

7. Parama konkrečiai ekologiškai sistemai skiriama kaip metinė išmoka už visus reikalavimus atitinkančius hektarus, kuriems taikomi įsipareigojimai. Išmokos skiriamos kaip:

- a) 2 poskirsnyje nurodytą bazinę pajamų paramą papildančios išmokos, arba
- b) išmokos, kuriomis aktyviems ūkininkams arba aktyvių ūkininkų grupėms kompensuojamos visos dėl prisiimtų įsipareigojimų patirtos papildomos sąnaudos ir prarastos pajamos arba jų dalis; jos apskaičiuojamos pagal 82 straipsnį ir atsižvelgiant į ekologinių sistemų siektinas reikšmes; tomis išmokomis taip pat gali būti apmokėtos sandorių išlaidos.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, išmokos, skiriamos pagal tos pastraipos b punktą už įsipareigojimus, susijusius su gyvūnų gerove, įsipareigojimus kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms ir, tinkamai pagrįstais atvejais, įsipareigojimus dėl klimatui naudingų žemės ūkio praktikų, taip pat gali būti skiriamos kaip metinė išmoka už sutartinius ūkinius gyvūnus.

8. Valstybės narės parodo, kaip įgyvendinant ekologines sistemas taikomos žemės ūkio praktikos atitinka 108 straipsnyje nurodytus poreikius ir kaip jomis prisidedama prie 109 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų su aplinka ir klimatu susijusių struktūrinių elementų, taip pat prie gyvūnų gerovės ir kovos su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms. Kad užtikrintų ekologinių sistemų veiksmingumą ir efektyvumą ir pasiektų nustatytas siektinas reikšmes, jos taiko reitingų arba vertinimo balais sistemą arba bet kokią kitą tinkamą metodiką. Nustatydamos išmokų už įvairius įsipareigojimus, prisiimtus dėl ekologinių sistemų pagal šio straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos a punktą, dydį, valstybės narės atsižvelgia į kiekvienos ekologinės sistemos tvarumo ir užmojų lygį remdamosi objektyviais ir skaidriais kriterijais.

9. Valstybės narės užtikrina, kad pagal šį straipsnį taikomos intervencinės priemonės derėtų su intervencinėmis priemonėmis pagal 70 straipsnį.

3 skirsnis

Susietosios tiesioginės išmokos

1 poskirsnis

Susietoji pajamų parama

32 straipsnis

Bendrosios taisyklės

1. Valstybės narės susietąją pajamų paramą gali skirti aktyviems ūkininkams laikydamosi šiame poskirsnyje nustatytų ir jų BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau apibrėžtų sąlygų.

▼ B

2. Valstybių narių taikomos intervencinės priemonės turi padėti 33 straipsnyje išvardytiems remiamiems sektoriams ir gamybai arba juose vykdomos konkrečių rūšių ūkininkavimo veiklos atžvilgiu įveikti jų patiriamus sunkumus didinant konkurencingumą, tvarumą arba gerinant kokybę. Baltyminių augalų atveju nereikalaujama, kad valstybės narės įrodytų jų patiriamus sunkumus.

3. Susietoji pajamų parama skiriama kaip metinė išmoka už hektarą arba gyvūną.

*33 straipsnis***Taikymo sritis**

Susietoji pajamų parama gali būti skiriama tik šiems sektoriams ir gamybai arba konkrečių rūšių ūkininkavimo veiklai (jei jie yra svarbūs dėl socioekonominių arba aplinkosaugos priežasčių):

- a) javų;
- b) aliejingųjų sėklų, išskyrus konditerijoje naudojamas saulėgrąžų sėklas, kaip nustatyta 11 straipsnio 7 dalyje;
- c) baltyminių augalų, įskaitant ankštinius augalus bei ankštinių augalų ir žolių mišinius, su sąlyga, kad mišinyje ir toliau vyrauja ankštiniai augalai;
- d) linų;
- e) kanapių;
- f) ryžių;
- g) riešutų;
- h) krakmolinių bulvių;
- i) pieno ir pieno produktų;
- j) sėklų;
- k) avienos ir ožkienos;
- l) galvijienos;
- m) alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių;
- n) šilkaverpių;
- o) sausųjų pašarų;
- p) apynių;
- q) cukrinių runkelių, cukranendrių ir trūkažolių šaknų;
- r) vaisių ir daržovių;
- s) trumpos rotacijos želdinių.

*34 straipsnis***Tinkamumas finansuoti**

1. Valstybės narės gali susietąją pajamų paramą skirti kaip išmoką už hektarą tik už plotus, kuriuos jos nustatė kaip reikalavimus atitinkančius hektarus.

▼B

2. Jeigu susietoji pajamų parama skiriama už galvijus arba avis ir ožkas, valstybės narės nustato, kad tinkamumo finansuoti sąlygos yra reikalavimai identifikuoti ir įregistruoti gyvūnus laikantis Reglamento (ES) 2016/429 IV dalies I antraštinės dalies 2 skyriaus 1 skirsnio. Tačiau, nedarant poveikio kitoms taikytinoms tinkamumo finansuoti sąlygoms, galvijai arba avys ir ožkos laikomi atitinkančiais paramos skyrimo reikalavimus, jei identifikavimo ir registravimo reikalavimai įvykdomi iki tam tikros atitinkamų prašymų teikimo metų dienos, kurią turi nustatyti valstybės narės.

*35 straipsnis***Deleguotieji įgaliojimai esant struktūriniam rinkos disbalansui sektoriuje**

Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas yra papildomas priemonėmis, kuriomis siekiama, kad susietosios pajamų paramos gavėjai nenukentėtų nuo struktūrinio rinkos disbalanso sektoriuje. Tais deleguotaisiais aktais valstybėms narėms gali būti leidžiama nuspręsti, kad susietoji pajamų parama gali būti toliau teikiama iki 2027 m. remiantis gamybos vienetais, už kuriuos tokia parama buvo skiriama praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu.

*2 poskirsnis***Specialioji išmoka už medvilnę***36 straipsnis***Taikymo sritis**

Bulgarija, Graikija, Ispanija ir Portugalija specialiąją išmoką už medvilnę skiria aktyviems ūkininkams, auginantiems medvilnę, kuriai priskirtas KN kodas 5201 00, pagal šiame poskirsnyje nustatytas sąlygas.

*37 straipsnis***Bendrosios taisyklės**

1. Specialioji išmoka už medvilnę skiriama už reikalavimus atitinkančio medvilnės ploto hektarą. Reikalavimus atitinkančiu plotu laikomas tik žemės ūkio paskirties žemės, kurioje valstybė narė leidžia auginti medvilnę, plotas, kuris yra apsėtas valstybės narės leidžiamų veislių medvilne ir kuriame užaugintas derlius faktiškai nuimamas įprastomis auginimo sąlygomis.

2. Specialioji išmoka už medvilnę išmokama už geros ir tinkamos prekinės kokybės medvilnę.

3. Bulgarija, Graikija, Ispanija ir Portugalija suteikia leidimą dėl 1 dalyje nurodyto žemės ploto ir medvilnės veislių laikydamosi visų pagal 5 dalį priimtų taisyklių ir sąlygų.

▼B

4. Šiame poskirsnyje numatytų intervencinių priemonių atžvilgiu:
- a) patirtų išlaidų tinkamumas finansuoti nustatomas remiantis Reglamento (ES) 2021/2116 37 straipsnio a punktu;
  - b) Reglamento (ES) 2021/2116 12 straipsnio 2 dalies tikslais nuomonė, kurią turi pateikti tvirtinančiosios įstaigos, turi apimti tos dalies a, b ir d punktus, taip pat valdymo pranešimą.
5. Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas leidimo dėl žemės ploto ir medvilnės veislių specialiosios išmokos už medvilnę tikslais suteikimo taisyklėmis ir sąlygomis.
6. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos leidimo dėl žemės ploto ir medvilnės veislių specialiosios išmokos už medvilnę tikslais suteikimo ir pranešimų su tuo leidimu susijusiems gamintojams teikimo tvarkos taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 153 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*38 straipsnis***Baziniai plotai, nustatytieji derlingumo dydžiai ir referencinės sumos**

1. Nustatomi tokie nacionaliniai baziniai plotai:
- Bulgarija: 3 342 ha,
  - Graikija: 250 000 ha,
  - Ispanija: 48 000 ha,
  - Portugalija: 360 ha.
2. Nustatomi tokie ataskaitinio laikotarpio nustatytieji derlingumo dydžiai:
- Bulgarija: 1,2 t/ha,
  - Graikija: 3,2 t/ha,
  - Ispanija: 3,5 t/ha,
  - Portugalija: 2,2 t/ha.
3. Specialiosios išmokos už reikalavimus atitinkančio medvilnės ploto hektarą suma apskaičiuojama 2 dalyje nustatyta derlingumo dydį padauginus iš šių referencinių sumų:
- Bulgarija: 636,13 EUR,
  - Graikija: 229,37 EUR,
  - Ispanija: 354,73 EUR,
  - Portugalija: 223,32 EUR.
4. Jei atitinkamoje valstybėje narėje reikalavimus atitinkantis medvilnės plotas konkrečiais metais viršija 1 dalyje nustatyta bazinį plotą, tai valstybei narei 3 dalyje nustatyta suma sumažinama proporcingai bazinio ploto perviršiu.

▼B

5. Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl specialiosios išmokos už medvilnę skyrimo sąlygų, tinkamumo finansuoti reikalavimų ir agronominės praktikos.

6. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos 4 dalyje numatyto sumažinimo apskaičiavimo taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 153 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*39 straipsnis***Patvirtintos tarpšakinės organizacijos**

1. Šiame poskirsnyje patvirtinta tarpšakinė organizacija – juridinis asmuo, kurį sudaro medvilnę auginantys ūkininkai ir bent viena medvilnės valymo įmonė ir kuris vykdo, pavyzdžiui, tokią veiklą:

- a) padeda geriau koordinuoti medvilnės pateikimą rinkai, visų pirma atlikdamas mokslinius ir rinkos tyrimus;
- b) rengia Sąjungos taisykles atitinkančias tipines sutarčių formas;
- c) gamybą orientuoja į produktus, kurie yra geriau pritaikyti prie rinkos poreikių ir vartotojų paklausos, visų pirma kokybės ir vartotojų apsaugos atžvilgiu;
- d) atnaujina produktų kokybės gerinimo metodus ir priemones;
- e) pasinaudodamas kokybės sertifikavimo sistemomis kuria rinkodaros strategijas medvilnės pardavimui skatinti.

2. Valstybė narė, kurioje įsisteigusios medvilnės valymo įmonės, patvirtina tarpšakines organizacijas, atitinkančias bet kurį pagal 3 dalį nustatytą kriterijų.

3. Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas taisyklėmis dėl:

- a) tarpšakinių organizacijų patvirtinimo kriterijų;
- b) gamintojų pareigų;
- c) pasekmių, kai patvirtinta tarpšakinė organizacija neatitinka a punkte nurodytų kriterijų.

*40 straipsnis***Išmokos skyrimas**

1. Specialioji išmoka už medvilnę ūkininkams skiriama už hektarus, kurie atitinka reikalavimus, kaip nustatyta 38 straipsnyje.

2. Jei ūkininkai yra patvirtintos tarpšakinės organizacijos nariai, specialiosios išmokos už medvilnę, skiriamos už 38 straipsnio 1 dalyje nustatyto bazinio ploto hektarus, kurie atitinka reikalavimus, suma padidinama 2 EUR.

▼B*41 straipsnis***Nukrypti leidžiančios nuostatos**

1. 101 bei 102 straipsniai ir VII antraštinė dalis, išskyrus jos III skyrių, šiame poskirsnyje nustatyta specialiajai išmokai už medvilnę netaikomi.
2. Specialioji išmoka už medvilnę į jokių 108–114 straipsniuose nurodytus BŽŪP strateginio plano skirsnius neįtraukiama, išskyrus kiek tai susiję su 112 straipsnio 2 dalies a punktu, susijusiu su finansiniu planu.
3. Reglamento (ES) 2021/2116 55 straipsnio 1 dalies antra ir trečia pastraipos šiame poskirsnyje nurodytoms intervencinėms priemonėms netaikomos.

*III SKYRIUS***INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ RŪŠYS TAM TIKRUOSE SEKTORIUOSE**

1 skirsnis

Bendrosios nuostatos*42 straipsnis***Taikymo sritis**

Šiame skyriuje nustatomos taisyklės dėl intervencinių priemonių rūšių:

- a) vaisių ir daržovių sektoriuje, nurodytame Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 1 straipsnio 2 dalies i punkte;
- b) bitininkystės produktų sektoriuje, nurodytame Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 1 straipsnio 2 dalies v punkte (toliau – bitininkystės sektorius);
- c) vyno sektoriuje, nurodytame Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 1 straipsnio 2 dalies l punkte;
- d) apynių sektoriuje, nurodytame Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 1 straipsnio 2 dalies f punkte;
- e) alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektoriuje, nurodytame Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 1 straipsnio 2 dalies g punkte;
- f) kituose sektoriuose, nurodytuose Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 1 straipsnio 2 dalies a–h, k, m, o–t ir w punktuose, ir šio reglamento VI priede išvardytų produktų sektoriuose.

*43 straipsnis***Privalomosios ir neprivalomosios intervencinių priemonių rūšys**

1. Intervencinių priemonių rūšys vaisių ir daržovių sektoriuje, nurodytame 42 straipsnio a punkte, yra privalomos valstybėms narėms, kuriose veikia to sektoriaus gamintojų organizacijos, pripažintos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013.

▼B

Jei valstybė narė, kurioje jos BŽŪP strateginio plano pateikimo momentu nėra pripažintų vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijų, BŽŪP strateginio plano laikotarpiu pripažįsta to sektoriaus gamintojų organizaciją pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, ta valstybė narė pateikia prašymą iš dalies pakeisti savo BŽŪP strateginį planą pagal 119 straipsnį, kad būtų įtrauktos intervencinės priemonės vaisių ir daržovių sektoriuje.

2. Intervencinių priemonių rūšys bitininkystės sektoriuje, nurodytame 42 straipsnio b punkte, yra privalomos visoms valstybėms narėms.
3. Intervencinių priemonių rūšys vyno sektoriuje, nurodytame 42 straipsnio c punkte, yra privalomos VII priede išvardytoms valstybėms narėms.
4. Valstybės narės gali savo BŽŪP strateginiuose planuose pasirinkti įgyvendinti 42 straipsnio d, e ir f punktuose nurodytų rūšių intervencines priemones.
5. Vokietija gali apynių sektoriuje įgyvendinti 42 straipsnio f punkte nurodytų rūšių intervencines priemones tik tuo atveju, jei ji savo BŽŪP strateginiame plane nusprendžia neįgyvendinti 42 straipsnio d punkte nurodytų rūšių intervencinių priemonių.
6. Graikija, Prancūzija ir Italija gali alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektoriuje įgyvendinti 42 straipsnio f punkte nurodytų rūšių intervencines priemones tik tuo atveju, jei jos savo BŽŪP strateginiuose planuose nusprendžia neįgyvendinti 42 straipsnio e punkte nurodytų rūšių intervencinių priemonių.

*44 straipsnis***Paramos formos**

1. 42 straipsnyje nurodytuose sektoriuose parama gali būti bet kurios iš šių formų:
  - a) paramos gavėjo faktiškai patirtų tinkamų finansuoti išlaidų kompensavimas;
  - b) vieneto įkainiai;
  - c) fiksuotosios sumos;
  - d) finansavimas taikant fiksuotąją normą.
2. 1 dalies b, c ir d punktuose nurodytų formų paramos sumos nustatomos vienu iš šių būdų:
  - a) taikant sąžiningą, teisingą ir patikrinamą skaičiavimo metodą, pagrįstą:
    - i) statistiniais duomenimis, kita objektyvia informacija arba ekspertų vertinimu,
    - ii) patikrintais ankstesniais paramos gavėjų duomenimis, arba
    - iii) įprasta paramos gavėjų taikoma išlaidų apskaitos praktika;
  - b) biudžeto projektais, kurie buvo parengti kiekvienu konkrečiu atveju atskirai ir kuriems *ex ante* pritarė veiksmą atrenkanti įstaiga intervencinių priemonių vyno ir bitininkystės sektoriuose atveju arba įstaiga, tvirtinanti 50 straipsnyje nurodytas veiksmų programas intervencinių priemonių kituose reikalavimus tenkinančiuose sektoriuose atveju;

▼ B

- c) vadovaujantis taisyklėmis dėl atitinkamų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumą ir fiksuotųjų normų, taikytinų pagal Sąjungos politiką panašios rūšies intervencinės priemonės atžvilgiu, taikymo;
- d) vadovaujantis taisyklėmis dėl atitinkamų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumą ir fiksuotųjų normų, taikytų pagal vien tik valstybės narės lėšomis finansuojamas paramos sistemas panašios rūšies intervencinės priemonės atžvilgiu, taikymo.

*45 straipsnis***Deleguotieji įgaliojimai dėl papildomų su intervencinių priemonių rūšimis susijusių reikalavimų**

Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas reikalavimais, papildančiais šiame skyriuje nustatytus reikalavimus, dėl:

- a) tinkamo šiame skyriuje nustatytų rūšių intervencinių priemonių veikimo užtikrinimo, visų pirma siekiant išvengti konkurencijos iškreipimų vidaus rinkoje;
- b) išlaidų, kurioms taikomos į šį skyrių įtrauktos intervencinės priemonės, rūšies, įskaitant, nukrypstant nuo Reglamento (ES) 2021/2116 22 straipsnio, gamintojų organizacijų arba kitų paramos gavėjų administracinių ir personalo išlaidų finansavimo tinkamumą įgyvendinant tas intervencines priemones;
- c) šiame skyriuje nurodytos Sąjungos finansinės paramos apskaičiavimo pagrindo, įskaitant ataskaitinius laikotarpius ir parduodamos produkcijos vertės apskaičiavimą, taip pat gamintojų organizacijų steigimosi lygio apskaičiavimo pagrindo 53 straipsnyje nurodytos nacionalinės finansinės paramos tikslais;
- d) didžiausio Sąjungos finansinės paramos, skiriamos už 47 straipsnio 2 dalies a, c, f, g, h ir i punktuose nurodytų rūšių intervencines priemones ir 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c, d ir l punktuose nurodytų rūšių intervencines priemones, dydžio, įskaitant nemokamo paskirstymo tikslais iš rinkos pašalinamų produktų pakavimo ir vežimo normas ir produktų perdirbimo išlaidas prieš juos pristatant tuo tikslu;
- e) taisyklių dėl išlaidoms taikytinos viršutinės ribos nustatymo ir dėl reikalavimus atitinkančio ploto matavimo 47 straipsnio 2 dalies d punkte ir 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytų intervencinių priemonių rūšių tikslais;
- f) taisyklių, pagal kurias gamintojai turi pašalinti vyno gamybos šalutinius produktus, taisyklių dėl tos pareigos išimčių, siekiant išvengti papildomos administracinės naštos, ir taisyklių dėl savanoriško distiliuotojų sertifikavimo;
- g) sąlygų, kurios turi būti taikomos 44 straipsnio 1 dalyje išvardytų formų paramos naudojimui;
- h) taisyklių dėl minimalaus ilgalaikiškumo reikalavimo, taikytino gamybinėms ir negamybinėms investicijoms, remiamoms į šį skyrių įtrauktomis intervencinėmis priemonėmis;
- i) taisyklių dėl investicijoms skirto finansavimo pagal 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktą ir populiarinimui skirto finansavimo pagal 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos k punktą derinimo.

▼B*46 straipsnis***Tikslai vaisių ir daržovių sektoriuje, apynių sektoriuje, alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektoriuje ir kituose sektoriuose, nurodytuose 42 straipsnio f punkte**

Tikslai 42 straipsnio a, d, e ir f punktuose nurodytuose sektoriuose turi būti tokie:

- a) planuoti ir organizuoti gamybą, pritaikyti gamybą prie paklausos, visų pirma kokybės ir kiekio atžvilgiu, optimizuoti gamybos sąnaudas ir investicijų grąžą, bei stabilizuoti gamintojo kainas; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a, b, c ir i punktuose nurodytais konkrečiais tikslais;
  - b) koncentruoti produktų pasiūlą ir pateikimą rinkai, be kita ko, naudojantis tiesiogine rinkodara; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais konkrečiais tikslais;
  - c) padidinti konkurencingumą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, visų pirma pasitelkiant modernizavimą; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytu konkrečiu tikslu;
  - d) vykdyti mokslinius tyrimus, susijusius su tvarios gamybos metodais, įskaitant atsparumą kenkėjams, atsparumą gyvūnų ligoms ir klimato kaitos švelninimą ir prisitaikymą prie jos, novatoriška praktika ir gamybos būdais, kuriais skatinamas ekonomikos konkurencingumas ir remiami rinkos pokyčiai, ir plėtoti tuos metodus, praktiką bei būdus; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a, b, c ir i punktuose nurodytais konkrečiais tikslais;
  - e) skatinti, plėtoti ir įgyvendinti:
    - i) aplinką tausojančius gamybos metodus ir būdus;
    - ii) kenkėjams ir ligoms atsparios gamybos praktiką;
    - iii) gyvūnų sveikatos ir gerovės standartus, viršijančius minimaliuosius reikalavimus, nustatytus pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę;
    - iv) atliekų kiekio mažinimą ir aplinkai nekenksmingą šalutinių produktų naudojimą bei tvarkymą, įskaitant jų pakartotinį naudojimą ir valorizaciją;
    - v) biologinės įvairovės apsaugą bei gerinimą ir tausų gamtos išteklių naudojimą, visų pirma vandens, dirvožemio ir oro apsaugą.
- Tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies e, f ir i punktuose nurodytais konkrečiais tikslais;
- f) padėti švelninti klimato kaitą ir prisitaikyti prie jos, kaip nurodyta 6 straipsnio 1 dalies d punkte;
  - g) didinti produktų komercinę vertę ir gerinti jų prekinę kokybę, be kita ko, gerinti produktų kokybę ir kurti produktus su saugoma kilmės vietos nuoroda ar saugoma geografine nuoroda arba produktus, kuriems taikomos Sąjungos arba nacionalinės kokybės sistemos, pripažintos valstybių narių; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytu konkrečiu tikslu;

▼B

- h) užtikrinti produktų populiarinimą ir rinkodarą; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies b, c ir i punktuose nurodytais konkrečiais tikslais;
- i) didinti suvartojamų šviežių ar perdirbtų vaisių ir daržovių sektoriaus produktų kiekį; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies i punkte nurodytu konkrečiu tikslu;
- j) vykdyti krizių prevenciją ir rizikos valdymą, siekiant išvengti sutrikimų atitinkamo sektoriaus rinkose ir į jas reaguoti; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais konkrečiais tikslais;
- k) gerinti įdarbinimo sąlygas ir užtikrinti, kad būtų laikomasi darbdavio pareigų, taip pat darbuotojų sveikatos ir saugos reikalavimų pagal direktyvas 89/391/EEB, 2009/104/EB ir (ES) 2019/1152.

47 straipsnis

Intervencinių priemonių rūšys vaisių ir daržovių sektoriuje, apynių sektoriuje, alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektoriuje ir kituose sektoriuose, nurodytuose 42 straipsnio f punkte

1. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose kiekvienam tikslui, pasirinktam iš nurodytųjų 46 straipsnio a–i ir k punktuose, pasirenka 42 straipsnio a, d, e ir f punktuose nurodytuose sektoriuose taikyti vienos ar daugiau iš toliau išvardytų rūšių intervencines priemones:

- a) investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą, moksliniai tyrimai ir eksperimentinės bei novatoriškos gamybos metodai ir kiti veiksmai tokiose srityse kaip:
  - i) dirvožemio apsauga, įskaitant dirvožemio anglies kaupimą bei dirvožemio struktūros gerinimą ir teršalų mažinimą;
  - ii) vandens naudojimo ir patikimos vandentvarkos gerinimas, įskaitant vandens taupymą, vandens apsaugą ir drenažą;
  - iii) kelio pavojingų meteorologinių reiškinių daromai žalai užkirtimas ir skatinimas plėtoti ir naudoti veisles, rūšis ir valdymo praktiką, pritaikytas prie kintančių klimato sąlygų;
  - iv) energijos taupymo, energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos naudojimo didinimas;
  - v) tik ekologinės pakuotės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės gamybos srityje;
  - vi) biologinis saugumas, gyvūnų sveikata ir gerovė;
  - vii) išmetamųjų teršalų ir atliekų kiekio mažinimas, šalutinių produktų naudojimo gerinimas, įskaitant jų pakartotinį naudojimą ir valorizaciją, ir atliekų tvarkymas;

▼ B

- viii) atsparumo kenkėjams didinimas ir pesticidų naudojimo rizikos ir poveikio mažinimas, įskaitant integruotosios kenkėjų kontrolės metodų įgyvendinimą;
  - ix) atsparumo gyvūnų ligoms didinimas ir veterinarinių vaistų, įskaitant antibiotikus, naudojimo mažinimas;
  - x) biologinei įvairovei palankių buveinių kūrimas ir išlaikymas;
  - xi) produktų kokybės gerinimas;
  - xii) genetinių išteklių gerinimas;
  - xiii) įdarbinimo sąlygų gerinimas ir užtikrinimas, kad būtų laikomasi darbdavio pareigų, taip pat darbuotojų sveikatos ir saugos reikalavimų pagal direktyvas 89/391/EEB, 2009/104/EB ir (ES) 2019/1152;
- b) konsultavimo paslaugos ir techninė parama, visų pirma susijusios su tvariais kenkėjų ir ligų kontrolės metodais, tausiu augalų apsaugos ir gyvūnų sveikatos apsaugos produktų naudojimu, prisitaikymu prie klimato kaitos bei jos švelninimu, įdarbinimo sąlygomis, darbdavio pareigomis ir darbuotojų sveikata ir sauga;
- c) mokymai, įskaitant konsultuojamąjį ugdymą ir keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais, visų pirma susiję su tvariais kenkėjų ir ligų kontrolės metodais, tausiu augalų apsaugos ir gyvūnų sveikatos apsaugos produktų naudojimu, prisitaikymu prie klimato kaitos bei jos švelninimu, taip pat organizuotų prekybos platformų ir prekių biržų naudojimu neatidėliotinų sandorių ir ateities sandorių rinkose;
- d) ekologinė arba integruota gamyba;
- e) veiksmai, kuriais siekiama didinti produktų transportavimo ir saugojimo tvarumą bei veiksmingumą;
- f) populiarinimas, komunikacija ir rinkodara, įskaitant veiksmus ir veiklą, kuriais visų pirma siekiama didinti vartotojų informuotumą apie Sąjungos kokybės sistemas ir sveikos mitybos svarbą, taip pat įvairinti ir konsoliduoti rinkas;
- g) Sąjungos ir nacionalinių kokybės sistemų įgyvendinimas;
- h) atsekamumo ir sertifikavimo sistemų, visų pirma galutiniams vartotojams parduodamų produktų kokybės stebėsenos, įgyvendinimas;
- i) veiksmai, kuriais siekiama švelninti klimato kaitą ir prisitaikyti prie jos.
2. Siekdamas 46 straipsnio j punkte nurodyto tikslo valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose pasirenka 42 straipsnio a, d, e ir f punktuose nurodytuose sektoriuose taikyti vienos ar daugiau iš toliau išvardytų rūšių intervencines priemones:
- a) gamintojų organizacijų ir gamintojų organizacijų asociacijų, pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 arba pagal šio reglamento 67 straipsnio 7 dalį, savitarpio pagalbos fondų įsteigimas, pildymas ir papildymas;

▼B

- b) investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą, dėl kurių veiksmingiau valdomi rinkai pateikiamų produktų kiekiai, be kita ko, bendro saugojimo tikslais;
- c) gamintojų organizacijos arba jos narių pagamintų produktų bendras saugojimas, be kita ko, kai būtina, bendras produktų perdirbimas tokiam saugojimui palengvinti;
- d) sodų arba alyvmedžių giraičių atsodinimas, kai tai būtina po privalomo išnaikinimo dėl sveikatos arba fitosanitarinių priežasčių valstybės narės kompetentingos institucijos nurodymu arba siekiant pritaikyti prie klimato kaitos;
- e) gyvulių išteklių atkūrimas po privalomo skerdimo dėl sveikatos priežasčių arba jų atkūrimas dėl gaivalinių nelaimių sukeltų nuostolių;
- f) pašalinimas iš rinkos nemokamo paskirstymo arba kitais tikslais, įskaitant prareikus perdirbimą siekiant palengvinti tokį pašalinimą;
- g) neprinokusių vaisių ir daržovių derliaus nuėmimas – neprinokusių netinkamos prekinės kokybės produktų, kurie iki tokio nuėmimo nebuvo pažeisti dėl meteorologinių sąlygų, ligų ar kitų veiksmų, viso derliaus nuėmimas tam tikrame plote;
- h) derliaus nenuėmimas – einamojo auginimo ciklo atitinkamame plote nutraukimas, kai produktai yra gerai subrendę ir geros bei tinkamos prekinės kokybės, išskyrus produktų sunaikinimą dėl meteorologinių reiškinių arba ligų;
- i) derliaus ir produkcijos draudimas, padedantis apsaugoti gamintojų pajamas tais atvejais, kai patiriama nuostolių dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių, ligų arba kenkėjų antplūdžių, tuo pat metu užtikrinant, kad paramos gavėjai imtųsi būtinų rizikos prevencijos priemonių;
- j) kitoms gamintojų organizacijoms ir gamintojų organizacijų asociacijoms, pripažintoms pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 arba pagal šio reglamento 67 straipsnio 7 dalį, arba atskiriems gamintojams teikiamos konsultuojamojo ugdymo paslaugos;
- k) trečiųjų valstybių sanitarijos ir fitosanitarijos reikalavimų įgyvendinimas ir administravimas Sąjungos teritorijoje, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas patekti į trečiųjų valstybių rinkas;
- l) komunikacijos veiksmai, kuriais siekiama didinti sąmoningumą ir informuoti vartotojus.

*48 straipsnis***Planavimas, ataskaitų teikimas ir veiklos rezultatų patvirtinimas veiksmų programos lygmeniu**

7 straipsnio 1 dalies a punktas, 102 straipsnis, 111 straipsnio g ir h punktai, 112 straipsnio 3 dalies b punktas ir 134 straipsnis taikomi intervencinių priemonių rūšims 42 straipsnio a, d, e ir f punktuose nurodytuose sektoriuose veiksmų programų lygmeniu, o ne intervencinės priemonės lygmeniu. Planavimas, ataskaitų teikimas ir veiklos rezultatų patvirtinimas tų intervencinių priemonių rūšių atžvilgiu taip pat atliekami veiksmų programų lygmeniu.

▼B

2 skirsnis

Vaisių ir daržovių sektorius*49 straipsnis***Tikslai vaisių ir daržovių sektoriuje**

Valstybės narės vaisių ir daržovių sektoriuje, nurodytame 42 straipsnio a punkte, siekia vieno ar daugiau 46 straipsnyje nurodytų tikslų. 46 straipsnio g, h, i ir k punktuose nurodyti tikslai apima šviežius arba perdirbtus produktus, o tikslai, nurodyti kituose to straipsnio punktuose, apima tik šviežius produktus.

Valstybės narės užtikrina, kad intervencinės priemonės atitiktų tų rūšių intervencines priemones, kurios pasirenkamos pagal 47 straipsnį.

*50 straipsnis***Veiksmų programos**

1. 46 straipsnyje nurodyti tikslai ir vaisių bei daržovių sektoriuje taikomos intervencinės priemonės, kurias valstybės narės nustato savo BŽŪP strateginiuose planuose, įgyvendinami vykdant patvirtintas gamintojų organizacijų ir (arba) gamintojų organizacijų asociacijų, pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, veiksmų programas, laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.

2. Veiksmų programų įgyvendinimo laikotarpis turi būti ne trumpesnis kaip treji metai ir ne ilgesnis kaip septyneri metai.

3. Veiksmų programomis turi būti siekiama bent 46 straipsnio b, e ir f punktuose nurodytų tikslų.

4. Kiekvieno pasirinkto tikslo atveju veiksmų programose aprašomos intervencinės priemonės, pasirinktos iš tų priemonių, kurias valstybės narės nustato savo BŽŪP strateginiuose planuose.

5. Pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 pripažintos gamintojų organizacijos arba gamintojų organizacijų asociacijos pateikia veiksmų programas valstybėms narėms patvirtinti ir, jei tos programos patvirtinamos, jas įgyvendina.

6. Į gamintojų organizacijų asociacijų veiksmų programas negali būti įtrauktos tos pačios intervencinės priemonės, kurios įtrauktos į joms priklausančių organizacijų veiksmų programas. Valstybės narės gamintojų organizacijų asociacijų veiksmų programas vertina kartu su joms priklausančių organizacijų veiksmų programomis.

Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad:

- a) į gamintojų organizacijų asociacijų veiksmų programas įtrauktos intervencinės priemonės būtų visiškai finansuojamos, nedarant poveikio 51 straipsnio 1 dalies b punktui, tai asociacijai priklausančių organizacijų įnašais ir kad tos lėšos būtų surenkamos iš tų organizacijų veiklos fondų;
- b) kiekvienos asociacijai priklausančios organizacijos veiksmų programoje būtų nustatytos intervencinės priemonės ir joms įgyvendinti skirta atitinkama finansinių lėšų dalis;
- c) nebūtų teikiamas dvigubas finansavimas.

▼ B

7. Valstybės narės užtikrina, kad pagal kiekvieną veiksmų programą:

- a) ne mažiau kaip 15 % išlaidų būtų patirta taikant intervencines priemones, susijusias su 46 straipsnio e ir f punktuose nurodytais tikslais;
- b) į veiksmų programą būtų įtraukti trys ar daugiau veiksmų, susijusių su 46 straipsnio e ir f punktuose nurodytais tikslais;
- c) ne mažiau kaip 2 % išlaidų būtų patirta taikant intervencines priemones, susijusias su 46 straipsnio d punkte nurodytu tikslu, ir
- d) išlaidos, patirtos taikant 47 straipsnio 2 dalies f, g ir h punktuose nurodytų rūšių intervencines priemones, neviršytų trečdaliao visų išlaidų.

Kai ne mažiau kaip 80 % gamintojų organizacijos narių yra prisiėmę vieną ar daugiau vienodų agrarinės aplinkosaugos ir klimato arba ekologinio ūkininkavimo srities įsipareigojimų, numatytų IV skyriuje, kiekvienas iš tų įsipareigojimų turi būti laikomas veiksmu, skaičiuojamu kaip vienas iš (mažiausiai) trijų pirmos pastraipos b punkte nurodytų veiksmų.

8. Veiksmų programose gali būti nustatyti veiksmai, siūlomi siekiant užtikrinti, kad sektoriaus darbuotojai turėtų tinkamas ir saugias darbo sąlygas.

*51 straipsnis***Veiklos fondai**

1. Bet kuri vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacija arba tokių gamintojų organizacijų asociacija gali įsteigti veiklos fondą. Fondas finansuojamas:

- a) finansiniais įnašais, įneštais:
  - i) gamintojų organizacijos narių ar pačios gamintojų organizacijos arba abiejų, arba
  - ii) gamintojų organizacijų asociacijos per tos asociacijos narius;
- b) Sąjungos finansinės paramos, kuri gali būti skiriama gamintojų organizacijoms arba jų asociacijoms, jeigu tos organizacijos arba asociacijos pateikia veiksmų programą, lėšomis.

2. Veiklos fondai naudojami tik valstybių narių patvirtintoms veiksmų programoms finansuoti.

*52 straipsnis***Sąjungos finansinė parama vaisių ir daržovių sektoriui**

1. Sąjungos finansinė parama turi būti lygi 51 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų faktiškai sumokėtų finansinių įnašų sumai ir neviršyti 50 % faktiškai patirtų išlaidų.

2. Sąjungos finansinė parama turi neviršyti:

- a) 4,1 % kiekvienos gamintojų organizacijos parduodamos produkcijos vertės;

▼ B

- b) 4,5 % kiekvienos gamintojų organizacijų asociacijos parduodamos produkcijos vertės;
- c) 5 % kiekvienos tarpvalstybinės gamintojų organizacijos arba tarpvalstybinės gamintojų organizacijų asociacijos parduodamos produkcijos vertės.

Tos ribos gali būti padidintos 0,5 % procentinio punkto, jei suma, viršijanti atitinkamą pirmoje pastraipoje nurodytą procentinę dalį, yra naudojama tik vienai ar daugiau intervencinių priemonių, susijusių su 46 straipsnio d, e, f, h, i ir j punktuose nurodytais tikslais, įgyvendinti. Gamintojų organizacijų asociacijų, įskaitant tarpvalstybines gamintojų organizacijų asociacijas, atveju tas intervencines priemones savo narių vardu gali įgyvendinti asociacija.

3. Gamintojų organizacijos arba gamintojų organizacijų asociacijos prašymu 1 dalyje numatyta 50 % riba padidinama iki 60 % veiksmų programos arba jos dalies atžvilgiu, jei taikoma bent viena iš šių sąlygų:

- a) transnacionalinės gamintojų organizacijos intervencines priemones, susijusias su 46 straipsnio b, e ir f punktuose nurodytais tikslais, įgyvendina vienoje ar daugiau valstybių narių;
- b) viena arba daugiau gamintojų organizacijų arba gamintojų organizacijų asociacijų dalyvauja įgyvendinant intervencines priemones, taikomas tarpšakiniu pagrindu;
- c) į veiksmų programą įtraukta tik konkreti parama ekologiškų produktų gamybai, kuriai taikomas Reglamentas (ES) 2018/848;
- d) pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 pripažinta gamintojų organizacija arba gamintojų organizacijų asociacija įgyvendina veiksmų programą pirmą kartą;
- e) gamintojų organizacijų rinkos dalis sudaro mažiau nei 20 % vaisių ir daržovių produkcijos valstybėje narėje;
- f) gamintojų organizacija vykdo veiklą viename iš atokiausių regionų;
- g) į veiksmų programą įtrauktos intervencinės priemonės, susijusios su 46 straipsnio d, e, f, i ir j punktuose nurodytais tikslais;
- h) veiksmų programą pirmą kartą įgyvendina pripažinta gamintojų organizacija, kuri sukurta susijungus dviem arba daugiau pripažintų gamintojų organizacijų.

4. 1 dalyje numatyta 50 % riba padidinama iki 80 %, kai tos išlaidos yra susijusios su 46 straipsnio d punkte nurodytu tikslu ir sudaro bent 5 % pagal veiksmų programą patiriamų išlaidų.

5. 1 dalyje numatyta 50 % riba padidinama iki 80 %, kai tos išlaidos yra susijusios su 46 straipsnio e ir f punktuose nurodytais tikslais ir sudaro bent 20 % pagal veiksmų programą patiriamų išlaidų.

▼B

6. 1 dalyje numatyta 50 % riba padidinama iki 100 % šiais atvejais:
- a) kai iš rinkos pašalinami vaisiai ir daržovės sudaro ne daugiau kaip 5 % kiekvienos gamintojų organizacijos parduodamos produkcijos kiekio ir yra realizuojami vienu iš šių būdų:
- i) nemokamai paskirstomi tuo tikslu valstybių narių patvirtintoms labdaros organizacijoms ir fondams, kad jie būtų naudojami jų veikloje padedant asmenims, kurių teisė į valstybės paramą pripažįstama pagal nacionalinę teisę, visų pirma dėl to, kad jie stokoja būtinų pragyvenimo lėšų;
  - ii) nemokamai paskirstomi valstybių narių paskirtoms bausmių atlikimo įstaigoms, mokykloms, viešosioms mokymo įstaigoms, Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 22 straipsnyje nurodytoms įstaigoms ir vaikų atostogų stovykloms, taip pat ligoninėms ir senelių namams; valstybės narės imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad taip paskirstomi kiekiai papildytų tų įstaigų paprastai superkamus kiekius;
- b) kai vykdomi veiksmai, susiję su kitoms pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 pripažintoms gamintojų organizacijoms, jeigu tos gamintojų organizacijos yra iš šio reglamento 53 straipsnio 2 dalyje nurodytų valstybių narių regionų, arba atskiriems gamintojams teikiamomis konsultuojamojo ugdymo paslaugomis.

*53 straipsnis***Nacionalinė finansinė parama**

1. Valstybių narių regionuose, kuriuose vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijų steigimosi lygis yra gerokai mažesnis už Sąjungos vidurkį, valstybės narės gali skirti gamintojų organizacijoms, pripažintoms pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, nacionalinę finansinę paramą, kuri turi būti ne didesnė kaip 80 % šio reglamento 51 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų finansinių įnašų ir neviršyti 10 % tokios gamintojų organizacijos parduodamos produkcijos vertės. Nacionalinė finansinė parama papildo iš veiklos fondo teikiamą paramą.
2. Gamintojų organizacijų steigimosi lygis valstybės narės regione laikomas gerokai mažesniu už Sąjungos vidurkį, kai vidutinis organizacijų steigimosi lygis trejus iš eilės metus iki veiksmų programos įgyvendinimo yra mažesnis nei 20 %. Organizacijų steigimosi lygis apskaičiuojamas vaisių ir daržovių produkcijos, pagamintos atitinkamame regione ir parduotos gamintojų organizacijų ir gamintojų organizacijų asociacijų, pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, vertę padalijus iš bendros tame regione pagamintos vaisių ir daržovių produkcijos vertės.
3. Valstybės narės, teikiančios nacionalinę finansinę paramą pagal 1 dalį, praneša Komisijai apie 2 dalyje nurodytus kriterijus atitinkančius regionus ir apie tų regionų gamintojų organizacijoms suteiktą nacionalinę finansinę paramą.

▼B

3 skirsnis

Bitininkystės sektorius

54 straipsnis

Tikslai bitininkystės sektoriuje

Valstybės narės siekia bent vieno iš 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų atitinkamų konkrečių tikslų bitininkystės sektoriuje.

55 straipsnis

Intervencinių priemonių rūšys bitininkystės sektoriuje ir Sąjungos finansinė parama

1. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose kiekvienam atrinktam 6 straipsnio 1 dalyje nustatytam konkrečiam tikslui įgyvendinti pasirenka vienos ar daugiau iš toliau išvardytų rūšių intervencines priemones bitininkystės sektoriuje:

- a) bitininkams ir bitininkų organizacijoms teikiamos konsultavimo paslaugos, techninė parama, jų mokymas, informavimas ir keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais, be kita ko, pasitelkiant tinklaveiką;
- b) investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą, taip pat kiti veiksmai, įskaitant veiksmus, kuriais siekiama:
  - i) kovoti su avilių kenkėjais ir ligomis, ypač varoze;
  - ii) užkirsti kelią pavojingų meteorologinių reiškinių daromai žalai ir skatinti plėtoti ir naudoti valdymo praktiką, pritaikytą prie kintančių klimato sąlygų;
  - iii) atkurti Sąjungos aviliuose laikomų bičių išteklius, be kita ko, veisti bites;
  - iv) racionalizuoti sezoninį avilių perkėlimą į naujas vietas;
- c) veiksmai, kuriais siekiama remti bitininkystės produktų, bičių nykimo ar jų našumo sumažėjimo, taip pat bitėms potencialiai nuodingų medžiagų analizės laboratorijas;
- d) veiksmai, kuriais siekiama išsaugoti arba padidinti Sąjungoje esančių avilių skaičių, be kita ko, veisti bites;
- e) bendradarbiavimas su specializuotomis įstaigomis, vykdant mokslinių tyrimų programas bitininkystės ir bitininkystės produktų srityje;
- f) populiarinimas, komunikacija ir rinkodara, įskaitant rinkos stebėsenos veiksmus ir veiklą, kuria siekiama visų pirma didinti vartotojų informuotumą apie bitininkystės produktų kokybę;
- g) veiksmai, kuriais siekiama gerinti produktų kokybę.

2. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose pagrindžia konkrečių tikslų ir intervencinių priemonių rūšių pasirinkimą. Jos nustato intervencines priemones iš pasirinktų intervencinių priemonių rūšių.

▼B

3. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose nustato finansavimą, jų skiriamą tuose planuose pasirinktų rūšių intervencinėms priemonėms įgyvendinti.
4. Valstybės narės suteikia bent tokias pačias finansavimo sumas kaip Sąjungos finansinė parama, kurią jos, remdamosi 88 straipsnio 2 dalimi, naudoja šio straipsnio 2 dalyje nurodytų rūšių intervencinėms priemonėms remti.
5. Visa Sąjungos ir valstybių narių suteikta finansinė parama turi neviršyti paramos gavėjo patirtų išlaidų.
6. Valstybės narės, rengdamos savo BŽŪP strateginius planus, bendradarbiauja su bitininkystės srities organizacijų atstovais.
7. Valstybės narės kasmet praneša Komisijai jų teritorijoje esančių avilių skaičių.

*56 straipsnis***Papildomi deleguotieji įgaliojimai bitininkystės sektoriuje taikomoms intervencinių priemonių rūšims**

Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas reikalavimais, papildančiais šiame skyriuje nustatytus reikalavimus, dėl:

- a) 55 straipsnio 7 dalyje nustatytos valstybių narių pareigos kasmet pranešti Komisijai jų teritorijoje esančių avilių skaičių;
- b) avilio apibrėžties ir avilių skaičiaus apskaičiavimo metodų;
- c) mažiausio Sąjungos įnašo, skirto 55 straipsnyje nurodytų rūšių intervencinių priemonių ir intervencinių priemonių įgyvendinimo išlaidoms padengti.

*4 skirsnis***Vyno sektorius***57 straipsnis***Tikslai vynu sektoriuje**

88 straipsnio 1 dalyje nurodytos valstybės narės vynu sektoriuje siekia vieno ar daugiau iš šių tikslų:

- a) didinti Sąjungos vyno gamintojų ekonominį tvarumą ir konkurencingumą; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies a, b, c ir h punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- b) prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, taip pat gamybos sistemų tvarumo gerinimo ir Sąjungos vynu sektoriaus poveikio aplinkai mažinimo, be kita ko, remiant vynuogių augintojus, mažinančius priedų naudojimą, ir įgyvendinant aplinkos požiūriu tvaresnius metodus ir auginimo praktiką; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies d–f ir i punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;

▼B

- c) gerinti įdarbinimo sąlygas ir užtikrinti, kad būtų laikomasi darbdavio pareigų, taip pat darbuotojų sveikatos ir saugos reikalavimų pagal direktyvas 89/391/EEB, 2009/104/EB ir (ES) 2019/1152;
- d) gerinti Sąjungos vyno įmonių veiklos rezultatus ir užtikrinti, kad jos geriau prisitaikytų prie rinkos poreikių, taip pat didinti jų ilgalaikį konkurencingumą, susijusį su vynuogių produktų gamyba ir rinko-dara, įskaitant energijos taupymą, visuotinį energijos vartojimo efektyvumą ir tvarius procesus; tie tikslai susiję su 6 straipsnio 1 dalies a–e, g ir h punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- e) padėti atkurti pasiūlos ir paklausos pusiausvyrą Sąjungos vyno rinkoje, kad būtų užkirstas kelias rinkos krizėms; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytu konkrečiu tikslu;
- f) padėti apsaugoti Sąjungos gamintojų pajamas tais atvejais, kai jie patiria nuostolių dėl gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių, gyvūnų, ligų arba kenkėjų antplūdžių; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytu konkrečiu tikslu;
- g) didinti Sąjungos vynuogių produktų perkamumą ir konkurencingumą, visų pirma kuriant naujoviškus produktus, procesus bei technologijas ir sukuriant pridėtinę vertę bet kuriame tiekimo grandinės etape; tas tikslas gali apimti ir žinių perdavimą, ir jis yra susijęs su 6 straipsnio 1 dalies a, b, c, e ir i punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- h) skatinti naudoti vyno gamybos šalutinius produktus pramonės ir energetikos reikmėms, užtikrinant Sąjungos vyno kokybę ir kartu apsaugant aplinką; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies d ir e punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- i) padėti didinti vartotojų informuotumą apie atsakingą vyno vartojimą ir apie Sąjungos vyno kokybės sistemas; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies b ir i punktuose nurodytais konkrečiais tikslais;
- j) didinti Sąjungos vynuogių produktų konkurencingumą trečiojoje valstybėje, be kita ko, atverti ir įvairinti vyno rinkas; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies b ir h punktuose nustatytais konkrečiais tikslais;
- k) padėti didinti gamintojų atsparumą rinkos svyravimams; tas tikslas susijęs su 6 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytais konkrečiais tikslais.

*58 straipsnis***Intervencinių priemonių rūšys vyno sektoriuje**

1. 88 straipsnio 1 dalyje nurodytos valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose kiekvienam tikslui, pasirinktam iš nustatytųjų 57 straipsnyje, įgyvendinti pasirenka vienos ar daugiau iš toliau nurodytų rūšių intervencines priemones:

▼B

- a) vynuogynų restruktūrizavimas ir konversija, t. y. procesas, susidedantis iš vieno ar daugiau iš toliau nurodytų veiksmų:
- i) veislių konversija, taip pat perskiepijant, be kita ko, siekiant pagerinti kokybę arba aplinkos tvarumą, kad būtų prisitaikyta prie klimato kaitos arba didinama genetinė įvairovė,
  - ii) vynuogynų vietos keitimas,
  - iii) vynuogynų atsodinimas, kai tai būtina po privalomo išnaikinimo dėl sveikatos apsaugos arba fitosanitarinių priežasčių, atlikto valstybės narės kompetentingos institucijos nurodymu,
  - iv) vynuogynų valdymo metodų tobulinimas, visų pirma pažangių tvarios gamybos sistemų, įskaitant pesticidų naudojimo mažinimą, diegimas, tačiau išskyrus įprastą vynuogynų atnaujinimą atsodinant tos pačios veislės vynuoges pagal tą pačią vynmedžių auginimo sistemą, kai vynmedžiai natūraliai pasensta;
- b) investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą ūkininkavimo sistemose vynuogių auginimo srityje, išskyrus veiksmus, susijusius su a punkte numatytais intervencinių priemonių rūšimis, į perdirbimo įrenginius ir vyno gamybos infrastruktūrą, taip pat prekybos struktūras ir priemones;
- c) neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimas – visiškai neprinokusių vynuogių kekių sunaikinimas arba pašalinimas tam tikrame plote sunaikinant visą derlių, išskyrus derliaus nenuėmimą, kai prekybai skirtos vynuogės paliekamos ant vynmedžių įprasto auginimo ciklo pabaigoje;
- d) derliaus draudimas nuo pajamų praradimo, atsiradusio dėl pavojingų meteorologinių reiškinių, kurie prilyginami gaivalinėms nelaimėms, pavojingų meteorologinių reiškinių, gyvūnų, augalų ligų arba kenkėjų antplūdžio padarytų nuostolių;
- e) materialios ir nematerialios investicijos į inovacijas, skirtos novatoriškiems produktams, įskaitant produktus, gaunamus iš vyno gamybos, ir šalutinius vyno gamybos produktus, novatoriškiems vyno produktų gamybos procesams ir technologijoms bei tų procesų ir technologijų skaitmeninimui, taip pat kitos investicijos, kuriomis sukuriama pridėtinė vertė bet kuriame tiekimo grandinės etape, be kita ko, siekiant keistis žiniomis ir prisidėti prie prisitaikymo prie klimato kaitos;
- f) konsultavimo paslaugos, visų pirma susijusios su įdarbinimo sąlygomis, darbdavio pareigomis bei darbuotojų sveikata ir sauga;
- g) vyno gamybos šalutinių produktų distiliavimas laikantis Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 VIII priedo II dalies D skirsnyje nustatytų apribojimų;
- h) informavimo apie Sąjungos vynus veiksmai, vykdomi valstybėse narėse, kuriais skatinama atsakingai vartoti vyną arba taikyti Sąjungos kokybės sistemas, apimančias kilmės vietos nuorodas ir geografinės nuorodas;

▼B

- i) tarpšakinių organizacijų, kurias valstybės narės pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 yra pripažinusios vyno sektoriuje, vykdomi veiksmai, kuriais siekiama gerinti Sąjungos vynuogynų reputaciją skatinant vyno turizmą gamybos regionuose;
- j) tarpšakinių organizacijų, kurias valstybės narės pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 yra pripažinusios vyno sektoriuje, vykdomi veiksmai, kuriais siekiama suteikti daugiau žinių apie rinką;
- k) trečiojoje valstybėje vykdomas populiarinimas ir komunikacija, kuriuos sudaro vienas ar daugiau iš toliau nurodytų veiksmų ir veiklos rūšių, kuriais siekiama pagerinti vyno sektoriaus konkurencingumą ir atverti, įvairinti arba konsoliduoti rinkas:
  - i) viešųjų ryšių, populiarinimo arba reklamavimo veiksmai, kuriais visų pirma pabrėžiami aukšti Sąjungos produktų standartai, ypač kiek tai susiję su kokybe, maisto sauga ar aplinka;
  - ii) dalyvavimas tarptautinės svarbos renginiuose, mugėse arba parodose;
  - iii) informavimo kampanijos, visų pirma informavimas apie Sąjungos kokybės sistemas, apimančias kilmės vietas nuorodas, geografines nuorodas ir ekologinius produktus;
  - iv) naujų arba esamų rinkų tyrimai, kurie būtini pardavimo rinkoms plėsti ir konsoliduoti;
  - v) tyrimai informavimo ir populiarinimo veiksmų rezultatams įvertinti;
  - vi) techninių bylų, į kurias būtų įtraukti laboratoriniai tyrimai ir vertinimai, susiję su vynininkystės metodais, fitosanitarijos bei higienos taisyklėmis, taip pat kitais trečiųjų valstybių taikomais vyno sektoriaus produktų importo reikalavimais, rengimas, siekiant užkirsti kelią patekimo į trečiųjų valstybių rinkas apribojimui arba sudaryti sąlygas į jas patekti.
- l) laikina ir mažėjanti parama, skirta savitarpio pagalbos fondų steigimo administracinėms išlaidoms padengti;
- m) investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą, kuriomis siekiama didinti vyno gamybos tvarumą:
  - i) gerinant vandens naudojimą ir vandentvarką;
  - ii) pereinant prie ekologinės gamybos;
  - iii) diegiant integruotus gamybos metodus;
  - iv) perkant įrangą, skirtą tiksliesiems arba suskaitmenintiems gamybos metodams;
  - v) prisidedant prie dirvožemio apsaugos gerinimo ir didinant dirvožemio anglies dioksido sekvestraciją;
  - vi) kuriant arba išlaikant biologinei įvairovei arba kraštovaizdžio išsaugojimui palankias buveines, įskaitant istorinių ypatumų išsaugojimą, arba

▼B

vii) mažinant atliekų susidarymą ir gerinant atliekų tvarkymą.

Pirmos pastraipos k punktas taikomas tik vynams su saugoma kilmės vietos nuoroda arba saugoma geografinė nuoroda arba vynams su vyninių vynuogių veislės nuoroda. Populiarinimo ir komunikacijos veiksmai, kuriais siekiama konsoliduoti pardavimo rinkas, gali trukti ne ilgiau kaip trejus metus (šis laikotarpis negali būti pratęstas) ir turi būti susiję tik su Sąjungos kokybės sistemomis, apimančiomis kilmės vietos nuorodas ir geografines nuorodas.

2. 88 straipsnio 1 dalyje nurodytos valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose pagrindžia vyno sektoriuje siektinų tikslų ir taikytinų intervencinių priemonių rūšių pasirinkimą. Jos nustato intervencines priemones iš pasirinktų intervencinių priemonių rūšių.

Valstybės narės, pasirinkusios šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos k punkte nurodytų rūšių intervencines priemones, nustato konkrečias nuostatas dėl informavimo ir populiarinimo veikslių ir veiklos, visų pirma dėl jų ilgiausios trukmės.

3. Be V antraštinėje dalyje nustatytų reikalavimų, 88 straipsnio 1 dalyje nurodytos valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose nustato pasirinktų rūšių intervencinių priemonių įgyvendinimo tvarkaraštį, intervencines priemones ir pateikia bendrą finansinę lentelę, kurioje nurodo naudotinus išteklius ir numatomą išteklių paskirstymą pagal pasirinktas intervencinių priemonių rūšis ir pagal intervencines priemones, vadovaujantis VII priede nustatytais finansiniais asignavimais.

*59 straipsnis***Sąjungos finansinė parama vyno sektoriui**

1. Sąjungos finansinė parama 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytam vynuogynų restruktūrizavimui ir konversijai vykdyti turi neviršyti 50 % vynuogynų restruktūrizavimo ir konversijos faktinių išlaidų arba 75 % vynuogynų restruktūrizavimo ir konversijos faktinių išlaidų mažiau išsivysčiusiuose regionuose.

Tačiau ta finansinė parama gali – stačių šlaitų ir žemės pylimų zonose, kuriose nuolydis yra didesnis nei 40 %, atveju – siekti iki 60 % vynuogynų restruktūrizavimo ir konversijos faktinių išlaidų arba iki 80 % vynuogynų restruktūrizavimo ir konversijos faktinių išlaidų mažiau išsivysčiusiuose regionuose.

Parama gali būti teikiama tik kaip kompensacija gamintojams už pajamas, prarastas įgyvendinant intervencinę priemonę ir padengiant dalį restruktūrizavimo bei konversijos išlaidų. Kompensacija, skiriama gamintojams už pajamas, prarastas įgyvendinant intervencinę priemonę, gali būti padengiama iki 100 % atitinkamų nuostolių ir gali būti vienos iš šių formų:

- a) leidimas ne ilgesnį kaip trejų metų laikotarpį vienu metu auginti ir senus, ir naujus vynmedžius;
- b) finansinė kompensacija, teikiama ne ilgesnį kaip trejų metų laikotarpį.

▼ B

2. Sąjungos finansinė parama 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytoms investicijoms turi neviršyti:

- a) 50 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų mažiau išsivysčiusiose regionuose;
- b) 40 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų regionuose, kurie nėra mažiau išsivystę regionai;
- c) 75 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų atokiausiuose regionuose;
- d) 65 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų mažosiose Egėjo jūros salose.

Pirmoje pastraipoje nurodyta didžiausio dydžio Sąjungos finansinė parama teikiama tik labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kaip tai suprantama Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB⁽¹⁰⁾. Tačiau ji gali būti teikiama visoms įmonėms atokiausiuose regionuose ir mažosiose Egėjo jūros salose.

Įmonių, kurioms netaikoma Rekomendacijos 2003/361/EB priedo 2 straipsnio 1 dalis ir kuriose dirba mažiau kaip 750 darbuotojų arba kurių metinė apyvarta yra mažesnė nei 200 mln. EUR, atveju šios dalies pirmoje pastraipoje nustatyti maksimalūs Sąjungos finansinės paramos lygiai sumažinami perpus.

Sąjungos finansinė parama neskiriama sunkumų patiriančioms įmonėms, kaip tai suprantama Komisijos komunikate „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“⁽¹¹⁾.

3. Sąjungos finansinė parama 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytam neprinokusių vynuogių derliui nuimti turi neviršyti 50 % vynuogių kekių sunaikinimo arba pašalinimo tiesioginių išlaidų ir dėl tokio sunaikinimo arba pašalinimo prarastų pajamų sumos.

4. Sąjungos finansinė parama 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos i, j ir m punktuose nurodytoms intervencinėms priemonėms vykdyti turi neviršyti 50 % tiesioginių arba tinkamų finansuoti išlaidų.

5. Sąjungos finansinė parama derliui apdrausti, kaip nurodyta 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punkte, turi neviršyti:

- a) 80 % draudimo įmokų, kurias gamintojai moka už draudimą nuo nuostolių, patirtų dėl pavojingų meteorologinių reiškinių, kurie gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, sumos;
- b) 50 % draudimo įmokų, kurias gamintojai moka už draudimą nuo toliau nurodytų nuostolių, sumos:
  - i) nuo a punkte nurodytų nuostolių ir nuostolių dėl kitų pavojingų meteorologinių reiškinių;
  - ii) nuo gyvūnų, augalų ligų arba kenkėjų antplūdžio padarytų nuostolių.

⁽¹⁰⁾ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

⁽¹¹⁾ OL C 249, 2014 7 31, p. 1.

▼B

Sjungos finansinė parama derliui apdrausti gali būti skiriama, jeigu atitinkamomis draudimo išmokomis gamintojams nekompensuojama daugiau kaip 100 % prarastų pajamų, atsižvelgiant į visas kompensacijas, kurias gamintojai galėjo būti gavę pagal kitas su draudžiama rizika susijusias paramos sistemas. Draudimo sutartyse turi būti reikalaujama, kad paramos gavėjai imtųsi reikiamų rizikos prevencijos priemonių.

6. Sąjungos finansinė parama 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punkte nurodytoms inovacijoms vykdyti turi neviršyti:

- a) 50 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų mažiau išsivysčiusiuose regionuose;
- b) 40 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų regionuose, kurie nėra mažiau išsivystę regionai;
- c) 80 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų atokiausiuose regionuose;
- d) 65 % tinkamų finansuoti investicinių sąnaudų mažosiose Egėjo jūros salose.

Pirmoje pastraipoje nurodyta didžiausio dydžio Sąjungos finansinė parama teikiama tik labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kaip tai suprantama Rekomendacijoje 2003/361/EB; tačiau ji gali būti teikiama visoms įmonėms atokiausiuose regionuose ir mažosiose Egėjo jūros salose.

Įmonių, kurioms netaikoma Rekomendacijos 2003/361/EB priedo 2 straipsnio 1 dalis ir kuriose dirba mažiau kaip 750 darbuotojų arba kurių metinė apyvarta yra mažesnė nei 200 mln. EUR, atveju šios dalies pirmoje pastraipoje nustatyti maksimalūs Sąjungos finansinės paramos lygiai sumažinami perpus.

7. Sąjungos finansinė parama informavimo veiksams ir populiarinimui, nurodytiems 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos h ir k punktuose, vykdyti turi neviršyti 50 % tinkamų finansuoti išlaidų.

Be to, 88 straipsnio 1 dalyje nurodytos valstybės narės gali skirti nacionalines išmokas, kurios sudarytų iki 30 % tinkamų finansuoti išlaidų, tačiau Sąjungos finansinė parama ir valstybių narių išmokos kartu turi neviršyti 80 % tinkamų finansuoti išlaidų.

8. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato Sąjungos finansinę paramą vyno gamybos šalutiniams produktams distiliuoti, kaip nurodyta 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos g punkte, pagal 60 straipsnio 3 dalyje nustatytas specialiąsias taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 153 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*60 straipsnis***Sąjungos finansinės paramos vyno sektoriui specialiosios taisyklės**

1. 88 straipsnio 1 dalyje nurodytos valstybės narės užtikrina, kad dėl Sąjungos finansinės paramos derliui apdrausti nebūtų iškraipyta konkurencija draudimo rinkoje.

▼B

2. 88 straipsnio 1 dalyje nurodytos valstybės narės nustato objektyviais kriterijais grindžiamą sistemą, kuria užtikrinama, kad dėl neprinokusių vynuogių derliaus nuėmimo atskiri gamintojai negautų kompensacijos, viršijančios 59 straipsnio 3 dalyje nustatytą ribą.

3. Sąjungos paramos, skirtos vyno gamybos šalutiniams produktams distiliuoti, kaip nurodyta 58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos g punkte, suma nustatoma už pagaminto alkoholio koncentraciją tūrio procentais ir už pagaminto alkoholio hektolitrą. Jei alkoholio koncentracija distiliuoti skirtuose šalutiniuose produktuose viršija 10 % pagaminto vyno alkoholio koncentracijos, Sąjungos finansinė parama neskiriama.

88 straipsnio 1 dalyje nurodytos valstybės narės užtikrina, kad Sąjungos finansinė parama vyno gamybos šalutiniams produktams distiliuoti būtų mokama distiliuotojams, perdirbantiems distiliuoti pristatytus vyno gamybos šalutinius produktus į gryną alkoholį, kurio koncentracija yra ne mažesnė kaip 92 % tūrio.

Sąjungos finansinė parama apima fiksuotąją sumą, skirtą vyno gamybos šalutinių produktų surinkimo sąnaudoms kompensuoti. Ta išmoka skiriama gamintojui, o ne distiliuotojui, tais atvejais, kai atitinkamas sąnaudas apmoka gamintojas.

88 straipsnio 1 dalyje nurodytos valstybės narės užtikrina, kad alkoholis, gautas distiliuojant vyno gamybos šalutinius produktus, už kuriuos buvo skirta Sąjungos finansinė parama, būtų naudojamas tik pramonės ar energetikos reikmėms, dėl kurių nėra iškraipoma konkurencija.

4. 88 straipsnio 1 dalyje nurodytos valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose užtikrina, kad bent 5 % išlaidų būtų paskirta ir bent vienas veiksmas būtų patvirtintas siekiant tikslų, kurie padėtų apsaugoti aplinką, prisitaikyti prie klimato kaitos, gerinti gamybos sistemų ir procesų tvarumą, mažinti Sąjungos vyno sektoriaus poveikį aplinkai, taupyti energiją ir gerinti visuotinį energijos vartojimo efektyvumą vyno sektoriuje, vadovaujantis 57 straipsnio b, d ir h punktuose nustatytais tikslais.

5 skirsnis

Apynių sektorius

61 straipsnis

Tiksiai ir intervencinių priemonių rūšys apynių sektoriuje

1. Vokietija apynių sektoriuje siekia vieno ar daugiau iš 46 straipsnio a–h, j ir k punktuose nustatytų tikslų.

2. Tikslams, pasirinktiems iš nustatytųjų šio straipsnio 1 dalyje, įgyvendinti Vokietija savo BŽŪP strateginiame plane pasirenka vieną ar daugiau iš 47 straipsnyje nurodytų intervencinių priemonių rūšių. Vokietija nustato intervencines priemones iš pasirinktų intervencinių priemonių rūšių. Ji savo BŽŪP strateginiame plane pagrindžia tikslų, intervencinių priemonių rūšių ir intervencinių priemonių, kuriomis siekiama tų tikslų, pasirinkimą.

▼B

3. Intervencinės priemonės, kurias nurodo Vokietija, įgyvendinamos vykdant patvirtintas gamintojų organizacijų arba jų asociacijų, pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, veiksmų programas.
4. 3 dalyje nurodytos veiksmų programos turi atitikti 50 straipsnio 2, 4, 5, 6 ir 8 dalyse nustatytas sąlygas.
5. Vokietija užtikrina, kad kiekvienai gamintojų organizacijai ar gamintojų organizacijų asociacijai pagal šį straipsnį teikiama Sąjungos finansinė parama, skirta 47 straipsnio 2 dalies f, g ir h punktuose nurodytų rūšių intervencinėms priemonėms vykdyti, vidutiniškai trejus metus iš eilės neviršytų trečdaliu visos Sąjungos finansinės paramos, per tą patį laikotarpį gautos jos veiksmų programai vykdyti.

*62 straipsnis***Sąjungos finansinė parama**

1. Iš 88 straipsnio 3 dalyje nustatyto finansinio asignavimo Vokietija skiria didžiausią Sąjungos finansinę paramą gamintojų organizacijoms ar jų asociacijoms, įgyvendinančioms 61 straipsnio 3 dalyje nurodytas veiksmų programas, proporcingai hektarų, kuriuose kiekviena gamintojų organizacija augina apynius, skaičiui.

2. Neviršijant kiekvienai gamintojų organizacijai arba gamintojų organizacijų asociacijai pagal 1 dalį skirtų didžiausių sumų, Sąjungos finansinė parama 61 straipsnyje nurodytoms veiksmų programoms vykdyti turi neviršyti 50 % faktinių išlaidų, patirtų taikant tame straipsnyje nurodytų rūšių intervencines priemones. Likusią išlaidų dalį padengia Sąjungos finansinę paramą gaunanti gamintojų organizacija ar asociacija.

Sąjungos finansinė parama mokama veiklos fondams, kuriuos įsteigė pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 pripažintos gamintojų organizacijos ar jų asociacijos, įgyvendinančios veiksmų programas. Tuo tikslu *mutatis mutandis* taikomas šio reglamento 51 straipsnis.

3. 2 dalyje numatyta 50 % riba padidinama iki 100 %:
  - a) intervencinių priemonių rūšių, susijusių su vienu ar daugiau 46 straipsnio d, e, f ir h punktuose nurodytų tikslų, atveju;
  - b) bendro saugojimo, konsultavimo paslaugų, techninės paramos, mokymo ir keitimosi geriausios praktikos pavyzdžiais sričių intervencinių priemonių, susijusių su vienu ar abiem 46 straipsnio a ir j punktuose nurodytu(-ais) tikslu(-ais), atveju.

*6 skirsnis***Alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektorius***63 straipsnis***Tikslai alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektoriuje**

Graikija, Prancūzija ir Italija alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektoriuje siekia vieno ar daugiau iš 46 straipsnio a–h, j ir k punktuose nustatytų tikslų.

▼ B*64 straipsnis***Intervencinių priemonių rūšys alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektoriuje**

1. 63 straipsnyje nurodytiems tikslams įgyvendinti Graikija, Prancūzija ir Italija savo BŽŪP strateginiuose planuose pasirenka vienos ar daugiau iš 47 straipsnyje nurodytų rūšių intervencines priemones. Jos nustato intervencines priemones iš pasirinktų intervencinių priemonių rūšių.

2. Intervencinės priemonės, kurias nustato Graikija, Prancūzija ir Italija, įgyvendinamos vykdam patvirtintas gamintojų organizacijų ar gamintojų organizacijų asociacijų, pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, veiksmų programas. Tuo tikslu *mutatis mutandis* taikomos šio reglamento 50 straipsnio 2, 4, 5, 6 ir 8 dalys ir 51 straipsnis, nedarant poveikio 65 straipsnio 3 dalies taikymui.

*65 straipsnis***Sąjungos finansinė parama**

1. Sąjungos finansinė parama tinkamoms finansuoti išlaidoms turi neviršyti:

- a) 75 % faktinių išlaidų, patirtų taikant intervencines priemones, susijusias su 46 straipsnio a–f, h ir k punktuose nurodytais tikslais;
- b) 75 % faktinių išlaidų, patirtų investuojant į ilgalaikį turtą, ir 50 % faktinių išlaidų, patirtų taikant kitas intervencines priemones, susijusias su 46 straipsnio g punkte nurodytu tikslu;
- c) 50 % faktinių išlaidų, patirtų taikant intervencines priemones, susijusias su 46 straipsnio j punkte nurodytu tikslu;
- d) 75 % faktinių išlaidų, patirtų taikant 47 straipsnio 1 dalies f ir h punktuose nurodytų rūšių intervencines priemones, jei veiksmų programą ne mažiau kaip trijose trečiosiose valstybėse arba negaminančiose valstybėse narėse įgyvendina gamintojų organizacijos ar gamintojų organizacijų asociacijos iš ne mažiau kaip dviejų gaminančių valstybių narių, arba 50 %, jei ta sąlyga netenkinama.

2. Sąjungos finansinė parama 2023 m. ir 2024 m. turi neviršyti 30 % kiekvienos gamintojų organizacijos arba gamintojų organizacijų asociacijos parduodamos produkcijos vertės, 2025 m. ir 2026 m. – 15 %, o nuo 2027 m. – 10 % tokios vertės.

3. Graikija, Prancūzija ir Italija gali numatyti, kad būtų papildomai finansuojama iki 50 % veiklos fondų, nurodytų 51 straipsnyje, sąnaudų, kurios nėra finansuojamos Sąjungos finansinės paramos lėšomis.

4. Graikija, Prancūzija ir Italija užtikrina, kad išlaidos 47 straipsnio 2 dalies f, g ir h punktuose nurodytų rūšių intervencinėms priemonėms neviršytų trečdalis visų išlaidų pagal kiekvieną veiksmų programą, kaip nustatyta jų BŽŪP strateginiuose planuose.

7 skirsnis

Kiti sektoriai

66 straipsnis

Tikslai kituose sektoriuose

Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose gali pasirinkti, kuriuose 42 straipsnio f punkte nurodytuose sektoriuose jos įgyvendins 47 straipsnyje nustatytų rūšių intervencines priemones. Kiekviename valstybės narės pasirinktame sektoriuje siekiama vieno ar daugiau iš 46 straipsnio a–h, j ir k punktuose nustatytų tikslų. Valstybės narės pagrindžia, kodėl pasirinko tuos sektorius ir tikslus.

67 straipsnis

Intervencinių priemonių rūšys kituose sektoriuose

1. Kiekvienam pagal 66 straipsnį pasirinktam sektoriui valstybės narės pasirenka vienos ar daugiau iš 47 straipsnyje nurodytų rūšių intervencines priemones, kurios turi būti įgyvendinamos pagal patvirtintas veiksmų programas, kurias parengia:

- a) gamintojų organizacijos ir jų asociacijos, pripažintos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 arba pagal šio straipsnio 7 dalį, arba
- b) kooperatyvai, taip pat kitų gamintojų bendradarbiavimo formų subjektai, įsteigti gamintojų iniciatyva ir jų kontroliuojami, kuriuos valstybės narės kompetentinga institucija pripažino gamintojų grupėmis, ne ilgesnės kaip ketverių metų trukmės pereinamuoju laikotarpiu nuo patvirtintos veiksmų programos, kuri baigiasi ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d., pradžios.

2. Valstybės narės nustato pripažinimo gamintojų grupėmis kriterijus ir nustato 1 dalies b punkte nurodytų gamintojų grupių veiklą ir tikslus, kad tos gamintojų grupės galėtų atitikti pripažinimo gamintojų organizacijomis reikalavimus pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 152–154 arba 161 straipsnius arba pagal šio straipsnio 7 dalį.

3. 1 dalies b punkte nurodytos gamintojų grupės, be veiksmų programos, parengia ir pateikia pripažinimo planą, kad per tame punkte nurodytą pereinamąjį laikotarpį įvykdytų Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 152–154 arba 161 straipsniuose arba pagal šio straipsnio 7 dalį nustatytus pripažinimo gamintojų organizacijomis reikalavimus.

Pripažinimo plane nustatoma veikla ir tikslai, kad būtų užtikrinta pažanga siekiant tokio pripažinimo.

Parama, suteikta gamintojų grupei, kuri pereinamojo laikotarpio pabaigoje nepripažįstama kaip gamintojų organizacija, susigrąžinama.

4. Valstybės narės pagrindžia, kodėl pasirinko 1 dalyje nurodytų rūšių intervencines priemones.

▼B

Valstybės narės, nusprendusios VI priede išvardytų produktų atveju įgyvendinti šiame skirsnyje numatytų rūšių intervencines priemones, kiekvieno savo pasirinkto sektoriaus atžvilgiu nustato to sektoriaus apimamų produktų sąrašą.

5. 47 straipsnio 2 dalies c ir f–i punktuose nurodytos intervencinių priemonių rūšys netaikomos medvilnei, rapsų ir rapsukų sėkloms, saulėgrąžų sėkloms ir sojos pupelėms, įtrauktoms į VI priedą.

6. 1 dalyje nurodytos veiksmų programos turi atitikti 50 straipsnio 2, 4, 5, 6 ir 8 dalyse nustatytas sąlygas.

7. Valstybės narės, kurios pasirenka įgyvendinti 42 straipsnio f punkte nurodytų rūšių intervencines priemones medvilnės sektoriuje, turi pripažinti gamintojų organizacijas tame sektoriuje ir tokių gamintojų organizacijų asociacijas, remdamosi Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 152 straipsnio 1 dalyje ir 153–156 straipsniuose nustatytais reikalavimais ir taikydamos tomis nuostatomis nustatytas procedūras. Medvilnės gamintojų grupės ir tokių gamintojų grupių federacijos, kurias valstybės narės pripažino remdamosi 1979 m. Akto dėl Graikijos Respublikos stojimo Protokolu Nr. 4 prieš šio reglamento taikymo pradžią, šio skirsnio tikslais laikomos atitinkamai gamintojų organizacijomis arba gamintojų organizacijų asociacijomis.

8. Valstybės narės užtikrina, kad išlaidos 47 straipsnio 2 dalies f, g ir h punktuose nurodytų rūšių intervencinėms priemonėms neviršytų trečdaliao visų išlaidų pagal kiekvieną veiksmų programą, kaip nustatyta jų BŽŪP strateginiuose planuose.

*68 straipsnis***Sąjungos finansinė parama**

1. Sąjungos finansinė parama turi neviršyti 50 % faktiškai patirtų išlaidų, susijusių su 67 straipsnyje nurodytomis intervencinių priemonių rūšimis. Likusią dalį išlaidų padengia paramos gavėjai.

Sąjungos finansinė parama mokama veiklos fondams, kuriuos įsteigė gamintojų organizacijos arba jų asociacijos, pripažintos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 arba pagal šio reglamento 67 straipsnio 7 dalį, arba gamintojų grupės, nurodytos šio reglamento 67 straipsnio 1 dalies b punkte. Šiuo tikslu *mutatis mutandis* taikomas šio reglamento 51 straipsnis ir 52 straipsnio 1 dalis.

2. 1 dalyje numatyta 50 % riba padidinama iki 60 % gamintojų organizacijoms arba gamintojų organizacijų asociacijoms, pripažintoms pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 arba pagal šio reglamento 67 straipsnio 7 dalį, pirmuosius penkerius metus po pripažinimo metų.

3. Sąjungos finansinė parama turi neviršyti 6 % parduodamos produkcijos vertės, ją apskaičiuojant pagal:

- a) kiekvieną gamintojų organizaciją arba gamintojų organizacijų asociaciją, kaip nurodyta 67 straipsnio 1 dalies a punkte, arba
- b) kiekvieną gamintojų grupę, kaip nurodyta 67 straipsnio 1 dalies b punkte.

*IV SKYRIUS***KAIMO PLĖTRAI SKIRTŲ INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ RŪŠYS**

1 skirsnis

Intervencinių priemonių rūšys*69 straipsnis***Kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių rūšys**

Pagal šį skyrių taikomų intervencinių priemonių rūšys yra išmokos ar parama, susijusios su:

- a) aplinkos, klimato ir kitais valdymo įsipareigojimais;
- b) gamtinėmis ar kitokiomis specifinėmis su vietoje susijusiomis kliūtimis;
- c) nepalankiomis specifinėmis su vietoje susijusiomis sąlygomis, susidariusiomis dėl tam tikrų privalomų reikalavimų laikymosi;
- d) investicijomis, įskaitant investicijas į drėkinimą;
- e) jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų įsikūrimu ir kaimo verslo kūrimu;
- f) rizikos valdymo priemonėmis;
- g) bendradarbiavimu;
- h) keitimusi žiniomis ir informacijos sklaida.

*70 straipsnis***Valdymo įsipareigojimai, susiję su aplinka ir klimatu, ir kiti valdymo įsipareigojimai**

1. Valstybės narės į savo BŽŪP strateginius planus kaip intervencines priemones įtraukia agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimus ir gali įtraukti kitus valdymo įsipareigojimus. Išmokos už tuos įsipareigojimus skiriamos šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis ir laikantis BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau apibrėžtos tvarkos.

2. Valstybės narės išmokas skiria tik ūkininkams ar kitiems paramos gavėjams, savanoriškai prisiimantiems valdymo įsipareigojimus, kurie, manoma, yra naudingi siekiant vieno ar daugiau iš 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų konkrečių tikslų.

3. Pagal šį straipsnį valstybės narės skiria išmokas tik už įsipareigojimus, kurie:

- a) viršija atitinkamus teisės aktais nustatytus valdymo reikalavimus ir GAAB standartus, nustatytus pagal I skyriaus 2 skirsnį;

▼B

- b) viršija atitinkamus minimaliuosius trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimo arba gyvūnų gerovės reikalavimus, taip pat kitus atitinkamus nacionalinėje ir Sąjungos teisėje nustatytus privalomus reikalavimus; tas reikalavimas netaikomas įsipareigojimams, susijusiems su agrarinės miškininkystės sistemomis ir mišku apželdintų plotų tvarkymu;
- c) viršija nustatytas žemės ūkio paskirties žemės išlaikymo pagal 4 straipsnio 2 dalį sąlygas;
- d) skiriasi nuo įsipareigojimų, už kuriuos išmokos skiriamos pagal 31 straipsnį.

Pirmos pastraipos b punkte nurodytų įsipareigojimų atveju, kai nacionalinėje teisėje nustatomi nauji reikalavimai, kurie viršija Sąjungos teisėje nustatytus atitinkamus minimaliuosius reikalavimus, parama įsipareigojimams, kuriais prisidedama prie tų reikalavimų laikymosi, gali būti teikiama ne ilgiau kaip 24 mėnesius nuo dienos, kurią jie tampa privalomi valdai.

4. Valstybės narės nustato išmokėtinas išmokas remdamosi papildomomis dėl prisiimtų įsipareigojimų patirtomis išlaidomis ir prarastomis pajamomis, atsižvelgdamos į nustatytas siektinas reikšmes. Tos išmokos skiriamos kasmet ir jomis taip pat gali būti padengiamos sandorių sąnaudos. Tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės gali skirti paramą kaip vienkartinę išmoką už vienetą.

5. Valstybės narės gali populiarinti ir remti kolektyvines sistemas ir rezultatais grindžiamas išmokų sistemas, kad paskatintų ūkininkus arba kitus paramos gavėjus platesniu mastu ar išmatuojamai reikšmingai pagerinti aplinkos kokybę.

6. Įsipareigojimai prisiimami penkerių – septynerių metų laikotarpiui.

Tačiau valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose gali nustatyti:

- a) ilgesnį laikotarpį, taikomą konkrečių rūšių įsipareigojimams, be kita ko, numatydamos, kad, pasibaigus pradiniam laikotarpiui, įsipareigojimai būtų pratęjami vienais metais, kai toks ilgesnis laikotarpis būtinas, kad būtų pasiekta arba išlaikyta tam tikra nauda aplinkai arba gyvūnų gerovei;
- b) trumpesnį laikotarpį, kurio trukmė būtų bent vieneri metai, dėl įsipareigojimų gyvūnų gerovės srityje, įsipareigojimų genetinių išteklių išsaugojimo, tausaus naudojimo ir plėtojimo srityje, perėjimo prie ekologinio ūkininkavimo, naujų įsipareigojimų, prisiimtų iš karto po pradiniu laikotarpiu įvykdytų įsipareigojimų, ar kitais tinkamai pagrįstais atvejais.

7. Valstybės narės užtikrina, kad būtų numatyta nuostata dėl veiksmų, kurie vykdomi pagal šiame straipsnyje nurodytas rūšies intervencinę priemonę, peržiūros siekiant užtikrinti jų koregavimą tuo atveju, jei būtų iš dalies pakeisti 3 dalyje nurodyti atitinkami privalomi standartai, reikalavimai ar pareigos, kuriuos turi viršyti įsipareigojimai, arba siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi tos dalies pirmos pastraipos d punkto. Jeigu paramos gavėjas nesutinka su tokiu pakoregavimu, įsipareigojimas nustoja galioti ir nereikalaujama išmokų pagal šį straipsnį grąžinimo už laikotarpį, kuriuo tas įsipareigojimas galiojo.

▼B

Valstybės narės taip pat užtikrina, kad būtų numatyta nuostata dėl veiksmų, kurie vykdomi pagal šiame straipsnyje nurodytos rūšies intervencinę priemonę ilgiau nei BŽŪP strateginio plano laikotarpis, peržiūros, kad juos būtų galima koreguoti pagal kitam laikotarpiui taikomą teisinę sistemą.

8. Kai parama pagal šį straipsnį skiriama už agrarinės aplinkosaugos arba klimato srities išpareigojimus arba išpareigojimus pereiti prie ekologinio ūkininkavimo praktikos ir metodų, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2018/848, arba juos toliau taikyti, valstybės narės nustato išmokas už hektarą. Kitų išpareigojimų atveju valstybės narės gali taikyti ne hektarus, o kitus vienetus. Tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės gali skirti paramą pagal šį straipsnį kaip fiksuotąją sumą.

9. Valstybės narės užtikrina, kad veiksmus pagal šią intervencinių priemonių rūšį vykdančias asmenys galėtų gauti atitinkamų tiems veiksams įgyvendinti reikalingų žinių ir informacijos ir kad tie, kam to reikia, galėtų gauti tinkamų mokymų ir galėtų pasinaudoti ekspertinėmis žiniomis, siekiant padėti ūkininkams, išpareigojusiems pakeisti savo gamybos sistemas.

10. Valstybės narės užtikrina, kad pagal šį straipsnį taikomos intervencinės priemonės derėtų su intervencinėmis priemonėmis pagal 31 straipsnį.

*71 straipsnis***Gamtinės ar kitokios specifinės su vietove susijusios kliūtys**

1. Siekdamas prisidėti prie vieno ar daugiau iš 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų įgyvendinimo, valstybės narės šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis ir laikydamosi savo BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau apibrėžtos tvarkos gali skirti išmokas už gamtines ar kitokias specifines su vietove susijusias kliūtis.

2. Išmokos pagal šį straipsnį skiriamos aktyviems ūkininkams už vietoves, nustatytas pagal Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 32 straipsnį.

3. Valstybės narės gali taikyti tikslaus nustatymo metodą, laikydamosi Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 32 straipsnio 3 dalies trečiojo pastraipoje numatytų sąlygų.

4. Išmokas pagal šį straipsnį valstybės narės gali skirti tik tam, kad kompensuotų paramos gavėjams dėl atitinkamoje vietovėje esančių gamtinių ar kitokių specifinių su vietove susijusių kliūčių patirtas visas papildomas išlaidas ir prarastas pajamas ar dalį jų.

5. 4 dalyje nurodytos papildomos išlaidos ir prarastos pajamos apskaičiuojamos atsižvelgiant į gamtines ar kitokias specifines su vietove susijusias kliūtis, lyginant su vietovėmis, kuriose gamtinių ar kitokių specifinių su vietove susijusių kliūčių nėra.

6. Išmokos pagal šį straipsnį skiriamos kasmet už žemės ūkio paskirties žemės hektarą.

72 straipsnis

Nepalankios specifinės su vietove susijusios sąlygos, susidariusios dėl tam tikrų privalomų reikalavimų laikymosi

1. Siekdamas prisidėti prie vieno ar daugiau iš 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų įgyvendinimo, valstybės narės šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis ir laikydamosi savo BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau apibrėžtos tvarkos gali skirti išmokas už nepalankias specifines su vietove susijusias sąlygas, susidariusias dėl įgyvendinant direktyvas 92/43/EEB, 2009/147/EB arba 2000/60/EB nustatytų reikalavimų laikymosi.
2. Išmokos pagal šį straipsnį skiriamos ūkininkams, miškų valdytojams ir jų asociacijoms, taip pat kitiems žemės valdytojams.
3. Nustatydamos nepalankių sąlygų vietoves, valstybės narės gali įtraukti vieną ar daugiau iš šių vietovių:
  - a) pagal direktyvas 92/43/EEB ir 2009/147/EB „Natura 2000“ tinklui priskirtus žemės ūkio paskirties žemės ir miško plotus;
  - b) kitas nustatytų ribų gamtos apsaugos teritorijas, kuriose esantiems ūkiams ar miškininkystei taikomi aplinkosaugos apribojimai, kuriais prisidedama prie Direktyvos 92/43/EEB 10 straipsnio įgyvendinimo, jei tos teritorijos neviršija 5 % kiekvieno BŽŪP strateginio plano teritorinei taikymo sričiai priklausančių nustatytų „Natura 2000“ teritorijų;
  - c) pagal Direktyvą 2000/60/EB į upių baseino valdymo planus įtrauktus žemės ūkio paskirties žemės plotus.
4. Valstybės narės išmokas pagal šį straipsnį gali skirti tik tam, kad kompensuotų paramos gavėjams dėl nepalankių specifinių su vietove susijusių sąlygų, susidariusių konkrečioje vietovėje, patirtas visas papildomas išlaidas ir prarastas pajamas ar dalį jų, įskaitant sandorių sąnaudas.
5. 4 dalyje nurodytos papildomos išlaidos ir prarastos pajamos apskaičiuojamos:
  - a) kliūčių, atsiradusių dėl direktyvų 92/43/EEB ir 2009/147/EB įgyvendinimo, atžvilgiu – kiek tai susiję su nepalankiomis sąlygomis, susidariusiomis dėl reikalavimų, kuriais viršijami atitinkami GAAB standartai, nustatyti pagal šios antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnį, taip pat dėl nustatytų žemės ūkio paskirties žemės išlaikymo pagal šio reglamento 4 straipsnio 2 dalį sąlygų;
  - b) kliūčių, atsiradusių dėl Direktyvos 2000/60/EB įgyvendinimo, atžvilgiu – kiek tai susiję su nepalankiomis sąlygomis, susidariusiomis dėl reikalavimų, kuriais viršijami atitinkami teisės aktais nustatyti valdymo reikalavimai, išskyrus šio reglamento III priede pateiktame sąraše nurodytą 1 teisės aktais nustatytą valdymo reikalavimą, ir GAAB standartai, nustatyti pagal šios antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnį, taip pat dėl nustatytų žemės ūkio paskirties žemės išlaikymo pagal šio reglamento 4 straipsnio 2 dalį sąlygų.
6. Išmokos pagal šį straipsnį skiriamos kasmet už ploto hektarą.

73 straipsnis

Investicijos

1. Šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis ir laikydamosi savo BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau apibrėžtos tvarkos valstybės narės gali skirti paramą investicijoms.

2. Paramą pagal šį straipsnį valstybės narės gali skirti tik toms investicijoms į materialųjį ir nematerialųjį turtą, kuriomis prisidedama prie vieno ar daugiau iš 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų įgyvendinimo.

Kalbant apie tam tikrą dydį, kurį valstybės narės turi nustatyti savo BŽŪP strateginiuose planuose, viršijančias valdas, parama miškininkystės sektoriui skiriama tik su sąlyga, kad pateikiama atitinkama informacija iš miškotvarkos plano arba lygiaverčio dokumento, atitinkančio tvarios miškotvarkos, kaip apibrėžta „Bendrosiose tvarios miškotvarkos Europoje gairėse“, priimtose 1993 m. birželio 16–17 d. vykusioje antroje Ministrų konferencijoje dėl Europos miškų apsaugos, koncepciją.

3. Valstybės narės sudaro netinkamų finansuoti investicijų ir išlaidų kategorijų sąrašą, į kurį įtraukia bent:

- a) žemės ūkio gamybos teisių pirkimą,
- b) teisių į išmokas pirkimą;
- c) žemės pirkimą už sumą, viršijančią 10 % visų atitinkamo veiksmo tinkamų finansuoti išlaidų, išskyrus žemės pirkimą, vykdomą aplinkos išsaugojimo ir dirvožemio, kuriame gausu anglies, apsaugos tikslais, arba jaunųjų ūkininkų vykdomą žemės pirkimą pasinaudojant finansinėmis priemonėmis; finansinių priemonių atveju ta viršutinė riba taikoma tinkamoms finansuoti viešosioms išlaidoms, išmokėtoms galutiniam gavėjui, o garantijų atveju – pagrindinės paskolos sumai;
- d) gyvūnų pirkimą, vienmečių augalų pirkimą ir jų sodinimą, vykdomą kitu tikslu nei:
  - i) žemės ūkio arba miškininkystės potencialo atkūrimas po gaivalinės nelaimės, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinio įvykio,
  - ii) gyvulių apsauga nuo didžiųjų plėšrūnų arba užtikrinimas, kad jie nebūtų naudojami miškininkystėje vietoj mašinų,
  - iii) nykstančių veislių, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1012 ⁽¹²⁾ 2 straipsnio 24 punkte, auginimas pagal 70 straipsnyje nurodytus įsipareigojimus, arba
  - iv) augalų veislių, kurioms gresia genetinė erozija, išsaugojimas pagal 70 straipsnyje nurodytus įsipareigojimus;
- e) skolos palūkanas, išskyrus susijusias su dotacijomis, suteiktomis kaip palūkanų subsidija ar garantinio mokesčio subsidija;

⁽¹²⁾ 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1012 dėl zootechninių ir genealoginių reikalavimų, taikomų grynavaislių veislinių gyvūnų ir hibridinių veislinių kiaulių veisimui, prekybai jais bei jų genetinės medžiagos produktais ir jų įvežimui į Sąjungą, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (ES) Nr. 652/2014, Tarybos direktyvos 89/608/EEB ir 90/425/EEB bei panaikinami tam tikri gyvūnų veisimo srities aktai („Gyvūnų veisimo reglamentas“) (OL L 171, 2016 6 29, p. 66).

▼B

- f) investicijas į didelio masto infrastruktūrą, kaip valstybių narių apibrėžta jų BŽŪP strateginiuose planuose, kuri nėra įtraukta į bendruomenės inicijuotas vietos plėtros strategijas, kaip išdėstyta Reglamento (ES) 2021/1060 32 straipsnyje, išskyrus plačiajuosčio ryšio apsaugos ir apsaugos nuo potvynių arba kranto apsaugos prevencinius veiksmus, kuriais siekiama sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių padarinius;
- g) investicijas į miško veisimą, kurios yra nesuderinamos su aplinkos ir klimato tikslais pagal tvarios miškotvarkos principus, nustatytus Europos miškų veisimo ir atkūrimo gairėse.

Pirmos pastraipos a, b, d ir f punktai netaikomi, jei parama teikiama naudojant finansines priemones.

4. Valstybės narės apriboja skiriamą paramą viena ar daugiau normų, kurios neviršytų 65 % tinkamų finansuoti išlaidų.

Didžiausios paramos normos gali būti padidintos iki:

- a) iki 80 % – šioms investicijoms:
- i) investicijoms, susijusioms su vienu ar daugiau konkrečių tikslų, nustatytų 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose ir, kiek tai susiję su gyvūnų gerove, 6 straipsnio 1 dalies i punkte;
  - ii) jaunųjų ūkininkų, kurie atitinka valstybių narių jų BŽŪP strateginiuose planuose pagal 4 straipsnio 6 dalį nustatytas sąlygas, investicijoms;
  - iii) investicijoms atokiausiuose regionuose arba mažosiose Egėjo jūros salose;
- b) iki 85 % – smulkiųjų ūkių, kaip nustatyta valstybių narių, investicijoms;
- c) iki 100 % – šioms investicijoms:
- i) miško įveisimo, agrarinės miškininkystės sistemų kūrimo ir atkūrimo, miškų žemės konsolidavimo ir negamybinėms investicijoms, susijusioms su vienu ar daugiau 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nustatytų konkrečių tikslų, įskaitant negamybines investicijas, kuriomis siekiama apsaugoti gyvulius ir kultūras nuo laukinių gyvūnų daromos žalos;
  - ii) investicijoms į pagrindines paslaugas kaimo vietovėse ir į infrastruktūrą žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuje, kaip nustatyta valstybių narių;
  - iii) investicijoms į žemės ūkio arba miškininkystės potencialo atkūrimą po gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių ir investicijoms į tinkamus prevencinius veiksmus, taip pat investicijoms į geros miškų sanitarinės būklės palaikymą;
  - iv) negamybinėms investicijoms, remiamoms pagal Reglamento (ES) 2021/1060 32 straipsnyje nurodytas bendruomenės inicijuotas vietos plėtros strategijas ir EIP veiklos grupių projektus, kaip nurodyta šio reglamento 127 straipsnio 3 dalyje.

▼B

5. Jeigu dėl Sąjungos teisės ūkininkams nustatomi nauji reikalavimai, parama gali būti skiriama investicijoms tų reikalavimų įvykdymo tikslu ne ilgesniam kaip 24 mėnesių laikotarpiui nuo dienos, kai jie tampa privalomi valdai.

*74 straipsnis***Investicijos į drėkinimą**

1. Valstybės narės gali skirti paramą investicijoms į drėkinimą naujuose plotuose ir esamuose drėkinamuose plotuose, jei tenkinamos 73 straipsnyje ir šiame straipsnyje nustatytos sąlygos.

2. Investicijos į drėkinimą remiamos tik tuo atveju, jei atitinkama valstybė narė pateikia Komisijai upės baseino valdymo planą, kaip numatyta Direktyvoje 2000/60/EB, kuris turi apimti visą teritoriją, kurioje numatoma vykdyti investicijas, taip pat kitas teritorijas, kurių aplinkai investicijos gali turėti įtakos. Susijusioje priemonių programoje turi būti nurodytos žemės ūkio sektoriui svarbios priemonės, įgyvendinamos pagal upės baseino valdymo planą vadovaujantis tos direktyvos 11 straipsniu.

3. Turi būti įdiegta vandens matavimo sistema, sudaranti sąlygas apskaičiuoti vandens sunaudojimą remiamos investicijos lygmeniu, arba tokia sistema įdiegiama kaip investicijos dalis.

4. Valstybės narės gali skirti paramą investicijoms į esamų drėkinimo įrenginių arba drėkinimo infrastruktūros elementų gerinimą tik jei:

- a) *ex ante* įvertinta, kad pagerinimas potencialiai padėtų sutaupyti vandens, atsižvelgiant į esamų įrenginių arba infrastruktūros techninius parametrus;
- b) tais atvejais, kai investicija daro poveikį požeminio vandens ar paviršinio vandens telkiniams, kurių būklė, kaip nustatyta atitinkamame upės baseino valdymo plane, yra prastesnė nei gera dėl su vandens kiekiu susijusių priežasčių, turi būti pasiektas faktinis vandens sunaudojimo sumažinimas, taip padedant pasiekti gerą tų vandens telkinių būklę, kaip nustatyta Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnio 1 dalyje.

Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose kaip vieną iš tinkamumo finansuoti sąlygų nustato potencialaus vandens sutaupymo ir faktinio vandens sunaudojimo sumažinimo procentines vertes, vadovaudamosi 111 straipsnio d punktu. Toks vandens sutaupymas turi atitikti poreikius, nustatytus upių baseinų valdymo planuose, parengtuose pagal šio reglamento XIII priede nurodytą Direktyvą 2000/60/EB.

Nė viena šioje dalyje nurodytų sąlygų netaikoma investicijoms į esamus įrenginius, kurios daro poveikį tik energijos vartojimo efektyvumui, investicijoms į tvenkinio įrengimą arba investicijoms į regeneruoto vandens panaudojimą, kuriomis nedaromas poveikis požeminio vandens ar paviršinio vandens telkiniui.

5. Valstybės narės gali teikti paramą investicijoms į regeneruoto vandens, kaip vandens tiekimo alternatyvos, naudojimą gali būti teikiama tik tuo atveju, jei tokio vandens tiekimas ir naudojimas atitinka Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/741 ⁽¹³⁾.

⁽¹³⁾ 2020 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/741 dėl pakartotinio vandens naudojimo minimaliųjų reikalavimų (OL L 177, 2020 6 5, p. 32).

▼ B

6. Valstybės narės gali skirti paramą investicijai, kurios rezultatas yra grynasis drėkinamo ploto padidėjimas, darantis poveikį atitinkamam požeminio vandens ar paviršinio vandens telkiniui, tik jei:
- a) atitinkamame upės baseino valdymo plane nėra nustatyta, kad vandens telkinio būklė yra prastesnė nei gera dėl su vandens kiekiu susijusių priežasčių, ir
  - b) iš poveikio aplinkai analizės matyti, kad ta investicija nebus padarytas didelis neigiamas poveikis aplinkai; tą poveikio aplinkai analizę atlieka arba patvirtina kompetentinga institucija ir ji taip pat gali apimti valdų grupes.
7. Valstybės narės gali skirti paramą investicijai į tvenkinio įrengimą ar išplėtimą drėkinimo tikslais tik tuo atveju, jei tai nedaro didelio neigiamo poveikio aplinkai.
8. Valstybės narės apriboja skiriamą paramą viena ar daugiau normų, kurios neviršytų:
- a) 80 % tinkamų finansuoti išlaidų – drėkinimo ūkyje investicijoms pagal 4 dalį;
  - b) 100 % tinkamų finansuoti išlaidų – investicijoms į už ūkio ribų esančią žemės ūkio srities infrastruktūrą, skirtą naudoti drėkinimui;
  - c) 65 % tinkamų finansuoti išlaidų – kitoms drėkinimo ūkyje investicijoms.

*75 straipsnis***Jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų įsikūrimas ir kaimo verslo kūrimas**

1. Siekdamas prisidėti prie vieno ar daugiau iš 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų įgyvendinimo, šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis ir laikydamosi savo BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau apibrėžtos tvarkos, valstybės narės gali skirti paramą jaunųjų ūkininkų įsikūrimui ir kaimo verslo kūrimui, įskaitant naujų ūkininkų įsikūrimą.
2. Pagal šį straipsnį paramą valstybės narės gali skirti tik tam, kad padėtų:
- a) įsikurti jauniems ūkininkams, kurie atitinka valstybių narių jų BŽŪP strateginiuose planuose pagal 4 straipsnio 6 dalį nustatytas sąlygas;
  - b) kurti kaimo verslą, susijusį su žemės ūkiu arba miškininkyste, be kita ko, įsikurti naujiems ūkininkams, arba diversifikuoti ūkininko ūkio pajamas įtraukiant ir ne žemės ūkio veiklą;
  - c) kurti verslą, skirtą ne žemės ūkio veiklai kaimo vietovėse ir susijusį su bendruomenės inicijuotos vietos plėtros strategijomis, nustatytomis Reglamento (ES) 2021/1060 32 straipsnyje.

▼B

3. Valstybės narės nustato verslo plano, kurį paramos gavėjai turi pateikti siekdami gauti paramą pagal šį straipsnį, pateikimo sąlygas ir turinio reikalavimus.

4. Valstybės narės skiria paramą fiksuotųjų sumų arba finansinių priemonių, arba jų derinio forma. Parama turi neviršyti didžiausios 100 000 EUR paramos sumos ir gali būti diferencijuojama remiantis objektyviais kriterijais.

*76 straipsnis***Rizikos valdymo priemonės**

1. Šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis ir laikydamosi savo BŽŪP strateginiuose planuose nustatytos išsamesnės tvarkos valstybės narės gali skirti paramą rizikos valdymo priemonėms.

2. Parama pagal šį straipsnį gali būti skiriama siekiant paskatinti taikyti rizikos valdymo priemones, kurios padeda aktyviems ūkininkams valdyti su jų žemės ūkio veikla susijusią ir nuo jų valios nepriklausančią gamybos bei pajamų riziką ir siekti vieno ar daugiau 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų.

3. Valstybės narės, atsižvelgdamos į savo atlikto poreikių vertinimo rezultatus, gali suteikti paramą įvairių rūšių rizikos valdymo priemonėms, įskaitant pajamų stabilizavimo priemones, ir visų pirma:

- a) finansinius įnašus į draudimo sistemų įmokas;
- b) finansinius įnašus į savitarpio pagalbos fondus, įskaitant įnašus administracinėms įsikūrimo išlaidoms padengti.

4. Teikdamos 3 dalyje nurodytą paramą, valstybės narės nustato šias tinkamumo finansuoti sąlygas:

- a) tinkamų finansuoti rizikos valdymo priemonių rūšis ir aprėptį;
- b) nuostolių apskaičiavimo metodiką ir kompensacijos išmokėjimą lemiančius veiksnius;
- c) savitarpio pagalbos fondų steigimo ir valdymo taisykles ir, kai aktualu, kitas tinkamas finansuoti rizikos valdymo priemones.

5. Valstybės narės užtikrina, kad parama būtų skiriama tik siekiant padengti nuostolius, viršijančius ribą, kurią sudaro bent 20 % ūkininko vidutinės metinės produkcijos ar pajamų, apskaičiuotų remiantis paskutinių trejų metų laikotarpiu, arba vidutinės trejų metų produkcijos ar pajamų, apskaičiuotų remiantis paskutinių penkerių metų laikotarpiu, neįskaitant didžiausios ir mažiausios vertės. Sektorinių gamybos rizikos valdymo priemonių atveju nuostoliai apskaičiuojami valdos lygmeniu arba valdos veiklos lygmeniu atitinkamame sektoriuje.

▼ B

Valstybės narės gali teikti paramą apyvartinio kapitalo, kuris pats vienas sudaro išlaidas, finansavimo pagal 80 straipsnio 3 dalyje nurodytas finansines priemones forma, kad rizikos valdymo priemonėje nedalyvaujantiems ūkininkams kompensuotų šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytus nuostolius.

6. Valstybės narės apriboja skiriamą paramą viena ar daugiau normų, kurios neviršytų 70 % tinkamų finansuoti išlaidų.

Ši dalis netaikoma 19 straipsnyje nurodytiems įnašams.

7. Valstybės narės užtikrina, kad būtų išvengta dėl šiame straipsnyje numatytų intervencinių priemonių taikymo kartu su kitomis viešosiomis arba privačiosiomis rizikos valdymo sistemomis galinčios atsirasti kompensacijos permokos.

*77 straipsnis***Bendradarbiavimas**

1. Šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis ir laikydamosi savo BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau apibrėžtos tvarkos valstybės narės paramą bendradarbiavimui gali skirti šiai veiklai:

- a) 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos EIP veiklos grupių projektų rengimui ir įgyvendinimui;
- b) LEADER iniciatyvos rengimui ir įgyvendinimui;
- c) Sąjungos arba valstybių narių pripažintų kokybės sistemų ir ūkininkų naudojimosi jomis populiarinimui ir rėmimui;
- d) gamintojų grupių, gamintojų organizacijų arba tarpšakinių organizacijų rėmimui;
- e) valstybių narių nustatytų pažangiųjų kaimų strategijų rengimui ir įgyvendinimui;
- f) kitų formų bendradarbiavimo rėmimui.

2. Valstybės narės paramą pagal šį straipsnį gali skirti tik naujų bendradarbiavimo formų, įskaitant esamas jo formas, jei pradedama nauja veikla, populiarinimui. Tame bendradarbiavime turi dalyvauti bent du subjektai ir juo turi būti padedama siekti vieno ar daugiau iš 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų.

3. Pagal šį straipsnį valstybės narės gali padengti su visais bendradarbiavimo aspektais susijusias išlaidas.

4. Pagal šį straipsnį valstybės narės gali skirti paramą kaip bendrą sumą, kuria padengiamos bendradarbiavimo išlaidos ir įgyvendinamų veiksmų išlaidos, arba jos gali padengti tik bendradarbiavimo išlaidas, o veiksmų įgyvendinimo išlaidoms padengti naudoti kaimo plėtrai skirtų kitų rūšių intervencinių priemonių arba kitų nacionalinių ar Sąjungos paramos priemonių lėšas.

▼B

Jei parama išmokama kaip bendra suma, valstybės narės užtikrina, kad įgyvendinamas veiksmas atitiktų 70–76 ir 78 straipsniuose nustatytas atitinkamas taisykles ir reikalavimus.

LEADER iniciatyvos atveju, nukrypstant nuo šios dalies pirmos pastraipos:

a) parama visoms išlaidoms, tinkamoms finansuoti paramos parengiamiesiems veiksams lėšomis pagal Reglamento (ES) 2021/1060 34 straipsnio 1 dalies a punktą, ir parama atrinktų strategijų įgyvendinimui pagal tos dalies b ir c punktus pagal šį straipsnį skiriama tik kaip bendra suma, ir

b) šio reglamento 73 straipsnyje nustatytų investicijų atveju valstybės narės užtikrina, kad įgyvendinami veiksmai, kuriuos sudaro investicijos, atitiktų aktualias Sąjungos taisykles ir reikalavimus, taikomus atitinkamai intervencinių priemonių rūšiai.

5. Pagal šį straipsnį valstybės narės neremia bendradarbiavimo, kuriame dalyvauja tik mokslinių tyrimų įstaigos.

6. Jei bendradarbiavimas susijęs su ūkio paveldėjimu, ypač kai tuo bendradarbiavimu siekiama kartų kaitos ūkio lygmeniu, valstybės narės paramą gali skirti tik ūkininkams, kurie iki veiksmo įgyvendinimo pabaigos sulaukia ar sulauks pensinio amžiaus, nustatyto pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinės teisės aktus.

7. Valstybės narės paramą teikia ne ilgiau kaip septynerius metus. Ta sąlyga netaikoma LEADER iniciatyvai ir, tinkamai pagrįstais atvejais, kolektyviniams veiksams aplinkos ir klimato srityse, reikalingiems pasiekti 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nustatytus konkrečius tikslus.

8. Valstybės narės apriboja paramą:

a) informavimo apie kokybės sistemas ir jų populiarinimo veiksams – viena ar daugiau normų, kurios neviršytų 70 % tinkamų finansuoti išlaidų;

b) gamintojų grupių, gamintojų organizacijų arba tarpšakinių organizacijų steigimui – iki 10 % metinės tos grupės ar organizacijos parduodamos produkcijos vertės, neviršijant 100 000 EUR per metus; ta parama proporcingai mažinama ir teikiama tik pirmuosius penkerius metus po pripažinimo.

78 straipsnis

Keitimasis žiniomis ir informacijos sklaida

1. Šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis ir vadovaudamasi savo BŽŪP strateginiuose planuose išsamiau išdėstytais nuostatomis valstybės narės gali skirti paramą keitimuisi žiniomis ir informacijos sklaidai, kad būtų prisidedama siekiant vieno ar daugiau iš 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų, konkrečiai orientuodamosi į gamtos, aplinkos ir klimato apsaugą, įskaitant ekologinio ugdymo ir informuotumo didinimo veiksmus ir kaimo verslo bei bendruomenių plėtrą.

▼B

2. Parama pagal šį straipsnį gali būti teikiama bet kokio atitinkamo veiksmo, kuriuo populiarinamos inovacijos, mokymas ir konsultavimas, taip pat kitos keitimosi žiniomis ir informacijos sklaidos formos, be kita ko, rengiant ir atnaujinant planus ir tyrimus siekiant keisti žiniomis ir skleisti informaciją, išlaidoms padengti. Tokiais veiksmais turi būti padedama siekti vieno ar daugiau iš 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų.
3. Parama konsultavimo paslaugoms teikti skiriama tik 15 straipsnio 3 dalyje išdėstytais sąlygais tenkinančių konsultavimo paslaugų atveju.
4. Konsultavimo paslaugų kūrimo atveju valstybės narės gali skirti paramą kaip fiksuotąją sumą, kuri turi neviršyti 200 000 EUR. Jos užtikrina, kad paramos laikotarpis būtų ribotas.
5. Valstybės narės užtikrina, kad veiksmai, remiami taikant šios rūšies intervencines priemones, būtų grindžiami ŽŪŽIS aprašu, pateiktu jų BŽŪP strateginiuose planuose pagal 114 straipsnio a punkto i papunktį, ir su juo derėtų.

2 skirsnis

Kelioms intervencinių priemonių rūšims bendri elementai

79 straipsnis

Veiksmų atranka

1. Pasikonsultavusios su 124 straipsnyje nurodytu Stebėsenos komitetu (toliau – Stebėsenos komitetas), nacionalinė vadovaujančioji institucija, regioninės vadovaujančiosios institucijos (kai aktualu) arba paskirtosios tarpinės institucijos nustato atrankos kriterijus, taikomus šių rūšių intervencinėms priemonėms: investicijos, jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų įsikūrimas bei kaimo verslo kūrimas, bendradarbiavimas, keitimasis žiniomis ir informacijos sklaida. Tais atrankos kriterijais siekiama užtikrinti vienodas sąlygas pareiškėjams, geresnę finansinių išteklių naudojimą ir tikslingesnę paramos taikymą pagal intervencinių priemonių paskirtį.

Valstybės narės gali nuspręsti atrankos kriterijų netaikyti investicijų intervencinėms priemonėms, kurios aiškiai skirtos aplinkosaugos reikmėms arba kurios įgyvendinamos vykdant atkūrimo veiklą.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, tinkamai pagrįstais atvejais, pasikonsultavus su Stebėsenos komitetu, gali būti nustatytas kitas atrankos metodas.

2. 1 dalyje nustatytų vadovaujančiųjų institucijų arba paskirtųjų tarpinių institucijų atsakomybė nedaro poveikio Reglamento (ES) 2021/1060 33 straipsnyje nurodytų vietos veiklos grupių užduotims.
3. 1 dalis netaikoma, jei parama teikiama finansinių priemonių forma.

▼ **B**

4. Valstybės narės gali nuspręsti 1 dalyje nurodytų atrankos kriterijų netaikyti veiksmams, kuriems pagal programą „Horizontas 2020“, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1291/2013 ⁽¹⁴⁾, programą „Europos horizontas“ arba Aplinkos ir klimato politikos programą (LIFE), nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/783 ⁽¹⁵⁾, buvo suteiktas pažangumo ženklas, su sąlyga, kad tie veiksmai dera su BŽŪP strateginiu planu.

5. Visą veiksmą arba jo dalį galima įgyvendinti už atitinkamos valstybės narės ribų, taip pat ir už Sąjungos ribų, jeigu veiksmu prisidedama prie BŽŪP strateginio plano tikslų pasiekimo.

*80 straipsnis***Specialios finansinių priemonių taisyklės**

1. Parama finansinių priemonių, nurodytų Reglamento (ES) 2021/1060 58 straipsnyje, forma gali būti suteikta šio reglamento 73–78 straipsniuose nurodytų rūšių intervencinių priemonių įgyvendinimui.

2. Kai parama skiriama finansinių priemonių forma, taikomos terminų „finansinė priemonė“, „finansinis produktas“, „galutinis gavėjas“, „kontroliuojantysis fondas“, „specialusis fondas“, „sverto poveikis“, „dauginamasis koeficientas“, „valdymo išlaidos“ bei „valdymo mokesčiai“ apibrėžtys, nustatytos Reglamento (ES) 2021/1060 2 straipsnyje, ir to reglamento V antraštinės dalies II skyriaus II skirsnio nuostatos.

Be to, taikomos šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalys.

3. Pagal Reglamento (ES) 2021/1060 58 straipsnio 2 dalį apyvartinis kapitalas, įskaitant apyvartinį kapitalą, kuris pats vienas sudaro išlaidas, gali būti laikomas tinkamomis finansuoti išlaidomis pagal šio reglamento 73, 74, 76, 77 ir 78 straipsnius, jeigu jomis prisidedama siekiant bent vieno konkretaus tikslo, susijusio su atitinkama intervencine priemone. Parama apyvartiniam kapitalui, kuris pats vienas sudaro išlaidas, finansuoti pagal bet kurį iš tų straipsnių gali būti teikiama netaikant reikalavimo, kad galutinis gavėjas pagal tą patį straipsnį gautų paramą kitoms išlaidoms.

SESV 42 straipsnio taikymo sričiai priskirtos veiklos atveju bendra galutiniam gavėjui suteiktos paramos apyvartiniam kapitalui suma turi neviršyti 200 000 EUR bendrojo subsidijos ekvivalento per bet kurį trejų fiskalinių metų laikotarpį.

4. Nukrypstant nuo 73, 74, 76, 77 ir 78 straipsnių, tuose straipsniuose nustatytos paramos normos netaikomos apyvartinio kapitalo, kuris pats vienas sudaro išlaidas, finansavimui.

⁽¹⁴⁾ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1291/2013, kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“ (2014–2020 m.) ir panaikinamas Sprendimas Nr. 1982/2006/EB (OL L 347, 2013 12 20, p. 104).

⁽¹⁵⁾ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/783, kuriuo nustatoma Aplinkos ir klimato politikos programa (LIFE) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1293/2013 (OL L 172, 2021 5 17, p. 53).

▼B

5. Finansinės priemonės tinkamos finansuoti išlaidos yra visa tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų, išskyrus 115 straipsnio 5 dalyje nurodytą papildomą nacionalinį finansavimą, suma, sumokėta arba, garantijų atveju, atidėta garantijų sutartims pagal finansinę priemonę tinkamumo finansuoti laikotarpiu. Ta suma atitinka:

- a) mokėjimus galutiniams gavėjams paskolų ir investicijų į nuosavą kapitalą bei kvazinuosavą kapitalą atveju;
- b) atidėtus išteklius garantijų sutartims, dar nesumokėtus arba jau sulaukusius mokėjimo termino, siekiant apmokėti galimus nuostolius pagal garantiją, apskaičiuotus pagal dauginamąjį koeficientą, nustatytą atitinkamų pagrindinių išmokėtų naujų paskolų arba investicijų į galutinių gavėjų nuosavą kapitalą atžvilgiu;
- c) mokėjimus galutiniams gavėjams arba jų naudai, jei finansinės priemonės derinamos su kitu Sąjungos įnašu įgyvendinant vieną finansinės priemonės veiksmą pagal Reglamento (ES) 2021/1060 58 straipsnio 5 dalį;
- d) valdymo mokesčių mokėjimus ir valdymo išlaidų, kurias patyrė finansinę priemonę įgyvendinantys subjektai, kompensavimą.

Kai finansinė priemonė įgyvendinama per iš eilės einančius programavimo laikotarpius, parama gali būti teikiama galutiniams gavėjams arba jų naudai, įskaitant valdymo sąnaudas ir mokesčius, remiantis ankstesniu programavimo laikotarpiu sudarytais susitarimais, su sąlyga, kad tokia parama atitinka kito programavimo laikotarpio tinkamumo finansuoti taisykles. Tokiais atvejais išlaidų deklaracijose pateiktų išlaidų tinkamumas finansuoti nustatomas pagal atitinkamo programavimo laikotarpio taisykles.

Pirmos pastraipos b punkto tikslais, jei subjektas, kuriam taikomos garantijos, neišmokėjo planuotos naujų paskolų ir investicijų į nuosavą ar kvazinuosavą kapitalą sumos galutiniams gavėjams pagal dauginamąjį koeficientą, tinkamos finansuoti išlaidos proporcingai sumažinamos. Dauginamasis koeficientas gali būti peržiūrėtas, kai tai pateisinama dėl vėliau pasikeitusių rinkos sąlygų. Tokia peržiūra neturi atgalinio poveikio.

Šios dalies pirmos pastraipos d punkto tikslais valdymo mokesčiai grindžiami veiklos rezultatais. Jei kontroliuojantįjį fondą įgyvendinantys subjektai atrenkami tiesiogiai skiriant sutartį pagal Reglamento (ES) 2021/1060 59 straipsnio 3 dalį, tiems subjektams sumokėtų valdymo išlaidų ir mokesčių sumai, kuri gali būti deklaruota kaip tinkamos finansuoti išlaidos, taikoma riba, kuri yra ne didesnė nei 5 % visos tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų, galutiniams gavėjams išmokėtų kaip paskolos arba atidėtų garantijų sutartims, sumos ir ne didesnė nei 7 % visos tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų, išmokėtų galutiniams gavėjams investicijų į nuosavą ir kvazinuosavą kapitalą forma, sumos.

Jei specialųjį fondą įgyvendinantys subjektai atrenkami tiesiogiai skiriant sutartį pagal Reglamento (ES) 2021/1060 59 straipsnio 3 dalį, tiems subjektams sumokėtų valdymo išlaidų ir mokesčių sumai, kuri gali būti deklaruota kaip tinkamos finansuoti išlaidos, taikoma riba, kuri yra ne didesnė nei 7 % visos tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų, galutiniams gavėjams išmokėtų kaip paskolos arba atidėtų garantijų sutartims, sumos ir ne didesnė nei 15 % visos tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų, išmokėtų galutiniams gavėjams investicijų į nuosavą ar kvazinuosavą kapitalą forma, sumos.

▼B

Pirmos pastraipos d punkto tikslais, kai kontroliuojantįjį fondą arba specialiuosius fondus įgyvendinantys subjektai atrenkami konkurso būdu pagal taikytiną teisę, valdymo išlaidų ir mokesčių suma nustatoma finansavimo sutartyje ir turi atspindėti konkurso rezultatus.

Jei administravimo mokesčiai arba bet kuri jų dalis renkami iš galutinių gavėjų, jie nedeklaruojami kaip tinkamos finansuoti išlaidos.

*81 straipsnis***EŽŪFKP lėšų, skiriamų per „InvestEU“, naudojimas**

1. Valstybės narės 118 straipsnyje nurodytame pasiūlyme dėl BŽŪP strateginio plano arba 119 straipsnyje nurodytame prašyme dėl BŽŪP strateginio plano dalinio pakeitimo gali nurodyti sumą, neviršijančią 3 % pradinio viso EŽŪFKP asignavimo BŽŪP strateginiam planui, kuri turi būti įnešta į programą „InvestEU“ ir skirta per ES garantiją ir „InvestEU“ konsultacijų centrą. BŽŪP strateginiame plane nurodomas programos „InvestEU“ lėšų naudojimo pagrindimas ir jos indėlis įgyvendinant vieną ar daugiau konkrečių tikslų, nustatytų 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse ir atrinktų pagal BŽŪP strateginį planą.

Į „InvestEU“ įnešta suma įgyvendinama laikantis Reglamente (ES) 2021/523 nustatytų taisyklių.

2. Valstybės narės nustato bendrą kiekvienais metais įnešamą sumą. Jei prašoma iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą, tos sumos nurodomos tik dėl būsimų metų.

3. 1 dalyje nurodyta suma naudojama ES garantijos dalies atidėjimams valstybės narės skyriuje suformuoti ir „InvestEU“ konsultacijų centrui, sudarius Reglamento (ES) 2021/523 10 straipsnio 3 dalyje nurodytą susitarimą dėl įnašo. Sąjungos biudžetinius įsipareigojimus dėl kiekvieno susitarimo dėl įnašo 2023 m. sausio 1 d. – 2027 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu Komisija gali vykdyti metinėmis išmokomis.

4. Jei Reglamento (ES) 2021/523 10 straipsnio 2 dalyje nurodytas susitarimas dėl įnašo, susijęs su šio straipsnio 1 dalyje nurodyta BŽŪP strateginiame plane numatyta suma, nesudaromas per keturis mėnesius nuo Komisijos sprendimo, kuriuo tas BŽŪP strateginis planas patvirtinamas pagal šio reglamento 118 straipsnį, priėmimo dienos, BŽŪP strateginiame plane naudojama atitinkama suma, valstybei narei pateikus prašymą dėl dalinio pakeitimo pagal šio reglamento 119 straipsnį.

Susitarimas dėl įnašo, susijęs su šio straipsnio 1 dalyje nurodyta ir pagal šio reglamento 119 straipsnį pateiktame prašyme iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą skirta suma, sudaromas tuo pačiu metu, kai Komisija priima įgyvendinimo sprendimą, kuriuo patvirtinamas tas BŽŪP strateginio plano dalinis pakeitimas.

5. Jei susitarimas dėl garantijos, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/523 10 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje, nebuvo sudarytas per devynis mėnesius nuo susitarimo dėl įnašo patvirtinimo, susitarimas dėl įnašo nutraukiamas arba pratęsimas bendru sutarimu.

▼B

Jei valstybės narės dalyvavimas „InvestEU“ nutraukiamas, atitinkamos sumos, sumokėtos į bendrą atidėjinių fondą kaip atidėjiniai, susigrąžinamos kaip vidaus asignuotosios pajamos pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį, o valstybė narė pateikia prašymą dėl jos BŽŪP strateginio plano dalinio pakeitimo, kad būtų galima naudoti susigrąžintas sumas ir sumas, paskirtas būsimiems kalendoriniams metams pagal šio straipsnio 2 dalį.

Susitarimas dėl įnašo nutraukiamas arba iš dalies pakeičiamas tuo pačiu metu, kai Komisija priima įgyvendinimo sprendimą, kuriuo patvirtinamas atitinkamas BŽŪP strateginio plano dalinis pakeitimas, ir ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d.

6. Jei susitarimas dėl garantijos, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2021/523 10 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje, nebuvo tinkamai įgyvendintas per susitarime dėl įnašo sutartą, tačiau ne ilgesnį nei ketverių metų nuo susitarimo dėl garantijos pasirašymo laikotarpį, susitarimas dėl įnašo iš dalies pakeičiamas. Valstybė narė gali prašyti, kad sumos, skirtos įnašui į ES garantiją pagal šio straipsnio 1 dalį, ir susitarime dėl garantijos išsipareigos sumos, neapimančios pagrindinių paskolų, investicijų į nuosavą kapitalą ar kitų rizikingų priemonių, būtų traktuojamos pagal šio straipsnio 5 dalį.

7. Ištekliai, gauti iš sumų, skirtų įnašui į ES garantiją, arba tokioms sumoms priskiriami ištekliai pateikiami valstybei narei pagal Reglamento (ES) 2021/523 10 straipsnio 5 dalies a punktą ir naudojami paramai siekiant to paties tikslo arba šio straipsnio 1 dalyje nurodytų tikslų finansinių priemonių arba biudžeto garantijų forma.

8. Reglamento (ES) 2021/2116 34 straipsnyje numatytas automatinis išsipareigojimų panaikinimo laikotarpis, taikomas BŽŪP strateginiame plane pagal šio straipsnio 4, 5 ir 6 dalis pakartotinai panaudojamos sumoms, pradėdamas skaičiuoti nuo tų metų, kuriais buvo prisiimti atitinkami biudžetiniai išsipareigojimai.

*82 straipsnis***Išmokų skaičiavimo tinkamumas ir tikslumas**

Jei išmokos skiriamos remiantis papildomomis išlaidomis ir prarastomis pajamomis pagal 70, 71 ir 72 straipsnius, valstybės narės užtikrina, kad atitinkami skaičiavimai būtų tinkami bei tikslūs ir iš anksto nustatyti remiantis sąžiningu, teisingu ir patikrinamu skaičiavimo metodu. Tuo tikslu įstaigos, kurios yra funkciškai nepriklausomos nuo institucijų, atsakingų už BŽŪP strateginio plano įgyvendinimą, ir turinčios tinkamos ekspertinės patirties, atlieka skaičiavimus arba patvirtina skaičiavimų tinkamumą ir tikslumą.

*83 straipsnis***Dotacijų formos**

1. Nedarant poveikio 70, 71, 72 ir 75 straipsniams, pagal šį skyrių teikiamų dotacijų formos gali būti:

▼ B

- a) paramos gavėjo faktiškai patirtų tinkamų finansuoti išlaidų kompensavimas;
- b) vieneto įkainiai;
- c) fiksuotosios sumos;
- d) finansavimas taikant fiksuotąją normą.

2. 1 dalies b, c ir d punktuose nurodytų formų dotacijų sumos nustatomos vienu iš šių būdų:

- a) taikant sąžiningą, teisingą ir patikrinamą skaičiavimo metodą, pagrįstą:
  - i) statistiniais duomenimis, kita objektyvia informacija arba ekspertų vertinimu;
  - ii) patikrintais ankstesniais atskirų paramos gavėjų duomenimis, arba
  - iii) įprasta atskirų paramos gavėjų taikoma išlaidų apskaitos praktika;
- b) biudžeto projektais, kurie buvo parengti kiekvienu konkrečiu atveju atskirai ir kuriems *ex ante* pritarė veiksma atrenkanti įstaiga;
- c) vadovaujantis taisyklėmis dėl atitinkamų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų, taikytinų pagal Sąjungos politiką panašaus pobūdžio veiksmo atžvilgiu, taikymo;
- d) vadovaujantis taisyklėmis dėl atitinkamų vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir fiksuotųjų normų, taikytų pagal vien tik valstybės narės lėšomis finansuojamas dotacijų schemas panašaus pobūdžio veiksmo atžvilgiu, taikymo.

3. Valstybės narės paramos gavėjams, taikydamos sąlygas, gali teikti dotacijas, kurios yra visiškai arba iš dalies grąžintinos, kaip nurodyta dokumente, kuriame nustatomos paramos sąlygos, ir vadovaujantis šiomis sąlygomis:

- a) paramos gavėjas dotacijas grąžina pagal vadovujančiosios institucijos ir paramos gavėjo sutartas sąlygas;
- b) valstybės narės pakartotinai panaudoja paramos gavėjo grąžintus išteklius tuo pačiu konkrečiu BŽŪP strateginio plano tikslu ne vėliau kaip 2029 m. gruodžio 31 d. kaip dotacijas, taikydamos sąlygas, kaip finansinę priemonę arba kaip kitos formos paramą; grąžintos sumos ir informacija apie jų pakartotinį panaudojimą įtraukiamos į paskutinę metinę veiklos rezultatų ataskaitą;
- c) valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad ištekliai būtų laikomi atskirose sąskaitose arba pagal atitinkamus apskaitos kodus;
- d) bet kuriuo metu paramos gavėjų grąžinti Sąjungos ištekliai, kurie nebuvo pakartotinai panaudoti ne vėliau kaip iki 2029 m. gruodžio 31 d., pagal Reglamento (ES) 2021/2116 34 straipsnį grąžinami į Sąjungos biudžetą.

▼ B*84 straipsnis***Deleguotieji įgaliojimai patvirtinti papildomus reikalavimus, susijusius su kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių rūšimis**

Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas reikalavimais, papildančiais šiame skyriuje nustatytus reikalavimus dėl paramos skyrimo sąlygų, kai parama skiriama:

- a) 70 straipsnyje nurodytiems valdymo įsipareigojimams dėl genetinių išteklių ir gyvūnų gerovės;
- b) 77 straipsnyje nurodytoms kokybės sistemoms, kiek tai susiję su galutinio produkto specifiškumu, galimybe naudotis sistema, privalomų produkto specifikacijų tikrinimu, sistemos skaidrumu ir produktų atsekamumu, taip pat su valstybių narių vykdomu savanoriško sertifikavimo sistemų pripažinimu.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINĖS NUOSTATOS

*85 straipsnis***EŽŪGF ir EŽŪFKP išlaidos**

1. EŽŪGF finansuoja intervencinių priemonių rūšis, kurios susijusios su:

- a) 16 straipsnyje nustatytais tiesioginėmis išmokomis;
- b) III antraštinės dalies III skyriuje nustatytais intervencinėmis priemonėmis tam tikruose sektoriuose.

2. EŽŪFKP finansuoja III antraštinės dalies IV skyriuje nurodytų rūšių intervencines priemones ir 94 straipsnyje nurodytą valstybių narių iniciatyva teikiamą techninę paramą.

*86 straipsnis***Išlaidų tinkamumas finansuoti**

1. Išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti:

- a) EŽŪGF įnašo lėšomis nuo metų, einančių po metų, kuriais Komisija patvirtino BŽŪP strateginį planą, sausio 1 d.;
- b) EŽŪFKP įnašo lėšomis nuo BŽŪP strateginio plano pateikimo datos, bet ne anksčiau kaip nuo 2023 m. sausio 1 d.

2. Išlaidos, kurios tampa tinkamomis finansuoti iš dalies pakeitus BŽŪP strateginį planą, laikomos tinkamomis finansuoti EŽŪGF įnašo lėšomis po to, kai tą dalinį pakeitimą patvirtina Komisija, ir nuo atitinkamos valstybės narės pagal 119 straipsnio 8 dalį nustatytos dalinio pakeitimo įsigaliojimo dienos.

▼ B

3. Išlaidos, kurios tampa tinkamomis finansuoti iš dalies pakeitus BŽŪP strateginį planą, laikomos tinkamomis finansuoti EŽŪFKP įnašo lėšomis nuo prašymo dėl dalinio pakeitimo pateikimo Komisijai dienos arba nuo pranešimo apie 119 straipsnio 9 dalyje nurodytą pakeitimą dienos.

Nukrypstant nuo šios dalies pirmos pastraipos ir 4 dalies antros pastraipos, BŽŪP strateginiame plane gali būti numatyta, kad tais atvejais, kai dėl gaivalinių nelaimių, katastrofinių įvykių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar didelio ir staigaus valstybės narės arba regiono socialinių ir ekonominių sąlygų pokyčio yra taikomos neatidėliotinos priemonės, su BŽŪP strateginio plano daliniais pakeitimais susijusios EŽŪFKP lėšomis finansuotinos išlaidos tampa tinkamomis finansuoti nuo įvykių pradžios dienos.

4. Išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti EŽŪFKP įnašo lėšomis, jei paramos gavėjas jas patyrė ir už jas sumokėta ne vėliau kaip 2029 m. gruodžio 31 d. Be to, išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti EŽŪFKP įnašo lėšomis tik tuo atveju, jei mokėjimo agentūra faktiškai išmokėjo atitinkamos pagalbos lėšas iki 2029 m. gruodžio 31 d.

Valstybės narės nustato paramos gavėjo patirtų išlaidų tinkamumo finansuoti pradžios datą. Nustatoma pradžios data turi būti ne ankstesnė nei 2023 m. sausio 1 d.

Veiksmai nelaikomi atitinkančiais paramos skyrimo reikalavimus, jeigu iki paraiškos skirti paramą pateikimo vadovaujančiajai institucijai jie buvo fiziškai baigti arba visiškai įgyvendinti, neatsižvelgiant į tai, ar atlikti visi su jais susiję mokėjimai.

Tačiau veiksmai, kurie yra susiję su ankstyvąja medyno sodinukų priežiūra ir jaunų medynų priežiūra laikantis tvarios miškotvarkos principų ir kuriais siekiama vieno ar daugiau iš 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nustatytų konkrečių tikslų, kaip apibrėžta valstybės narės, gali būti laikomi atitinkančiais paramos skyrimo reikalavimus, net jei jie buvo fiziškai užbaigti prieš vadovaujančiajai institucijai pateikiant paramos paraišką.

5. Nepiniginiai įnašai ir nusidėvėjimo išlaidos gali būti laikomi atitinkančiais paramos EŽŪFKP lėšomis skyrimo reikalavimus, laikantis valstybių narių nustatytų sąlygų.

*87 straipsnis***Finansiniai asignavimai intervencinių priemonių rūšims tiesioginių išmokų forma**

1. Nedarant poveikio Reglamento (ES) 2021/2116 17 straipsniui, intervencinių priemonių rūšims tiesioginių išmokų forma mokėtina bendra suma, kuri pagal šio reglamento III antraštinės dalies II skyrių gali būti skirta valstybėje narėje kalendorinių metų atžvilgiu, turi neviršyti V priede nurodyto tos valstybės narės finansinio asignavimo.

Nedarant poveikio Reglamento (ES) 2021/2116 17 straipsniui, didžiausia suma, kuri valstybėje narėje gali būti skirta kalendoriniais metais pagal šio reglamento III antraštinės dalies II skyriaus 3 skirsnio 2 poskirsnį, prieš taikant šio reglamento 17 straipsnį, turi neviršyti VIII priede nustatyto tos valstybės narės finansinio asignavimo.

▼B

96, 97 ir 98 straipsnių tikslais V priede nustatytas valstybės narės finansinis asignavimas, atskaičius VIII priede nurodytas sumas ir neperkėlus lėšų pagal 17 straipsnį, yra nustatomas IX priede.

2. Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami V ir IX prieduose nustatyti valstybių narių asignavimai, siekiant atsižvelgti į pokyčius, susijusius su bendra didžiausia tiesioginių išmokų suma, kuri gali būti skirta, įskaitant 17 ir 103 straipsniuose nurodytus perkėlimus, 88 straipsnio 5 dalyje nurodytus finansinių asignavimų perkėlimus ir 88 straipsnio 6 dalyje nurodytus atskaitymus, reikalingus įvairių rūšių intervencinėms priemonėms finansuoti kituose sektoriuose.

Tačiau pritaikant IX priedą neatsižvelgiama į lėšų perkėlimus pagal 17 straipsnį.

3. 101 straipsnyje nurodytų preliminarių finansinių asignavimų kiekvienai intervencinei priemonei suma 16 straipsnyje nustatytų rūšių intervencinėms priemonėms tiesioginių išmokų forma, skirtina valstybėje narėje tam tikrais kalendoriniais metais, V priede nustatytą tos valstybės narės asignavimą gali viršyti numatoma išmokų sumažinimo pagal BŽŪP strateginį planą suma laikantis 112 straipsnio 3 dalies a punkto antros pastraipos.

*88 straipsnis***Finansiniai asignavimai tam tikrų rūšių intervencinėms priemonėms tam tikruose sektoriuose**

1. Sąjungos finansinė parama vyno sektoriuje taikomoms intervencinių priemonių rūšims valstybėms narėms skiriama VII priede nustatyta tvarka.

2. Sąjungos finansinė parama bitininkystės sektoriuje taikomoms intervencinių priemonių rūšims valstybėms narėms skiriama X priede nustatyta tvarka.

3. Vokietijai skiriama Sąjungos finansinė parama apynių sektoriuje taikomoms intervencinių priemonių rūšims yra 2 188 000 EUR už finansinius metus.

4. Sąjungos finansinė parama alyvuogių aliejaus ir valgomųjų alyvuogių sektoriuje taikomoms intervencinių priemonių rūšims už finansinius metus paskirstoma taip:

- a) 10 666 000 EUR Graikijai;
- b) 554 000 EUR Prancūzijai, ir
- c) 34 590 000 EUR Italijai.

5. Atitinkamos valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose gali nuspręsti perkelti visus 3 ir 4 dalyse nurodytus finansinius asignavimus į savo asignavimus tiesioginėms išmokoms. Tas sprendimas negali būti peržiūrimas.

Valstybių narių finansiniai asignavimai, perkelti į asignavimus tiesioginėms išmokoms, negali būti naudojami 3 ir 4 dalyse nurodytų rūšių intervencinėms priemonėms.

▼ B

6. Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose gali nuspręsti iki 3 % V priede numatytų savo asignavimų tiesioginėms išmokoms, atskaičius, kai aktualu, VIII priede nustatytus asignavimus medvilnei, panaudoti III antraštinės dalies III skyriaus 7 skirsnyje nurodytų rūšių intervencinėms priemonėms kituose sektoriuose.

Valstybės narės gali nuspręsti padidinti pirmoje pastraipoje nurodytą procentinę dalį iki 5 %. Tokiu atveju tą padidinimą atitinkanti suma atskaitoma iš 96 straipsnio 1, 2 arba 5 dalyje nustatytos didžiausios sumos ir nebegali būti naudojama asignavimams, skiriamams III antraštinės dalies II skyriaus 3 skirsnio 1 poskirsnyje nurodytų rūšių intervencinėms priemonėms susietosios pajamų paramos forma.

Suma, atitinkanti šios dalies pirmoje ir antroje pastraipose nurodytą valstybių narių asignavimų tiesioginėms išmokoms procentinę dalį ir tam tikrais finansiniais metais panaudota kituose sektoriuose taikomoms intervencinių priemonių rūšims, laikoma valstybių narių asignavimais finansiniams metams, skirtais kituose sektoriuose taikomoms intervencinių priemonių rūšims.

7. 2025 m. valstybės narės gali peržiūrėti 6 dalyje nurodytus savo sprendimus, teikdamos prašymą dėl savo BŽŪP strateginių planų dalinio pakeitimo pagal 119 straipsnį.

8. Patvirtintame BŽŪP strateginiame plane nurodytos sumos, gautos taikant 6 ir 7 dalis, atitinkamoje valstybėje narėje yra privalomos.

*89 straipsnis***Finansiniai asignavimai kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių rūšims**

1. Bendra Sąjungos paramos šiame reglamente numatytoms kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių rūšims suma laikotarpiu nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d. yra 60 544 439 600 EUR einamosiomis kainomis pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą, nustatytą Reglamente (ES, Euratomas) 2020/2093.

2. 0,25 % 1 dalyje nurodytų išteklių skiriama Komisijos iniciatyva teikiamos techninės paramos veiklai, nurodytai Reglamento (ES) 2021/2116 7 straipsnyje, įskaitant šio reglamento 126 straipsnio 2 dalyje nurodytą Europos BŽŪP tinklą ir šio reglamento 127 straipsnyje nurodytą EIP, finansuoti. Ta veikla gali būti susijusi su ankstesniais programavimo laikotarpiais ir vėlesniais BŽŪP strateginio plano laikotarpiais.

3. 1 dalyje nurodytų sumų metinis paskirstymas pagal valstybes nares, atskaičius 2 dalyje nurodytą sumą, nustatytas XI priede.

4. Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas XI priedas, siekiant peržiūrėti metinį paskirstymą pagal valstybes nares, kad būtų atsižvelgta į atitinkamus pokyčius, įskaitant 17 ir 103 straipsniuose nurodytus perkėlimus, atlikti techniniai koregavimai nekeičiant bendrų asignavimų arba atsižvelgta į visus kitus pokyčius, numatytus teisėkūros procedūra priimtame akte po šio reglamento priėmimo.

▼B*90 straipsnis***EŽŪFKP įnašas**

Komisijos įgyvendinimo sprendimu, kuriuo pagal 118 straipsnio 6 dalį patvirtinamas BŽŪP strateginis planas, nustatomas didžiausias tam planui finansuoti skirtas EŽŪFKP įnašas. EŽŪFKP įnašas apskaičiuojamas remiantis tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų suma, atėmus 115 straipsnio 5 dalyje nurodytą papildomą nacionalinį finansavimą.

*91 straipsnis***EŽŪFKP įnašo normos**

1. BŽŪP strateginiuose planuose regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu nustatoma bendra EŽŪFKP įnašo norma, taikoma visoms intervencinėms priemonėms.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, didžiausia EŽŪFKP įnašo norma turi būti:
  - a) 85 % tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų mažiau išsivysčiusiuose regionuose;
  - b) 80 % tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų atokiausiuose regionuose ir mažosiose Egėjo jūros salose;
  - c) 60 % tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų pertvarkos regionuose, kaip tai suprantama Reglamento (ES) 2021/1060 108 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b punkte;
  - d) 43 % tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų kituose regionuose.
3. Nukrypstant nuo 1 ir 2 dalių, didžiausia EŽŪFKP įnašo norma, jei BŽŪP strateginiame plane pagal 2 dalį nustatyta norma yra mažesnė, yra:
  - a) 65 % tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų, skirtų išmokoms už gamtines ar kitokias specifines su vietove susijusias kliūtis pagal 71 straipsnį;
  - b) 80 % tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų, skirtų išmokoms pagal 70 straipsnį, išmokoms pagal 72 straipsnį, paramai 73 straipsnyje nurodytoms negamybinėms investicijoms, paramai EIP veiklos grupių vykdomiems projektams pagal 77 straipsnio 1 dalies a punktą ir LEADER iniciatyvai pagal 77 straipsnio 1 dalies b punktą;
  - c) 100 % tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų, skirtų veiksams, finansuojamiems iš lėšų, perkeltų į EŽŪFKP pagal 17 ir 103 straipsnius.
4. Mažiausia EŽŪFKP įnašo norma yra 20 % tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų.
5. 2, 3 ir 4 dalyse nurodytos tinkamos finansuoti viešosios išlaidos neapima 115 straipsnio 5 dalyje nurodyto papildomo nacionalinio finansavimo.

92 straipsnis

Mažiausi finansiniai asignavimai LEADER iniciatyvai

1. Bent 5 % BŽŪP strateginiam planui skirto bendro EŽŪFKP įnašo, nurodyto XI priede, rezervuojama LEADER iniciatyvai.

2. Visą BŽŪP strateginio plano laikotarpį visos EŽŪFKP išlaidos kaimo plėtrai, išskyrus išlaidas LEADER iniciatyvai, kaip nustatyta finansiniame plane pagal 112 straipsnio 2 dalies a punktą, turi neviršyti 95 % viso BŽŪP strateginiam planui skirto EŽŪFKP įnašo, kaip išdėstyta XI priede. Ta finansinė viršutinė riba, kai Komisija ją patvirtina pagal 118 arba 119 straipsnį, turi būti laikoma Sąjungos teisėje nustatyta finansine viršutine riba.

93 straipsnis

Mažiausi finansiniai asignavimai intervencinėms priemonėms, skirtoms su aplinka ir klimatu susijusiems konkrečioms tikslams

1. Bent 35 % BŽŪP strateginiam planui skirto bendro EŽŪFKP įnašo, nurodyto XI priede, rezervuojama intervencinėms priemonėms, kuriomis siekiama 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose bei, dėl gyvūnų gerovės, 6 straipsnio 1 dalies i punkte nustatytų konkrečių tikslų.

2. Siekiamos nustatyti, kiek ir kokių sričių išlaidų įskaitoma į 1 dalyje nustatytą procentinę dalį, valstybės narės įtraukia išlaidas šioms intervencinėms priemonėms:

- a) 70 straipsnyje nurodyti valdymo įsipareigojimai valdymo –100 % išlaidų;
- b) 71 straipsnyje nurodytos gamtinės ar kitokios specifinės su vietove susijusios kliūtys – 50 % išlaidų;
- c) 72 straipsnyje nurodytos nepalankios specifinės su vietove susijusios sąlygos – 100 % išlaidų;
- d) investicijos pagal 73 ir 74 straipsnius, susijusios su vienu ar daugiau iš 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose bei, dėl gyvūnų gerovės, 6 straipsnio 1 dalies i punkte nustatytų konkrečių tikslų – 100 % išlaidų.

3. Visą BŽŪP strateginio plano galiojimo laikotarpį bendros EŽŪFKP išlaidos kaimo plėtrai, išskyrus išlaidas šio straipsnio 2 dalyje nurodytoms intervencinėms priemonėms, kaip nustatyta finansiniame plane pagal 112 straipsnio 2 dalies a punktą, turi neviršyti 65 % viso BŽŪP strateginiam planui skirto EŽŪFKP įnašo, kaip nustatyta XI priede. Ta finansinė viršutinė riba, kai ją patvirtina Komisija pagal 118 arba 119 straipsnį, turi būti laikoma Sąjungos teisėje nustatyta finansine viršutine riba.

4. Šis straipsnis netaikomas išlaidoms atokiausiems regionams.

*94 straipsnis***Didžiausi finansiniai asignavimai techninei paramai**

1. Ne daugiau kaip 4 % BŽŪP strateginiam planui skirto bendro EŽŪFKP įnašo, kaip nustatyta XI priede, gali būti naudojama valstybių narių iniciatyva teikiamos techninės paramos veiksams, nurodytiems 125 straipsnyje, finansuoti.

EŽŪFKP įnašas gali būti padidintas iki 6 % BŽŪP strateginių planų, kuriuose kaimo plėtrai skirta bendra Sąjungos paramos suma yra ne didesnė nei 1,1 mlrd. EUR, atveju.

2. Techninė parama atlyginama kaip finansavimas taikant fiksuotąją normą pagal Finansinio reglamento 125 straipsnio 1 dalies e punktą, laikantis tarpinių išmokų mokėjimo tvarkos pagal Reglamento (ES) 2021/2116 32 straipsnį. Ta fiksuotoji norma laikoma BŽŪP strateginiame plane nustatyta techninei paramai skirta visos deklaruotų išlaidų sumos procentine dalimi.

*95 straipsnis***Mažiausi finansiniai asignavimai jaunesiems ūkininkams remti**

1. Kiekvienai valstybei narei rezervuojama XII priede nurodyta mažiausia suma, skirta prisidėti prie 6 straipsnio 1 dalies g punkte nustatyto konkretaus tikslo siekimo. Remiantis stiprybėmis, silpnybėmis, galimybėmis ir grėsmėmis pagrįsta padėties analize (SSGG analizė) bei poreikių, į kuriuos būtina atsižvelgti, nustatymu, ta suma naudojama vienai ar abiem iš šių rūšių intervencinių priemonių:

- a) 30 straipsnyje nustatytai papildomai pajamų paramai jaunesiems ūkininkams;
- b) jaunųjų ūkininkų įsikūrimui, kaip nurodyta 75 straipsnio 2 dalies a punkte.

2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų rūšių intervencinių priemonių, valstybės narės gali naudoti toje dalyje nurodytą mažiausią sumą investicijų intervencinėms priemonėms jaunesiems ūkininkams, nurodytoms 73 straipsnyje, su sąlyga, kad bus taikoma aukštesnė paramos norma pagal 73 straipsnio 4 dalies antros pastraipos a punkto ii papunktį. Kai naudojamosi ta galimybe, į mažiausią sumą, kuri turi būti rezervuota, įskaičiuojama ne daugiau kaip 50 % išlaidų pirmame sakinyje nurodytoms investicijoms.

3. Kiekvienais kalendoriniais metais bendros išlaidos intervencinių priemonių rūšims tiesioginių išmokų forma, išskyrus 30 straipsnyje nustatytą papildomą pajamų paramą jaunesiems ūkininkams, turi neviršyti V priede nustatyto finansinio asignavimo tiesioginėms išmokoms atitinkamiems kalendoriniams metams, atėmus XII priede nurodytą dalį, rezervuotą papildomai pajamų paramai jaunesiems ūkininkams atitinkamiems kalendoriniams metams, kaip nustatė valstybės narės savo finansiniuose planuose pagal 112 straipsnio 2 dalies a punktą ir patvirtino Komisija pagal 118 arba 119 straipsnį. Ta finansinė viršutinė riba turi būti laikoma Sąjungos teisėje nustatyta finansine viršutine riba.

▼B

4. Visą BŽŪP strateginio plano galiojimo laikotarpį visos EŽŪFKP išlaidos kaimo plėtrai, išskyrus išlaidas 75 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytam jaunųjų ūkininkų įsikūrimui, turi neviršyti bendro EŽŪFKP įnašo į BŽŪP strateginį planą, kaip nustatyta XI priede, atėmus XII priede nurodytą dalį, rezervuotą 75 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytam jaunųjų ūkininkų įsikūrimui, visam BŽŪP strateginio plano laikotarpiui, kaip nustatė valstybės narės savo finansiniuose planuose pagal 112 straipsnio 2 dalies a punktą ir patvirtino Komisija pagal 118 arba 119 straipsnį. Ta finansinė viršutinė riba turi būti laikoma Sąjungos teisėje nustatyta finansine viršutine riba.

5. Jeigu valstybė narė nusprendžia pasinaudoti šio straipsnio 2 dalyje numatyta galimybe, išlaidų dalis investicijų intervencinėms priemonėms jauniems ūkininkams, kurioms taikoma aukštesnė paramos norma pagal 73 straipsnio 4 dalies antros pastraipos a punkto ii papunktį, neviršijant 50 %, kaip nustatė ta valstybė narė savo finansiniame plane pagal 112 straipsnio 2 dalies a punktą ir patvirtino Komisija pagal 118 arba 119 straipsnį, apskaičiuojama siekiant nustatyti šio straipsnio 4 dalyje nurodytą finansinę viršutinę ribą.

*96 straipsnis***Didžiausi finansiniai asignavimai susietajai pajamų paramai**

1. Preliminarūs finansiniai asignavimai, skirti susietosios pajamų paramos intervencinėms priemonėms, nurodytoms III antraštinės dalies II skyriaus 3 skirsnio 1 poskirsnyje, turi neviršyti 13 % IX priede nustatytų sumų.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, valstybės narės, kurios pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 53 straipsnio 4 dalį savanoriškai susietajai paramai panaudojo daugiau kaip 13 % savo metinės nacionalinės viršutinės ribos, nustatytos to reglamento II priede, gali nuspręsti susietajai pajamų paramai panaudoti daugiau kaip 13 % šio reglamento IX priede nustatytos sumos. Gautas procentinis dydis turi neviršyti procentinio dydžio, kurį Komisija patvirtino savanoriškai susietajai paramai už 2018 prašymų teikimo metus.

3. 1 dalyje nurodytas procentinis dydis gali būti padidintas ne daugiau kaip 2 procentiniais punktais, jei suma, atitinkanti procentinį dydį, viršijantį 13 %, skiriama paramai baltyminiams augalams pagal III antraštinės dalies II skyriaus 3 skirsnio 1 poskirsnį.

4. Patvirtintame BŽŪP strateginiame plane nurodyta suma, gauta taikant 1, 2 ir 3 dalis, negali būti viršyta.

5. Nukrypstant nuo 1 ir 2 dalių, valstybės narės gali nuspręsti susietosios pajamų paramos finansavimui panaudoti ne daugiau kaip 3 mln. EUR per metus.

6. Nedarant poveikio Reglamento (ES) 2021/2116 17 straipsniui, didžiausia suma, kuri valstybėje narėje gali būti skirta kalendoriniams metams pagal šio reglamento III antraštinės dalies II skyriaus 3 skirsnio 1 poskirsnį, prieš taikant šio reglamento 17 straipsnį, turi neviršyti pagal šį straipsnį BŽŪP strateginiame plane nustatytų sumų.

*97 straipsnis***Mažiausi finansiniai asignavimai pagal ekologines sistemas**

1. Bent 25 % IX priede nustatytų asignavimų rezervuojama kiekvieniems kalendoriniams metams 2023–2027 m. laikotarpiu III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnio 4 poskirsnyje nurodytoms ekologinėms sistemoms.

2. Jeigu bendro EŽŪFKP įnašo suma, kurią valstybė narė yra rezervavusi 70, 72, 73 ir 74 straipsniuose numatytoms intervencinėms priemonėms, tiek kiek tomis intervencinėmis priemonėmis siekiama 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose bei, dėl gyvūnų gerovės, tos dalies i punkte nustatytų konkrečių tikslų, viršija 30 % viso EŽŪFKP įnašo, nustatyto XI priede dėl BŽŪP strateginio plano laikotarpio, valstybės narės gali sumažinti pagal šio straipsnio 1 dalį rezervuojamas sumas. Bendras sumažinimas negali būti didesnis nei suma, kuria viršijama pirmame sakinyje nurodyta procentinė dalis.

3. Dėl 2 dalyje nurodyto sumažinimo metinė suma, rezervuotina ekologinėms sistemoms BŽŪP strateginio plano laikotarpiui pagal 1 dalį, negali sumažėti daugiau kaip 50 %.

4. Nukrypstant nuo 3 dalies, valstybės narės gali sumažinti metinę sumą, kuri turi būti rezervuojama pagal 1 dalį, ne daugiau kaip 75 % tuo atveju, jeigu bendra suma, numatyta intervencinėms priemonėms pagal 70 straipsnį BŽŪP strateginio plano laikotarpiui sudaro daugiau kaip 150 % sumų, kurios turi būti rezervuojamos pagal šio straipsnio 1 dalį prieš taikant 2 dalį, sumos.

5. 2023 ir 2024 kalendoriniais metais valstybės narės gali pagal 101 straipsnio 3 dalį panaudoti sumą, rezervuotą pagal šį straipsnį ekologinėms sistemoms, finansuoti tais metais kitas III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnyje nurodytas intervencines priemones, su sąlyga, kad išnaudotos visos galimybės tas lėšas panaudoti ekologinėms sistemoms:

a) ne didesnę nei viršutinę ribą, atitinkanti 5 % sumų, nustatytų IX priede atitinkamiems kalendoriniams metams;

b) viršijant viršutinę ribą, atitinkančią 5 % sumų, nustatytų IX priede atitinkamiems kalendoriniams metams, su sąlyga, kad laikomasi 6 dalyje nustatytų sąlygų.

6. Taikydamos 5 dalies b punktą, valstybės narės iš dalies pakeičia savo BŽŪP strateginius planus pagal 119 straipsnį, siekiant:

a) padidinti sumas, rezervuotas pagal šį straipsnį ekologinėms sistemoms, likusiems BŽŪP strateginio plano laikotarpio metams tokia suma, kuri lygi bent sumai, naudojamai finansuoti kitas III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnyje nurodytas intervencines priemones pagal šio straipsnio 5 dalies b punktą, arba

▼ **B**

b) padidinti sumas, rezervuotas 70, 72, 73 ir 74 straipsniuose numatytoms intervencinėms priemonėms, tiek kiek tomis intervencinėmis priemonėmis siekiama 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose bei, dėl gyvūnų gerovės, tos dalies i punkte nustatytų konkrečių tikslų, tokia suma, kuri lygi bent sumai, naudojamai finansuoti kitas III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnyje nurodytas intervencines priemones pagal šio straipsnio 5 dalies b punktą. Papildomos sumos, rezervuotos 70, 72, 73 ir 74 straipsniuose numatytoms intervencinėms priemonėms pagal šią dalį, neįskaičiuojamos, jei valstybė narė pasinaudoja šio straipsnio 2 dalyje nurodyta galimybe.

7. Jeigu valstybė narė, taikydama 5 dalies a punktą, visam 2023 ir 2024 m. laikotarpiui panaudoja sumą, viršijančią 2,5 % IX priede nustatytų asignavimų sumos 2023 ir 2024 m., finansuoti kitas III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnyje nurodytas intervencines priemones, ji kompensuoja sumas, kurios viršija 2,5 % IX priede nustatytų asignavimų sumos 2023 ir 2024 m. ir kurios panaudotos tais metais finansuoti kitas III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnyje nurodytas intervencines priemones, iš dalies pakeisdama savo BŽŪP strateginį planą pagal 119 straipsnį siekiant:

a) padidinti sumas, rezervuotas pagal šį straipsnį ekologinėms sistemoms, likusiems BŽŪP strateginio plano laikotarpio metams tokia suma, kuri lygi bent sumai, viršijančiai 2,5 % IX priede nustatytų asignavimų sumos 2023 ir 2024 m., arba

b) padidinti sumas, rezervuotas 70, 72, 73 ir 74 straipsniuose numatytoms intervencinėms priemonėms, tiek kiek tomis intervencinėmis priemonėmis siekiama 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose bei, dėl gyvūnų gerovės, tos dalies i punkte nustatytų konkrečių tikslų, tokia suma, kuri lygi bent sumai, viršijančiai 2,5 % IX priede nustatytų asignavimų sumos 2023 ir 2024 m. Papildomos sumos, rezervuojamos 70, 72, 73 ir 74 straipsniuose numatytoms intervencinėms priemonėms pagal šią dalį, neįskaičiuojamos, jei valstybė narė pasinaudoja šio straipsnio 2 dalyje nurodyta galimybe.

8. 2025 ir 2026 kalendoriniais metais valstybės narės gali pagal 101 straipsnio 3 dalį panaudoti sumą, ne didesnę nei viršutinė riba, atitinkanti 2 % sumų, nustatytų IX priede atitinkamiems kalendoriniams metams, ir rezervuotą pagal šį straipsnį ekologinėms sistemoms, finansuoti tais pačiais metais kitas III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnyje nurodytas intervencines priemones, su sąlyga, kad išnaudotos visos galimybės tas lėšas panaudoti ekologinėms sistemoms ir laikomasi 9 dalyje nustatytų sąlygų.

9. Taikydamos 8 dalį valstybės narės iš dalies pakeičia savo BŽŪP strateginius planus pagal 119 straipsnį, siekiant:

a) padidinti sumas, rezervuotas pagal šį straipsnį ekologinėms sistemoms, likusiems BŽŪP strateginio plano laikotarpio metams tokia suma, kuri lygi bent sumai, naudojamai finansuoti kitas III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnyje nurodytas intervencines priemones pagal 8 dalį, arba

▼B

- b) padidinti sumas, rezervuotas 70, 72, 73 ir 74 straipsniuose numatytoms intervencinėms priemonėms, tiek kiek tomis intervencinėmis priemonėmis siekiama 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose bei, dėl gyvūnų gerovės, tos dalies i punkte nustatytų konkrečių tikslų, tokia suma, kuri lygi bent sumai, naudojamai finansuoti kitas III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnyje nurodytas intervencines priemones pagal šio straipsnio 8 dalį. Papildomos sumos, rezervuojamos 70, 72, 73 ir 74 straipsniuose numatytoms intervencinėms priemonėms pagal šią dalį, neįskaičiuojamos, jei valstybė narė pasinaudoja šio straipsnio 2 dalyje nurodyta galimybe.

10. Kiekvienais kalendoriniais metais nuo 2025 kalendorinių metų bendros išlaidos intervencinių priemonių rūšims tiesioginių išmokų forma, išskyrus ekologines sistemas, turi neviršyti V priede nustatyto finansinio asignavimo tiesioginėms išmokoms atitinkamiems kalendoriniams metams, atėmus sumą, kuri atitinka 23 % IX priede nustatytos sumos, rezervuotos ekologinėms sistemoms pagal šią dalį 2025 ir 2026 kalendoriniams metams, ir kuri atitinka 25 % IX priede nustatytos sumos, rezervuotos ekologinėms sistemoms pagal šią dalį 2027 kalendoriniams metams, kai aktualu, pakoreguotą suma, gauta taikant šio straipsnio 2, 3, 4, 6, 7 ir 9 dalis, ir kaip nustatė valstybės narės savo finansiniuose planuose pagal 112 straipsnio 2 dalies a punktą bei patvirtino Komisija pagal 118 arba 119 straipsnį. Ta finansinė viršutinė riba laikoma Sąjungos teisėje nustatyta finansine viršutine riba.

11. Jei valstybės narės taiko šio straipsnio 2, 3, 4, 6, 7 ir 9 dalis, visą BŽŪP strateginio plano laikotarpį visos EŽŪFKP lėšos kaimo plėtrai, išskyrus sumas, rezervuotas 70, 72, 73 ir 74 straipsniuose numatytoms intervencinėms priemonėms, tiek kiek tomis intervencinėmis priemonėmis siekiama 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose bei, dėl gyvūnų gerovės, tos dalies i punkte nustatytų konkrečių tikslų, turi neviršyti bendro EŽŪFKP įnašo kaimo plėtrai visą BŽŪP strateginio plano laikotarpį, kaip nustatyta XI priede, atėmus sumas, rezervuotas 70, 72, 73 ir 74 straipsniuose numatytoms intervencinėms priemonėms, tiek kiek tomis intervencinėmis priemonėmis siekiama 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose bei, dėl gyvūnų gerovės, tos dalies i punkte nustatytų konkrečių tikslų, taikant šio straipsnio 2, 6, 7 ir 9 dalis, kaip nustatė valstybės narės savo finansiniuose planuose pagal 112 straipsnio 2 dalies a punktą ir patvirtino Komisija pagal 118 arba 119 straipsnį. Ta finansinė viršutinė riba laikoma Sąjungos teisėje nustatyta finansine viršutine riba.

*98 straipsnis***Mažiausi finansiniai asignavimai perskirstomajai pajamų paramai**

1. Bent 10 % IX priede nustatytų asignavimų kasmet rezervuojama 29 straipsnyje nurodytai perskirstomajai pajamų paramai.

▼B

2. Kiekvienais kalendoriniais metais bendros išlaidos tiesioginių išmokų forma intervencinių priemonių rūšims, išskyrus perskirstomąją pajamų paramą, turi neviršyti finansinio asignavimo tiesioginėms išmokoms atitinkamiems kalendoriniams metams, kaip nustatyta V priede, atėmus sumą, kuri atitinka 10 % finansinių asignavimų tiesioginėms išmokoms atitinkamiems kalendoriniams metams, kaip nustatyta IX priede, pakoreguotą, kai aktualu, taikant 29 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, kaip nustatė valstybės narės savo finansiniuose planuose pagal 112 straipsnio 2 dalies a punktą ir patvirtino Komisija pagal 118 arba 119 straipsnį. Ta finansinė viršutinė riba laikoma Sąjungos teisėje nustatyta finansine viršutine riba.

*99 straipsnis***Savanoriškas įnašas iš EŽŪFKP asignavimo veiksams pagal LIFE ir Erasmus+**

Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose gali nuspręsti panaudoti tam tikrą dalį EŽŪFKP asignavimo paramai pritraukti ir plačiau taikyti integruotuosius strateginius gamtos projektus, kurie naudingi ūkininkų bendruomenėms, kaip numatyta Reglamente (ES) 2021/783, taip pat veiksams, susijusiems su tarpvalstybiniu žemės ūkio ir kaimo plėtros srityje dirbančių asmenų judumu mokymosi tikslais pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/817⁽¹⁶⁾, finansuoti, daugiausia dėmesio skiriant jaunesiems ūkininkams ir moterims kaimo vietovėse.

*100 straipsnis***Klimatui skirtų išlaidų stebėjimas**

1. Remdamasi valstybių narių pateikta informacija Komisija, naudodama paprastą bendrą metodiką, įvertina, kaip politika prisidedama prie klimato kaitos tikslų siekimo.

2. Prisidėjimas prie tikslinio išlaidų rodiklio siekimo vertinamas taikant specialiuosius korekcinis koeficientus, kurie diferencijuojami pagal tai, ar parama reikšmingai ar vidutiniškai prisidedama prie klimato kaita tikslų siekimo. Tie korekciniai koeficientai yra:

- a) 40 % – išlaidoms, susijusioms su bazine pajamų parama ir papildoma pajamų parama, kaip nurodyta III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnio 2 ir 3 poskirsiuose;
- b) 100 % – išlaidoms, susijusioms su ekologinėmis sistemomis, nurodytomis III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnio 4 poskirsnyje;

⁽¹⁶⁾ 2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/817, kuriuo nustatoma Sąjungos švietimo bei mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1288/2013 (OL L 189, 2021 5 28, p. 1).

▼B

- c) 100 % – išlaidoms, susijusioms su 93 straipsnio 1 dalyje nurodytomis intervencinėmis priemonėmis, išskyrus šios dalies d punkte nurodytas priemones;
- d) 40 % – išlaidoms, susijusioms su 71 straipsnyje nurodytomis gamtinėmis ar kitokiomis specifinėmis su vietove susijusiomis kliūtims.

3. Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai po 2025 m. gruodžio 31 d. priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiama šio straipsnio 2 dalis siekiant pakeisti toje dalyje nurodytus korekcinius koeficientus, kai toks pakeitimas yra reikalingas siekiant tiksliau stebėti su aplinkos ir klimato tikslais susijusias išlaidas.

*101 straipsnis***Preliminarūs finansiniai asignavimai**

1. Savo BŽŪP strateginiuose planuose valstybės narės nustato kiekvienai intervencinei priemonei skirtą preliminarų finansinį asignavimą kiekvieniems metams. Šis preliminarus finansinis asignavimas turi atspindėti numatomą išmokų pagal BŽŪP strateginį planą, skirtų intervencinėms priemonėms atitinkamais finansiniais metais, dydį, išskyrus numatomas išmokas remiantis 115 straipsnio 5 dalyje nurodytu papildomu nacionaliniu finansavimu.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, intervencinių priemonių rūšių 42 straipsnio a, d, e ir f punktuose nurodytuose sektoriuose atveju valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose nustato preliminarų finansinį asignavimą kiekvienam sektoriui ir kiekvieniems metams, atspindintį numatomą išmokų intervencinėms priemonėms dydį tame sektoriuje kiekvienais finansiniais metais, išskyrus numatomas išmokas teikiant 53 straipsnyje nurodytą nacionalinę finansinę paramą.

3. Dėl valstybių narių pagal 1 ir 2 dalis nustatytų preliminarų finansinių asignavimų neužkertamas kelias toms valstybėms narėms lėšas iš tų preliminarų finansinių asignavimų naudoti kaip lėšas kitoms intervencinėms priemonėms, iš dalies nepakeitus jų BŽŪP strateginių planų pagal 119 straipsnį, su sąlyga, kad laikomasi šio reglamento, visų pirma jo 87, 88, 89, 90, 92–98 ir 102 straipsnių, ir Reglamento (ES) 2021/2116, visų pirma jo 32 straipsnio 6 dalies b punkto, taip pat šių sąlygų:

- a) finansiniai asignavimai intervencinėms priemonėms tiesioginių išmokų forma naudojami kitoms intervencinėms priemonėms tiesioginių išmokų forma;
- b) finansiniai asignavimai kaimo plėtrai skirtoms intervencinėms priemonėms naudojami kitoms intervencinėms priemonėms kaimo plėtrai;
- c) finansiniai asignavimai intervencinėms priemonėms bitininkystės sektoriuje ir vyno sektoriuje naudojami tik kitoms intervencinėms priemonėms tame pačiame sektoriuje;
- d) finansiniai asignavimai intervencinėms priemonėms 42 straipsnio f punkte nurodytuose kituose sektoriuose naudojami intervencinėms priemonėms ne tuose pačiuose tame punkte nurodytuose sektoriuose, nustatytoms BŽŪP strateginiame plane, ir toks naudojimas nedaro poveikio patvirtintoms veiksmų programoms.

▼B

Pirmos pastraipos a punkto tikslu valstybės narės, nusprendusios teikti bazinę pajamų paramą remiantis teisėmis į išmokas pagal 23 straipsnį, gali linijiniu būdu padidinti arba sumažinti mokėtinas sumas remiantis kalendoriniais metais aktyvuotų teisių verte, laikantis mažiausios ir didžiausios planuojamos vieneto sumos ribų, nustatytų intervencinėms priemonėms pagal bazinę pajamų paramą pagal 102 straipsnio 2 dalį.

*102 straipsnis***Planuojamos vieneto sumos ir planuojami gauti produktai**

1. Valstybės narės kiekvienai į jų BŽŪP strateginius planus įtrauktai intervencinei priemonei nustato vieną ar daugiau planuojamų vieneto sumų. Planuojama vieneto suma gali būti pastovioji arba vidutinė, kaip nustatyta valstybių narių. Planuojama pastovioji vieneto suma yra vertė, kurią yra numatoma sumokėti už kiekvieną susijusį produktą. Planuojama vidutinė vieneto suma yra vidutinė skirtingų vieneto sumų, kurias numatoma sumokėti už susijusius produktus, vertė.

Intervencinių priemonių, kurioms taikoma Reglamento (ES) 2021/2116 65 straipsnio 2 dalyje nurodyta integruota sistema, atveju nustatomos pastoviosios vieneto sumos, išskyrus atvejus, kai pastoviosios vieneto sumos nėra įmanomos arba tinkamos dėl intervencinės priemonės pobūdžio ar taikymo srities. Tokiais atvejais nustatomos vidutinės vieneto sumos.

2. Intervencinių priemonių rūšių tiesioginių išmokų forma atveju valstybės narės gali nustatyti didžiausias arba mažiausias planuojamas vieneto sumas, arba abi šias sumas kiekvienai vieneto sumai, planuojamai kiekvienai intervencinei priemonei.

Didžiausia planuojama vieneto suma ir mažiausia planuojama vieneto suma yra didžiausia ir mažiausia vieneto sumos, kurias numatoma sumokėti už susijusius produktus.

Nustatydamos didžiausias arba mažiausias planuojamas vieneto sumas, arba abi tas sumas, valstybės narės gali pagrįsti tas vertes tuo, kad būtinas lankstumas perskirstymo tikslais, kad būtų išvengta nepanaudotų lėšų.

134 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodyta faktinė vieneto suma gali būti tik mažesnė nei planuojama vieneto suma arba mažiausia planuojama vieneto suma, kai tokia suma yra nustatyta, kad būtų išvengta 87 straipsnio 1 dalyje nurodytų finansinių asignavimų, skiriamų intervencinių priemonių rūšims tiesioginių išmokų forma, perviršio.

3. Kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių rūšių atveju, kai naudojamos planuojamos vidutinės vieneto sumos, valstybės narės gali nustatyti didžiausią planuojamą vidutinę vieneto sumą.

Didžiausia planuojama vidutinė vieneto suma yra didžiausia suma, kurią yra numatoma vidutiniškai sumokėti už susijusius produktus.

▼B

4. Kai intervencinės priemonės atveju yra nustatomos skirtingos vieneto sumos, kiekvienai atitinkamai tos intervencinės priemonės vieneto sumai taikomos 2 ir 3 dalys.

5. Valstybės narės nustato planuojamus gauti metinius kiekvienos intervencinės priemonės produktus, kiekybiškai išreikštus pagal kiekvieną planuojamą pastoviąją arba vidutinę vieneto sumą. Konkrečios intervencinės priemonės atveju planuojami gauti metiniai produktai gali būti nustatyti agreguotu lygiu visoms vieneto sumoms arba vieneto sumų grupei.

*103 straipsnis***Tiesioginėms išmokoms skirtų asignavimų ir EŽŪFKP asignavimų lankstumas**

1. Savo pasiūlyme dėl BŽŪP strateginio plano, nurodytame 118 straipsnio 1 dalyje, valstybė narė gali nuspręsti:

a) iki 25 % V priede nustatytų tiesioginėms išmokoms skirtų jos asignavimų, atskaičius VIII priede nustatytus 2023–2026 kalendorinių metų asignavimus medvilnei, perkelti į savo 2024–2027 finansinių metų asignavimus, skirtus EŽŪFKP, arba

b) iki 25 % savo 2024–2027 finansinių metų asignavimų, skirtų EŽŪFKP, perkelti į V priede nustatytus tiesioginėms išmokoms skirtus jos 2023–2026 kalendorinių metų asignavimus.

2. 1 dalies a punkte nurodytas tiesioginėms išmokoms skirtų valstybės narės asignavimų, perkeltinų į EŽŪFKP skirtus jos asignavimus, procentinis dydis gali būti padidintas:

a) ne daugiau kaip 15 procentinių punktų, jei atitinkamo padidinimo lėšas ta valstybė narė naudoja EŽŪFKP lėšomis finansuojamoms intervencinėms priemonėms, kuriomis siekiama 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nustatytų konkrečių tikslų;

b) ne daugiau kaip 2 procentiniais punktais, jei atitinkamo padidinimo lėšas ta valstybė narė naudoja pagal 95 straipsnio 1 dalies b punktą.

3. 1 dalies b punkte nurodytas valstybės narės asignavimo, skirto EŽŪFKP, perkeltino į jos asignavimą tiesioginėms išmokoms, procentinis dydis gali būti padidintas iki 30 % valstybių narių, kurių tiesioginių išmokų už hektarą dydis yra mažesnis nei 90 % Sąjungos vidurkio, atveju. Ši sąlyga yra tenkinama Bulgarijos, Estijos, Ispanijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Portugalijos, Rumunijos, Slovakijos, Suomijos ir Švedijos atveju.

4. 1 dalyje nurodytuose sprendimuose nustatomas 1, 2 ir 3 dalyse nurodytas procentinis dydis – jis kiekvienais kalendoriniais metais gali skirtis.

5. 2025 m. valstybės narės gali peržiūrėti 1 dalyje nurodytus savo sprendimus, teikdamos prašymą dėl savo BŽŪP strateginių planų dalinio pakeitimo, kaip nurodyta 119 straipsnyje.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

BŽŪP STRATEGINIS PLANAS

I SKYRIUS

BENDRIEJI REIKALAVIMAI

104 straipsnis

BŽŪP strateginiai planai

1. Valstybės narės pagal šį reglamentą parengia BŽŪP strateginius planus, kad įgyvendintų EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis finansuojamą Sąjungos paramą 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytiems konkrečioms tikslams pasiekti.

2. Kiekviena valstybė narė, atsižvelgdama į savo konstitucines ir institucines nuostatas, parengia bendrą BŽŪP strateginį planą visai savo teritorijai.

Jei BŽŪP strateginio plano elementai nustatomi regioniniu lygmeniu, valstybė narė užtikrina jų nuoseklumą ir suderinamumą su BŽŪP strateginio plano elementais, kurie nustatyti nacionaliniu lygmeniu. Regioniniu lygmeniu nustatyti elementai tinkamai atspindimi atitinkamuose BŽŪP strateginio plano skirsniuose, kaip nustatyta 107 straipsnyje.

3. Remiantis 115 straipsnio 2 dalyje nurodyta SSGG analize ir 108 straipsnyje nurodytu poreikių vertinimu, valstybė narė BŽŪP strateginiame plane išdėsto 109 straipsnyje minimą intervencijos strategiją, kurioje nurodomos kiekybinės siektinos reikšmės ir tarpinės reikšmės siekiant 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų. Siektinos reikšmės nustatomos naudojant I priede pateiktus bendruosius rezultato rodiklius.

Toms siektinoms reikšmėms pasiekti valstybės narės pateikia intervencines priemones, grindžiamas III antraštinėje dalyje nurodytų rūšių intervencinėmis priemonėmis.

4. Kiekvienas BŽŪP strateginis planas apima laikotarpį nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d.

105 straipsnis

Platesnio užmojo veikla siekiant su aplinka ir klimatu susijusių tikslų

1. Valstybės narės, pasitelkdamos savo BŽŪP strateginius planus ir, visų pirma, 109 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos intervencijos strategijos elementus, siekia didesnio bendro indėlio į 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nustatytų konkrečių tikslų įgyvendinimą, palyginti su bendru indėliu siekiant Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 110 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b punkte nustatyto tikslo naudojant EŽŪGF ir EŽŪFKP paramą 2014–2020 m. laikotarpiu.

▼ B

2. Remdamosi turima informacija valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose paaiškina, kaip ketina pasiekti, kad 1 dalyje nurodytas bendras indėlis būtų didesnis. Tas paaiškinimas grindžiamas atitinkama informacija, pavyzdžiui, elementais, nurodytais 107 straipsnio 1 dalies a–f punktuose ir 107 straipsnio 2 dalies b punkte, taip pat numatomais pagerinimais, palyginti su atitinkamais poveikio rodikliais, išdėstytais I priede.

*106 straipsnis***Procedūriniai reikalavimai**

1. Valstybės narės parengia BŽŪP strateginius planus taikydamos skaidrias procedūras, kai taikytina, bendradarbiaudamos su savo regionais, ir vadovaudamosi savo institucine ir teisine sistema.

2. Už BŽŪP strateginio plano rengimą atsakinga valstybės narės įstaiga užtikrina, kad:

- a) kai taikytina, atitinkamos institucijos regionų lygmeniu veiksmingai dalyvautų rengiant BŽŪP strateginį planą, ir
- b) už aplinkos ir klimato sritis atsakingos kompetentingos valdžios institucijos veiksmingai dalyvautų rengiant su aplinka ir klimatu susijusias BŽŪP strateginio plano nuostatas.

3. Kiekviena valstybė narė užmezga partnerystę su kompetentingomis regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis. Partnerystėje dalyvauja bent šie partneriai:

- a) atitinkamos regioniniu ir vietos lygmenimis veikiančios institucijos, taip pat kitos valdžios institucijos, įskaitant aplinkos bei klimato klausimais kompetentingas institucijas;
- b) ekonominiai ir socialiniai partneriai, įskaitant žemės ūkio sektoriaus atstovus;
- c) atitinkamomis įstaigomis, atstovaujančiomis pilietinei visuomenei, ir, kai aktualu, įstaigomis, atsakingomis už socialinės įtraukties, pagrindinių teisių, lyčių lygybės ir nediskriminavimo skatinimą.

Valstybės narės veiksmingai įtraukia tuos partnerius į BŽŪP strateginių planų rengimą ir konsultuojasi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, be kita ko, atitinkamai dėl 13 straipsnyje nurodytų minimaliųjų standartų.

4. Valstybės narės, įskaitant, kai taikytina, jų regionus, ir Komisija bendradarbiauja siekdamos užtikrinti veiksmingą BŽŪP strateginių planų įgyvendinimo koordinavimą, atsižvelgdamos į proporcingumo ir pasidalijamojo valdymo principus.

5. Partnerystė organizuojama ir įgyvendinama laikantis deleguotojo akto, priimto remiantis Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 5 straipsnio 3 dalimi.

▼B*II SKYRIUS***BŽŪP STRATEGINIO PLANO TURINYS***107 straipsnis***BŽŪP strateginio plano turinys**

1. Kiekvieną BŽŪP strateginį planą sudaro skirsniai šiais klausimais:
  - a) poreikių vertinimas;
  - b) intervencijos strategija;
  - c) kelioms intervencinėms priemonėms bendri elementai;
  - d) strategijoje nurodytos tiesioginės išmokos, intervencinės priemonės tam tikruose sektoriuose ir kaimo plėtrai skirtos intervencinės priemonės;
  - e) siektinų reikšmių ir finansiniai planai;
  - f) valdymo ir koordinavimo sistema;
  - g) BŽŪP modernizuoti būtini elementai;
  - h) jeigu BŽŪP strateginio plano elementai nustatomi regioniniu lygmeniu, trumpas aprašymas apie valstybės narės nacionalinę ir regioninę sąrangą, visų pirma nurodant, kurie elementai nustatomi nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis.
2. Kiekvienas BŽŪP strateginis planas turi turėti šiuos priedus:
  - a) I priedą „Ex ante vertinimas ir strateginis poveikio aplinkai vertinimas (SPAV)“, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/42/EB ⁽¹⁷⁾;
  - b) II priedą „SSGG analizė“;
  - c) III priedą „Konsultacijos su partneriais“;
  - d) kai aktualu, IV priedą „Specialioji išmoka už medvilnę“;
  - e) V priedą „Papildomas nacionalinis finansavimas pagal BŽŪP strateginį planą“;
  - f) kai aktualu, VI priedą „Pereinamojo laikotarpio nacionalinė pagalba“.
3. Išsamios taisyklės dėl BŽŪP strateginių planų skirsnių ir priedų, nurodytų 1 ir 2 dalyse, turinio nustatytos 108–115 straipsniuose.

*108 straipsnis***Poreikių vertinimas**

107 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytame poreikių vertinime:

⁽¹⁷⁾ 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21, p. 30).

▼ B

- a) pateikiama 115 straipsnio 2 dalyje nurodytos SSGG analizės santrauka;
- b) nurodomi su kiekvienu 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytu konkrečiu tikslu susiję poreikiai, remiantis faktine informacija, surinkta atlikus SSGG analizę; apibūdinami visi SSGG analizėje nustatyti poreikiai, nepriklausomai nuo to, ar jie bus tenkinami įgyvendinant BŽŪP strateginį planą;
- c) 6 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyto konkretaus tikslo – remti perspektyvių ūkių pajamas ir atsparumą – atžvilgiu įvertinami poreikiai, susiję su sąžiningesniu paskirstymu ir veiksmingesniu bei efektyvesniu tiesioginių išmokų tikslingu skyrimu, kai aktualu, atsižvelgiant į jų ūkių struktūrą, ir poreikiai, susiję su rizikos valdymu;
- d) kai aktualu, pateikiama konkrečių geografinių vietovių, pavyzdžiui, atokiausių regionų, kalnuotų ir salų vietovių, poreikių analizė;
- e) poreikiai suskirstomi pagal prioritetą, be kita ko, deramai pagrindžiamas poreikių pasirinkimas, nurodant, jei aktualu, priežastis, kodėl kai kurie nustatyti poreikiai į BŽŪP strateginį planą neįtraukti arba įtraukti iš dalies.

Kalbant apie 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nustatytus konkrečius tikslus, vertinant poreikius atsižvelgiama į nacionalinius aplinkos ir klimato srities planus, parengtus pagal XIII priede išvardytus teisės aktus.

Valstybės narės savo poreikių vertinimui atlikti naudoja naujausius ir patikimus bei, kai turima, pagal lytį suskirstytus duomenis.

*109 straipsnis***Intervencijos strategija**

1. 107 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytoje intervencijos strategijoje pateikiama ši su kiekvienu 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytu ir į BŽŪP strateginį planą įrašytu konkrečiu tikslu susijusi informacija:

- a) kiekvieno atitinkamo rezultato rodiklio siektina reikšmė ir susijusios tarpinės reikšmės, kurias naudoja valstybė narė remdamasi 108 straipsnyje nurodytu savo poreikių vertinimu. Tos siektinos reikšmės turi būti pagrįstos atsižvelgiant į tą poreikių vertinimą. Su 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nustatytais konkrečiais tikslais susijusios siektinos reikšmės nustatomos remiantis šio straipsnio 2 dalies a punkte pateikto paaiškinimo elementais;
- b) intervencinės priemonės, grindžiamos III antraštinėje dalyje nurodytų rūšių intervencinėmis priemonėmis, skirtos atitinkamoje vietovėje susidariusiai konkrečiai padėčiai ištaisyti ir pagrįstos svariais intervencinių priemonių taikymo argumentais, 139 straipsnyje nurodytu *ex ante* vertinimu, 115 straipsnio 2 dalyje nurodyta SSGG analize ir 108 straipsnyje nurodytu poreikių vertinimu;

▼B

- c) elementai, rodantys, kaip intervencinės priemonės padeda siekti siektinų reikšmių, kaip jos tarpusavyje dera ir atitinka viena kitą;
- d) elementai, rodantys, kad finansinių išteklių skyrimas BŽŪP strateginiame plane nustatytoms intervencinėms priemonėms yra pagrįstas ir tinkamas, kad būtų pasiektos nustatytos siektinos reikšmės, taip pat dera su 112 straipsnyje nurodytu finansiniu planu.
2. Intervencijos strategijoje turi būti parodyta, kad strategija yra nuosekli, o intervencinės priemonės papildo viena kitą siekiant 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų; tuo tikslu joje pateikiama:
- a) su aplinka ir klimatu susijusių BŽŪP strateginio plano struktūrinių elementų apžvalga, kurioje apibūdinama:
- i) kiekvieno III priede išvardyto GAAB standarto atveju – Sąjungos standarto įgyvendinimo metodo aprašymas, kurį sudaro šie elementai: informacijos apie ūkiuose taikomą praktiką santrauka, teritorinė taikymo sritis, ūkininkų ir kitų paramos gavėjų, kuriems taikomas standartas, tipai ir prirėikus aprašymas, kaip taikoma praktika prisidedama siekiant to GAAB standarto pagrindinio tikslo;
  - ii) bendras paramos sąlygų sistemos įnašas siekiant 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nustatytų konkrečių tikslų;
  - iii) atitinkamų pagrindinių sąlygų, kaip nurodyta 31 straipsnio 5 dalyje ir 70 straipsnio 3 dalyje, paramos sąlygų sistemos ir įvairių intervencinių priemonių, įskaitant paramą ekologiniam ūkininkavimui, kuriomis siekiama 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nustatytų konkrečių tikslų, tarpusavio papildomumas;
  - iv) kaip siekiama 105 straipsnyje nurodyto didesnio bendro indėlio;
  - v) kaip su aplinka ir klimatu susiję BŽŪP strateginio plano struktūriniai elementai turėtų padėti siekti ilgalaikių nacionalinių siektinų reikšmių, nustatytų XIII priede išvardytuose teisės aktuose arba pagal juos, ir kaip jie juos atitinka;
- b) dėl 6 straipsnio 1 dalies g punkte nustatyto konkretaus tikslo – BŽŪP strateginiame plane jauniems ūkininkams nustatytų atitinkamų intervencinių priemonių ir specialiųjų sąlygų, pavyzdžiui, nustatytų 26 straipsnio 4 dalies a punkte, 30, 73 ir 75 straipsniuose bei 77 straipsnio 6 dalyje, apžvalga. Pateikdamos su 30, 73 ir 75 straipsniuose nurodytų rūšių intervencinėmis priemonėmis susijusį finansinį planą valstybės narės visų pirma remiasi 95 straipsniu. Apžvalgoje taip pat bendrais bruožais paaiškinama sąsaja su nacionalinėmis priemonėmis, siekiant didesnio šios srities Sąjungos ir nacionalinių veiksmų suderinamumo;
- c) paaiškinimas, kaip intervencinės priemonės pagal III antraštinės dalies II skyriaus 3 skirsnio 1 poskirsnyje nurodytą susietąją pajamų paramą atitinka Direktyvą 2000/60/EB;

▼B

- d) dėl 6 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyto konkretaus tikslo – apžvalga, kurioje nurodoma, kaip siekiama tikslo sąžiningiau paskirstyti ir veiksmingiau bei efektyviau tikslingai skirti pajamų paramą, kuri turi būti teikiama ūkininkams pagal BŽŪP strateginį planą, įskaitant, kai taikytina, informaciją, kuria pagrindžiamas 29 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytos nukrypti leidžiančios nuostatos taikymas. Toje apžvalgoje, kai aktualu, taip pat nagrinėjamas 22 straipsnio 2 dalyje nurodyto bazinės pajamų paramos teritoriškumo nuoseklumas ir papildomumas su parama pagal kitas intervencines priemones, visų pirma 71 straipsnyje nurodytas išmokas už gamtines ar kitokias specifines su vietove susijusias kliūtis;
- e) su atskirais sektoriais susijusių intervencinių priemonių, įskaitant III antraštinės dalies II skyriaus 3 skirsnio 1 poskirsnyje nurodytą susietąją pajamų paramą ir III antraštinės dalies III skyriuje nurodytas intervencines priemones tam tikruose sektoriuose, apžvalga, kurioje išdėstomas sprendimo taikyti intervencines priemones konkretiems sektoriams pagrindimas, pateikiamas kiekvienam sektoriui taikytinų intervencinių priemonių sąrašas, ir nurodomas jų papildomumas;
- f) kai aktualu, paaiškinimas, kuriomis intervencinėmis priemonėmis ketinama prisidėti užtikrinant nuoseklų ir integruotą rizikos valdymo metodą;
- g) kai aktualu, nacionalinių ir regioninių intervencinių priemonių sąsajos, įskaitant finansinių asignavimų paskirstymą pagal intervencines priemones ir fondus, apibūdinimas;
- h) apžvalga, kaip BŽŪP strateginis planas prisideda prie 6 straipsnio 1 dalies i punkte nustatyto konkretaus tikslo didinti gyvūnų gerovę ir kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms siekimo, įskaitant pagrindines sąlygas ir paramos sąlygų sistemos ir įvairių intervencinių priemonių tarpusavio papildomumą;
- i) paaiškinimas, kaip intervencinės priemonės ir kelioms intervencinėms priemonėms bendri elementai prisideda siekiant supaprastinti ir sumažinti galutiniams paramos gavėjams tenkančią administracinę naštą.

3. Jei BŽŪP strateginio plano elementai nustatomi regioniniu lygmeniu, intervencijos strategija užtikrinamas tų elementų nuoseklumas ir suderinamumas su tais BŽŪP strateginio plano elementais, kurie nustatyti nacionaliniu lygmeniu.

*110 straipsnis***Kelioms intervencinėms priemonėms bendri elementai**

107 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą kelioms intervencinėms priemonėms bendrų elementų skirsnį sudaro:

- a) pagal 4 straipsnį valstybių narių pateiktos apibrėžtys ir sąlygos, taip pat 18 straipsnyje numatyti minimalieji standartai, taikomi intervencinėms priemonėms tiesioginių išmokų forma;
- b) 94 ir 125 straipsniuose nurodytos techninės paramos naudojimo aprašymas ir 126 straipsnyje nurodytų nacionalinio BŽŪP tinklo aprašymas;
- c) dėl 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų konkrečių tikslų – BŽŪP strateginiame plane vartojamas valstybių narių apibrėžtos sąvokos „kaimo vietovės“ paaiškinimas;

▼B

- d) kita informacija apie įgyvendinimą, visų pirma:
- i) trumpas teisių į išmokas vertės nustatymo ir rezervo veikimo aprašymas, kai taikytina;
  - ii) kai aktualu, sumažinus tiesiogines išmokas numatomų gauti lėšų, nurodytų 17 straipsnyje, naudojimas;
  - iii) sprendimas, susijęs su šio reglamento 17 straipsnio 4 dalies, 29 straipsnio 6 dalies ir 30 straipsnio 4 dalies bei Reglamento (ES) 2021/2116 17 straipsnio 1 dalies antros pastraipos įgyvendinimu, ir jo pagrindimas;
  - iv) kai aktualu, sprendimas, susijęs su 19 straipsnio įgyvendinimu, ir jo pagrindinių elementų aprašymas;
  - v) EŽŪFKP ir kitų Sąjungos fondų, veikiančių kaimo vietovėse, veiklos koordinavimo, veiklos sričių atskyrimo ir papildomumo apžvalga.

*111 straipsnis***Intervencinės priemonės**

Skirsnyje apie kiekvieną intervencinę priemonę, apibūdintą 107 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytoje strategijoje, įskaitant regioniniu lygmeniu nustatytas intervencines priemones, pateikiami:

- a) intervencinės priemonės rūšis, kuria ta priemonė grindžiama;
- b) teritorinė taikymo sritis;
- c) pasirinktas tos intervencinės priemonės modelis arba jos taikymo reikalavimai, kuriais užtikrinama, kad būtų veiksmingai prisidedama prie 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyto (-ų) konkretaus (-čių) tikslo (-ų) siekimo; intervencinių priemonių aplinkos apsaugos ir klimato srityse atveju susiejimas su reikalavimais dėl paramos sąlygų turi būti toks, kad būtų aišku, kad skirtinga praktika papildo viena kitą ir nesidubliuoja;
- d) tinkamumo finansuoti sąlygos;
- e) I priede išdėstyti rezultato rodikliai, prie kurių turėtų būti tiesiogiai ir reikšmingai prisidedama intervencine priemone;
- f) kiekvienos intervencinės priemonės, kuri grindžiama šio reglamento II priede išvardytomis intervencinių priemonių rūšimis, atveju – jos atitiktis atitinkamoms PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo nuostatomis, nurodytoms šios reglamento 10 straipsnyje ir šio reglamento II priede, aprašas, o kiekvienos intervencinės priemonės, kuri nėra grindžiama šio reglamento II priede išvardytomis intervencinių priemonių rūšimis, atveju – nuoroda į tai, ar ji atitinka atitinkamas PPO sutarties dėl žemės ūkio 6.5 straipsnio arba 2 priedo nuostatas, ir jei atitinka – atitikties aprašas;
- g) vienas produkto rodiklis ir planuojami gauti metiniai intervencinės priemonės produktai, kaip nurodyta 102 straipsnio 5 dalyje;
- h) planuojamos metinės pastoviosios arba vidutinės vieneto sumos, kaip nurodyta 102 straipsnio 1 dalyje, ir, kai aktualu, didžiausios arba mažiausios planuojamos vieneto sumos, kaip nurodyta 102 straipsnio 2 ir 3 dalyse;
- i) paaiškinimas, kaip buvo nustatytos šios dalies h punkte nurodytos sumos;

▼B

- j) kai taikytina:
- i) paramos forma ir norma;
  - ii) numatomo paramos vieneto sumų apskaičiavimo metodas ir jo patvirtinimas pagal 82 straipsnį;
- k) intervencinei priemonei skirtas metinis finansinis asignavimas, nurodytas 101 straipsnio 1 dalyje, arba, 42 straipsnio a, d, e ir f punktuose nurodytų sektorių atveju – atitinkamam sektoriui skirtas metinis finansinis asignavimas, kaip nurodyta 101 straipsnio 2 dalyje, įskaitant, kai taikytina, dotacijoms numatytos sumos ir finansinėms priemonėms planuojamos sumos atskirą nurodymą;
- l) nuoroda į tai, ar intervencinė priemonė nėra priskirta SESV 42 straipsnio taikymo sričiai ir dėl jos turi būti atliekamas valstybės pagalbos vertinimas.

Pirmos pastraipos e punktas netaikomas intervencinėms priemonėms, priklausančioms bitininkystės sektoriuje taikomų intervencinių priemonių rūšiai, nurodytai 55 straipsnio 1 dalies a ir c–g punktuose, vyno sektoriuje taikomų intervencinių priemonių rūšiai, nurodytai 58 straipsnio 1 dalies h–k punktuose, ir informavimo apie kokybės sistemas ir jų populiarinimo veiksams, kuriems taikomos 77 straipsnyje nurodytos rūšies intervencinės priemonės dėl bendradarbiavimo.

*112 straipsnis***Siektinų reikšmių planai ir finansiniai planai**

1. 107 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytą siektinų reikšmių planą sudaro apibendrinamoji lentelė, kurioje pateikiamos siektinos reikšmės ir tarpinės reikšmės, kaip nurodyta 109 straipsnio 1 dalies a punkte.
2. 107 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytą finansinį planą sudaro apžvalginė lentelė, kurioje numatyta:
  - a) valstybės narės asignavimai intervencinių priemonių rūšims tiesioginių išmokų forma, kaip nurodyta 87 straipsnio 1 dalyje, intervencinių priemonių rūšims vyno sektoriuje, kaip nurodyta 88 straipsnio 1 dalyje, intervencinių priemonių rūšims bitininkystės sektoriuje, kaip nurodyta 88 straipsnio 2 dalyje, ir kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių rūšims, kaip nurodyta 89 straipsnio 3 dalyje, tiksliai nurodant metines ir bendras sumas, kurias valstybės narės rezervuoja siekdamos laikytis 92–98 straipsniuose nustatytų reikalavimų dėl mažiausių finansinių asignavimų;
  - b) a punkte nurodytos sumos, pagal 103 straipsnį perkeltos iš intervencinių priemonių rūšių tiesioginių išmokų forma į kaimo plėtrai skirtų intervencinių priemonių rūšis (ir atvirkščiai), ir iš valstybės narės asignavimų intervencinių priemonių rūšims tiesioginių išmokų forma atskaitytos sumos, siekiant pagal 88 straipsnio 6 dalį finansuoti III antraštinės dalies III skyriaus 7 skirsnyje nurodytų rūšių intervencines priemones kituose sektoriuose;
  - c) valstybės narės asignavimai intervencinių priemonių rūšims apynių sektoriuje, kaip nurodyta 88 straipsnio 3 dalyje, ir intervencinių priemonių rūšims alyvuogių aliejaus sektoriuje, kaip nurodyta 88 straipsnio 4 dalyje, o jei tų rūšių intervencinės priemonės netaikomos – sprendimas pagal 88 straipsnio 5 dalį įtraukti atitinkamus asignavimus į valstybės narės asignavimą tiesioginėms išmokoms;

▼B

d) kai aktualu, perkelti valstybės narės asignavimai iš EŽŪFKP paramai pagal „InvestEU“ pagal šio reglamento 81 straipsnį, Reglamentą (ES) 2021/783 arba Reglamentą (ES) 2021/817 laikantis šio reglamento 99 straipsnio;

e) kai aktualu, atokiausiems regionams numatytos sumos.

3. Be to, kas nurodyta 2 dalyje, išsamiaame finansiniame plane kiekvienais finansiniams metams, kaip valstybių narių mokėjimo vykdymo prognozės, pateikiamos 111 straipsnio g ir k punktus atitinkančios lentelės, kuriose nurodoma ši informacija:

a) valstybės narės asignavimų intervencinių priemonių rūšims tiesioginių išmokų forma po lėšų perkėlimų pagal 2 dalies b ir c punktus suskirstymas remiantis preliminariais finansiniais asignavimais pagal intervencinių priemonių rūšis ir pagal intervencines priemones, nurodant kiekvienai intervencinei priemonei planuojamus gauti produktus, planuojamas vidutinės arba pastoviosios vieneto sumas, nurodytas 102 straipsnio 1 dalyje, ir, kai aktualu, didžiausias arba mažiausias planuojamas vieneto sumas arba abi šias sumas, kaip nurodyta 102 straipsnio 2 dalyje. Kai taikytina, atliekant suskirstymą taip pat nurodoma teisių į išmokas rezervo suma.

Nurodoma sumažinus išmokas numatomų gauti lėšų bendra suma, kaip nurodyta 17 straipsnyje.

Atsižvelgiant į sumažinus išmokas numatomų gauti lėšų, nurodytų 17 straipsnyje ir 87 straipsnio 3 dalyje, naudojimą, tie preliminarūs finansiniai asignavimai, su jais susiję planuojami gauti produktai ir atitinkamos planuojamos vidutinės arba pastoviosios vieneto sumos nustatomi iki išmokų sumažinimo;

b) pagal intervencines priemones suskirstyti asignavimai III antraštinės dalies III skyriuje nurodytoms intervencinių priemonių rūšims, nurodant planuojamus gauti produktus arba, 42 straipsnio a, d, e ir f punktuose nurodytų sektorių atveju, preliminarūs finansiniai asignavimai kiekvienam sektoriui, nurodant planuojamus gauti produktus, išreikštus kiekvienam sektoriui skirtų veiksmų programų skaičiumi;

c) pagal intervencinių priemonių rūšis ir pagal intervencines priemones suskirstyti valstybės narės asignavimai kaimo plėtrai po lėšų į tiesiogines išmokas ir iš jų perkėlimo pagal b punktą, įskaitant bendras BŽŪP strateginio plano laikotarpio sumas, taip pat nurodant taikytiną EŽŪFKP įnašo normą pagal intervencines priemones ir, kai taikytina, regiono tipus. Jei perkeliamos lėšos iš tiesioginių išmokų, nurodoma (-os) intervencinė (-s) priemonė (-s) arba intervencinės priemonės dalis, kuriai (-ioms) finansuoti naudojamos perkeliamos lėšos. Be to, toje lentelėje nurodomi planuojami gauti produktai pagal intervencines priemones ir planuojamos vidutinės arba pastoviosios vieneto sumos, nurodytos 102 straipsnio 1 dalyje, taip pat, kai aktualu, didžiausios planuojamos vidutinės vieneto sumos, kaip nurodyta 102 straipsnio 3 dalyje. Kai taikytina, į lentelę taip pat įtraukiamos dotacijos ir finansinėms priemonėms numatytos sumos. Taip pat nurodomos techninės paramos sumos.

*113 straipsnis***Valdymo ir koordinavimo sistemos**

Skirsnį dėl 107 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytų valdymo ir koordinavimo sistemų sudaro:

▼B

- a) informacija apie visas Reglamento (ES) 2021/2116 II antraštinės dalies II skyriuje nurodytas valdymo įstaigas, taip pat nacionalinę vadovaujančiąją instituciją ir, kai aktualu, regionines vadovaujančiąsias institucijas;
- b) informacija apie šio reglamento 123 straipsnio 4 dalyje nurodytas tarpines institucijas ir jų vaidmenį;
- c) informacija apie Reglamento (ES) 2021/2116 IV antraštinėje dalyje nurodytas kontrolės sistemas ir nuobaudas, įskaitant:
  - i) Reglamento (ES) 2021/2116 IV antraštinės dalies II skyriuje nurodytą integruotą administravimo ir kontrolės sistemą;
  - ii) Reglamento (ES) 2021/2116 IV antraštinės dalies IV ir V skyriuose nurodytą kontrolės ir nuobaudų sistemą, susijusią su paramos sąlygų sistemos taikymu;
  - iii) už patikras atsakingas kompetentingas kontrolės įstaigas;
- d) stebėsenos ir ataskaitų teikimo struktūros apžvalga.

*114 straipsnis***Modernizavimas**

Skirsnyje dėl 107 straipsnio 1 dalies g punkte nurodytų BŽŪP modernizavimui būtinų elementų nurodomi BŽŪP strateginio plano elementai, kuriais prisidedama prie žemės ūkio, kaimo vietovių ir BŽŪP modernizavimo; jame visų pirma:

- a) apžvelgiama, kaip BŽŪP strateginis planas padės siekti 6 straipsnio 2 dalyje nustatyto kompleksinio tikslo, visų pirma:
  - i) apibūdinant organizacinę ŽŪŽIS struktūrą;
  - ii) apibūdinant, kaip 15 straipsnyje nurodytos konsultavimo tarnybos, 126 straipsnyje nurodytas mokslinių tyrimų ir nacionalinis BŽŪP tinklas bendradarbiaus teikdami konsultavimo, žinių srautų ir inovacijų paslaugas ir kaip į ŽŪŽIS integruoti intervencinėmis priemonėmis pagal 78 straipsnį ir kitomis intervencinėmis priemonėmis remiami veiksmai;
- b) apibūdinama žemės ūkio sektoriui ir kaimo vietovėms skirtų skaitmeninių technologijų plėtojimo ir jų naudojimo BŽŪP strateginiame plane nustatytų intervencinių priemonių veiksmingumui ir efektyvumui didinti strategija.

*115 straipsnis***Priedai**

1. 107 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytame BŽŪP strateginio plano I priede apibendrinami 139 straipsnyje nurodyto *ex ante* vertinimo ir Direktyvoje 2001/42/EB nurodyto SPAV pagrindiniai rezultatai, tai, kaip į juos buvo atsižvelgta (arba pagrindžiama, kodėl į juos nebuvo atsižvelgta), ir pateikiama nuoroda į išsamią *ex ante* vertinimo ataskaitą ir SPAV ataskaitą.

▼ B

2. 107 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytame BŽŪP strateginio plano II priede pateikiama esamos padėties vietovėje, kuriai taikomas BŽŪP strateginis planas, SSGG analizė.

SSGG analizė yra grindžiama esama padėtimi vietovėje, kuriai taikomas BŽŪP strateginis planas, ir, atsižvelgiant į kiekvieną 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytą konkretų tikslą, joje pateikiamas bendras esamos padėties vietovėje, kuriai taikomas BŽŪP strateginis planas, aprašas, grindžiamas bendrais konteksto rodikliais ir kita kiekybine ir kokybine naujausia informacija, pavyzdžiui, tyrimais, ankstesnių vertinimų ataskaitomis, sektorių analize ir gerosios jau įgytos patirties pavyzdžiais.

Kai aktualu, į SSGG analizę įtraukiama teritorinių aspektų analizė, įskaitant regioninius specifiškumus, akcentuojant tas teritorijas, kuriose konkrečiai taikomos intervencinės priemonės, ir su sektoriais susijusių aspektų analizė, visų pirma tų sektorių, kuriems taikomos specialiosios intervencinės priemonės arba programos.

Be to, atsižvelgiant į kiekvieną 5 straipsnyje ir 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytą bendrąjį ir konkretų tikslą, tame apraše visų pirma nurodomos:

- a) BŽŪP strateginio plano srityje nustatytos stiprybės;
- b) BŽŪP strateginio plano srityje nustatytos silpnybės;
- c) BŽŪP strateginio plano srityje nustatytos galimybės;
- d) BŽŪP strateginio plano srityje nustatytos grėsmės.

SSGG analizėje, aptariant 6 straipsnio 1 dalies d, e ir f punktuose nustatytus konkrečius tikslus, remiamasi pagal XIII priede išvardytus teisėkūros procedūra priimamus aktus parengtais nacionaliniais planais.

SSGG analizėje, aptariant 6 straipsnio 1 dalies g punkte nustatytą konkretų tikslą, pateikiama trumpa analizė apie galimybes naudotis žeme, žemės nuosavybės judumą ir žemės restruktūrizavimą, galimybes gauti finansavimą ir kreditus, taip pat galimybes įgyti žinių ir gauti konsultacijų.

SSG analizėje, aptariant 6 straipsnio 2 dalyje nustatytą kompleksinį tikslą, taip pat pateikiama atitinkama informacija apie ŽŪŽIS ir susijusių struktūrų veikimą.

3. 107 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytame BŽŪP strateginio plano III priede pateikiami konsultacijų su partneriais, visų pirma su atitinkamomis institucijomis regionų ir vietos lygmenimis, rezultatai ir trumpai apibūdinama, kaip atliktos konsultacijos.

4. 107 straipsnio 2 dalies d punkte nurodytame BŽŪP strateginio plano IV priede trumpai apibūdinama specialioji išmoka už medvilnę ir jos papildomumas su kitomis BŽŪP strateginiame plane nustatytomis intervencinėmis priemonėmis.

▼ B

5. 107 straipsnio 2 dalies e punkte nurodyto BŽŪP strateginio plano V priedo elementai yra šie:

- a) trumpas pagal BŽŪP strateginį planą teikiamo papildomo nacionalinio finansavimo, skirto III antraštinės dalies IV skyriuje nustatytiems intervencinėms priemonėms kaimo plėtros srityje finansuoti, aprašymas, įskaitant kiekvienai intervencinei priemonei skiriamas sumas ir nuorodą į atitiktį šio reglamento reikalavimams;
- b) papildomumo su BŽŪP strateginiame plane nustatytais intervencinėmis priemonėmis paaiškinimas;
- c) nuoroda į tai, ar papildomas nacionalinis finansavimas nėra priskirtas SESV 42 straipsnio taikymo srčiai ir dėl jo turi būti atliekamas valstybės pagalbos vertinimas, ir
- d) 53 straipsnyje nurodyta nacionalinė finansinė parama vaisių ir daržovių sektoriuje.

6. 107 straipsnio 2 dalies f punkte nurodytame BŽŪP strateginio plano VI priede pateikiama ši informacija apie pereinamojo laikotarpio nacionalinę pagalbą:

- a) metinis konkrečiam sektoriui skirtas finansinis paketas kiekvienam sektoriui, kuriam skiriama pereinamojo laikotarpio nacionalinė parama;
- b) kai aktualu, didžiausias paramos norma vienetai kiekvienais laikotarpio metais;
- c) kai aktualu, informacija apie ataskaitinį laikotarpį, iš dalies pakeistą pagal 147 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą;
- d) trumpas pereinamojo laikotarpio nacionalinės paramos papildomumo su intervencinėmis priemonėmis pagal BŽŪP strateginį planą aprašymas.

*116 straipsnis***Su BŽŪP strateginio plano turiniu susiję deleguotieji įgaliojimai**

Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai iki 2023 m. gruodžio 31 d. priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamos šio skyriaus nuostatos dėl BŽŪP strateginio plano turinio ir jo priedų. Tie deleguotieji aktai griežtai apriboti – jie apima vien problemų, su kuriomis susiduria valstybės narės, sprendimą.

*117 straipsnis***Su BŽŪP strateginio plano turiniu susiję įgyvendinimo įgaliojimai**

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos 108–115 straipsniuose nurodytų elementų pateikimo BŽŪP strateginiuose planuose taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 153 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

III SKYRIUS

BŽŪP STRATEGINIO PLANO PATVIRTINIMAS IR DALINIS
PAKEITIMAS

118 straipsnis

BŽŪP strateginio plano patvirtinimas

1. Kiekviena valstybė narė ne vėliau kaip 2022 m. sausio 1 d. pateikia Komisijai pasiūlymą dėl BŽŪP strateginio plano, kuriame pateikiamas 107 straipsnyje nurodytas turinys.

2. Komisija įvertina siūlomo BŽŪP strateginio plano išsamumą, jo nuoseklumą ir derėjimą su bendraisiais Sąjungos teisės principais, su šiuo reglamentu ir pagal jį priimtais deleguotaisiais ir įgyvendinimo aktais, taip pat su Reglamentu (ES) 2021/2116, jo faktinį indėlį siekiant 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų ir jo poveikį tinkamam vidaus rinkos veikimui ir konkurencijos iškraipymui bei administracinės naštos paramos gavėjams ir administracijai lygiui. Visų pirma, vertinamas BŽŪP strateginio plano strategijos tinkamumas, atitinkami konkretūs tikslai, siektinos reikšmės, intervencinės priemonės ir SSGG analize bei *ex ante* vertinimu grindžiamas biudžeto išteklių skyrimas konkrečioms BŽŪP strateginio plano tikslams pasiekti naudojant siūlomą intervencinių priemonių rinkinį.

3. Atsižvelgusi į 2 dalyje nurodyto vertinimo rezultatus, Komisija per tris mėnesius nuo BŽŪP strateginio plano pateikimo dienos gali valstybės narėms pateikti pastabų.

Valstybė narė pateikia Komisijai visą reikiamą papildomą informaciją ir, kai tikslinga, patikslina pasiūlytą planą.

4. Komisija patvirtina siūlomą BŽŪP strateginį planą, jei pateikta reikiama informacija ir jei planas dera su 9 straipsniu ir kitais šiame reglamente bei Reglamente (ES) 2021/2116 nustatytais reikalavimais, taip pat pagal juos priimtais deleguotaisiais ir įgyvendinimo aktais. Patvirtinimo tikslais remiamasi tik tais aktais, kurie valstybėms narėms yra teisiškai privalomi.

5. Kiekvienas BŽŪP strateginis planas patvirtinamas ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo tos dienos, kurią atitinkama valstybė narė jį pateikė.

Patvirtinimas netaikomas 113 straipsnio c punkte ir BŽŪP strateginio plano I–IV prieduose, nurodytuose 107 straipsnio 2 dalies a–d punktuose, pateiktai informacijai.

Tinkamai pagrįstais atvejais valstybė narė gali paprašyti Komisijos patvirtinti ir tą BŽŪP strateginį planą, kuriame pateikti ne visi elementai. Tuo atveju atitinkama valstybė narė nurodo trūkstamas BŽŪP strateginio plano dalis ir pateikia su visu BŽŪP strateginiu planu susijusias preliminaras siektinas reikšmes ir finansinius planus, kaip nurodyta 112 straipsnyje, kad įrodytų bendrą plano nuoseklumą ir darną. Trūkstami BŽŪP strateginio plano elementai pateikiami Komisijai kaip plano pakeitimas pagal 119 straipsnį per ne ilgesnį nei trijų mėnesių laikotarpį nuo BŽŪP strateginio plano patvirtinimo dienos.

▼B

6. Kiekvieną BŽŪP strateginį planą Komisija patvirtina priimdama įgyvendinimo sprendimą, netaikydama 153 straipsnyje nurodytos komiteto procedūros.

7. BŽŪP strateginiai planai teisiškai įsigalioja tik juos patvirtinus Komisijai.

*119 straipsnis***BŽŪP strateginio plano dalinis pakeitimas**

1. Valstybės narės gali teikti Komisijai prašymus iš dalies pakeisti jų BŽŪP strateginius planus.

2. Prašymai iš dalies pakeisti BŽŪP strateginius planus turi būti tinkamai pagrįsti ir visų pirma juose turi būti nurodytas tikėtinas plano pakeitimų poveikis 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų siekimui. Prie jų pridedamas iš dalies pakeistas planas ir, atitinkamai, atnaujinti priedai.

3. Komisija įvertina dalinio pakeitimo suderinamumą su šiuo reglamentu ir pagal jį priimtais deleguotaisiais ir įgyvendinimo aktais, taip pat su Reglamentu (ES) 2021/2116, ir jo faktinį prisidėjimą siekiant konkrečių tikslų.

4. Komisija patvirtina prašomą BŽŪP strateginio plano dalinį pakeitimą, jei pateikta reikiama informacija ir jei iš dalies pakeistas planas dera su 9 straipsniu ir kitais šiame reglamente bei Reglamente (ES) 2021/2116 nustatytais reikalavimais, taip pat su pagal juos priimtais deleguotaisiais ir įgyvendinimo aktais.

5. Komisija gali pateikti pastabų per 30 darbo dienų nuo prašymo iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą pateikimo dienos. Valstybė narė pateikia Komisijai visą reikiamą papildomą informaciją.

6. Prašymas iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą patvirtinamas ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią valstybė narė jį pateikė.

7. Prašymas iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą gali būti teikiamas vieną kartą per kalendorinius metus, atsižvelgiant į galimas išimtis, kurios numatytos šiame reglamente arba kurias Komisija nustato pagal 122 straipsnį. Be to, BŽŪP strateginio plano laikotarpiu gali būti pateikti trys papildomi prašymai iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą. Ši dalis netaikoma prašymams dėl dalinių pakeitimų siekiant pateikti trūkstamus elementus pagal 118 straipsnio 5 dalį.

Prašymas iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą, susijęs su 17 straipsnio 5 dalimi, 88 straipsnio 7 dalimi, 103 straipsnio 5 dalimi arba 120 straipsniu, nepatenka į šios dalies pirmoje pastraipoje nustatytą apribojimą.

8. Dalinis BŽŪP strateginio plano pakeitimas, susijęs su 17 straipsnio 5 dalimi, 88 straipsnio 7 dalimi arba 103 straipsnio 1 dalimi, EŽŪGF atžvilgiu įsigalioja nuo kalendorinių metų, einančių po metų, kuriais Komisija patvirtino prašymą dėl dalinio pakeitimo, sausio 1 d. ir atitinkamai iš dalies pakeitus asignavimus pagal 87 straipsnio 2 dalį.

▼B

Dalinis BŽŪP strateginio plano pakeitimas, susijęs su 103 straipsnio 1 dalimi, EŽŪFKP atžvilgiu įsigalioja po to, kai Komisija patvirtina prašymą dėl dalinio pakeitimo, ir atitinkamai iš dalies pakeitus asignavimus pagal 89 straipsnio 4 dalį.

Dalinis BŽŪP strateginio plano pakeitimas, susijęs su EŽŪGF, išskyrus šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytus dalinius pakeitimus, įsigalioja nuo valstybės narės nustatytos dienos, kuri yra vėlesnė už tą datą, kai Komisija patvirtina prašymą dėl to dalinio pakeitimo. Valstybės narės gali nustatyti skirtingą (-as) įsigaliojimo datą (-as) skirtingiems dalinio pakeitimo elementams. Nustatydamos šią datą, valstybės narės atsižvelgia į šiame straipsnyje nustatytus patvirtinimo procedūros terminus ir į tai, kad ūkininkai ir kiti paramos gavėjai turėtų pakankamai laiko atsižvelgti į dalinį pakeitimą. Numatomą datą nurodo valstybė narė kartu su prašymu iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą ir ją turi patvirtinti Komisija pagal šio straipsnio 10 dalį.

9. Nukrypstant nuo šio straipsnio 2–8, 10 ir 11 dalių, valstybės narės gali bet kada keisti savo BŽŪP strateginių planų elementus, susijusius su intervencinėmis priemonėmis pagal III antraštinės dalies IV skyrių, įskaitant tokių intervencinių priemonių tinkamumo finansuoti sąlygas, ir tuos pakeitimus taikyti, jei dėl to nesikeičia 109 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytos siektinos reikšmės. Apie tokius pakeitimus jos praneša Komisijai iki jų taikymo pradžios ir įtraukia juos į kitą prašymą iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą pagal šio straipsnio 1 dalį.

10. Kiekvieną BŽŪP strateginio plano dalinį pakeitimą Komisija patvirtina priimdama įgyvendinimo sprendimą, netaikydama 153 straipsnyje nurodytos komiteto procedūros.

11. Nedarant poveikio 86 straipsniui, BŽŪP strateginių planų daliniai pakeitimai teisiškai įsigalioja tik juos patvirtinus Komisijai.

12. Vien administracinio ar redakcinio pobūdžio arba akivaizdžių klaidų taisymai, kurie nedaro poveikio politikos įgyvendinimui ir intervencinių priemonių taikymui, nelaikomi dalinio pakeitimo prašymu pagal šį straipsnį. Valstybės narės informuoja Komisiją apie tokius taisymus.

*120 straipsnis***BŽŪP strateginių planų peržiūra**

Kai iš dalies keičiamas kuris nors iš XIII priede išvardytų teisėkūros procedūra priimamų aktų, kiekviena valstybė narė įvertina, ar jos BŽŪP strateginis planas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas, visų pirma kalbant apie 109 straipsnio 2 dalies a punkto v papunktyje nurodytą paaiškinimą ir tame paaiškiniame nurodytus BŽŪP strateginio plano papildomus elementus. Kiekviena valstybė narė per šešis mėnesius nuo dalinio pakeitimo perkėlimo į nacionalinę teisę termino XIII priede nurodytos direktyvos atveju arba per šešis mėnesius nuo dalinio pakeitimo taikymo pradžios dienos XIII priede nurodyto reglamento atveju praneša Komisijai apie savo vertinimo rezultatus ir prideda paaiškinimą, taip pat prireikęs pateikia prašymą iš dalies pakeisti savo BŽŪP strateginį planą pagal 119 straipsnio 2 dalį.

▼B*121 straipsnis***Laikotarpių, per kuriuos Komisija turi imtis veiksmų, apskaičiavimas**

Šio skyriaus tikslais, jei yra nustatytas laikotarpis, per kurį Komisija turi imtis veiksmų, tas laikotarpis pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai pateikiama visa informacija, atitinkanti šiame reglamente ir pagal jį priimtose nuostatose nustatytus reikalavimus.

Į šį laikotarpį neįtraukiamas:

- a) laikotarpis, prasidedantis kitą dieną po dienos, kurią Komisija išsiunčia valstybei narėi savo pastabas arba prašymą pateikti patikslintus dokumentus, ir baigiasi tą dieną, kurią valstybė narė pateikia atsakymą Komisijai;
- b) su 17 straipsnio 5 dalimi, 88 straipsnio 7 dalimi ir 103 straipsnio 5 dalimi susijusių dalinių pakeitimų atveju – deleguotojo akto, kuriuo iš dalies keičiami asignavimai pagal 87 straipsnio 2 dalį, priėmimo laikotarpis.

*122 straipsnis***Deleguotieji įgaliojimai, susiję su BŽŪP strateginių planų daliniais pakeitimais**

Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis skyrius papildomas nuostatomis dėl:

- a) prašymų dėl BŽŪP strateginių planų dalinio pakeitimo pateikimo procedūrų ir terminų;
- b) kitų atvejų, kurie į didžiausią galimą 119 straipsnio 7 dalyje nurodytų dalinių pakeitimų skaičių neįskaičiuojami, nustatymo.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

KOORDINAVIMAS IR VALDYMAS*123 straipsnis***Vadovaujančioji institucija**

1. Kiekviena valstybė narė paskiria už jos BŽŪP strateginį planą atsakingą nacionalinę vadovaujančiąją instituciją.

Valstybės narės, atsižvelgdamos į savo konstitucines ir institucines nuostatas, gali paskirti regionines vadovaujančiąsias institucijas, atsakingas už kai kurių arba visų 2 dalyje nurodytų užduočių vykdymą.

Valstybės narės užtikrina, kad atitinkama valdymo ir kontrolės sistema būtų sukurta tokiu būdu, kad ja būtų užtikrintas aiškus nacionalinės vadovaujančiosios institucijos ir, kai aktualu, regioninių vadovaujančiųjų institucijų bei kitų įstaigų funkcijų pasiskirstymas ir atskyrimas. Vals-tybės narės atsako už užtikrinimą, kad sistema veiktų veiksmingai visą BŽŪP strateginio plano laikotarpį.

2. Vadovaujančioji institucija atsako už efektyvų, veiksmingą ir tinkamą BŽŪP strateginio plano administravimą ir įgyvendinimą. Ji visų pirma užtikrina, kad:

▼B

- a) būtų sukurta elektroninė informacinė sistema, kaip nurodyta 130 straipsnyje;
- b) ūkininkai, kiti paramos gavėjai ir kitos įstaigos, dalyvaujantys įgyvendinant intervencines priemones:
  - i) būtų informuojami apie jų pareigas, atsirandančias dėl suteiktos pagalbos, ir taikytų arba atskirą apskaitos sistemą, arba atitinkamą apskaitos kodą visiems su veiksmu susijusiems sandoriams, kai aktualu;
  - ii) žinotų apie duomenų teikimo vadovaujančiajai institucijai ir produktų bei rezultatų registravimo reikalavimus;
- c) ūkininkams ir kitiems atitinkamiems paramos gavėjams, kai tikslinga – elektroninėmis priemonėmis, būtų pateikiama aiški ir tiksli informacija apie ūkių lygmeniu taikytinus teisės aktais nustatytus valdymo reikalavimus ir minimaliuosius GAAB standartus, nustatytus pagal III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnį, bei su socialinės paramos sąlygomis susijusius reikalavimus, nustatytus pagal III antraštinės dalies I skyriaus 3 skirsnį;
- d) 139 straipsnyje nurodytas *ex ante* vertinimas atitiktų vertinimo ir stebėsenos sistemą ir kad jis būtų pateiktas Komisijai;
- e) būtų parengtas 140 straipsnio 4 dalyje nurodytas vertinimo planas, tame straipsnyje nurodyti *ex post* vertinimai būtų atliekami per šiame reglamente nustatytus laikotarpius, būtų užtikrinama tokių vertinimų atitiktis stebėsenos ir vertinimo sistemai, taip pat kad jie būtų pateikti Stebėsenos komitetui ir Komisijai;
- f) Stebėsenos komitetui būtų pateikta BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo pagal konkrečius jo tikslus ir prioritetus stebėsenai būtina informacija ir dokumentai;
- g) būtų parengta metinė veiklos rezultatų ataskaita, įskaitant suvestines stebėsenos duomenų lenteles, ir, ataskaitą pateikęs Stebėsenos komitetui jo nuomonei gauti, ji būtų pateikta Komisijai pagal Reglamento (ES) 2021/2116 9 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punktą;
- h) būtų imtasi atitinkamų tolesnių veiksmų, kuriais būtų atsižvelgta į Komisijos pastabas dėl metinių veiklos rezultatų ataskaitų;
- i) mokėjimo agentūra, prieš suteikdama leidimą skirti išmokas, gautų visą reikiamą informaciją, pirmiausia apie taikytas procedūras ir atliktus finansuoti atrinktų intervencinių priemonių patikrinimus;
- j) paramos pagal EŽŪFKP lėšomis finansuojamas intervencines priemones, išskyrus su plotu ir gyvūnais susijusias intervencines priemones, gavėjai patvirtintų gavę finansinę paramą, taip pat patvirtintų, kad tinkamai naudoja Sąjungos ženklą, laikydamiesi Komisijos pagal 5 dalį nustatytų taisyklių;
- k) BŽŪP strateginis planas būtų viešinamas, be kita ko, pasitelkiant nacionalinį BŽŪP tinklą, informuojant:

▼ B

- i) galimus paramos gavėjus, profesines organizacijas, ekonominius ir socialinius partnerius, vyrų ir moterų lygybę propaguojančias įstaigas ir atitinkamas nevyriausybinės organizacijas, įskaitant aplinkos apsaugos organizacijas, apie BŽŪP strateginio plano siūlomas galimybes ir apie taisykles BŽŪP strateginio plano finansavimui gauti, ir
- ii) ūkininkus, kitus paramos gavėjus ir plačiąją visuomenę apie Sąjungos paramą, kuri skiriama žemės ūkiui ir kaimo plėtrai pagal BŽŪP strateginį planą.

EŽŪGF lėšomis finansuojamos paramos atveju valstybės narės suteikia galimybę vadovaujančiajai institucijai atitinkamai naudotis EŽŪFKP naudojamomis matomumo didinimo ir komunikacijos priemonėmis bei struktūromis.

3. Kai už 2 dalyje nurodytų užduočių vykdymą atsako regioninės vadovaujančiosios institucijos, nurodytos 1 dalies antrąje pastraipoje, nacionalinė vadovaujančioji institucija užtikrina, kad tų institucijų veiksmai būtų tinkamai tarpusavyje koordinuojami siekiant garantuoti BŽŪP strateginio plano rengimo ir įgyvendinimo darną ir nuoseklumą.

4. Nacionalinė vadovaujančioji institucija arba, kai aktualu, regioninės vadovaujančiosios institucijos gali deleguoti užduotis tarpinėms įstaigoms. Tuo atveju užduotis deleguojanti vadovaujančioji institucija išlieka visiškai atsakinga už tų užduočių efektyvų ir tinkamą administravimą bei įgyvendinimą ir užtikrina, kad būtų nustatytos tinkamos nuostatos, kuriomis būtų sudarytos sąlygos tarpinei įstaigai gauti visus toms užduotims vykdyti reikiamus duomenis ir informaciją.

5. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos vienodos 2 dalies j ir k punktuose nurodytų informavimo, viešinimo ir matomumo didinimo reikalavimų taikymo sąlygos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 153 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*124 straipsnis***Stebėsenos komitetas**

1. Kiekviena valstybė narė per tris mėnesius nuo pranešimo valstybei narei apie Komisijos įgyvendinimo sprendimą, kuriuo patvirtinamas BŽŪP strateginis planas, dienos įsteigia nacionalinį BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo stebėsenos komitetą (toliau – Stebėsenos komitetas).

Kiekvienas Stebėsenos komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles, kurios apima nuostatas dėl koordinavimo su regioniniais stebėsenos komitetais, kai jie įsteigti pagal 5 dalį, ir dėl interesų konfliktų prevencijos ir skaidrumo principo taikymo.

Stebėsenos komitetas posėdžiauja bent kartą per metus ir peržiūri visus klausimus, kurie daro poveikį pažangai siekiant BŽŪP strateginiame plane nustatytų siektinų reikšmių.

Kiekviena valstybė narė paskelbia Stebėsenos komiteto darbo tvarkos taisykles ir nuomones.

2. Kiekviena valstybė narė sprendžia dėl Stebėsenos komiteto sudėties ir užtikrina subalansuotą atstovavimą atitinkamoms valdžios institucijoms ir tarpinėms institucijoms, taip pat 106 straipsnio 3 dalyje nurodytų partnerių atstovams.

▼B

Kiekvienam Stebėsenos komiteto nariui suteikiama balsavimo teisė.

Valstybė narė Stebėsenos komiteto narių sąrašą skelbia internete.

Komisijos atstovai dalyvauja Stebėsenos komiteto veikloje patarėjo teisėmis.

3. Stebėsenos komitetas visų pirma nagrinėja:

- a) pažangą įgyvendinant BŽŪP strateginį planą ir siekiant tarpinių bei siektinų reikšmių;
- b) visus klausimus, kurie daro poveikį BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo veiksmingumui, ir veiksmus, kurių imtasi tiems klausimams išspręsti, įskaitant pažangą siekiant supaprastinti ir sumažinti galutiniams paramos gavėjams tenkančią administracinę našą;
- c) *ex ante* vertinimo elementus, išvardytus Reglamento (ES) 2021/1060 58 straipsnio 3 dalyje, ir to reglamento 59 straipsnio 1 dalyje nurodytą strategijos dokumentą;
- d) pažangą, padarytą atliekant vertinimus, vertinimų santraukas ir tolesnius veiksmus, kurių imtasi atsižvelgiant į išvadas;
- e) atitinkamą nacionalinio BŽŪP tinklo pateiktą informaciją, susijusią su BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo veiksmingumu;
- f) komunikacijos ir matomumo veiksmų įgyvendinimą;
- g) administracinių pajėgumų stiprinimą valdžios institucijoms, ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams, kai aktualu.

4. Stebėsenos komitetas teikia savo nuomonę dėl:

- a) veiksmų atrankos metodikos ir kriterijų;
- b) metinių veiklos rezultatų ataskaitų;
- c) vertinimo plano ir jo pakeitimų;
- d) bet kokių vadovaujančiosios institucijos pasiūlymų iš dalies pakeisti BŽŪP strateginį planą.

5. Kai elementai nustatomi regioniniu lygmeniu, atitinkama valstybė narė gali įsteigti regioninius stebėsenos komitetus, kurie stebėtų regioninių elementų įgyvendinimą ir pateiktų nacionaliniam stebėsenos komitetui informaciją šiuo klausimu. Šis straipsnis tiems regioniniams stebėsenos komitetams *mutatis mutandis* taikomas regioniniu lygmeniu nustatytų elementų atžvilgiu.

125 straipsnis

Techninė parama valstybių narių iniciatyva

1. Valstybės narės iniciatyva EŽŪFKP gali remti veiksmus, būtinus veiksmingam paramos, susijusios su BŽŪP strateginiu planu, administravimui ir įgyvendinimui, įskaitant 126 straipsnio 1 dalyje nurodytų nacionalinių BŽŪP tinklų sukūrimą ir veikimą. Šioje dalyje nurodyti veiksmai gali būti susiję su ankstesniais programavimo laikotarpiais ir vėlesniais BŽŪP strateginio plano laikotarpiais.

▼ B

2. Pagrindinio fondo institucijos veiksams pagal Reglamento (ES) 2021/1060 31 straipsnio 4, 5 ir 6 dalis taip pat gali būti skiriama parama, jei LEADER iniciatyvai skiriama parama iš EŽŪFKP.

3. Valstybių narių iniciatyva teikiama techninė parama nenaudojama tvirtinančiosioms įstaigoms, nurodytoms Reglamento (ES) 2021/2116 12 straipsnyje, finansuoti.

*126 straipsnis***Nacionaliniai ir Europos BŽŪP tinklai**

1. Komisijai patvirtinus BŽŪP strateginį planą, ne vėliau kaip per 12 mėnesių kiekviena valstybė narė sukuria nacionalinį bendros žemės ūkio politikos tinklą (nacionalinį BŽŪP tinklą), skirtą organizacijų ir administracijų, konsultantų, tyrėjų ir kitų inovacijų sektoriaus subjektų, taip pat kitų subjektų, susijusių su žemės ūkio ir kaimo plėtros sritimi, tinklaveikai nacionaliniu lygmeniu. Kuriant nacionalinius BŽŪP tinklus remiamasi esama tinklaveikos patirtimi ir praktika valstybėse narėse.

2. Komisija sukuria Europos bendros žemės ūkio politikos tinklą (Europos BŽŪP tinklą), skirtą nacionalinių tinklų, organizacijų ir administracijų, susijusių su žemės ūkio ir kaimo plėtros sritimi, tinklaveikai Sąjungos lygmeniu.

3. Vykdam tinkleiką per nacionalinius ir Europos BŽŪP tinklus siekiama šių tikslų:

- a) didinti visų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą įgyvendinant BŽŪP strateginius planus ir, kai aktualu, juos rengiant;
- b) padėti valstybių narių administracijoms įgyvendinti BŽŪP strateginius planus ir pereiti prie veiklos rezultatais grindžiamo įgyvendinimo modelio;
- c) prisidėti prie BŽŪP strateginių planų įgyvendinimo kokybės gerinimo;
- d) prisidėti prie visuomenės ir galimų paramos gavėjų informavimo apie BŽŪP ir finansavimo galimybes;
- e) skatinti inovacijas žemės ūkio ir kaimo plėtros srityse ir remti tarpusavio mokymąsi ir visų suinteresuotųjų subjektų įtraukimą į keitimosi žiniomis ir žinių kaupimo procesą bei jų tarpusavio sąveiką;
- f) prisidėti prie stebėsenos ir vertinimo pajėgumų bei veiklos;
- g) prisidėti prie BŽŪP strateginių planų įgyvendinimo rezultatų sklaidos.

Pirmos pastraipos d punkte nustatyto tikslo siekiama visų pirma per nacionalinius BŽŪP tinklus.

4. Nacionalinių ir Europos BŽŪP tinklų užduotys siekiant 3 dalyje nustatytų tikslų yra šios:

▼B

- a) rinkti, analizuoti ir skleisti informaciją apie veiksmus ir gerąją praktiką, įgyvendinamus arba remiamus pagal BŽŪP strateginius planus, taip pat analizuoti pokyčius žemės ūkyje ir kaimo vietovėse, kurie svarbūs siekiant 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų;
- b) padėti stiprinti valstybių narių administracijų ir kitų subjektų, dalyvaujančių įgyvendinant BŽŪP strateginius planus, pajėgumus, įskaitant su stebėsenos ir vertinimo procesais susijusius pajėgumus;
- c) kurti platformas, organizuoti forumus ir renginius, kurie sudarytų palankesnes sąlygas suinteresuotiesiems subjektams keistis patirtimi ir mokytis tarpusavyje, be kita ko, kai aktualu, keistis informacija su trečiųjų valstybių tinklais;
- d) rinkti informaciją ir sudaryti palankesnes sąlygas ją skleisti, taip pat vykdyti finansuojamų struktūrų ir projektų, kaip antai Reglamento (ES) 2021/1060 33 straipsnyje nurodytų vietos veiklos grupių, šio reglamento 127 straipsnio 3 dalyje nurodytos EIP veiklos grupių, taip pat lygiaverčių struktūrų ir projektų tinklaveiką;
- e) remti šio reglamento 127 straipsnio 3 dalyje nurodytų EIP veiklos grupių, Reglamento (ES) 2021/1060 33 straipsnyje nurodytų vietos veiklos grupių arba panašių vietos plėtros struktūrų bendradarbiavimo projektus, įskaitant tarpvalstybinį bendradarbiavimą;
- f) kurti sąsajas su kitomis Sąjungos finansuojamomis strategijomis ar tinklais;
- g) padėti toliau plėtoti BŽŪP ir rengtis tolesniems BŽŪP strateginio plano laikotarpiams;
- h) nacionalinių BŽŪP tinklų atveju – dalyvauti Europos BŽŪP tinklo veikloje ir prie jos prisidėti;
- i) Europos BŽŪP tinklo atveju – bendradarbiauti su nacionaliniais BŽŪP tinklais ir prisidėti prie jų veiklos.

5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma Europos BŽŪP tinklo organizacinė struktūra ir veikimas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 153 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*127 straipsnis***Europos inovacijų partnerystė žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje**

1. Europos inovacijų partnerystės žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje (EIP) tikslas yra skatinti inovacijas ir gerinti keitimąsi žiniomis.

EIP padeda taikyti ŽŪŽIS, susiedama įvairių sričių politiką ir priemones inovacijoms spartinti.

2. EIP padeda siekti 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų.

Visų pirma ji:

- a) kuria pridėtinę vertę geriau susiedama mokslinius tyrimus ir ūkininkavimo praktiką ir skatindama platesnį turimų inovacinių priemonių naudojimą;

▼B

- b) susieja inovacijų subjektus ir projektus;
- c) skatina greitesnį ir platesnį inovacinių sprendimų perkėlimą į praktiką, įskaitant ūkininkų tarpusavio mainus, ir
- d) teikia informaciją mokslininkų bendruomenei apie ūkininkavimo praktikai reikalingus mokslinius tyrimus.

3. EIP veiklos grupės, remiamos pagal 77 straipsnyje nurodytą bendradarbiavimui skirtą intervencinę priemonę, yra EIP dalis. Kiekviena EIP veiklos grupė parengia planą, kaip kurti arba įgyvendinti tam tikrą inovacinį projektą. Toks inovacinis projektas turi būti grindžiamas sąveikiuoju inovacijų modeliu, kuris pasižymi šiais pagrindiniais principais:

- a) inovacinių sprendimų rengimas, daugiausia dėmesio skiriant ūkininkų arba miškininkų reikmėms, taip pat atsižvelgiant į sąveiką visoje tiekimo grandinėje, kai tai naudinga;
- b) papildomų žinių turinčių partnerių, pavyzdžiui, ūkininkų, konsultantų, tyrėjų, įmonių ar nevyriausybinių organizacijų sutelkimas į tikslinį junginį, kuris geriausiai tinka projekto tikslams pasiekti, ir
- c) bendras sprendimų priėmimas ir bendras kūrimas viso projekto metu.

EIP veiklos grupės gali veikti tarptautiniu, įskaitant tarpvalstybinį, lygmeniu. Numatomos inovacijos gali būti grindžiamos ne tik naujomis praktikomis, bet ir tradicine praktika, taikoma naujame geografiniame arba aplinkos kontekste.

EIP veiklos grupės skleidžia apibendrintą informaciją apie savo planus ir savo projektų rezultatus, visų pirma per nacionalinius ir Europos BŽŪP tinklus.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

STEBĖSENA, ATASKAITŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

I SKYRIUS

VEIKLOS REZULTATŲ PERŽIŪROS SISTEMA

128 straipsnis

Veiklos rezultatų peržiūros sistemos rengimas

1. Veiklos rezultatų peržiūros sistema parengiama taikant pasidalijamąją valstybių narių ir Komisijos atsakomybę. Veiklos rezultatų peržiūros sistema sudaromos galimybės teikti ataskaitas dėl BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo veiksmingumo, jį stebėti ir vertinti to plano įgyvendinimo metu.

2. Veiklos rezultatų peržiūros sistemoje pateikiami šie elementai:

▼B

- a) bendrieji produkto, rezultato, poveikio ir konteksto rodikliai, nurodyti 7 straipsnyje, kuriais remiantis bus atliekama stebėseną, vertinimas ir rengiamos metinės veiklos rezultatų ataskaitos;
- b) siektinos reikšmės ir metinės tarpinės reikšmės, nustatomos, naudojant atitinkamus rezultato rodiklius, atitinkamo konkretaus tikslo atžvilgiu;
- c) duomenų rinkimas, saugojimas ir perdavimas;
- d) reguliariai teikiamos veiklos rezultatų, stebėsenos ir vertinimo veiklos ataskaitos;
- e) *ex ante*, tarpinis ir *ex post* vertinimai, taip pat visi kiti vertinimai, susiję su BŽŪP strateginiu planu.

*129 straipsnis***Veiklos rezultatų peržiūros sistemos tikslai**

Veiklos rezultatų peržiūros sistemos tikslai yra:

- a) įvertinti BŽŪP poveikį, veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną ir Sąjungos pridėtinę vertę;
- b) stebėti pažangą siekiant BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų siektinų reikšmių;
- c) įvertinti BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų intervencinių priemonių poveikį, veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą ir darną;
- d) remti bendrą mokymosi procesą, susijusį su stebėseną ir vertinimu.

*130 straipsnis***Elektroninė informacinė sistema**

Valstybės narės sukuria arba naudoja esamą saugią elektroninę informacinę sistemą, kurioje registruoja ir laiko svarbią informaciją apie BŽŪP strateginio plano įgyvendinimą, įskaitant informaciją apie kiekvieną paramos gavėją ir veiksmą, kurios reikia stebėsenai ir vertinimui, visų pirma pažangos siekiant nustatytų tikslų ir siektinų reikšmių stebėsenai.

*131 straipsnis***Informacijos teikimas**

Valstybės narės užtikrina, kad paramos pagal BŽŪP strateginiame plane nustatytas intervencines priemones gavėjai ir vietos veiklos grupės, nurodytos Reglamento (ES) 2021/1060 33 straipsnyje, vadovaujančiajai institucijai arba kitoms įstaigoms, kurioms suteikti įgaliojimai vadovaujančiosios institucijos vardu vykdyti funkcijas, teikti visą informaciją, reikalingą BŽŪP strateginio plano stebėsenai ir vertinimui.

▼B

Valstybės narės užtikrina, kad būtų nustatyti išsamių, laiku gaunamų ir patikimų duomenų šaltiniai, kad, naudojant produkto, rezultato ir poveikio rodiklius, būtų galima veiksmingai patikrinti politikos tikslų įgyvendinimo pažangą.

*132 straipsnis***Stebėsenos procedūros**

Vadovaujančioji institucija ir Stebėsenos komitetas, remdamiesi produkto ir rezultato rodikliais, stebi BŽŪP strateginio plano įgyvendinimą ir pažangą siekiant BŽŪP strateginiame plane nustatytų siektinų reikšmių.

*133 straipsnis***Su veiklos rezultatų peržiūros sistema susiję įgyvendinimo įgaliojimai**

Komisija priima įgyvendinimo aktus dėl veiklos rezultatų peržiūros sistemos turinio. Tokiuose aktuose pateikiami kiti nei I priede nurodyti rodikliai, kurie yra reikalingi tinkamai politikos stebėsenai ir vertinimui, I priede ir kitur nustatytų rodiklių apskaičiavimo metodai ir nuostatos, būtinos valstybių narių renkamų duomenų tikslumui ir patikimumui garantuoti. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 153 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*II SKYRIUS****METINĖS VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITOS****134 straipsnis***Metinės veiklos rezultatų ataskaitos**

1. Valstybės narės, vadovaudamosi Reglamento (ES) 2021/2116 9 straipsnio 3 dalimi ir 10 straipsniu, pateikia BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo metines veiklos rezultatų ataskaitas už praėjusius finansinius metus.

2. Paskutinėje metinėje veiklos rezultatų ataskaitoje, kurią numatyta pateikti pagal Reglamento (ES) 2021/2116 9 straipsnio 3 dalį ir 10 straipsnį, pateikiama įgyvendinimo laikotarpiu atliktų vertinimų suvestinė.

3. Kad metinė veiklos rezultatų ataskaita būtų priimtina, joje turi būti pateikta visa 4, 5, 7, 8, 9 ir 10 dalyse, ir, kai aktualu, 6 dalyje nurodyta informacija. Nedarant poveikio Reglamente (ES) 2021/2116 numatytiems metinio patvirtinimo procedūroms, Komisija per 15 darbo dienų nuo metinės veiklos rezultatų ataskaitos pateikimo dienos praneša atitinkamai valstybei narei, jei ataskaita yra nepriimtina, o to nepadarius ataskaita laikoma priimtina.

▼ B

4. Metinėse veiklos rezultatų ataskaitose pateikiama pagrindinė kokybinė ir kiekybinė informacija apie BŽŪP strateginio plano įgyvendinimą nurodant finansinius duomenis bei produkto ir rezultato rodiklius, įskaitant, kai aktualu, regioniniu lygmeniu.

5. 4 dalyje nurodyta kiekybinė informacija apima:

- a) gautus produktus;
- b) išlaidas, deklaruotas metinėse ataskaitose ir aktualias a punkte nurodytų produktų atžvilgiu, prieš pritaikant nuobaudas ar kitus sumažinimus, o EŽŪFKP atveju – atsižvelgiant į anuliuotų ar susigrąžintų lėšų persikirstymą pagal Reglamento (ES) 2021/2116 57 straipsnį;
- c) išlaidų, nurodytų b punkte, ir atitinkamų produktų, nurodytų a punkte, santykį (faktinę vieneto sumą);
- d) rezultatus ir atotrūkį nuo atitinkamų tarpinių reikšmių, nustatytų pagal 109 straipsnio 1 dalies a punktą.

Pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodyta informacija išskaidoma pagal vieneto sumą, kaip nustatyta BŽŪP strateginiame plane, vadovaujantis 111 straipsnio h punktu, veiklos rezultatų patvirtinimo tikslu. Produkto rodiklių, kurie I priede pažymėti kaip naudotini tik stebėsenai, atveju įtraukiama tik šios dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyta informacija.

6. Intervencinės priemonės, kuriai netaikoma Reglamento (ES) 2021/2116 65 straipsnio 2 dalyje nurodyta integruota sistema, atveju valstybės narės, be pagal šio straipsnio 5 dalį teikiamos informacijos, gali nuspręsti kiekvienoje metinėje veiklos rezultatų ataskaitoje pateikti:

- a) praėjusiais finansiniais metais atrinktų veiksmų vidutines vieneto sumas ir susijusių produktų ir išlaidų skaičių, arba
- b) bendros viešųjų išlaidų, išskyrus papildomą nacionalinį finansavimą, kaip nurodyta 115 straipsnio 5 dalyje, kurias išipareigota skirti veiksams, už kuriuos praėjusiais finansiniais metais buvo išmokėtos išmokos, sumos ir gautų produktų santykį, taip pat susijusių produktų ir išlaidų skaičių.

Komisija tą informaciją naudoja Reglamento (ES) 2021/2116 40 ir 54 straipsnių tikslais kiekvienais metais, kai vykdomi mokėjimai už susijusius veiksmus.

7. 4 dalyje nurodyta kokybinė informacija apima:

- a) BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo padėties sintezę praėjusių finansinių metų atžvilgiu;
- b) visus aspektus, kurie turi įtakos BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo veiksmingumui, visų pirma nuokrypių nuo tarpinių reikšmių atžvilgiu, kai tikslinga, nurodant priežastis ir, kai aktualu, apibūdinant priemones, kurių imtasi.

8. Reglamento (ES) 2021/2116 54 straipsnio 2 dalies tikslais valstybės narės gali nuspręsti į šio straipsnio 4 dalyje nurodytą kokybinę informaciją taip pat įtraukti:

▼B

- a) bet kokio faktinės vieneto sumos perviršio, palyginti su atitinkama planuojama vieneto suma arba, kai taikytina, didžiausia planuojama vieneto suma, nurodyta šio reglamento 102 straipsnyje, pagrindimą, arba
- b) kai valstybė narė nusprendžia pasinaudoti viena iš šio straipsnio 6 dalyje numatytų galimybių, bet kokio faktinės vieneto sumos perviršio, palyginti su atrinktų veiksmų atitinkama vidutine vieneto suma arba bendros viešųjų išlaidų, išskyrus 115 straipsnio 5 dalyje nurodytą papildomą nacionalinį finansavimą, kurias įsipareigota skirti veiksams, už kuriuos praėjusiais finansiniais metais buvo išmokėtos išmokos, sumos ir susijusių gautų produktų santykiu, priklausomai nuo valstybės narės pasirinkimo, pagrindimą.

9. Pagrindimas Reglamento (ES) 2021/2116 40 straipsnio 2 dalies tikslu pateikiamas tuo atveju, jei šio straipsnio 8 dalies a punkte nurodytas perviršis yra didesnis nei 50 %.

Kitu atveju, kai valstybė narė nusprendžia pasinaudoti 6 dalyje numatyta galimybe, pagrindimo reikalaujama tik tuo atveju, jei 8 dalies b punkte nurodytas perviršis yra didesnis nei 50 %.

10. Pagal 4 dalį teikiant duomenis apie finansines priemones taip pat teikiama informacija apie:

- a) tinkamas finansuoti išlaidas pagal finansinio produkto rūšį;
- b) valdymo sąnaudų ir mokesčių, deklaruotų kaip tinkamos finansuoti išlaidos, sumą;
- c) be EŽŪFKP, papildomai sutelktų privačiųjų ir viešųjų išteklių sumą pagal finansinio produkto rūšį;
- d) palūkanas ir kitą pelną, gautą iš EŽŪFKP paramos finansinėms priemonėms pagal Reglamento (ES) 2021/1060 60 straipsnį, ir EŽŪFKP paramai priskirtinus grąžintus išteklius pagal to reglamento 62 straipsnį;
- e) galutiniams gavėjams suteiktų paskolų, investicijų į nuosavą kapitalą arba kvazinuosavą kapitalą, kurios buvo garantuotos tinkamomis finansuoti viešosiomis išlaidomis, išskyrus šio reglamento 115 straipsnio 5 dalyje nurodytą papildomą nacionalinį finansavimą, ir kurios jiems buvo faktiškai išmokėtos, bendrą vertę.

Kai valstybės narės nusprendžia finansinėms priemonėms taikyti šio straipsnio 6 dalį, toje dalyje nurodyta informacija pateikiama galutinių gavėjų lygmeniu.

11. Kas dvejus metus atliekamos 135 straipsnyje nurodytos veiklos rezultatų peržiūros tikslu metinėje veiklos rezultatų ataskaitoje pateikiama informacija apie papildomą nacionalinį finansavimą, nurodytą 115 straipsnio 5 dalies a ir d punktuose. Į tokį finansavimą atsižvelgiama atliekant kas dvejus metus atliekamą veiklos rezultatų peržiūrą.

12. Metinės veiklos rezultatų ataskaitos ir piliečiams skirta jų turinio santrauka skelbiamos viešai.

▼B

13. Nedarant poveikio Reglamente (ES) 2021/2116 numatytoms metinio patvirtinimo procedūroms, Komisija per vieną mėnesį nuo priimtinių metinių veiklos rezultatų ataskaitų pateikimo gali pateikti pastabų dėl jų. Jei Komisija per tą laikotarpį pastabų nepateikia, ataskaitos laikomos priimtomis. Šio reglamento 121 straipsnis dėl laikotarpių, per kuriuos Komisija turi imtis veiksmų, apskaičiavimo taikomas *mutatis mutandis*.

14. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato metinės veiklos rezultatų ataskaitos turinio pateikimo taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 153 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*135 straipsnis***Kas dvejus metus atliekama veiklos rezultatų peržiūra**

1. Remdamasi informacija, pateikta metinėse veiklos rezultatų ataskaitose, Komisija kas dvejus metus atlieka veiklos rezultatų peržiūrą.

2. Jeigu nustatoma, kad vieno ar daugiau rezultato rodiklių, apie kuriuos pranešta pagal 134 straipsnį ir kuriuos naudojo atitinkama valstybė narė veiklos rezultatų peržiūrai BŽŪP strateginiame plane pagal I priedą, reikšmė yra daugiau kaip 35 % mažesnė nei 2024 finansinių metų ir daugiau kaip 25 % mažesnė nei 2026 finansinių metų atitinkama tarpinė reikšmė, atitinkama valstybė narė pateikia šio nuokrypio pagrindimą. Įvertinusi tą pagrindimą, Komisija prireikus gali paprašyti atitinkamos valstybės narės pagal Reglamento (ES) 2021/2116 41 straipsnio 1 dalį pateikti veiksmų planą, kuriame būtų apibūdinti numatyti taisomieji veiksmai ir numatomas laikotarpis.

3. 2026 m. Komisija peržiūri 2025 finansinių metų veiklos rezultatų ataskaitose pateiktą informaciją. Jeigu nustatoma, kad vieno ar daugiau rezultato rodiklių, apie kuriuos pranešta pagal 134 straipsnį ir kuriuos naudojo atitinkama valstybė narė veiklos rezultatų peržiūrai BŽŪP strateginiame plane pagal I priedą, reikšmė yra daugiau kaip 35 % mažesnė nei 2025 finansinių metų atitinkama tarpinė reikšmė, Komisija gali paprašyti atitinkamos valstybės narės imtis taisomųjų veiksmų.

*136 straipsnis***Metiniai peržiūros posėdžiai**

1. Valstybės narės kiekvienais metais su Komisija rengia metinį peržiūros posėdį. Peržiūros posėdžiui pirmininkaujama bendrai arba jam pirmininkauja Komisija, ir jis turi įvykti ne anksčiau kaip praėjus dviem mėnesiams nuo metinės rezultatų ataskaitos pateikimo.

2. Peržiūros posėdyje siekiama apsvarstyti kiekvieno plano įgyvendinimo rezultatus, įskaitant pažangą, padarytą siekiant nustatytų siektinų reikšmių, ir turimą informaciją apie atitinkamą poveikį, taip pat visas rezultatams poveikį darančias problemas ir veiksmus, kurių jau yra arba bus imamasi toms problemoms spręsti.

▼B*III SKYRIUS***ATASKAITŲ APIE SPECIALIĄJĄ IŠMOKĄ UŽ MEDVILNĘ IR PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NACIONALINĘ PAGALBĄ TEIKIMAS***137 straipsnis***Metinių ataskaitų teikimas**

Valstybės narės, kurios teikia III antraštinės dalies II skyriaus 3 skirsnio 2 poskirsnyje numatytą specialiąją išmoką už medvilnę, ne vėliau kaip 2025 m. vasario 15 d. ir po to iki 2030 m. ne vėliau kaip kiekvienų metų vasario 15 d., pateikia Komisijai šią informaciją apie tos išmokos įgyvendinimą praėjusiais finansiniais metais:

- a) paramos gavėjų skaičių;
- b) išmokos už hektarą sumą, ir
- c) hektarų, už kuriuos skirta išmoka, skaičių.

*138 straipsnis***Metinių ataskaitų apie pereinamojo laikotarpio nacionalinę pagalbą teikimas**

Valstybės narės, kurios teikia 147 straipsnyje nustatytą pereinamojo laikotarpio nacionalinę pagalbą, ne vėliau kaip 2025 m. vasario 15 d. ir po to iki 2030 m. ne vėliau kaip kiekvienų metų vasario 15 d., pateikia Komisijai šią informaciją apie tos pagalbos įgyvendinimą praėjusiais finansiniais metais kiekvienam atitinkamam sektoriui:

- a) paramos gavėjų skaičių;
- b) bendrą suteiktos pereinamojo laikotarpio nacionalinės pagalbos sumą, ir
- c) hektarų, gyvūnų ar kitų vienetų, už kuriuos suteikta pagalba, skaičių.

*IV SKYRIUS***BŽŪP STRATEGINIO PLANO VERTINIMAS***139 straipsnis***Ex ante vertinimai**

1. Valstybės narės atlieka *ex ante* vertinimus, kad pagerintų savo BŽŪP strateginių planų rengimo kokybę.
2. *Ex ante* vertinimai atliekami už BŽŪP strateginio plano parengimą atsakingos institucijos atsakomybe.
3. Atliekant *ex ante* vertinimus vertinama:
  - a) BŽŪP strateginio plano indėlis siekiant 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų, atsižvelgiant į nacionalinius ir regioninius poreikius, taip pat vystymosi potencialą ir patirtį, įgytą įgyvendinant BŽŪP ankstesniais programavimo laikotarpiais;

▼ B

- b) siūlomo BŽŪP strateginio plano vidaus nuoseklumas ir jo ryšys su kitomis atitinkamomis priemonėmis;
  - c) biudžeto išteklių skyrimo ir tų 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų, kurių siekiama BŽŪP strateginiu planu, derėjimas;
  - d) kaip numatomi produktai padės siekti rezultatų;
  - e) ar kiekybiškai išreikštos siektinos rezultatų reikšmės ir tarpinės reikšmės yra tinkamos ir realistiškos atsižvelgiant į numatomą EŽŪGF ir EŽŪFKP fondų paramą;
  - f) suplanuotos priemonės ūkininkų ir kitų paramos gavėjų administracinei naštai mažinti;
  - g) kai aktualu, iš EŽŪFKP lėšų finansuojamų finansinių priemonių naudojimo pagrindimas.
4. Į *ex ante* vertinimą gali būti įtraukiami reikalavimai dėl SPAV, kaip nustatyta Direktyvoje 2001/42/EB, atsižvelgiant į klimato kaitos švelninimo poreikius.

*140 straipsnis****BŽŪP strateginių planų vertinimas įgyvendinimo laikotarpiu ir ex post***

1. Valstybės narės atlieka savo BŽŪP strateginių planų vertinimus įgyvendinimo laikotarpiu ir *ex post*, kad pagerintų planų rengimo ir įgyvendinimo kokybę. Valstybės narės įvertina savo BŽŪP strateginių planų veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną, Sąjungos pridėtinę vertę ir poveikį, susijusį su jų indėliu siekiant 5 straipsnyje nustatytų BŽŪP bendrųjų tikslų, ir tų 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų, kurių siekiama atitinkamu BŽŪP strateginiu planu. BŽŪP strateginio plano bendras poveikis vertinamas tik atliekant *ex post* vertinimą.
2. Valstybės narės paveda atlikti vertinimus funkciniu požiūriu nepriklausomiems ekspertams.
3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų parengtos vertinimams reikalingų duomenų rengimo ir rinkimo procedūros.
4. Valstybės narės parengia vertinimo planą, kuriame pateikia informacijos apie planuojamą vertinimo veiklą įgyvendinimo laikotarpiu.
5. Valstybės narės pateikia vertinimo planą Stebėsenos komitetui ne vėliau kaip praėjus vieniems metams nuo BŽŪP strateginio plano priėmimo.
6. Vadovaujančioji institucija atsako už tai, kad ne vėliau kaip 2031 m. gruodžio 31 d. būtų atliktas išsamus BŽŪP strateginio plano *ex post* vertinimas.
7. Valstybės narės sudaro sąlygas visuomenei susipažinti su visais vertinimais.

V SKYRIUS

KOMISIJOS ATLIEKAMA VEIKLOS REZULTATŲ ANALIZĖ

141 straipsnis

Veiklos rezultatų analizė ir vertinimas

1. Komisija parengia daugiamečių BŽŪP vertinimo planą, kuris turi būti vykdomas jos atsakomybe. Tas vertinimo planas taip pat apima priemones pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013.

2. Komisija ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai valstybių narių BŽŪP strateginių planų suvestinę ataskaitą. Ataskaitoje pateikiama valstybių narių bendrų pastangų ir kolektyvinių užmojų siekiant 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų konkrečių tikslų, visų pirma nurodytųjų d, e, f ir i punktuose, analizė.

3. Komisija ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, siekiant įvertinti, kaip valstybės narės veikia pagal naują įgyvendinimo modelį ir ar valstybių narių BŽŪP strateginiuose planuose numatytos intervencinės priemonės yra nuoseklios ir koks yra tų priemonių bendras indėlis siekiant įgyvendinti Sąjungos įsipareigojimus aplinkos apsaugos ir klimato srityse. Prireikus Komisija teikia rekomendacijas valstybėms narėms, kad būtų lengviau įgyvendinti tuos įsipareigojimus.

4. Komisija, atsižvelgdama į I priede nustatytus rodiklius, ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d. atlieka tarpinį vertinimą, kad išnagrinėtų EŽŪGF ir EŽŪFKP veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną ir Sąjungos pridėtinę vertę. Komisija gali naudotis visa atitinkama informacija, kuri jau turima pagal Finansinio reglamento 128 straipsnį.

5. Komisija atlieka *ex post* vertinimą, kad įvertintų EŽŪGF ir EŽŪFKP veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, darną ir Sąjungos pridėtinę vertę.

6. Remdamasi įrodymais, pateiktais BŽŪP vertinimuose, įskaitant BŽŪP strateginių planų vertinimus, taip pat kitais atitinkamais informacijos šaltiniais, Komisija ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą dėl tarpinio vertinimo, įskaitant pirmuosius BŽŪP veiklos rezultatus. Antroji ataskaita, į kurią įtraukiama BŽŪP veiklos rezultatų analizė, pateikiama ne vėliau kaip 2031 m. gruodžio 31 d.

142 straipsnis

Pagrindiniais rodikliais grindžiamas ataskaitų teikimas

Laikydamosi reikalavimo teikti ataskaitas pagal Finansinio reglamento 41 straipsnio 3 dalies h punkto iii papunktį, Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai tame straipsnyje nurodytą informaciją, susijusią su veiklos rezultatais, kurie matuojami naudojant šio reglamento XIV priede išdėstytus pagrindinius rodiklius.

143 straipsnis

Bendrosios nuostatos

1. Valstybės narės Komisijai pateikia turimą informaciją, kuri yra būtina, kad ji galėtų vykdyti BŽŪP stebėseną ir vertinimą, nurodytą 141 straipsnyje.

2. Konteksto ir poveikio rodikliams būtini duomenys pirmiausia renkami iš patikimų duomenų šaltinių, pavyzdžiui, ūkių apskaitos duomenų tinklo ir Eurostato. Jei tiems rodikliams reikalingų duomenų nėra arba jie yra neišsamūs, trūkstami duomenys renkami pagal Europos statistikos programą, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 223/2009⁽¹⁸⁾, Ūkių apskaitos duomenų tinklą, nustatytą Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1217/2009⁽¹⁹⁾, arba oficialius susitarimus su kitais duomenų teikėjais, pavyzdžiui, Jungtiniu tyrimų centru ir Europos aplinkos agentūra.

3. Statistiniais tikslais taip pat naudojami administracinių registrų, kaip antai Reglamento (ES) 2021/2116 65 straipsnio 2 dalyje nurodytos integruotos sistemos, to reglamento 68 straipsnyje nurodytos žemės sklypų identifikavimo sistemos bei gyvūnų ir vynuogynų registrų duomenys, bendradarbiaujant su valstybių narių statistikos institucijomis ir Eurostatu.

4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl valstybių narių teiktinos informacijos, atsižvelgiant į poreikį išvengti nepagrįstos administracinės naštos, taip pat taisyklės dėl duomenų reikmių ir potencialių duomenų šaltinių sinergijos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 153 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

KONKURENCIJOS NUOSTATOS

144 straipsnis

Įmonėms taikomos taisyklės

Kai parama pagal šio reglamento III antraštinę dalį skiriama įmonių bendradarbiavimo formoms, ji gali būti skiriama tik tuo atveju, jei tokios bendradarbiavimo formos atitinka konkurencijos taisyklės, taikomas pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 206–210 straipsnius.

⁽¹⁸⁾ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87 2009 3 31, p. 164).

⁽¹⁹⁾ 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1217/2009, sukuriantis žemės ūkio valdų pajamų ir ūkinės veiklos apskaitos duomenų rinkimo tinklą Europos Sąjungoje (OL L 328, 2009 12 15, p. 27).

145 straipsnis

Valstybės pagalba

1. Išskyrus atvejus, kai šioje antraštinėje dalyje numatyta kitaip, paramai pagal šį reglamentą taikomi SESV 107, 108 ir 109 straipsniai.
2. SESV 107, 108 ir 109 straipsniai netaikomi valstybių narių teikiamai paramai pagal šį reglamentą ir jo laikantis, arba šio reglamento 146 straipsnyje nurodytam papildomam nacionaliniam finansavimui, patenkančiam į SESV 42 straipsnio taikymo sritį.

146 straipsnis

Papildomas nacionalinis finansavimas

Valstybių narių teikiama parama, susijusi su SESV 42 straipsnio taikymo sričiai priklausančiais veiksmais, kuri skirta papildomai finansuoti intervencines priemones kaimo plėtros srityje, kurios nustatytos šio reglamento III antraštinės dalies IV skyriuje ir kurioms bet kuriuo BŽŪP strateginio plano laikotarpio momentu teikiama Sąjungos parama, gali būti skiriama tik jei ji atitinka šį reglamentą ir yra įtraukta į BŽŪP strateginių planų V priedą, patvirtintą Komisijos.

Valstybės narės neteikia paramos intervencinėms priemonėms šio reglamento III antraštinės dalies III skyriuje nurodytuose sektoriuose, išskyrus atvejus, kai tai aiškiai numatyta tame skyriuje.

147 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nacionalinė pagalba

1. Valstybės narės, pagal Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 37 straipsnį 2015–2022 m. laikotarpiu skyvusios pereinamojo laikotarpio nacionalinę pagalbą, gali ūkininkams toliau skirti pereinamojo laikotarpio nacionalinę pagalbą.
2. Pereinamojo laikotarpio nacionalinės pagalbos skyrimo sąlygos yra tokios pačios kaip nurodytosios Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 37 straipsnio 3 dalyje.

Nukrypstant nuo šios dalies pirmos pastraipos, kai pirmoje pastraipoje nurodytos pereinamojo laikotarpio nacionalinės pagalbos skyrimo sąlygos yra susijusios su ataskaitiniu laikotarpiu, valstybės narės gali nuspręsti iš dalies pakeisti ataskaitinį laikotarpį ne vėliau kaip į 2018 metus.

3. Tos pereinamojo laikotarpio nacionalinės pagalbos, kuri gali būti skiriama pagal sektorių, bendra suma negali viršyti išmokų dydžio pagal kiekvieną konkrečiam sektoriui skirtą finansinį paketą, kuriuos pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 73/2009⁽²⁰⁾ 132 straipsnio 7 dalį arba 133a straipsnio 5 dalį Komisija patvirtino 2013 m., šių procentinių dalių:

⁽²⁰⁾ 2009 m. sausio 19 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 73/2009, nustatantis bendrąsias tiesioginės paramos schemų ūkininkams pagal bendrą žemės ūkio politiką taisykles ir nustatantis tam tikras paramos schemas ūkininkams, iš dalies keičiantis Reglamentus (EB) Nr. 1290/2005, (EB) Nr. 247/2006, (EB) Nr. 378/2007 ir panaikinant Reglamentą (EB) Nr. 1782/2003 (OL L 30, 2009 I 31, p. 16).

▼B

- 2023 m. – 50 %,
- 2024 m. – 45 %,
- 2025 m. – 40 %,
- 2026 m. – 35 %,
- 2027 m. – 30 %.

Kipro atveju procentinė dalis apskaičiuojama remiantis konkrečioms sektoriams skirtų finansinių paketų dydžiais, kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 73/2009 XVIIa priede.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS*I SKYRIUS****BENDROSIOS NUOSTATOS****148 straipsnis***Priemonės konkrečioms problemoms spręsti**

1. Siekdama spręsti konkrečias problemas, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kurie yra būtini ir pateisinami nepaprastosios padėties atvejais. Tokiais įgyvendinimo aktais gali būti nukrypstama nuo šio reglamento nuostatų, tačiau tik tiek ir tokiu laikotarpiu, kiek iš tiesų yra tikrai būtina. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 153 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
2. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti, ir siekiant išspręsti tokias konkrečias problemas, kokios nurodytos 1 dalyje, kartu užtikrinant BŽŪP strateginio plano tęstinumą išskirtinėmis aplinkybėmis, Komisija priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus, laikydamasi 153 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros.
3. Pagal 1 arba 2 dalį patvirtintos priemonės galioja ne ilgiau kaip dvylika mėnesių. Jei pasibaigus šiam laikotarpiui tose dalyse nurodytos konkrečios problemos neišsprendžiamos, Komisija gali pateikti atitinkamą pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kad būtų priimtas ilgalaikis sprendimas.
4. Apie visas pagal 1 arba 2 dalį patvirtintas priemones Komisija per dvi darbo dienas nuo jų patvirtinimo informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

*149 straipsnis***Taikymas atokiausiems regionams ir mažosioms Egėjo jūros saloms**

1. III antraštinės dalies II skyrius netaikomas atokiausiems regionams.
2. Tiesioginėms išmokoms, skiriamoms atokiausiuose Sąjungos regionuose pagal Reglamento (ES) Nr. 228/2013 IV skyrių ir mažosiose Egėjo jūros salose pagal Reglamento (ES) Nr. 229/2013 IV skyrių, taikomi šio reglamento 3 straipsnio 1 ir 2 punktai, 4 straipsnio 2, 3 ir 5 dalys bei 4 straipsnio 4 dalies antra pastraipa, III antraštinės dalies I skyriaus 2 ir 3 skirsniai ir IX antraštinė dalis. 4 straipsnio 2, 3 ir 5 dalys bei III antraštinės dalies I skyriaus 2 skirsnis taikomi be jokių pareigų, susijusių su BŽŪP strateginiu planu.

*II SKYRIUS***INFORMACINĖ SISTEMA IR ASMENS DUOMENŲ APSAUGA***150 straipsnis***Keitimasis informacija ir dokumentais**

1. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, sukuria informacinę sistemą, kuria naudodamasi Komisija galėtų saugiai keistis bendro intereso duomenimis su kiekviena valstybe nare.
2. Komisija užtikrina, kad veiktų tinkama saugi elektroninė sistema, kurioje galėtų būti registruojama, saugoma ir tvarkoma pagrindinė informacija ir stebėsenos ir vertinimo ataskaitos.
3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos 1 dalyje nurodytos sistemos veikimo taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 153 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

*151 straipsnis***Asmens duomenų tvarkymas ir apsauga**

1. Nedarant poveikio Reglamento (ES) 2021/2116 98, 99 ir 100 straipsniams, valstybės narės ir Komisija renka asmens duomenis atitinkamų šiuo reglamentu joms nustatytų valdymo, kontrolės, stebėsenos bei vertinimo pareigų, visų pirma nustatytų VI ir VII antraštinėse dalyse, tikslais, ir tvarko tuos duomenis tik tokiu būdu, kuris suderinamas su šiuo tikslu.
2. Tuo atveju, kai asmens duomenys tvarkomi stebėsenos ir vertinimo tikslais pagal VII antraštinę dalį naudojant 150 straipsnyje nurodytą saugią elektroninę sistemą, jie yra nuasmeninami.
3. Asmens duomenys, įskaitant atvejus, kai juos tvarko 15 straipsnyje nurodyti ūkių konsultavimo paslaugų teikėjai, tvarkomi pagal reglamentus (ES) 2016/679 ir (ES) 2018/1725. Visų pirma, tokie duomenys nesaugomi tokia forma, kurią naudojant duomenų subjektų tapatybę galima nustatyti ilgiau, nei to reikia tikslams, dėl kurių tie duomenys buvo surinkti arba dėl kurių jie toliau tvarkomi, pasiekti, atsižvelgiant į taikytinoje nacionalinėje ir Sąjungos teisėje nustatytus minimalius saugojimo laikotarpius.
4. Valstybės narės informuoja duomenų subjektus apie tai, kad nacionalinės ir Sąjungos įstaigos gali tvarkyti jų duomenis pagal 1 dalį ir kad šiuo atžvilgiu jie turi duomenų apsaugos teises, nustatytomis reglamentais (ES) 2016/679 ir (ES) 2018/1725.

*III SKYRIUS***DELEGUOTIEJI AKTAI IR ĮGYVENDINIMO AKTAI***152 straipsnis***Įgaliojimų delegavimas**

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

▼B

2. 4 straipsnio 8 dalyje, 7 straipsnio 2 dalyje, 13 straipsnio 3 dalyje, 17 straipsnio 6 dalyje, 35 straipsnyje, 37 straipsnio 5 dalyje, 38 straipsnio 5 dalyje, 39 straipsnio 3 dalyje, 45, 56 ir 84 straipsniuose, 87 straipsnio 2 dalyje, 89 straipsnio 4 dalyje, 100 straipsnio 3 dalyje ir 116, 122 bei 158 straipsniuose nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami septynerių metų laikotarpiui nuo 2021 m. gruodžio 7 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki septynerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 4 straipsnio 8 dalyje, 7 straipsnio 2 dalyje, 13 straipsnio 3 dalyje, 17 straipsnio 6 dalyje, 35 straipsnyje, 37 straipsnio 5 dalyje, 38 straipsnio 5 dalyje, 39 straipsnio 3 dalyje, 45, 56 ir 84 straipsniuose, 87 straipsnio 2 dalyje, 89 straipsnio 4 dalyje, 100 straipsnio 3 dalyje ir 116, 122 bei 158 straipsniuose nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Jis įsigalioja kitą dieną po sprendimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 4 straipsnio 8 dalį, 7 straipsnio 2 dalį, 13 straipsnio 3 dalį, 17 straipsnio 6 dalį, 35 straipsnį, 37 straipsnio 5 dalį, 38 straipsnio 5 dalį, 39 straipsnio 3 dalį, 45, 56 ir 84 straipsnius, 87 straipsnio 2 dalį, 89 straipsnio 4 dalį, 100 straipsnio 3 dalį ir 116, 122 bei 158 straipsnius priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

*153 straipsnis***Komiteto procedūra**

1. Komisijai padeda Bendros žemės ūkio politikos komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Šio reglamento 133 straipsnyje ir 143 straipsnio 4 dalyje nurodytų aktų atveju, jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

▼B

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.

*IV SKYRIUS***PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS***154 straipsnis***Panaikinimas**

1. Reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 panaikinamas nuo 2023 m. sausio 1 d.

Tačiau, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/2220 ⁽²¹⁾, jis toliau taikomas kaimo plėtros programoms pagal Reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 įgyvendinti iki 2025 m. gruodžio 31 d. Tomis pačiomis sąlygomis jis taikomas paramos gavėjų patirtoms išlaidoms, kurias įgyvendinant tas kaimo plėtros programas mokėjimo agentūra apmokėjo iki 2025 m. gruodžio 31 d.

Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 32 straipsnis ir III priedas toliau taikomi vietovių, kurioms būdingos gamtinės ir kitos specifinės kliūtys, nustatymui. Nuorodos į kaimo plėtros programas laikomos nuorodomis į BŽŪP strateginius planus.

Kol bus sukurti šio reglamento 126 straipsnyje nurodyti nacionaliniai ir Europos BŽŪP tinklai, Europos kaimo plėtros tinklas, Europos inovacijų partnerystės tinklas ir nacionaliniai kaimo plėtros tinklai, nurodyti Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 52, 53 ir 54 straipsniuose, gali vykdyti ne tik tuose straipsniuose nurodytą veiklą, bet ir veiklą, nurodytą šio reglamento 126 ir 127 straipsniuose.

Sukūrus šio reglamento 126 straipsnyje nurodytus nacionalinius ir Europos BŽŪP tinklus, jie iki 2025 m. gruodžio 31 d. gali vykdyti ne tik šio reglamento 126 ir 127 straipsniuose nurodytą veiklą, bet ir Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 52 straipsnio 3 dalyje, 53 straipsnio 3 dalyje ir 54 straipsnio 3 dalyje nurodytas užduotis, susijusias su kaimo plėtros programų įgyvendinimu pagal tą reglamentą.

2. Reglamentas (ES) Nr. 1307/2013 panaikinamas nuo 2023 m. sausio 1 d.

Tačiau jis ir toliau taikomas paramos paraiškoms, susijusioms su prašymų teikimo metais, kurie prasideda anksčiau nei 2023 m. sausio 1 d.

3. Šiame reglamente daromos nuorodos į reglamentus (EB) Nr. 73/2009 ir (ES) Nr. 1307/2013 laikomos nuorodomis, daromomis į tų reglamentų tokią redakciją, kokia jie galiojo iki jų panaikinimo.

⁽²¹⁾ 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/2220, kuriuo nustatomos tam tikros pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl 2021 m. ir 2022 m. paramos iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF), ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1306/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, kiek tai susiję su 2021 m. ir 2022 m. ištekliais ir taikymu, ir Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kiek tai susiję su 2021 m. ir 2022 m. ištekliais ir tokios paramos skirstymu (OL L 437, 2020 12 28, p. 1).

*155 straipsnis***Tam tikrų išlaidų rūšių, susijusių su BŽŪP strateginio plano laikotarpiu, atitiktis finansavimo reikalavimams**

1. Su teisiniais įsipareigojimais paramos gavėjams susijusios išlaidos, patirtos įgyvendinant Reglamento (EB) Nr. 1257/1999 31 straipsnyje arba Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 39 ar 43 straipsnyje nurodytas priemonės, kurioms skiriama parama pagal Reglamentą (ES) Nr. 1305/2013, toliau gali būti tinkamos finansuoti skiriant EŽŪFKP įnašą BŽŪP strateginio plano laikotarpiu, jeigu laikomasi šių sąlygų:

- a) tokios išlaidos numatytos atitinkamame BŽŪP strateginiame plane pagal šį reglamentą ir atitinka Reglamentą (ES) 2021/2116;
- b) toms priemonėms padengti taikoma BŽŪP strateginiame plane pagal šį reglamentą nustatyta intervencinės priemonės EŽŪFKP įnašo norma;
- c) Reglamento (ES) 2021/2116 65 straipsnio 2 dalyje nurodyta integruota sistema taikoma teisiniams įsipareigojimams, prisiimtiems pagal priemonės, kurios atitinka su plotu ir gyvūnais susijusias intervencines priemones, išvardytas šio reglamento III antraštinės dalies II ir IV skyriuose, o atitinkami veiksmai yra aiškiai nurodyti, ir
- d) išmokos, skiriamos c punkte nurodytiems teisiniams įsipareigojimams vykdyti, išmokamos per Reglamento (ES) 2021/2116 44 straipsnio 2 dalyje nustatytą laikotarpį.

2. Su teisiniais įsipareigojimais paramos gavėjams susijusios išlaidos, patirtos įgyvendinant Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 23 straipsnyje nurodytas priemones, toliau gali būti tinkamos finansuoti skiriant EŽŪFKP įnašą BŽŪP strateginio plano laikotarpiu, jeigu laikomasi šių sąlygų:

- a) apie tokias išlaidas pranešta Komisijai, tai pateikiant kaip papildomą informaciją toje BŽŪP strateginio plano dalyje, kuri skirta 109 straipsnyje nurodytai intervencijos strategijai, ir nurodant išlaidas BŽŪP strateginio plano finansiniame plane, nurodytame 112 straipsnio 2 dalyje;
- b) jos atitinka Reglamentą (ES) Nr. 1306/2013, kuris toliau taikomas tokių išlaidų atžvilgiu pagal Reglamento (ES) 2021/2116 104 straipsnio 1 dalies antros pastraipos d punktą, ir
- c) taikoma EŽŪFKP įnašo norma, nustatyta BŽŪP strateginiame plane pagal šio reglamento 91 straipsnio 2 dalies d punktą.

3. Su teisiniais įsipareigojimais paramos gavėjams susijusios išlaidos, patirtos įgyvendinant Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 22, 28, 29, 33 ir 34 straipsniuose nurodytas daugiametes priemones, gali būti tinkamos finansuoti skiriant EŽŪFKP įnašą BŽŪP strateginio plano laikotarpiu, jeigu laikomasi šių sąlygų:

- a) tokios išlaidos numatytos atitinkamame BŽŪP strateginiame plane pagal šį reglamentą ir atitinka Reglamentą (ES) 2021/2116;
- b) toms priemonėms padengti taikoma BŽŪP strateginiame plane pagal šį reglamentą nustatyta intervencinės priemonės EŽŪFKP įnašo norma;

▼B

- c) Reglamento (ES) 2021/2116 65 straipsnio 2 dalyje nurodyta integruota sistema taikoma teisiniams įsipareigojimams, prisiimtiems pagal priemones, kurios atitinka su plotu ir gyvūnais susijusias intervencines priemones, išvardytas šio reglamento III antraštinės dalies II ir IV skyriuose, o atitinkami veiksmai yra aiškiai nurodyti, ir
- d) išmokos, skiriamos šios dalies c punkte nurodytiems teisiniams įsipareigojimams vykdyti, išmokamos per Reglamento (ES) 2021/2116 44 straipsnio 2 dalyje nustatytą laikotarpį.

4. Su teisiniais įsipareigojimais paramos gavėjams susijusios išlaidos, patirtos įgyvendinant Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 14–18 straipsniuose, 19 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose bei 20, 23–27, 35, 38, 39 ir 39a straipsniuose, Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 35 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2020/2220 4 straipsnyje nurodytas priemones, laikotarpiu po 2025 m. gruodžio 31 d. gali būti tinkamos finansuoti skiriant EŽŪFKP įnašą BŽŪP strateginio plano laikotarpiu, jeigu laikomasi šių sąlygų:

- a) tokios išlaidos numatytos atitinkamame BŽŪP strateginiame plane pagal šį reglamentą, išskyrus jo 73 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos f punktą, ir atitinka Reglamentą (ES) 2021/2116;
- b) toms priemonėms padengti taikoma BŽŪP strateginiame plane pagal šį reglamentą nustatyta intervencinės priemonės EŽŪFKP įnašo norma.

5. Su teisiniais įsipareigojimais paramos gavėjams susijusios išlaidos, patirtos įgyvendinant Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 28 ir 29 straipsniuose nurodytas daugiametes priemones, gali būti tinkamos finansuoti skiriant EŽŪFKP įnašą BŽŪP strateginio plano laikotarpiu, jeigu laikomasi šių sąlygų:

- a) tokios išlaidos numatytos atitinkamame BŽŪP strateginiame plane pagal šio reglamento 31 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos b punktą ir atitinka Reglamentą (ES) 2021/2116;
- b) Reglamento (ES) 2021/2116 65 straipsnio 2 dalyje nurodyta integruota sistema taikoma teisiniams įsipareigojimams, prisiimtiems pagal priemones, kurios atitinka šio reglamento 31 straipsnyje nurodytas ekologines sistemas, o atitinkami veiksmai yra aiškiai nurodyti;
- c) išmokos, skiriamos šios dalies b punkte nurodytiems teisiniams įsipareigojimams vykdyti, išmokamos per Reglamento (ES) 2021/2116 44 straipsnio 2 dalyje nustatytą laikotarpį.

*156 straipsnis***Pereinamasis laikotarpis, susijęs su finansiniais asignavimais intervencinių priemonių rūšims tam tikruose sektoriuose**

Nuo BŽŪP strateginio plano teisinio įsigaliojimo pagal šio reglamento 118 straipsnio 7 dalį dienos išmokų, išmokėtų finansiniais metais pagal kiekvieną iš pagalbos sistemų, nurodytų Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 29–31 ir 39–60 straipsniuose, ir pagal kiekvieną intervencinių priemonių rūšį tam tikruose sektoriuose, kaip nurodyta šio reglamento 42 straipsnio b–e punktuose, suma turi neviršyti finansinių asignavimų, nustatytų šio reglamento 88 straipsnyje kiekvienais finansiniais metais kiekvienai intervencinių priemonių rūšiai.

*157 straipsnis***Išlaidų iš kelių šaltinių finansuojamai bendruomenės iniciuotai vietos plėtrai atitiktis finansavimo reikalavimams**

Nukrypstant nuo šio reglamento 86 straipsnio 1 dalies ir 118 straipsnio 7 dalies, išlaidos, patirtos pagal Reglamento (ES) 2021/1060 31 straipsnio 2 dalies c punktą ir 31 straipsnio 3 dalį kartu su šio reglamento 77 straipsnio 1 dalies b punktu ir 2 straipsnio 2 dalimi, laikomos tinkamomis finansuoti skiriant EŽŪFKP įnašą nuo BŽŪP strateginio plano pateikimo dienos, su sąlyga, kad paramą mokėjimo agentūra išmoka nuo 2023 m. sausio 1 d. Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 tokioms išlaidoms taikomas nuo BŽŪP strateginio plano pateikimo dienos iki 2022 m. gruodžio 31 d.

*158 straipsnis***Pereinamojo laikotarpio priemonės**

Komisijai pagal 152 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas priemonėmis, kuriomis siekiama apsaugoti paramos gavėjų įgytas teises ir teisėtus lūkesčius tiek, kiek būtina, kad būtų pereita nuo reglamentuose (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1307/2013 ir (ES) Nr. 1308/2013 nustatytos tvarkos prie šiame reglamente nustatytos tvarkos. Tomis pereinamojo laikotarpio taisyklėmis visų pirma nustatomos sąlygos, kuriomis Komisijos pagal reglamentus (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1308/2013 patvirtinta parama gali būti integruota į paramą, teikiamą pagal šį reglamentą, be kita ko, techninei paramai ir *ex post* vertinimams.

*159 straipsnis***XIII priedo peržiūra**

Ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. Komisija peržiūri XIII priede pateiktą sąrašą remdamasi tuo metu galiojančia Sąjungos aplinkos ir klimato srities *acquis* ir, kai tikslinga, pateikia pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais į tą sąrašą būtų įtraukti papildomi teisės aktai.

*160 straipsnis***Įsigaliojimas**

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

I PRIEDAS

POVEIKIO, REZULTATO, PRODUKTO IR KONTEKSTO RODIKLIAI PAGAL 7 STRAIPSNĮ

Politikos rezultatų vertinimas (daugiametis). POVEIKIS

Tiksiai ir atitinkami poveikio rodikliai ⁽¹⁾

Veiklos rezultatų peržiūra. REZULTATAS ⁽²⁾

Grindžiama tik BŽŪP remiamomis intervencijomis priemonėmis

ES kompleksinis tikslas	Poveikio rodikliai
Modernizuoti žemės ūkį ir kaimo vietas, puoselėjant žinias, inovacijas bei skaitmeninio galimybes ir dalijantis jomis žemės ūkyje bei kaimo vietovėse ir skatinant ūkininkus jas praktiškai taikyti, sudarant geresnes galimybes naudotis moksliniais tyrimais, inovacijomis, žinių mainais ir mokymu	I.1. Dalijimasis žiniomis ir inovacijos. BŽŪP biudžeto dalis, skirta dalijimuisi žiniomis ir inovacijoms

Rezultato rodikliai
R.1.VRP Geresnių veiklos rezultatų siekimas pasitelkiant žinias ir inovacijas. Asmenų, gaunančių naudą iš pagal BŽŪP remiamų konsultacijų, mokymų, keitimosi žiniomis arba dalyvaujančių pagal BŽŪP remiamose Europos inovacijų partnerystės (EIP) veiklos grupėse siekiant gerinti tvarius ekonominius, socialinius, aplinkosaugos, klimato srities ir efektyvaus išteklių naudojimo veiklos rezultatus, skaičius
R.2. Konsultacijų susiejimas su žinių sistemomis. Paramą gaunančių konsultantų, įtrauktinų į Žemės ūkio žinių ir inovacijų sistemas (ŽŪŽIS), skaičius
R.3. Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, dalis

⁽¹⁾ Daugeliu atvejų poveikio rodiklių duomenys jau yra renkami kitais kanalais (Europos statistika, Jungtinis tyrimų centras, Europos aplinkos agentūra ir kt.) ir naudojami kitų Sąjungos teisės aktų kontekste arba siekiant darnaus vystymosi tikslų. Duomenys ne visada renkami kasmet, ir todėl gali būti dvejus ar trejus metus vėluojama.

⁽²⁾ Pakaitiniai rezultatai. Valstybių narių kasmet pateikti duomenys, kuriais remiantis stebima pažanga siekiant jų BŽŪP strateginiuose planuose nustatytų siektinų reikšmių. Rezultato rodikliai, kurie yra privalomi dėl veiklos rezultatų peržiūros ir kuriuos valstybės narės naudoja pagal 109 straipsnio 1 dalies a punktą, yra pažymėti ^{VRP}. Be tų, kurie pažymėti ^{VRP}, valstybės narės veiklos rezultatų peržiūrai gali naudoti bet kuriuos kitus susijusius rezultato rodiklius, nustatytus šiame priede.

▼ B

ES konkretus tikslas	Poveikio rodikliai	Rezultato rodikliai
<p>Remti perspektyvias ūkių pajamas ir žemės ūkio sektoriaus atsparumą visoje Sąjungoje, siekiant didinti ilgalaikį aprūpinimą maistu ir žemės ūkio įvairovę, taip pat užtikrinti žemės ūkio gamybos ekonominį tvarumą Sąjungoje</p>	<p>I.2. Pajamų skirtumų mažinimas. Žemės ūkio sektoriaus pajamų pokyčiai, palyginti su bendrais ekonomikos rodikliais</p> <p>I.3. Ūkių pajamų kintamumo mažinimas. Žemės ūkio sektoriaus pajamų raida</p> <p>I.4. Perspektyvių ūkių pajamų rėmimas. Žemės ūkio sektoriaus pajamų dydžio pokyčiai pagal ūkininkavimo rūšį (palyginti su žemės ūkio sektoriaus vidurkiu)</p> <p>I.5. Indėlis išlaikant teritorinę pusiausvyrą. Žemės ūkio sektoriaus pajamų dydžio pokyčiai vietovėse, kuriose esama gamtinių kliūčių (palyginti su vidurkiu)</p>	<p>R.4. Pajamų paramos susiejimas su standartais ir gera praktika. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, už kurias skiriama pajamų parama ir kurioms taikomos paramos skyrimo sąlygos, dalis</p> <p>R.5. Rizikos valdymas. Ūkių, kuriuose taikomos remiamos BŽŪP rizikos valdymo priemonės, dalis</p> <p>R.6.VRP Perskirstymas mažesniems ūkiams. Papildomų tiesioginių išmokų, skiriamų už ploto hektarą reikalavimus atitinkantiems ūkiams, kurių dydis mažesnis už vidutinį, procentinė dalis (palyginti su vidurkiu)</p> <p>R.7.VRP Paramos vietovėse, kuriose esama specialių poreikių, esantiems ūkiams didinimas. Papildomos paramos už vietovėse, kuriose esama didesnių poreikių (palyginti su vidurkiu), esančio ploto hektarą procentinė dalis</p>
<p>Labiau orientuotis į rinką ir didinti ūkių konkurencingumą tiek trumpuoju, tiek ilguoju laikotarpiu, be kita ko, daugiau dėmesio skiriant moksliniams tyrimams, technologijoms ir skaitmenizacijai</p>	<p>I.6. Ūkių našumo didinimas. Bendras gamybos veiksnių našumas žemės ūkyje</p> <p>I.7. Prekybos žemės ūkio maisto produktais iššūkių įveikimas. Prekybos žemės ūkio maisto produktais importas ir eksportas</p>	<p>R.8. Konkretiems sektoriams priklausančių ūkių rėmimas.</p> <p>Ūkių, kuriems teikiama susietoji pajamų parama konkurencingumui ar tvarumui didinti ar kokybei gerinti, dalis</p> <p>R.9.^{VRP} Ūkių modernizavimas. Ūkių, gaunančių paramą investicijoms, skirtą restruktūrizuoti bei modernizuoti, be kita ko, išteklių naudojimo efektyvumui gerinti, dalis</p>
<p>Gerinti ūkininkų padėties vertės grandinėje</p>	<p>I.8. Ūkininkų padėties maisto grandinėje gerinimas. Pridėtinė vertė maisto grandinėje dalyvaujantiems pirminiams gamintojams</p>	<p>R.10.VRP Geresnis tiekimo grandinės organizavimas. Ūkių, dalyvaujančių pagal BŽŪP remiamose gamintojų grupėse, gamintojų organizacijose, vietos rinkose, trumpose tiekimo grandinėse ir kokybės sistemose, dalis</p> <p>R.11. Pasiūlos koncentravimas. Gamintojų organizacijų arba gamintojų grupių, vykdančių veiksmų programas tam tikruose sektoriuose, parduodamos produkcijos vertės dalis</p>

ES konkretus tikslas	Poveikio rodikliai	Rezultato rodikliai
<p>Prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, be kita ko, mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant anglies dioksido sekvestraciją, taip pat plėtoti tvariąją energetiką</p>		<p>R.12. Prisitaikymas prie klimato kaitos. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami įsipareigojimai gerinti prisitaikymą prie klimato kaitos, dalis</p> <p>R.13.VRP Išmetamųjų teršalų kiekio mažinimas gyvulininkystės sektoriuje. Sutartinių ūkinių gyvūnų, už kuriuos skiriama parama išmetamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir (arba) amoniako kiekiui mažinti, be kita ko, tvarkant mėšlą, dalis</p> <p>R.14.VRP Anglies dioksido saugojimas dirvožemyje ir biomasėje. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami įsipareigojimai mažinti išmetamųjų teršalų kiekį arba išlaikyti ar gerinti anglies dioksido saugojimo priemones (įskaitant daugiamečius žolynus, daugiamečius pasėlius su nuolatine žaliaja dangą, žemės ūkio paskirties žemę šlapynėse ir durpynuose), dalis</p> <p>R.15. Atsinaujinančioji energija iš žemės ir miškų ūkio išteklių ir iš kitų atsinaujinančiųjų išteklių. Remiamos investicijos į atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumus, įskaitant biologinius (megavatai)</p> <p>R.16. Su klimatu susijusios investicijos. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą investicijoms, kuria prisidedama prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, taip pat prie atsinaujinančiosios energijos ar biologinių medžiagų gamybos, dalis</p> <p>R.17.VRP Mišku apželdinta žemė. Plotas, už kurį teikiama miško įveisimo, agrarinės miškininkystės ir miško atkūrimo parama, įskaitant duomenų suskirstymą</p> <p>R.18. Parama investicijoms į miškų sektorių. Iš viso investicijų siekiant pagerinti miškininkystės sektoriaus rezultatus</p>
<p>Skatinti darnų vystymąsi ir veiksmingą tokių gamtos išteklių kaip vanduo, dirvožemis ir oras, valdymą, be kita ko, mažinant priklausomybę nuo cheminių medžiagų</p>	<p>I.13. Dirvožemio erozijos mažinimas. Žemės ūkio paskirties žemės, kuriai būdinga vidutinė arba stipri dirvožemio erozija, procentinė dalis</p>	<p>R.19VRP Dirvožemio gerinimas ir apsauga. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami dirvožemį tvarkyti padedantys įsipareigojimai, kuriais siekiama pagerinti dirvožemio kokybę ir biotą (pvz., sumažinti žemės dirbimą, apsėti dirvas kultūriniais augalais, taikyti sėjomainą, be kita ko, ankštiniais augalais), dalis</p>

ES konkretus tikslas	Poveikio rodikliai	Rezultato rodikliai
	<p>I.14. Oro kokybės gerinimas. Žemės ūkio sektoriuje išmetamas amoniakas</p> <p>I.15. Vandens kokybės gerinimas. Bendras maisto medžiagų balansas žemės ūkio paskirties žemėje</p> <p>I.16. Maisto medžiagų išplovimo mažinimas. Nitratai požeminiame vandenyje. Požeminio vandens stočių, kuriose nitratų koncentracija viršija 50 mg/l pagal Direktyvą 91/676/EEB, procentinė dalis</p> <p>I.17. Intensyvaus vandens išteklių naudojimo mažinimas. Vandens suvartojimo indeksas plus (WEI+)</p> <p>I.18. Tausus pesticidų naudojimas ir naudojamo jų kiekio mažinimas. Pesticidų keliamo rizika, jų naudojimas ir poveikis</p>	<p>R.20VRP Oro kokybės gerinimas. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami išpareigojimai mažinti išmetamo amoniako kiekį, dalis</p> <p>R.21VRP Vandens kokybės apsauga. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami vandens telkinių kokybę užtikrinti padedantys išpareigojimai, dalis</p> <p>R.22VRP Darnus maisto medžiagų valdymas. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami išpareigojimai, susiję su geresniu maisto medžiagų valdymu, dalis</p> <p>R.23VRP Tausus vandens naudojimas. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami išpareigojimai gerinti vandens balansą, dalis</p> <p>R.24VRP Tausus pesticidų naudojimas ir naudojamo jų kiekio mažinimas. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, kurių atžvilgiu prisiimti remiami konkretūs išpareigojimai, kad būtų užtikrintas tausus pesticidų naudojimas, siekiant sumažinti pesticidų keliamą riziką ir poveikį, pvz., pesticidų nutekėjimą, dalis</p>
		<p>R.25. Aplinkosaugos srities veiklos rezultatai gyvulininkystės sektoriuje. Sutartinių ūkinių gyvūnų, kurių atžvilgiu yra prisiimti remiami aplinkos tvarumo gerinimo išpareigojimai, dalis</p> <p>R.26. Investicijos, susijusios su gamtos ištekliais. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą gamybinėms ir negamybinėms investicijoms, susijusių su rūpinimusi gamtos ištekliais, dalis</p> <p>R.27. Aplinkos arba klimato srities veiklos rezultatų gerinimas investicijomis kaimo vietovėse. Veiksmų, kuriais prisidedama siekiant aplinkos tvarumo ir klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų kaimo vietovėse, skaičius</p> <p>R.28. Aplinkos arba klimato srities veiklos rezultatų gerinimas naudojantis žiniomis ir inovacijomis. Asmenų, gaunančių naudą iš pagal BŽŪP remiamų konsultacijų, mokymų, keitimosi žiniomis arba dalyvaujančių pagal BŽŪP remiamose Europos inovacijų partnerystės (EIP) veiklos grupėse, kiek tai susiję su aplinkos arba klimato srities veiklos rezultatais, skaičius</p>

▼B

ES konkretus tikslas	Poveikio rodikliai	Rezultato rodikliai
<p>Prisidėti stabdant biologinės įvairovės nykimą ir ją didinant, gerinti ekosisteminės paslaugas ir išsaugoti buveines bei kraštovaizdžius</p>	<p>I.19. Agrarinio kraštovaizdžio paukščių populiacijų didinimas. Agrarinio kraštovaizdžio paukščių populiacijų indikatorius</p> <p>I.20. Biologinės įvairovės apsaugos gerinimas. Procentinė su žemės ūkiu susijusių Sąjungos svarbos rūšių ir buveinių, kurioms būdingos stabilumo arba didėjimo tendencijos, dalis, nurodant procentinę dalį, kurią sudaro laukinių rūšių apdulkintojai ⁽¹⁾</p> <p>I.21. Ekosisteminių paslaugų teikimo gerinimas. Žemės ūkio paskirties žemės, kurioje yra kraštovaizdžio elementų, dalis</p> <p>I.22. Žemės ūkio biologinės įvairovės didinimas ūkininkavimo sistemoje. Kultūrinių augalų įvairovė</p>	<p>R.29VRP Ekologinio žemės ūkio plėtra. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, už kuriuos pagal BŽŪP skiriama parama ekologiniam ūkininkavimui, dalis, atskirai nurodant dalį ekologiniam ūkininkavimui išlaikyti ir prie jo pereiti</p> <p>R.30VRP Tvarios miškotvarkos rėmimas. Miško žemės, dėl kurios prisiimti įsipareigojimai remti miškų apsaugą ir ekosisteminių paslaugų valdymą, dalis</p> <p>R.31.VRP Buveinių ir rūšių išsaugojimas. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami įsipareigojimai remti biologinės įvairovės išsaugojimą arba atkūrimą, dalis, įskaitant didelės gamtinės vertės ūkininkavimo praktiką</p> <p>R.32. Investicijos, susijusios su biologine įvairove. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą investicijoms, kuria prisidedama prie biologinės įvairovės, dalis</p> <p>R.33. „Natura 2000“ valdymo gerinimas. Viso „Natura 2000“ ploto dalis, dėl kurios prisiimti remiami įsipareigojimai</p> <p>R.34.VRP Kraštovaizdžio elementų išsaugojimas. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami įsipareigojimai tvarkyti kraštovaizdžio elementus, įskaitant gyvatvores ir medžius, dalis</p> <p>R.35. Avilių išsaugojimas. Avilių, remiamų pagal BŽŪP, dalis</p>
<p>Pritraukti ir išlaikyti jaunuosius ūkininkus bei naujus ūkininkus ir sudaryti palankesnes sąlygas tvariai verslo plėtrai kaimo vietovėse</p>	<p>I.23. Jaunųjų ūkininkų pritraukimas. Naujų ūkių valdytojų skaičiaus ir naujų jaunųjų ūkių valdytojų skaičiaus raida, įskaitant suskirstymą pagal lytį</p>	<p>R.36.VRP Kartų kaita. Jaunųjų ūkininkų, kurie steigdami ūkius gauna BŽŪP paramą, skaičius, įskaitant suskirstymą pagal lytį</p>
<p>Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę</p>	<p>I.24. Indėlis kuriant darbo vietas kaimo vietovėse. Užimtumo lygio kaimo vietovėse raida, įskaitant suskirstymą pagal lytį</p>	<p>R.37. Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas</p> <p>R.38. LEADER iniciatyvos aprėptis. Kaimo gyventojų, kuriems taikomos vietos plėtros strategijos, dalis</p>

⁽¹⁾ Apdulkinotųjų tendencijos vertinamos naudojant atitinkamas apdulkinotųjų rodiklių Sąjungos priemones, visų pirma apdulkinotųjų rodiklį ir kitas priemones, priimtas pagal 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijos (2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatas) valdymo sistemą, remiantis ES iniciatyva dėl apdulkinotųjų (2018 m. birželio 1 d. Komisijos komunikatas).

▼B

ES konkretus tikslas	Poveikio rodikliai	Rezultato rodikliai
	<p>I.25. Indėlis į ekonomikos augimą kaimo vietovėse. Bendrojo vidaus produkto (BVP) vienam gyventojui raida kaimo vietovėse</p> <p>I.26. Teisingesnė BŽŪP. Pagal BŽŪP skiriamos paramos paskirstymas</p> <p>I.27. Kaimo įtraukties skatinimas. Kaimo vietovių skurdo indekso pokyčiai</p>	<p>R.39. Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius</p> <p>R.40. Kaimo ekonomikos pažangioji pertvarka. Remiamų pažangiųjų kaimų strategijų skaičius</p>
		<p>R.41.VRP Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, dalis</p> <p>R.42. Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius</p>
<p>Gerinti tai, kaip Sąjungos žemės ūkio sektorius tenkina visuomenės poreikius, susijusius su maistu ir sveikata, įskaitant aukštos kokybės, saugius ir maistingus maisto produktus, pagamintus tvariu būdu, mažinti maisto atliekas, didinti gyvūnų gerovę ir kovoti su antimikrobiniais atsparumais</p>	<p>I.28. Antimikrobinų medžiagų naudojimo ūkiniam gyvūnams ribojimas. Prekyba maistiniams gyvūnams skirtomis antimikrobinėmis medžiagomis ir tų medžiagų naudojimas</p> <p>I.29. Vartotojų poreikio gauti kokybišką maistą patenkinimas. Gamybos, kuriai taikomos Sąjungos kokybės sistemos, ir ekologinės gamybos vertė</p>	<p>R.43.VRP Antimikrobinų medžiagų naudojimo ribojimas. Sutartinių ūkininių gyvūnų, kuriems taikomi remiami veiksmai, kuriais siekiama apriboti antimikrobinų medžiagų naudojimą (prevencija / ribojimas), dalis</p> <p>R.44.VRP Gyvūnų gerovės didinimas. Sutartinių ūkininių gyvūnų, kuriems taikomi remiami gyvūnų gerovės didinimo veiksmai, dalis</p>

Metinis veiklos rezultatų patvirtinimas. PRODUKTAS

Intervencinių priemonių rūšys ir su jomis susiję produkto rodikliai ⁽¹⁾

Intervencinių priemonių rūšys	Produkto rodikliai ⁽²⁾
Bendradarbiavimas (77 straipsnis)	O.1. Europos inovacijų partnerystės (EIP) veiklos grupių projektų skaičius
Keitimasis žiniomis ir informacijos sklaida (78 straipsnis)	O.2 Konsultacinių veikslių, kuriais teikiama parama inovacijoms rengiant ir įgyvendinant Europos inovacijų partnerystės (EIP) veiklos grupių projektus, arba tokią paramą teikiančių konsultacinių vienetų skaičius
Horizontalusis rodiklis	O.3.ST Pagal BŽŪP teikiamos paramos gavėjų skaičius
Bazinė pajamų parama tvarumui didinti (21 straipsnis)	O.4. Hektarų, už kuriuos skiriama bazinė pajamų parama tvarumui didinti, skaičius
Išmokos smulkiesiems ūkininkams (28 straipsnis)	O.5. Smulkiesiems ūkininkams skirtas išmokas gaunančių naudos gavėjų arba hektarų, už kuriuos gaunamos smulkiesiems ūkininkams skirtos išmokos, skaičius
Papildoma pajamų parama jauniems ūkininkams (30 straipsnis)	O.6. Hektarų, už kuriuos skiriama papildoma pajamų parama jauniems ūkininkams, skaičius
Perskirstomoji pajamų parama (29 straipsnis)	O.7. Hektarų, už kuriuos skiriama perskirstomoji pajamų parama, skaičius
Ekologinės sistemos (31 straipsnis)	O.8. Ekologinėms sistemoms priklausančių hektarų arba sutartinių ūkininkų gyvūnų skaičius
Rizikos valdymo priemonės (76 straipsnis)	O.9. Vienių, kuriems taikomos remiamos BŽŪP rizikos valdymo priemonės, skaičius
Susietoji pajamų parama (32 straipsnis)	O.10. Hektarų, už kuriuos skiriama susietoji pajamų parama, skaičius
	O.11. Gyvūnų, už kuriuos skiriama susietoji pajamų parama, skaičius
Gamtinės ar kitokios specifinės su vietove susijusios kliūtys (71 straipsnis)	O.12. Hektarų, už kuriuos skiriama parama už vietoves, kuriuose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių, skaičius, įskaitant lėšų suskirstymą pagal vietovių tipą
Nepalankios specifinės su vietove susijusios sąlygos, susidariusios dėl tam tikrų privalomų reikalavimų laikymosi (72 straipsnis)	O.13. Hektarų, už kuriuos skiriama parama pagal „Natura 2000“ arba Direktyvą 2000/60/EB, skaičius

⁽¹⁾ Kasmet pateikiami duomenys apie jų deklaruotas išlaidas.

⁽²⁾ Tik stebėsenai naudojami produkto rodikliai žymimi ST.

▼ B

Intervencinių priemonių rūšys	Produkto rodikliai (²)
Valdymo įsipareigojimai aplinkos ir klimato srityse ir kiti valdymo įsipareigojimai (70 straipsnis)	O.14. Hektarų (išskyrus miškų ūkio paskirties žemę) arba kitų vienetų, dėl kurių prisiimti privalomuosius reikalavimus viršijantys įsipareigojimai aplinkos apsaugos / klimato srityse, skaičius
	O.15. (Miškų ūkio paskirties žemės) hektarų arba kitų vienetų, dėl kurių prisiimti privalomuosius reikalavimus viršijantys įsipareigojimai aplinkos apsaugos / klimato srityse, skaičius
	O.16. Hektarų arba kitų vienetų, dėl kurių prisiimti miško įveisimui ir agrarinei miškininkystei skirti palaikymo įsipareigojimai, skaičius
	O.17. Hektarų arba kitų vienetų, už kuriuos skiriama parama ekologiniam ūkininkavimui, skaičius
	O.18. Sutartinių ūkinių gyvūnų, už kuriuos skiriama parama gyvūnų gerovės, sveikatos arba didesnio biologinio saugumo priemonėms įgyvendinti, skaičius
	O.19. Veiksmų ar vienetų, kuriais remiami genetiniai ištekliai, skaičius
Investavimas (73 ir 74 straipsniai)	O.20. Remiamų ūkiuose vykdomų gamybinių investicinių veiksmų ar vienetų skaičius
	O.21. Remiamų ūkiuose vykdomų negamybinių investicinių veiksmų ar vienetų skaičius
	O.22. Remiamų infrastruktūros investicinių veiksmų ar vienetų skaičius
	O.23. Remiamų ne ūkiuose vykdomų negamybinių investicinių veiksmų ar vienetų skaičius
	O.24. Remiamų ne ūkiuose vykdomų gamybinių investicinių veiksmų ar vienetų skaičius
Jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų įsikūrimas bei kaimo verslo kūrimas (75 straipsnis)	O.25. Įsikūrimo paramą gaunančių jaunųjų ūkininkų skaičius
	O.26. Naujų ūkininkų, gaunančių įsikūrimo paramą (išskyrus O.25 dalyje nurodytus jaunuosius ūkininkus), skaičius
	O.27. Kaimo verslo įmonių, gaunančių paramą veiklai pradėti, skaičius

▼ **B**

Intervencinių priemonių rūšys	Produkto rodikliai (2)
Bendradarbiavimas (77 straipsnis)	O.28. Remiamų gamintojų grupių ir organizacijų skaičius
	O.29. Paramos gavėjų, gaunančių paramą, skirtą oficialiose kokybės sistemose dalyvauti, skaičius
	O.30. Kartų kaitą užtikrinančių remiamų veiksmų ar vienetų skaičius (išskyrus paramą įsisteigimui)
	O.31. Remiamų vietos plėtros strategijų (LEADER) ar parengiamųjų veiksmų skaičius
	O.32. Kitų remiamų bendradarbiavimo veiksmų ar vienetų (išskyrus O.1 punkte nurodytas EIP grupes) skaičius
Keitimasis žiniomis ir informacijos sklaida (78 straipsnis)	O.33. Mokymų, konsultacijų ir informuotumo didinimo veiksmų arba vienetų, už kuriuos skiriama parama, skaičius
Horizontalusis rodiklis	O.34.ST Ploto, kuriame taikoma aplinkosaugos praktika, hektarų skaičius (fizinio ploto, kuriam taikomos tam tikros sąlygos, ekologinės sistemos, valdymo įsipareigojimai žemės ūkio ir miškų srityje, susiję su aplinkosauga ir klimatu, suvestinis rodiklis)
Intervencinių priemonių tam tikruose sektoriuose rūšys (47 straipsnis)	O.35. Remiamų veiksmų programų skaičius
Intervencinių priemonių vyno sektoriuje rūšys (58 straipsnis)	O.36. Veiksmų ar vienetų, remiamų vyno sektoriuje, skaičius
Sektorinių intervencinių priemonių rūšys (55 straipsnis)	O.37. Veiksmų arba vienetų, skirtų bitininkystei išsaugoti arba tobulinti, skaičius

KONTEKSTO RODIKLIAI

	Rodiklio numeris	Konteksto rodiklis
Gyventojai	C.01	Bendras gyventojų skaičius
	C.02	Gyventojų tankumas
	C.03	Gyventojų sudėtis pagal amžių
Bendras plotas	C.04	Bendras plotas
	C.05	Žemės danga
Darbo rinka	C.06	Užimtumo lygis kaimo vietovėse
	C.07	Nedarbo lygis kaimo vietovėse
	C.08	Užimtumas (pagal sektorių, regiono tipą, ekonominę veiklą)
Ekonomika	C.09	BVP vienam gyventojui
	C.10	Skurdo lygis
	C.11	Bendroji pridėtinė vertė pagal sektorių, regiono tipą, žemės ūkyje ir pirminių gamintojų atžvilgiu
Ūkiai ir ūkininkai	C.12	Žemės ūkio valdos (ūkiai)
	C.13	Ūkių darbo jėga
	C.14	Ūkių valdytojų sudėtis pagal amžių
	C.15	Ūkių valdytojų išsilavinimas žemės ūkio srityje
	C.16	Nauji ūkių valdytojai ir nauji jaunieji ūkių valdytojai
	C.17	Naudojamos žemės ūkio naudmenos
Žemės ūkio paskirties žemė	C.18	Drėkinama žemė
	C.19	Ūkininkavimas „Natura 2000“ teritorijose
	C.20	Vietovės, kuriose esama gamtinių ir kitokių specifinių kliūčių
	C.21	Žemės ūkio paskirties žemė, kurioje yra kraštovaizdžio elementų
	C.22	Kultūrinių augalų įvairovė
	C.23	Sutartiniai ūkiniai gyvūnai
Ūkiniai gyvūnai	C.24	Gyvulių tankumas
	C.25	Žemės ūkio sektoriaus ir ūkių pajamos
Žemės ūkio sektoriaus ir ūkių pajamos	C.26	Žemės ūkio sektoriaus pajamų ir ne žemės ūkio sektoriaus darbo sąnaudų palyginimas

▼ B

	Rodiklio numeris	Konteksto rodiklis
	C.27	Ūkių pajamos pagal ūkininkavimo rūšį, regioną, ūkio dydį, vietovėse, kuriose esama gamtinių ir kitokių specifinių kliūčių
	C.28	Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas žemės ūkyje
Žemės ūkio našumas	C.29	Bendras gamybos veiksnių našumas žemės ūkyje
	C.30	Darbo našumas žemės ūkyje, miškininkystėje ir maisto pramonėje
Prekyba žemės ūkio produktais	C.31	Žemės ūkio produktų importas ir eksportas
Kita pelninga veikla	C.32	Turizmo infrastruktūra
Ūkininkavimo praktika	C.33	Žemės ūkio paskirties žemė, kurioje vykdomas ekologinis ūkininkavimas
	C.34	Ūkininkavimo intensyvumas
	C.35	Gamybos, kuriai taikomos Sąjungos kokybės sistemos, ir ekologinės gamybos vertė
Biologinė įvairovė	C.36	Agrarinio kraštovaizdžio paukščių populiacijų indikatoriai
	C.37	Procentinė su žemės ūkiu susijusių Bendrijos svarbos buveinių ir rūšių, kurioms būdingos stabilumo arba didėjimo tendencijos, dalis
Vanduo	C.38	Vandens naudojimas žemės ūkyje
	C.39	Vandens kokybė Bendras maisto medžiagų balansas. Azotas Bendras maisto medžiagų balansas. Fosforas Nitratai požeminiame vandenyje
Dirvožemis	C.40	Dirvožemio organinė anglis žemės ūkio paskirties žemėje
	C.41	Vandens sukeliama dirvožemio erozija
Energetika	C.42	Tvari energijos gamyba iš atsinaujinančių žemės ūkio ir miškininkystės išteklių
	C.43	Energijos naudojimas žemės ūkyje, miškininkystėje ir maisto pramonėje
Klimatas	C.44	Žemės ūkio sektoriuje išmetamos ŠESD
	C.45	Žemės ūkio sektoriaus atsparumo pažangos rodiklis
	C.46	Tiesioginė žemės ūkio patiriama žala dėl nelaimių
Oras	C.47	Žemės ūkio sektoriuje išmetamas amoniakas
Sveikata	C.48	Prekyba maistiniams gyvūnams skirtomis antimikrobinėmis medžiagomis ir jų naudojimas
	C.49	Pesticidų keliama rizika, jų naudojimas ir poveikis

II PRIEDAS

PPO VIDAUS PARAMA PAGAL 10 STRAIPSNĮ

Intervencinių priemonių rūšis	Nuoroda į šį reglamentą	PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo dalis („Žalioji dėžė“)
Bazinė pajamų parama	III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnio 2 poskirsnis	5 (jei įgyvendinimas nėra grindžiamas teisėmis į išmokas) 6 (jei įgyvendinimas yra grindžiamas teisėmis į išmokas)
Perskirstomoji pajamų parama	29 straipsnis	5 (jei susijusios bazinės pajamų paramos įgyvendinimas nėra grindžiamas teisėmis į išmokas) 6 (jei susijusios bazinės pajamų paramos įgyvendinimas yra grindžiamas teisėmis į išmokas)
Papildoma pajamų parama jaunesiems ūkininkams	30 straipsnis	5 (jei susijusios bazinės pajamų paramos įgyvendinimas nėra grindžiamas teisėmis į išmokas) 6 (jei susijusios bazinės pajamų paramos įgyvendinimas yra grindžiamas teisėmis į išmokas)
Klimatui, aplinkai ir gyvūnų gerovei naudingos sistemos (ekologinės sistemos)	31 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos a punktas	5 (jei susijusios bazinės pajamų paramos įgyvendinimas nėra grindžiamas teisėmis į išmokas) 6 (jei susijusios bazinės pajamų paramos įgyvendinimas yra grindžiamas teisėmis į išmokas)
Klimatui, aplinkai ir gyvūnų gerovei naudingos sistemos (ekologinės sistemos)	31 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos b punktas	12
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus bei valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą, moksliniai tyrimai ir eksperimentinės bei novatoriškos gamybos metodai ir kiti veiksmai tokiose srityse kaip:	47 straipsnio 1 dalies a punktas	2, 11 arba 12
— dirvožemio apsauga, įskaitant dirvožemio anglies kaupimą bei dirvožemio struktūros gerinimą ir teršalų mažinimą	47 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktis	12
— vandens naudojimo ir patikimos vandentvarkos gerinimas, įskaitant vandens taupymą, vandens apsaugą ir drenažą	47 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktis	12
— kelio pavojingų meteorologinių reiškinių daromai žalai užkirtimas ir skatinimas plėtoti ir naudoti veisles, rūšis ir valdymo praktiką, pritaikytas prie kintančių klimato sąlygų	47 straipsnio 1 dalies a punkto iii papunktis	12

▼B

Intervencinių priemonių rūšis	Nuoroda į šį reglamentą	PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo dalis („Žalioji dėžė“)
— energijos taupymo, energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos naudojimo didinimas	47 straipsnio 1 dalies a punkto iv papunktis	11 arba 12
— tik ekologinės pakuotės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės gamybos srityje	47 straipsnio 1 dalies a punkto v papunktis	2
— biologinis saugumas, gyvūnų sveikata ir gerovė	47 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktis	12
— išmetamųjų teršalų ir atliekų kiekio mažinimas, šalutinių produktų naudojimo gerinimas, įskaitant jų pakartotinį naudojimą ir valorizaciją, ir atliekų tvarkymas	47 straipsnio 1 dalies a punkto vii papunktis	11 arba 12
— atsparumo kenkėjams didinimas, pesticidų naudojimo rizikos ir poveikio mažinimas, įskaitant integruotosios kenkėjų kontrolės metodų įgyvendinimą	47 straipsnio 1 dalies a punkto viii papunktis	2, 11 arba 12
— atsparumo gyvūnų ligoms didinimas ir veterinarinių vaistų, įskaitant antibiotikus, naudojimo mažinimas	47 straipsnio 1 dalies a punkto ix papunktis	2
— biologinei įvairovei palankių buveinių kūrimas ir išlaikymas	47 straipsnio 1 dalies a punkto x papunktis	12
— produktų kokybės gerinimas	47 straipsnio 1 dalies a punkto xi papunktis	2
— genetinių išteklių gerinimas	47 straipsnio 1 dalies a punkto xii papunktis	2
— įdarbinimo sąlygų gerinimas ir užtikrinimas, kad būtų laikomasi darbdavio pareigų, taip pat darbuotojų sveikatos ir saugos reikalavimų pagal direktyvas 89/391/EEB, 2009/104/EB ir (ES) 2019/1152	47 straipsnio 1 dalies a punkto xiii papunktis	2
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus, valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Konsultavimo paslaugos ir techninė parama	47 straipsnio 1 dalies b punktas	2

Intervencinių priemonių rūšis	Nuoroda į šį reglamentą	PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo dalis („Žalioji dėžė“)
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus, valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Mokymas ir keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais	47 straipsnio 1 dalies c punktas	2
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus, valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Ekologinė arba integruota gamyba	47 straipsnio 1 dalies d punktas	12
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus, valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Veiksmai, kuriais siekiama didinti transportavimo ir saugojimo tvarumą bei veiksmingumą	47 straipsnio 1 dalies e punktas	11, 12 arba 2
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus, valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Populiarinimas, komunikacija ir rinkodara	47 straipsnio 1 dalies f punktas	2
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus, valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Kokybės sistemos	47 straipsnio 1 dalies g punktas	2
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus, valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Atsekamumo ir sertifikavimo sistemos	47 straipsnio 1 dalies h punktas	2
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus, valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Prisitaikymas prie klimato kaitos ir jos švelninimas	47 straipsnio 1 dalies i punktas	11, 2 arba 12
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus, valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Savitarpio pagalbos fondai	47 straipsnio 2 dalies a punktas	7 arba 2
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus, valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą	47 straipsnio 2 dalies b punktas	11 arba 2
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus, valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Sodų ar alyvmedžių giraičių atsodinimas	47 straipsnio 2 dalies d punktas	8

▼B

Intervencinių priemonių rūšis	Nuoroda į šį reglamentą	PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo dalis („Žalioji dėžė“)
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus, valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Gyvulių išteklių atkūrimas dėl sveikatos priežasčių arba jų atkūrimas dėl gaivalinių nelaimių sukeltų nuostolių	47 straipsnio 2 dalies e punktas	8
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus, valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Konsultuojamasis ugdymas	47 straipsnio 2 dalies j punktas	2
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus, valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Trečiųjų valstybių fitosanitarijos reikalavimų įgyvendinimas ir administravimas	47 straipsnio 2 dalies k punktas	2
Vaisių ir daržovių, apynių, alyvuogių aliejaus, valgomųjų alyvuogių ir kiti 42 straipsnio f punkte nurodyti sektoriai. Komunikacijos veiksmai	47 straipsnio 2 dalies l punktas	2
Bitininkystės sektorius. Konsultavimo paslaugos, techninė parama, mokymas, informavimas ir keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais	55 straipsnio 1 dalies a punktas	2
Bitininkystės sektorius. Investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą, taip pat kiti veiksmai, įskaitant veiksmus, kuriais siekiama kovoti su avilių kenkėjais ir ligomis	55 straipsnio 1 dalies b punkto i papunktis	11 arba 12, arba 2
Bitininkystės sektorius. Investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą, taip pat kiti veiksmai, įskaitant veiksmus, kuriais siekiama užkirsti kelią pavojingų meteorologinių reiškinių daromai žalai, plėtoti ir naudoti valdymo praktiką	55 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktis	11 arba 12, arba 2
Bitininkystės sektorius. Parama laboratorijoms	55 straipsnio 1 dalies c punktas	2
Bitininkystės sektorius. Mokslinių tyrimų programos.	55 straipsnio 1 dalies e punktas	2
Bitininkystės sektorius. Populiarinimas, komunikacija ir rinkodara	55 straipsnio 1 dalies f punktas	2
Bitininkystės sektorius. Produktų kokybės gerinimas	55 straipsnio 1 dalies g punktas	2
Vyno sektorius. Restruktūrizavimas ir konversija	58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktas	8, 11 arba 12

▼B

Intervencinių priemonių rūšis	Nuoroda į šį reglamentą	PPO sutarties dėl žemės ūkio 2 priedo dalis („Žalioji dėžė“)
Vyno sektorius. Investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą	58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktas	11
Vyno sektorius. Materialios ir nematerialios investicijos į inovacijas	58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punktas	11
Vyno sektorius. Konsultavimo paslaugos	58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos f punktas	2
Vyno sektorius. Informavimo veiksmai	58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos h punktas	2
Vyno sektorius. Vyno turizmo populiarinimas	58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos i punktas	2
Vyno sektorius. Rinkos žinių gilinimas	58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos j punktas	2
Vyno sektorius. Populiarinimas ir komunikacija	58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos k punktas	2
Vyno sektorius. Savitarpio pagalbos fondų administracinės išlaidos	58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos l punktas	2
Vyno sektorius. Investicijos tvarumui didinti	58 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos m punktas	11 arba 12, arba 2
Valdymo įsipareigojimai aplinkos ir klimato srityse bei kiti valdymo įsipareigojimai	70 straipsnis	12
Gamtinės ar kitokios specifinės su vietove susijusios kliūtys	71 straipsnis	13
Nepalankios specifinės su vietove susijusios sąlygos, susidariusios dėl tam tikrų privalomų reikalavimų laikymosi	72 straipsnis	12
Investicijos	73 straipsnis	11 arba 8
Investicijos į drėkinimą	74 straipsnis	11
Bendradarbiavimas	77 straipsnis	2
Keitimasis žiniomis ir informacijos sklaida	78 straipsnis	2

III PRIEDAS

TAISYKLĖS DĖL PARAMOS SĄLYGŲ PAGAL 12 STRAIPSNĮ

VR: teisės aktu nustatytas valdymo reikalavimas

GAAB: geros agrarinės ir aplinkosaugos žemės būklės standartai

Sritys	Pagrindinis uždavinys	Reikalavimai ir standartai		Pagrindinis standarto tikslas
Klimatas ir aplinka	Klimato kaita (švelninimas ir prisitaikymas)	1 GAAB	Daugiamečių žolynų išlaikymas, grindžiamas daugiamečių žolynų ir žemės ūkio paskirties žemės santykiu nacionaliniu, regioniniu, subregioniniu, valdų grupių ir valdų lygmenimis, palyginti su 2018 ataskaitiniais metais Maksimalus sumažinimas 5 %, palyginti su ataskaitiniais metais	Apsaugos nuo žemės naudojimo paskirties keitimo kita naudojimo žemės ūkio reikmėms paskirtimi bendroji priemonė, kuria siekiama išsaugoti anglies sankaupas
		2 GAAB	Šlapynių ir durpynų apsauga ⁽¹⁾	Dirvožemio, kuriame gausu anglies, apsauga
		3 GAAB	Draudimas deginti ariamąsias ražienas, išskyrus tais atvejais, kai tai būtina dėl augalų sveikatos priežasčių	Dirvožemio organinių medžiagų išsaugojimas
	Vanduo	1 VR	2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1): 11 straipsnio 3 dalies e ir h punktai dėl pasklidusių taršos šaltinių (fosfatų) kontrolės privalomųjų reikalavimų	
		2 VR	1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvos 91/676/EEB dėl vandenių apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL L 375, 1991 12 31, p. 1): 4 ir 5 straipsniai	
		4 GAAB	Apsaugos ruožų išilgai vandentakių įrengimas ⁽²⁾	Upių vagų apsauga nuo taršos ir nuotėkio

⁽¹⁾ Valstybės narės savo BŽŪP strateginiuose planuose gali nustatyti, kad šis GAAB bus taikomas tik nuo 2024 arba 2025 prašymų teikimo metų. Tokiais atvejais valstybės narės turi įrodyti, kad delsimas yra būtinas valdymo sistemai sukurti pagal išsamų planą. Valstybės narės, nustatydamos 2 GAAB standartą, užtikrina, kad atitinkamoje žemėje galėtų būti tęsiama žemės ūkio veikla, tinkama žemei priskirti prie žemės ūkio paskirties žemės.

⁽²⁾ Apsaugos juostos išilgai vandentakių pagal šį GAAB standartą paprastai ir laikantis Sąjungos teisės turi būti ne mažesnio kaip 3 metrų pločio, nenaudojant pesticidų ir trąšų. Vietovėse, kuriose esama reikšmingų nusausinimo ir drėkinimo griovių, valstybės narės gali tikslinti minimalų plotį atsižvelgdamos į konkrečias vietas aplinkybes, jei tai tikslinga tų vietovių atžvilgiu.

Sritys	Pagrindinis uždavinys	Reikalavimai ir standartai		Pagrindinis standarto tikslas
	Dirvožemis (apsauga ir kokybė)	5 GAAB	Žemės dirbimo valdymas siekiant sumažinti dirvožemio degradacijos riziką ir eroziją, be kita ko, atsižvelgiant į šlaito nuolydį.	Minimali žemėtvarka atsižvelgiant į konkrečią teritorijai būdingas sąlygas, siekiant apriboti eroziją
		6 GAAB	Minimali dirvožemio danga siekiant išvengti, kad dirvožemis bus tuščias pažeidžiamiausiais laikotarpiais ⁽¹⁾	Dirvožemio apsauga laikotarpiais, kuriais jis yra pažeidžiamusias
		7 GAAB	Sėjomaina ariamojoje žemėje, išskyrus vandenyje auginamus pasėlius ⁽²⁾	Dirvožemio potencialo išsaugojimas
	Biologinė įvairovė ir kraštovaizdis (apsauga ir kokybė)	3 VR	2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7): 3 straipsnio 1 dalis, 3 straipsnio 2 dalies b punktas, 4 straipsnio 1, 2 ir 4 dalys	
		4 VR	1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7): 6 straipsnio 1 ir 2 dalys	

⁽¹⁾ Tinkamai pagrįstais atvejais valstybės narės gali pritaikyti minimaliuosius standartus atitinkamuose regionuose, atsižvelgdamos į trumpą vegetacijos laikotarpį, kurį lemia žiemos laikotarpio trukmė ir atšiaurumas.

⁽²⁾ Sėjomaina apima pasėlių keitimą bent kartą per metus žemės sklypų lygmeniu (išskyrus daugiamečių kultūras, žolę ir kitus žolinius pašarus bei pūdymui paliktą žemę), įskaitant tinkamai valdomus antrinius pasėlius. Atsižvelgdamos į ūkininkavimo metodų įvairovę ir agroklimatines sąlygas, valstybės narės atitinkamuose regionuose gali leisti taikyti kitokią sustiprintą sėjomainos pasitelkiant ankštinius augalus arba pasėlių įvairinimą praktiką, kuria siekiama pagerinti ir išsaugoti dirvožemio potencialą laikantis šio GAAB standarto tikslų.

Valstybės narės gali netaikyti šiuo standartu numatytos pareigos valdoms:

- (a) kuriose daugiau kaip 75 % ariamosios žemės naudojama žolė ar kitiems žoliniams pašarams auginti, yra pūdymui palikta žemė arba yra naudojama ankštiniams augalams auginti, arba naudojama keliais minėtais tikslais;
- (b) kuriose daugiau kaip 75 % reikalavimus atitinkančios žemės ūkio paskirties žemės yra daugiamečių žolynas, yra naudojama žolė ar kitiems žoliniams pašarams auginti arba pasėliams vandenyje auginti didžiąją metų dalį arba didžiąją pasėlių auginimo ciklo dalį, arba naudojama keliais minėtais tikslais, arba
- (c) kuriose ariamoji žemė neviršija 10 hektarų.

Valstybės narės gali nustatyti didžiausią ploto, kuriame auginami vienos rūšies augalai, ribą, kad būtų užkirstas kelias didelio masto monokultūroms.

Ūkininkai, sertifikuoti pagal Reglamentą (ES) 2018/848, laikomi atitinkančiais šį GAAB standartą.

▼ B▼ C1

Sritis	Pagrindinis uždavinys	Reikalavimai ir standartai		Pagrindinis standarto tikslas
		8 GAAB	<ul style="list-style-type: none"> — Minimali žemės ūkio paskirties žemės, skirtos negamybiniam plotams arba objektams, dalis ⁽¹⁾ — Minimali ariamosios žemės ūkio lygmeniu, skirtos negamybiniam plotams ir objektams, įskaitant pūdymui paliktą žemę, dalis – bent 4 %. — Jeigu ūkininkas įsipareigoja ne mažiau kaip 7 % savo ariamosios žemės skirti negamybiniam plotams ar objektams, įskaitant pūdymui paliktą žemę, pagal sustiprintą ekologinę sistemą, laikantis 31 straipsnio 6 dalies, dalis, kuri turi būti laikoma kaip atitinkanti šį GAAB standartą, turi neviršyti 3 %. — Minimali ariamosios žemės ūkio lygmeniu dalis – 7 %, jei ji taip pat apima tarpinius pasėlius arba azotą kaupiančius pasėlius, auginamus nenaudojant augalų apsaugos produktų, iš kurių 3 % turi būti pūdymui palikta žemė arba negamybiniai objektai. Tarpiniams pasėliams valstybės narės turėtų taikyti 0,3 svorinį koeficientą. — Kraštovaizdžio elementų išlaikymas — Draudimas pjauti gyvatvoves ir medžius paukščių veisimosi ir jauniklių auginimo sezonu — Galimybė taikyti apsaugos nuo invazinių augalų rūšių priemones 	Negamybinių objektų ir ploto, kuriais siekiama pagerinti ūkio biologinę įvairovę, išlaikymas

⁽¹⁾ Valstybės narės gali netaikyti šioje įtraukoje numatytos pareigos valdoms:

- (a) kuriose daugiau kaip 75 % ariamosios žemės naudojama žolėi ar kitiems žoliniam pašarams auginti, yra pūdymui palikta žemė arba yra naudojama ankštiniams augalams auginti, arba naudojama keliais minėtais tikslais;
- (b) kuriose daugiau kaip 75 % reikalavimus atitinkančios žemės ūkio paskirties žemės yra daugiamečiai žolynas, yra naudojama žolėi ar kitiems žoliniam pašarams auginti arba pasėliams vandenyje auginti didžiąją metų dalį arba didžiąją pasėlių auginimo ciklo dalį, arba naudojama keliais minėtais tikslais, arba
- (c) kuriose ariamoji žemė neviršija 10 hektarų.

Valstybės narės, kuriose daugiau kaip 50 % bendro žemės paviršiaus ploto dengia miškai, gali netaikyti šioje įtraukoje numatytos pareigos valdoms, esančioms vietovėse, kurias tos valstybės narės pagal Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 32 straipsnio 1 dalies a arba b punktą yra nurodžiusios kaip vietoves, kuriuose esama gamtinių kliūčių, jei daugiau kaip 50 % šios dalies antrame sakinyje nurodyto vieneto žemės paviršiaus ploto dengia miškas, o miško žemės ir žemės ūkio paskirties žemės santykis yra didesnis nei 3:1. Mišku padengta žemė ir miško žemės bei žemės ūkio paskirties žemės santykis apskaičiuojamas vietovės, atitinkančios LAU2 lygį, lygmeniu arba aiškiai apibrėžto kito vieneto, apimančio vieną aiškią gretimą geografinę vietovę, kuriai būdingos panašios žemės ūkio sąlygos, lygmeniu.

▼B

Sritys	Pagrindinis uždavinys	Reikalavimai ir standartai		Pagrindinis standarto tikslas
		9 GAAB	Draudimas keisti „Natura 2000“ teritorijose esančių daugiamečių žolynų, kurie nustatyti kaip aplinkos požiūriu pažeidžiami daugiamečiai žolynai, paskirtį arba juos arti	Buveinių ir rūšių apsauga
Žmonių sveikata ir augalų sveikata	Maisto sauga	5 VR	2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL L 31, 2002 2 1, p. 1): 14 ir 15 straipsniai, 17 straipsnio 1 dalis ⁽¹⁾ , 18, 19 ir 20 straipsniai	
		6 VR	1996 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvos 96/22/EB dėl draudimo vartoti gyvulininkystėje tam tikras medžiagas, turinčias hormoninį ar tirostatinį poveikį, bei beta antagonistus ir panaikinančios direktyvas 81/602/EEB, 88/146/EEB ir 88/299/EEB (OL L 125, 1996 5 23, p. 3): 3 straipsnio a, b, d ir e punktai ir 4, 5 bei 7 straipsniai	
	Augalų apsaugos produktai	7 VR	2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinančio Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB (OL L 309, 2009 11 24, p. 1): 55 straipsnio pirmas ir antras sakiniai	

(1) Kaip įgyvendinama visų pirma:

- Reglamento (EB) Nr. 470/2009 14 straipsniu ir Reglamento (EB) Nr. 37/2010 priedu,
- Reglamento (EB) Nr. 852/2004 4 straipsnio 1 dalimi ir I priedo A dalimi (II skyriaus 4 punkto g, h ir j papunkčiais, 5 punkto f ir h papunkčiais, 6 punktu, III skyriaus 8 punkto a, b, d ir e papunkčiais ir 9 punkto a ir c papunkčiais),
- **C2** — Reglamento (EB) Nr. 853/2004 3 straipsnio 1 dalimi, III priedo IX skirsnio I skyriumi (I-1 punkto b, c, d ir e papunkčiais, I-2 punkto a papunkčio i, ii, iii papunkčiais, b papunkčio i, ii papunkčiais, c papunkčio, I-3, I-4 ir I-5 punktais, II-A dalies 1, 2, 3 ir 4 punktais, II-B dalies 1 punkto a ir d papunkčiais, 2 punktu, 4 punkto a ir b papunkčiais), III priedo X skirsnio I skyriaus 1 dalimi, ◀
- Reglamento (EB) Nr. 183/2005 5 straipsnio 1, 5 ir 6 dalimis, I priedo A dalimi (I-4 punkto e ir g papunkčiais, II-2 punkto a, b ir e papunkčiais) ir III priedu (po antrašte „ŠĖRIMAS“ esančio 1 punkto „Sandėliavimas“ pirmu bei paskutiniu sakiniiais ir 2 punkto „Skirstymas“ trečiu sakiniu) ir
- Reglamento (EB) Nr. 396/2005 18 straipsniu.

▼B

Sritis	Pagrindinis uždavinys	Reikalavimai ir standartai		Pagrindinis standarto tikslas
		8 VR	<p>2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/128/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo (OL L 309, 2009 11 24, p. 71):</p> <p>5 straipsnio 2 dalis ir 8 straipsnio 1–5 dalys 12 straipsnis dėl pesticidų naudojimo saugomose teritorijose, apibrėžtose pagal Direktyvą 2000/60/EB ir su „Natura 2000“ susijusiuose teisės aktuose, apribojimų</p> <p>13 straipsnio 1 ir 3 dalys dėl pesticidų tvarkymo bei saugojimo ir likučių šalinimo</p>	
Gyvūnų gerovė	Gyvūnų gerovė	9 VR	<p>2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos direktyvos 2008/119/EB, nustatančios būtiniausius veršelių apsaugos standartus (OL L 10, 2009 1 15, p. 7):</p> <p>3 ir 4 straipsniai</p>	
		10 VR	<p>2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos direktyvos 2008/120/EB, nustatančios būtiniausius kiaulių apsaugos standartus (OL L 47, 2009 2 18, p. 5):</p> <p>3 ir 4 straipsniai</p>	
		11 VR	<p>1998 m. liepos 20 d. Tarybos direktyvos 98/58/EB dėl ūkinės paskirties gyvūnų apsaugos (OL L 221, 1998 8 8, p. 23):</p> <p>4 straipsnis</p>	

IV PRIEDAS

TAISYKLĖS DĖL PARAMOS SOCIALINIŲ SĄLYGŲ PAGAL 14 STRAIPSNĮ

Sritis	Taikytini teisės aktai	Susijusios nuostatos	Reikalavimai
Užimtumas	Skaidrios ir nuspėjamos darbo sąlygos. Direktyva 2019/1152	3 straipsnis	Darbo sąlygos, kurios turi būti pateiktos raštu (darbo sutartis)
		4 straipsnis	Užtikrinti, kad įdarbinant žemės ūkyje būtų sudaroma darbo sutartis
		5 straipsnis	Darbo sutartis turi būti pateikta per pirmąsias septynias darbo dienas
		6 straipsnis	Apie darbo santykių pokyčius turi būti pranešama dokumentu
		8 straipsnis	Bandomasis laikotarpis
		10 straipsnis	Sąlygos, susijusios su minimaliu darbo nuspėjamumu
		13 straipsnis	Privalomas mokymas
Sveikata ir sauga	Priemonės, kuriomis skatinama gerinti darbuotojų saugą ir sveikatą Direktyva 89/391/EEB	5 straipsnis	Bendroji nuostata dėl darbdavio pareigos užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą
		6 straipsnis	Bendra darbdavių pareiga imtis priemonių, būtinų darbuotojų saugai ir sveikatai apsaugoti, įskaitant rizikos prevenciją, informavimą bei profesinį mokymą
		7 straipsnis	Apsaugos ir prevencinės priemonės: turi būti paskirtas (-i) darbuotojas (-ai) veiklai sveikatos apsaugos ir saugos srityje arba pasamdyta kompetentinga išorės tarnyba
		8 straipsnis	Darbdavys turi imtis priemonių, susijusių su pirmąja pagalba, gaisrų gesinimu ir darbuotojų evakuacija
		9 straipsnis	Darbdavių įsipareigojimai, susiję su rizikos vertinimu, apsaugos priemonėmis ir įranga, nelaimingų atsitikimų darbe registravimu ir pranešimu apie juos
		10 straipsnis	Darbuotojų informavimas apie pavojus saugai bei sveikatai ir apsaugos bei prevencines priemones
		11 straipsnis	Konsultavimasis su darbuotojais ir darbuotojų dalyvavimas diskusijose visais darbuotojų saugos ir sveikatos darbe klausimais
		12 straipsnis	Darbdavys turi užtikrinti, kad darbuotojai būtų tinkamai apmokyti saugos ir sveikatos klausimais

▼ **B**

Sritis	Taikytini teisės aktai	Susijusios nuostatos	Reikalavimai
	Minimalieji saugos ir sveikatos reikalavimai, taikomi darbuotojams naudojant darbo įrenginius	3 straipsnis	Bendrosios pareigos užtikrinti, kad darbo įrenginiai būtų tinkami darbui, kurį turi atlikti darbuotojai, ir nekenktų saugai ar sveikatai
	Direktyva 2009/104/EB	4 straipsnis	Darbo įrenginių naudojimo taisyklės. Įrenginiai turi atitikti direktyvą ir nustatytus minimaliuosius reikalavimus ir būti tinkamai prižiūrimi
		5 straipsnis	Darbo įrenginių patikrinimas. Įranga kompetentingų asmenų turi būti patikrinta po sumontavimo ir tokių asmenų tikrinama periodiškai
		6 straipsnis	Specifinę riziką keliančius darbo įrenginius turi naudoti tik asmenys, kuriems pavesta ją naudoti, o juos remontuoja, pertvarko, techniškai prižiūri tam paskirti darbuotojai
		7 straipsnis	Ergonomika ir darbuotojo sveikata
		8 straipsnis	Darbuotojai turi gauti atitinkamą informaciją ir, kai tikslinga, rašytines instrukcijas apie darbo įrenginių naudojimą
		9 straipsnis	Darbuotojai turi būti tinkamai apmokyti

V PRIEDAS

VALSTYBIŲ NARIŲ ASIGNAVIMAI TIESIOGINĖMS IŠMOKOMS, NURODYTI 87 STRAIPSNIO 1 DALIES PIRMOJE PASTRAIPOJE

(einamosiomis kainomis, EUR)

Kalendoriniai metai	►M2 2023	2024	2025	2026	2027 ir vėlesni metai
Belgija	471 996 006	469 703 014	469 703 014	467 410 022	494 925 924
Bulgarija	808 258 686	816 888 275	825 517 864	834 147 452	834 147 452
Čekija	823 533 615	823 533 615	823 533 615	802 159 932	844 907 297
Danija	806 313 404	817 524 179	814 937 077	817 524 179	862 367 277
Vokietija	4 424 125 913	4 374 968 959	4 301 233 527	4 178 341 140	4 915 695 459
Estija	196 436 567	199 297 294	202 158 021	205 018 748	205 018 748
Airija	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996
Graikija	1 886 490 039	1 886 490 039	1 886 490 039	1 886 490 039	2 075 656 043
Ispanija	4 874 879 750	4 882 179 366	4 889 478 982	4 896 778 599	4 896 778 599
Prancūzija	6 736 440 037	6 736 440 037	6 736 440 037	6 736 440 037	7 285 000 537
Kroatija	374 770 237	374 770 237	374 770 237	374 770 237	374 770 237
Italija	3 496 243 863	3 496 243 863	3 496 243 863	3 496 243 863	3 622 529 155
Kipras	47 647 540	47 647 540	47 647 540	47 647 540	47 647 540
Latvija	331 043 657	334 864 681	339 685 706	344 506 729	363 483 744
Lietuva	587 064 372	595 613 853	604 163 335	612 712 816	612 712 816
Liuksemburgas	32 747 827	32 747 827	32 747 827	32 747 827	32 747 827

▼B

(einamosiomis kainomis, EUR)

Kalendoriniai metai	►M2 2023	2024	2025	2026	2027 ir vėlesni metai
Vengrija	1 347 402 452	1 347 402 452	1 347 402 452	1 347 402 452	1 243 185 165
Malta	9 590 135	9 590 135	9 590 135	9 590 135	4 594 021
Nyderlandai	609 237 340	579 591 503	550 477 666	521 282 629	717 382 327
Austrija	677 581 846	677 581 846	677 581 846	677 581 846	677 581 846
Lenkija	3 488 417 133	3 519 600 956	3 550 784 779	3 581 968 602	3 185 968 140
Portugalija	698 619 128	707 403 166	716 187 204	724 971 242	639 971 242
Rumunija	1 897 051 311	1 924 609 371	1 952 167 430	1 979 725 489	2 029 595 196
Slovėnija	131 530 052	131 530 052	131 530 052	131 530 052	131 530 052
Slovakija	394 892 166	397 751 933	400 605 131	402 456 080	407 456 080
Suomija	519 350 246	521 168 786	522 987 325	524 805 865	524 805 865
Švedija	686 131 966	686 360 116	686 588 267	686 816 417	686 816 417 ◀

VI PRIEDAS

42 STRAIPSNIO f PUNKTE NURODYTŲ PRODUKTŲ SĄRAŠAS

KN kodas	Aprašymas
ex 0101	Gyvi arkliai, asilai, mulai ir arklėnai:
	– Arkliai
0101 21 00	– – Grynaveisliai veisliniai gyvuliai ⁽¹⁾
0101 29	– – Kita:
0101 29 10	– – – Skerstini
0101 29 90	– – – Kita
0101 30 00	– Asilai
0101 90 00	– Kita
ex 0103	Gyvos kiaulės:
0103 10 00	– Grynaveisliai veisliniai gyvuliai ⁽²⁾
ex 0106	– Kiti gyvi gyvūnai:
0106 14 10	– Naminiai triušiai
ex 0106 19 00	– – Kita: šiauriniai elniai ir elniai
0106 33 00	– – Stručiai; emu (<i>Dromaius novaehollandiae</i>)
0106 39 10	– – – Balandžiai
0106 39 80	– – – Kiti paukščiai
ex 0205 00	Arklių mėsa, šviežia, atšaldyta arba užšaldyta
ex 0208	Kita mėsa ir valgomieji mėsos subproduktai, švieži, atšaldyti arba užšaldyti
ex 0208 10 10	– – Naminių triušių mėsa
ex 0208 90 10	– – Naminių balandžių mėsa
ex 0208 90 30	– – Medžiojamųjų gyvūnų, išskyrus triušius arba kiškius, mėsa
ex 0208 90 60	– – Šiaurinių elnių mėsa
ex 0407	Paukščių kiaušiniai su lukštais, švieži, konservuoti arba virti:
0407 19 90	– Apvaisinti, išskyrus naminių paukščių kiaušinius

⁽¹⁾ Šios subpozicijos naudojimui taikomos sąlygos, nustatytos atitinkamose Sąjungos nuostatose (žr. Reglamentą (ES) 2016/1012 ir 2015 m. vasario 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2015/262, kuriuo pagal Tarybos direktyvas 90/427/EEB ir 2009/156/EB nustatomos arklinių šeimos gyvūnų tapatybės nustatymo metodų taisyklės (Arklinių paso reglamentas), OL L 59, 2015 3 3, p. 1).

⁽²⁾ Reglamentas (ES) 2016/1012.

▼B

KN kodas	Aprašymas
0407 29 90	– Kiti švieži kiaušiniai, išskyrus naminių paukščių kiaušinius
0407 90 90	– Kiti kiaušiniai, išskyrus naminių paukščių kiaušinius
0701	Bulvės, šviežios arba atšaldytos
ex 0713	Džiovintos ankštinės daržovės, gliaudytos, su luobelėmis arba be luobelėlių, skaldytos arba neskaldytos:
ex 0713 10	– Žirniai (<i>Pisum sativum</i>):
0713 10 90	– – Išskyrus skirtus sėjai
ex 0713 20 00	– Avinžirniai (nutai):
	– – Išskyrus skirtus sėjai
	– Pupelės (<i>Vigna spp.</i> , <i>Phaseolus spp.</i>):
ex 0713 31 00	– – Veislių <i>Vigna mungo</i> (L.) Hepper arba <i>Vigna radiata</i> (L.) Wilczek pupelės:
	– – – Išskyrus skirtas sėjai
ex 0713 32 00	– – Pupuolės (adzuki) (<i>Phaseolus</i> arba <i>Vigna angularis</i>):
	– – – Išskyrus skirtas sėjai
ex 0713 33	– – Daržinės pupelės, įskaitant mažąsias baltąsias pupeles (<i>Phaseolus vulgaris</i>):
0713 33 90	– – – Išskyrus skirtas sėjai
ex 0713 34 00	– – Dirvinės pupuolės (<i>Vigna subterranea</i> arba <i>Voandzeia subterranea</i>):
	– – – Išskyrus skirtas sėjai
ex 0713 35 00	– – Kininės pupuolės (<i>Vigna unguiculata</i>):
	– – – Išskyrus skirtas sėjai
ex 0713 39 00	– – Kita:
	– – – Išskyrus skirtas sėjai
ex 0713 40 00	– – Lešiai:
	– – Išskyrus skirtus sėjai
ex 0713 50 00	– Stambiasėklės pupos (<i>Vicia faba</i> var. <i>major</i>) ir smulkiasėklės pupos (<i>Vicia faba</i> var. <i>equina</i> ir <i>Vicia faba</i> var. <i>minor</i>):
	– – Išskyrus skirtus sėjai
ex 0713 60 00	– Kajanai (<i>Cajanus cajan</i>):
	– – Išskyrus skirtus sėjai
ex 0713 90 00	– Kita:
	– – Išskyrus skirtus sėjai

▼B

KN kodas	Aprašymas
1201 90 00	Sojos pupelės, skaldytos arba neskaldytos, išskyrus sėklą
1202 41 00	Žemės riešutai, neskrudinti ir nevirti arba nekepti, negliaudyti, išskyrus sėklą
1202 42 00	Žemės riešutai, neskrudinti ir nevirti arba nekepti, gliaudyti, smulkinti arba nesmulkinti, išskyrus sėklą
1203 00 00	Kopra
1204 00 90	Sėmenys, smulkinti arba nesmulkinti, išskyrus skirtus sėjai
1205 10 90	Rapsų arba rapsukų sėklos, kuriose yra mažai eruko rūgšties, smulkintos arba nesmulkintos, išskyrus skirtas sėjai
1205 90 00	Kitos rapsų arba rapsukų sėklos, smulkintos arba nesmulkintos, išskyrus skirtas sėjai
1206 00 91	Saulėgrąžų sėklos, gliaudytos; su pilkai ir baltai dryžuotais lukštais, smulkintos arba nesmulkintos, išskyrus skirtas sėjai
1206 00 99	Kitos saulėgrąžų sėklos, smulkintos arba nesmulkintos, išskyrus skirtas sėjai
1207 29 00	Vilnamedžių sėklos, smulkintos arba nesmulkintos, išskyrus skirtas sėjai
1207 40 90	Sezamų sėklos, smulkintos arba nesmulkintos, išskyrus skirtas sėjai
1207 50 90	Garstyčių sėklos, smulkintos arba nesmulkintos, išskyrus skirtas sėjai
1207 60 00	– Daržinių dygminių (<i>Carthamus tinctorius</i>) sėklos
1207 91 90	Aguonų sėklos, smulkintos arba nesmulkintos, išskyrus skirtas sėjai
1207 99 91	Kanapių sėklos, smulkintos arba nesmulkintos, išskyrus skirtas sėjai
ex 1207 99 96	Kitos aliejinių kultūrų sėklos ir vaisiai, smulkinti arba nesmulkinti, išskyrus skirtus sėjai
ex 1209 29 50	– – – Lubinų sėklos, neskirtos sėjai
ex 1211	Augalai ir augalų dalys (įskaitant sėklas ir vaisius), dažniausiai naudojami parfumerijoje, farmacijoje arba kaip insekticidai, fungicidai ar panašiai, švieži arba džiovinti, supjaustyti arba nesupjaustyti, grūsti arba negrūsti, sumalti į miltelius arba nemalti, išskyrus KN pozicijoje ex 1211 90 86 klasifikuojamus produktus, išvardytus IX dalyje
1212 94 00	Trūkažolių šaknys
ex 1214	Šakniavaisiniai griežčiai, pašariniai runkeliai, pašariniai šakniavaisiai, šienas, mėlynžiedė liucerna, dobilai, bandvikiai, pašariniai kopūstai, lubinai, vikiai ir panašūs pašariniai produktai, granuluoti arba negranuluoti:
ex 1214 10 00	– Mėlynžiedžių liucernų rupiniai ir granulės:
	– – – išskyrus dirbtinėje šilumoje džiovintų arba kitu būdu džiovintų ir susmulkintų liucernų rupinius ir granules

▼ **B**

KN kodas	Aprašymas
ex 1214 90	– Kita:
1214 90 10	– – Pašariniai runkeliai, šakniavaisiniai griežčiai ir kiti pašariniai šakniavaisiai
ex 1214 90 90	– – Kita, išskyrus:
	– – – Bandvikius, dobilus, lubinus, vikius ir panašius pašarinius dirbtinėje šilumoje džiovintus produktus (išskyrus šieną, pašarinius lapinius kopūstus ir šieno turinčius produktus)
	– – – Bandvikius, dobilus, lubinus, vikius, barkūnus, sėjamuosius pelėžirmius ir paprastuosius garždenius, džiovintus kitu būdu ir susmulkintus
ex 2206	Kiti fermentuoti gėrimai (pavyzdžiui, sidras, kriaušių sidras, midus); fermentuotų gėrimų mišiniai, taip pat fermentuotų gėrimų ir nealkoholinių gėrimų mišiniai, nurodyti kitoje vietoje:
ex 2206 00 31– ex 2206 00 89	– Fermentuoti gėrimai, išskyrus išspaudų vyną
5201	Nekaršta ir nešukuota medvilnė

▼B

VII PRIEDAS

VALSTYBIŲ NARIŲ ASIGNAVIMAI (FINANSINIAMS METAMS)
INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ VYNO SEKTORIUJE RŪŠIMS, KAIP
NURODYTA 88 STRAIPSNIO 1 DALYJE

	EUR (einamosiomis kainomis)
Bulgarija	25 721 000
Čekija	4 954 000
Vokietija	37 381 000
Graikija	23 030 000
Ispanija	202 147 000
Prancūzija	269 628 000
Kroatija	10 410 000
Italija	323 883 000
Kipras	4 465 000
Lietuva	43 000
Vengrija	27 970 000
Austrija	13 155 000
Portugalija	62 670 000
Rumunija	45 844 000
Slovėnija	4 849 000
Slovakija	4 887 000

VIII PRIEDAS

VALSTYBIŲ NARIŲ ASIGNAVIMAI MEDVILNEL, NURODYTI 87 STRAIPSNIO 1 DALIES ANTROJE PASTRAIPOJE

(einamosiomis kainomis, EUR)

Kalendoriniai metai	2023	2024	2025	2026	2027 ir vėlesni metai
Bulgarija	2 557 820	2 557 820	2 557 820	2 557 820	2 557 820
Graikija	183 996 000	183 996 000	183 996 000	183 996 000	183 996 000
Ispanija	59 690 640	59 690 640	59 690 640	59 690 640	59 690 640
Portugalija	177 589	177 589	177 589	177 589	177 589

IX PRIEDAS

VALSTYBIŲ NARIŲ ASIGNAVIMAI TIESIOGINĖMS IŠMOKOMS, KURIOS NĖRA SKIRIAMOS UŽ MEDVILNĖ, PRIEŠ PRITAIKANT 87 STRAIPSNIO 1 DALIES TREČIOJE PASTRAIPOJE NURODYTĄ SU LĖŠŲ PERKĖLIMU SUSIJUSĮ APRIBOJIMĄ

(einamosiomis kainomis, EUR)

Kalendoriniai metai	►M2 2023	2024	2025	2026	2027 ir vėlesni metai
Belgija	471 996 006	469 703 014	469 703 014	467 410 022	494 925 924
Bulgarija	805 700 866	814 330 455	822 960 044	831 589 632	831 589 632
Čekija	823 533 615	823 533 615	823 533 615	802 159 932	844 907 297
Danija	806 313 404	817 524 179	814 937 077	817 524 179	862 367 277
Vokietija	4 424 125 913	4 374 968 959	4 301 233 527	4 178 341 140	4 915 695 459
Estija	196 436 567	199 297 294	202 158 021	205 018 748	205 018 748
Airija	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996	1 186 281 996
Graikija	1 702 494 039	1 702 494 039	1 702 494 039	1 702 494 039	1 891 660 043
Ispanija	4 815 189 110	4 822 488 726	4 829 788 342	4 837 087 959	4 837 087 959
Prancūzija	6 736 440 037	6 736 440 037	6 736 440 037	6 736 440 037	7 285 000 537
Kroatija	374 770 237	374 770 237	374 770 237	374 770 237	374 770 237
Italija	3 496 243 863	3 496 243 863	3 496 243 863	3 496 243 863	3 622 529 155
Kipras	47 647 540	47 647 540	47 647 540	47 647 540	47 647 540
Latvija	331 043 657	334 864 681	339 685 706	344 506 729	363 483 744
Lietuva	587 064 372	595 613 853	604 163 335	612 712 816	612 712 816

▼B

(einamosiomis kainomis, EUR)

Kalendoriniai metai	►M2 2023	2024	2025	2026	2027 ir vėlesni metai
Liuksemburgas	32 747 827	32 747 827	32 747 827	32 747 827	32 747 827
Vengrija	1 347 402 452	1 347 402 452	1 347 402 452	1 347 402 452	1 243 185 165
Malta	9 590 135	9 590 135	9 590 135	9 590 135	4 594 021
Nyderlandai	609 237 340	579 591 503	550 477 666	521 282 629	717 382 327
Austrija	677 581 846	677 581 846	677 581 846	677 581 846	677 581 846
Lenkija	3 488 417 133	3 519 600 956	3 550 784 779	3 581 968 602	3 185 968 140
Portugalija	698 441 539	707 225 577	716 009 615	724 793 653	639 793 653
Rumunija	1 897 051 311	1 924 609 371	1 952 167 430	1 979 725 489	2 029 595 196
Slovėnija	131 530 052	131 530 052	131 530 052	131 530 052	131 530 052
Slovakija	399 892 166	402 751 933	405 605 131	407 456 080	407 456 080
Suomija	519 350 246	521 168 786	522 987 325	524 805 865	524 805 865
Švedija	686 131 966	686 360 116	686 588 267	686 816 417	686 816 417 ◀

▼B*X PRIEDAS*

**VALSTYBIŲ NARIŲ ASIGNAVIMAI (FINANSINIAMS METAMS)
INTERVENČINIŲ PRIEMONIŲ BITININKYSTĖS SEKTORIUJE
RŪŠIMS, KAIP NURODYTA 88 STRAIPSNIO 2 DALYJE**

	EUR (einamosiomis kainomis)
Belgija	422 967
Bulgarija	2 063 885
Čekija	2 121 528
Danija	295 539
Vokietija	2 790 875
Estija	140 473
Airija	61 640
Graikija	6 162 645
Ispanija	9 559 944
Prancūzija	6 419 062
Kroatija	1 913 290
Italija	5 166 537
Kipras	169 653
Latvija	328 804
Lietuva	549 828
Liuksemburgas	30 621
Vengrija	4 271 227
Malta	14 137
Nyderlandai	295 172
Austrija	1 477 188
Lenkija	5 024 968
Portugalija	2 204 232
Rumunija	6 081 630
Slovėnija	649 455
Slovakija	999 973
Suomija	196 182
Švedija	588 545

89 STRAIPSNIO 3 DALYJE NURODYTAS SAJUNGOS PARAMOS KAIMO PLĖTRAI SKIRTŲ INTERVENCINIŲ PRIEMONIŲ RŪŠIMS SUSKIRSTYMAS (2023– 2027 M.)

(einamosiomis kainomis, EUR)

Valstybė narė	2023 m.	►M2 2024	2025	2026	2027	Iš viso 2023–2027 m.
Belgija	105 730 894	105 730 812	108 023 804	108 023 804	110 316 796	537 826 110
Bulgarija	282 979 644	282 162 644	282 162 644	282 162 644	282 162 644	1 411 630 220
Čekija	267 027 708	280 561 390	280 561 390	280 561 390	301 935 073	1 410 646 952
Danija	155 982 060	131 987 933	120 777 158	123 364 260	120 777 158	652 888 569
Vokietija	1 485 615 738	1 583 929 284	1 633 086 238	1 706 821 670	1 829 714 057	8 239 166 987
Estija	88 031 648	88 016 648	88 016 648	88 016 648	88 016 648	440 098 240
Airija	311 641 628	311 640 628	311 640 628	311 640 628	311 640 628	1 558 204 140
Graikija	651 491 600	746 119 604	746 119 604	746 119 604	746 119 604	3 635 970 016
Ispanija	1 081 552 825	1 080 382 825	1 080 382 825	1 080 382 825	1 080 382 825	5 403 084 125
Prancūzija	2 007 185 070	2 008 000 570	2 008 000 570	2 008 000 570	2 008 000 570	10 039 187 350
Kroatija	268 849 401	297 307 401	297 307 401	297 307 401	297 307 401	1 458 079 005
Italija	1 355 321 375	1 476 206 667	1 476 206 667	1 476 206 667	1 476 206 667	7 260 148 043
Kipras	23 770 514	23 770 514	23 770 514	23 770 514	23 770 514	118 852 570
Latvija	142 745 173	135 677 801	135 942 597	136 207 392	136 472 188	687 045 151
Lietuva	195 495 162	195 495 162	195 495 162	195 495 162	195 495 162	977 475 810

▼ **M1***(einamosiomis kainomis, EUR)*

Valstybė narė	2023 m.	► M2 2024	2025	2026	2027	Iš viso 2023–2027 m.
Liuksemburgas	11 626 644	12 310 644	12 310 644	12 310 644	12 310 644	60 869 220
Vengrija	384 539 149	312 651 862	312 651 862	312 651 862	312 651 862	1 635 146 596
Malta	19 334 497	14 988 383	14 988 383	14 988 383	14 988 383	79 288 028
Nyderlandai	180 985 369	181 413 356	211 059 193	240 173 030	269 368 067	1 082 999 015
Austrija	520 024 752	520 024 752	520 024 752	520 024 752	520 024 752	2 600 123 760
Lenkija	1 004 581 539	924 001 077	924 001 077	924 001 077	924 001 077	4 700 585 847
Portugalija	455 630 620	455 550 620	455 550 620	455 550 620	455 550 620	2 277 833 100
Rumunija	967 049 892	1 016 919 599	1 016 919 599	1 016 919 599	1 016 919 599	5 034 728 288
Slovėnija	110 170 192	110 170 192	110 170 192	110 170 192	110 170 192	550 850 960
Slovakija	260 599 909	264 077 909	264 077 909	264 077 909	264 077 909	1 316 911 545
Suomija	354 551 956	354 549 956	354 549 956	354 549 956	354 549 956	1 772 751 780
Švedija	211 889 741	211 889 741	211 889 741	211 889 741	211 889 741	1 059 448 705
Iš viso ES 27	12 904 404 700	13 125 537 974	13 195 687 778	13 301 388 944	13 474 820 736	66 001 840 132
Techninė parama (0,25%)	30 272 220	30 272 220	30 272 220	30 272 220	30 272 220	151 361 100
Iš viso	12 934 676 920	13 155 810 194	13 225 959 998	13 331 661 164	13 505 092 956	66 153 201 232 ◀

XII PRIEDAS

MAŽIAUSIOS SUMOS, REZERVUOJAMOS 6 STRAIPSNIO 1 DALIES g PUNKTE NURODYTAM KONKREČIAM TIKSLUI

(einamosiomis kainomis, EUR)

Kalendoriniai metai	2023	2024	2025	2026	2027 ir vėlesni metai
Belgija	14 847 778	14 847 778	14 847 778	14 847 778	14 847 778
Bulgarija	24 176 548	24 435 436	24 694 323	24 953 211	24 953 211
Čekija	25 648 419	25 648 419	25 648 419	25 648 419	25 648 419
Danija	25 871 018	25 871 018	25 871 018	25 871 018	25 871 018
Vokietija	147 470 864	147 470 864	147 470 864	147 470 864	147 470 864
Estija	5 893 097	5 978 919	6 064 741	6 150 562	6 150 562
Airija	35 588 460	35 588 460	35 588 460	35 588 460	35 588 460
Graikija	56 749 801	56 749 801	56 749 801	56 749 801	56 749 801
Ispanija	144 455 673	144 674 662	144 893 650	145 112 639	145 112 639
Prancūzija	218 550 016	218 550 016	218 550 016	218 550 016	218 550 016
Kroatija	11 243 107	11 243 107	11 243 107	11 243 107	11 243 107
Italija	108 855 875	108 855 875	108 855 875	108 855 875	108 855 875
Kipras	1 429 426	1 429 426	1 429 426	1 429 426	1 429 426
Latvija	10 476 789	10 629 363	10 781 938	10 934 512	10 934 512
Lietuva	17 611 931	17 868 416	18 124 900	18 381 384	18 381 384

▼B

(einamosiomis kainomis, EUR)

Kalendoriniai metai	2023	2024	2025	2026	2027 ir vėlesni metai
Liuksemburgas	982 435	982 435	982 435	982 435	982 435
Vengrija	37 295 555	37 295 555	37 295 555	37 295 555	37 295 555
Malta	137 821	137 821	137 821	137 821	137 821
Nyderlandai	21 521 470	21 521 470	21 521 470	21 521 470	21 521 470
Austrija	20 327 455	20 327 455	20 327 455	20 327 455	20 327 455
Lenkija	92 772 500	93 708 015	94 643 530	95 579 044	95 579 044
Portugalija	18 403 246	18 666 767	18 930 288	19 193 810	19 193 810
Rumunija	58 407 631	59 234 372	60 061 114	60 887 856	60 887 856
Slovėnija	3 945 902	3 945 902	3 945 902	3 945 902	3 945 902
Slovakija	12 026 832	12 172 635	12 318 439	12 464 242	12 464 242
Suomija	15 580 507	15 635 064	15 689 620	15 744 176	15 744 176
Švedija	20 583 959	20 590 803	20 597 648	20 604 493	20 604 493

XIII PRIEDAS

**APLINKOS IR KLIMATO SRITIES SAJUNGOS TEISĖKŪROS
PROCEDŪRA PRIIMAMI AKTAI, KURIUOSE NUSTATYTŲ TIKSLŲ
VALSTYBĖS NARĖS TURĖTŲ PADĖTI SIEKTI IR JŲ LAIKYTI
SAVO BŽŪP STRATEGINIUOSE PLANUOSE, VADOVAUJANTIS 108,
109 IR 115 STRAIPSNIAIS**

- 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos;
- 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos;
- 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus;
- 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyva 91/676/EEB dėl vandenių apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių;
- 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje;
- 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB;
- 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES;
- 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įsipareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013;
- 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją;
- 2012 m. spalio 25 d. Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB;
- 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013;
- 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/128/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo.

XIV PRIEDAS

PAGRINDINIAIS RODIKLIAIS GRINDŽIAMAS ATASKAITŲ TEIKIMAS PAGAL 142 STRAIPSNĮ

Europos žemės ūkio garantijų fondui (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai (EŽŪFKP) skirti rodikliai

Tikslai	Pagrindiniai rodikliai
Remti perspektyvias ūkių pajamas ir žemės ūkio sektoriaus atsparumą visoje Sąjungoje, siekiant didinti ilgalaikį aprūpinimą maistu ir žemės ūkio įvairovę, taip pat užtikrinti žemės ūkio gamybos ekonominį tvarumą Sąjungoje	O.3. Pagal BŽŪP teikiamos paramos gavėjų skaičius C. 25. Žemės ūkio gamybos veiksmų pajamos R.6. Perskirstymas mažesniems ūkiams. Papildomų tiesioginių išmokų, skiriamų už ploto hektarą reikalavimus atitinkantiems ūkiams, kurių dydis mažesnis už vidutinį, procentinė dalis (palyginti su vidurkiu)
Labiau orientuotis į rinką ir didinti ūkių konkurencingumą tiek trumpuoju, tiek ilguoju laikotarpiu, be kita ko, daugiau dėmesio skiriant moksliniams tyrimams, technologijoms ir skaitmenizacijai	R.9. Ūkių modernizavimas. Ūkių, gaunančių paramą investicijoms, skirtą restruktūrizuoti bei modernizuoti, be kita ko, išteklių naudojimo efektyvumui gerinti, dalis
Gerinti ūkininkų padėtį vertės grandinėje	R.10. Geresnis tiekimo grandinės organizavimas. Ūkių, dalyvaujančių pagal BŽŪP remiamose gamintojų grupėse, gamintojų organizacijose, vietos rinkose, trumpose tiekimo grandinėse ir kokybės sistemose, dalis
Prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, be kita ko, mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant anglies dioksido sekvestraciją, taip pat plėtoti tvariąją energetiką	I.10. Indėlis švelninant klimato kaitą. Žemės ūkio sektoriuje išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos R.14. Anglies dioksido saugojimas dirvožemyje ir biomaseje. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami įsipareigojimai mažinti išmetamųjų teršalų kiekį, arba toliau taikyti ar gerinti anglies dioksido saugojimo priemonės (įskaitant daugiamečius žolynus, daugiamečius pasėlius su nuolatine žaliaja danga, žemės ūkio paskirties žemę šlapynėse ir durpynuose), dalis R.17. Mišku apželdinta žemė. Plotas, už kurį teikiama miško įveisimo, agrarinės miškininkystės ir miško atkūrimo parama, įskaitant duomenų suskirstymą
Skatinti darnųjį vystymąsi ir veiksmingą tokių gamtos išteklių kaip vanduo, dirvožemis ir oras, valdymą, be kita ko, mažinant priklausomybę nuo cheminių medžiagų	O.34. Ploto, kuriame taikoma aplinkosaugos praktika, hektarų skaičius (fizinio ploto, kuriam taikomos tam tikros sąlygos, ekologinės sistemos, valdymo įsipareigojimai žemės ūkio ir miško srityje, susiję su aplinkosauga ir klimatu, suvestinis rodiklis)
	I.15. Vandens kokybės gerinimas. Bendras maisto medžiagų balansas žemės ūkio paskirties žemėje I.16. Maisto medžiagų išplovimo mažinimas. Nitratai požeminiame vandenyje. Požeminio vandens stočių, kuriose nitratų koncentracija viršija 50 mg/l (pagal Direktyvą 91/676/EEB), procentinė dalis

Tikslai	Pagrindiniai rodikliai
	<p>I.18. Tausus pesticidų naudojimas ir naudojamo jų kiekio mažinimas. Pesticidų keliamo rizika, jų naudojimas ir poveikis</p> <p>R.19. Dirvožemio gerinimas ir apsauga. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami dirvožemį tvarkyti padedantys išpareigojimai, kuriais siekiama pagerinti dirvožemio kokybę ir biotą (pvz., sumažinti žemės dirbimą, apsėti dirvas kultūriniais augalais, taikyti sėjomainą, be kita ko, ankštiniais augalais), dalis</p> <p>R.20. Oro kokybės gerinimas. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami išpareigojimai mažinti išmetamo amoniako kiekį, dalis</p> <p>R.21. Vandens kokybės apsauga. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami vandens telkinių kokybę užtikrinti padedantys išpareigojimai, dalis</p> <p>R.22. Darnus maisto medžiagų valdymas. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami išpareigojimai, susiję su geresniu maisto medžiagų valdymu, dalis</p> <p>R.24. Tausus pesticidų naudojimas ir naudojamo jų kiekio mažinimas. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami konkretūs išpareigojimai, kad būtų užtikrintas tausų pesticidų naudojimas, siekiant sumažinti pesticidų keliamą riziką ir poveikį, pvz., pesticidų nutekėjimą, dalis</p>
<p>Prisidėti stabdant biologinės įvairovės nykimą ir ją didinant, gerinti ekosistemines paslaugas ir išsaugoti buveines bei kraštovaizdžius</p>	<p>C.33. Žemės ūkio paskirties žemė, kurioje vykdomas ekologinis ūkininkavimas</p> <p>I.21. Ekosisteminių paslaugų teikimo gerinimas. Žemės ūkio paskirties žemės, kurioje yra kraštovaizdžio elementų, dalis</p> <p>R.29. Ekologinio žemės ūkio plėtra. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, už kuriuos pagal BŽŪP skiriama parama ekologiniam ūkininkavimui, dalis, atskirai nurodant dalį ekologiniam ūkininkavimui išlaikyti ir prie jo pereiti</p> <p>R.34. Kraštovaizdžio elementų išsaugojimas. Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami išpareigojimai tvarkyti kraštovaizdžio elementus, įskaitant gyvatvores ir medžius, dalis</p>
<p>Pritraukti ir išlaikyti jaunosius ūkininkus bei naujus ūkininkus ir sudaryti palankesnes sąlygas tvariai verslo plėtrai kaimo vietovėse</p>	<p>R.36. Kartų kaita. Jaunųjų ūkininkų, kurie kurdami ūkius gauna BŽŪP paramą, skaičius, įskaitant suskirstymą pagal lytį</p>
<p>Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę</p>	<p>R.37. Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas</p> <p>R.38. LEADER iniciatyvos aprėptis. Kaimo gyventojų, kuriems taikomos vietos plėtros strategijos, dalis</p> <p>R.41. Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, dalis</p>

▼ **B**

Tikslai	Pagrindiniai rodikliai
<p>Gerinti tai, kaip Sąjungos žemės ūkio sektorius tenkina visuomenės poreikius, susijusius su maistu, sveikata, įskaitant aukštos kokybės, saugius ir maistingus maisto produktus, pagamintus tvariu būdu, mažinti maisto atliekas, didinti gyvūnų gerovę ir kovoti su antimikrobiniu atsparumu</p>	<p>I.28. Antimikrobinių medžiagų naudojimo ūkiniam gyvūnams ribojimas. Prekyba maistiniams gyvūnams skirtomis antimikrobinėmis medžiagomis ir jų naudojimas</p> <p>R.43. Antimikrobinių medžiagų naudojimo ribojimas. Sutartinių ūkinių gyvūnų, kuriems taikomi remiami veiksmai, kuriais siekiama apriboti antibiotikų naudojimą (prevencija / ribojimas), dalis</p> <p>R.44. Gyvūnų gerovės didinimas. Sutartinių ūkinių gyvūnų, kuriems taikomi remiami gyvūnų gerovės didinimo veiksmai, dalis</p>
<p>Modernizuoti žemės ūkį ir kaimo vietoves puoselėjant žinias, inovacijas bei skaitmenizacijos galimybes ir dalijantis jomis žemės ūkyje bei kaimo vietovėse, ir skatinant ūkininkus jas praktiškai taikyti, sudarant geresnes galimybes naudotis moksliniais tyrimais, inovacijomis, žinių mainais ir mokymu</p>	<p>R.1. Geresnių veiklos rezultatų siekimas pasitelkiant žinias ir inovacijas. Asmenų, gaunančių naudą iš pagal BŽŪP remiamų konsultacijų, mokymų, keitimosi žiniomis arba dalyvaujančių pagal BŽŪP remiamose Europos inovacijų partnerystės (EIP) veiklos grupėse siekiant gerinti tvarius ekonominius, socialinius, aplinkosaugos, klimato srities ir efektyvaus išteklių naudojimo veiklos rezultatus, skaičius</p>